جاليات

المنهج التعليمي - فلبيني

Silabus ng mga Aralin

1

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠٦ فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠٦ ص.ب: ١٨٢

المنهج التعليمي

أعده وترجمه إلى اللغة الفلبينية

شعبة توعية الجاليات في الزلفي

الطبعة الأولى: ٢/١٤٢١ هـ.

ح شعبة توعية الجاليات بالزلفي، ١٤٢١هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
شعبة توعية الجاليات (الزلفي)
المنهج التعليمي -الزلفي
١١٦ ص؛ ١٧/٢٤ سم
ردمك: ٩-٨١-٨١٣-٩٩٦٠
(النص باللغة الفلبينية)
١- الإسلام - مبادىء عامة أ- العنوان
ديوي ٢١١ ٢١/٠٧٠٦

رقم الإيداع: ٢١/٠٧٠٦
ردمك: ٩-٨١-٨١٣-٩٩٦٠

الصف والإخراج: **شعبة توعية الجاليات في الزلفي**

Panimula

Unang Edisyon

Tunay na ang papuri ay ukol kay Allah. Naapupuri tayo sa Kanya, nagpapatulong tayo sa Kanya, humihingi tayo sa Kanya ng kapatawaran at nagbabalik-loob tayo sa Kanya. Nagpapakupkop tayo kay Allah laban sa mga kasamaan ng ating mga sarili at laban sa mga masasama sa ating mga gawa.

Ikinagagalak namin sa al-Zulfi Foreigners' Guidance Office na ilahad ang Silabus ng mga Aralin na ito, na hinahangad namin kay Allah, ang Kataas-taasan at ang Makapangyarihan, na gawin Niya nawa itong kapaki-pakinabang at gawin Niya nawa itong lubos na alay sa Kanya.

Nagsikap kami na ihanda ang Silabus na ito sa paraang madali at magaan, na malayo sa kaliguyan, na maglilinaw sa pamamagitan nito sa mga alituntunin ng Islam sa paraang madali.

Ang aming hangad ay na matagpuan dito ng mga tagapamahala ng mga Foreigners' Guidance Center at mga Islamic Center, at ng mga may pagpapahalaga sa pagtuturo sa mga tao ang kanilang minimithi.

Safar 18, 1421AH

May 22, 2000CE

Silabus ng mga Aralin

Mga Nilalaman

1. Mga Pinaniniwalaan Sa Islam. 5

2. Ang Tahárah at ang Saláh. 16

3. Ang mga Alituntunin sa Zakáh 27

4. Ang Pag-aayuno Saláh. 33

5. Ang Pagsasagawa ng Hajj Saláh. 38

6. Ang mga Alituntunin sa Pag-aasawa Saláh. 47

7. Ang mga Alituntunin Para sa Muslimah Saláh. 55

8. Ang mga Alituntunin at ang mga Magandang Asal sa Islam Saláh. 65

9. Ang Kabilang Buhay Saláh. 82

10. Maikling Talambuhay ng Propeta Saláh. 90

11. Ang mga Alintunnin sa Pagkain Saláh 106

12. Ang Pagsasagawa ng 'Umrah Saláh 110

أصول العقيدة

Mga Pinaniniwalaan Sa Islam

Ang Tawhíd at ang mga Uri Nito

Ang **Tawhíd** ay ang pagbubukod-tangi kay Allah sa anumang nauukol sa Kanya at sa anumang kailangang gampanan sa Kanya na mga uri ng pagsamba. Sinabi ni Allah[1] (51:56): **"At hindi Ko nilikha ang jinni at ang tao kung hindi upang sambahin nila Ako."** Sinabi pa Niya (4:36): **"At sambahin ninyo si Allah at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anuman."** Ang Tawhíd ay tatlong uri: Tawhíd al-Ulúhíyah (Kaisahan sa Pagkadiyos), Tawhíd ar-Rubúbíyah (Kaisahan sa Pagkapanginoon) at Tawhíd al-Asmá' wa as-Sifát (Kaisahan sa mga Pangalan at mga Katangian).

1. Tawhíd ar-Rubúbíyah o Kaisahan sa Pagkapanginoon

Ang Tawhíd ar-Rubúbíyahay ang pagbubukod-tangi kay Allah sa paglikha at pangangasiwa sa sansinukob na ito, at na Siya rin ang Tagapagtustos, ang Tagapagbigay-buhay, ang Tagabawi ng buhay, at ang nagtataglay ng paghahari (o pagmamay-ari) sa mga langit at lupa. Nagsabi Siya (35:3): **"May tagapaglikha bang iba pa kay Allah na nagtutustos sa inyo mula sa langit at lupa? Walang Diyos kundi Siya."** Sinabi pa Niya (67:1): **"Mapagpala Siya na nasa Kanyang kamay ang paghahari—at Siya ay may kakayahan sa lahat ng bagay—"** Ang paghahari ni Allah ay paghaharing sumasaklaw sa lahat ng nasa Sansinukob, ginagawa Niya rito ang ninanais Niya.

Tungkol naman sa pamumukod-tangi ni Allah sa pangangasiwa, Siya ay namumukod sa pangangasiwa sapagkat Siya lamang ang nangangasiwa sa mga nilikha. Sinabi Niya (7:54): **"Tunay ngang Kanya ang paglikha at ang pag-uutos. Mapagpala si Allah, ang Panginoon ng mga nilalang."** Walang nagkakaila sa uri ng Tawhíd na ito kundi ang mga abnormal sa mga tao. Ikinakaila nila ito sa salita sa kabila ng pagkilala nila nito sa kaibuturan ng kanilang mga puso, gaya nga ng sinabi ni Allah (27:14): **"At ikinaila nila ang mga tanda, samantalang natiyak ito ng kanilang mga sarili,..."**

2. Tawhíd al-Ulúhíyah o Kaisahan sa Pagkadiyos

Ang Tawhíd al-Ulúhíyah ay ang pagbubukod-tangi kay Allah sa lahat ng mga uri ng pagsamba: hindi gagawan ng tao si Allah ng isa pang sasambahin at pag-uukulan ng pagsamba. Ang uring ito ng Tawhíd ay ang dahilan kung kaya nilikha ni Allah ang mga nilikha, gaya nga ng sinabi Niya (51:56): **"At hindi Ko nilikha ang jinni at ang tao kung hindi upang sambahin nila Ako."** Ito rin ang dahilan kung kaya isinugo Niya ang mga propeta at ibinaba Niya ang mga Banal na Aklat, gaya nga ng sinabi Niya (21:25): **"At hindi Kami nagsugo noong wala ka pa ng sugo kung hindi Namin isiniwalat dito na walang Diyos kundi Ako, kaya sambahin ninyo Ako."** Ang uring ito ng Tawhíd din ang ikinaila ng mga Mushrik[2] noong anyayahan sila ng mga sugo sa Tawhíd (7:70): **"Sinabi nila: "Dumating ka ba sa Amin upang sambahin namin si Allah lamang at iwan namin ang sinasamba noan ng aming mga ninuno?..."**

Dahil dito, hindi matatanggap na magbaling ng anuman sa mga uri ng pagsamba sa iba pa kay Allah, ni sa anghel na malapit kay Allah, ni sa propeta na isinugo, ni sa matuwid na tao, at ni sa isa man sa mga nilikha sapagkat ang pagsamba ay hindi magtatanggap kung hindi ukol kay Allah.

---

[1] Ang mga talata ng Qur'an o mga Hadíth na sinipi rito ay salin lamang mula sa wikang Arabe ng kahulugan ng Salita ni Allah o ng salita ni Propeta Muhammad (SAS), ayon sa kakayahan ng tagapagsalin.

[2] Taong gumagawa ng Shirk o lumalabag sa Tawhíd. Sa kabuuan ang Mushrik ay ang sinumang naniniwalang may iba pang Panginoon bukod pa kay Allah, ang namumukod-tanging tunay na Diyos, at sumasamba sa iba pa kay Allah.

3. Tawhíd al-Asmá' wa as-Sifát o Kaisahan sa mga Pangalan at Katangian

Ang Tawhíd al-Asmá' wa as-Sifát ay ang paniniwala [sa pamumukod-tangi ni Allah] sa anumang ipinangalan Niya at sa anumang ipinanlarawan Niya sa Kanyang sarili [na nasasaad sa Qur'an], o sa anumang ipinangalan ng Kanyang Sugo (SAS)[1] sa Kanya at sa anumang ipinanlalarawan nito sa Kanya [na nasasaad sa Hadíth][2] at ang pagkikilala sa mga ito sa paraang naaangkop sa Kanyang kadakilaan nang walang Tahríf (pagpapalit ng kahulugan), walang Ta'tíl (pag-aalis ng kahulugan), walang Takyíf (paglalarawan ng kahulugan), at walang Tamthíl (paghahalintulad), ayon sa tunay na kahulugan ng mga ito, hindi ayon sa kahulugang patalinhaga. Ang halimbawa nito ay na si Allah ay nagpangalan sa Kanyang sarili ng *al-Hayy* (ang Buháy), kaya naman tungkulin nating maniwala na ang *al-Hayy* (ang Buháy) ay isa sa mga pangalan ni Allah at tungkulin din nating maniwala sa anumang katangiang nilalaman ng pangalang ito at iyon ay ang ganap na buhay na hindi naunahan ng kawalang-buhay at hindi susundan ng pagkalipol. Pinangalanan ni Allah ang sarili Niya na *as-Samí'* (ang Nakaririnig) kaya tungkulin nating maniwala na ang *as-Samí'* ay isa sa mga pangalan Niya, na ang pagdinig ay isa sa mga katangian Niya, at na Siya ay Nakaririnig.

Isa pang halimbawa. Nagsabi si Allah (5:64): **"At nagsabi ang mga Hudyo: "Ang kamay ni Allah ay nakagapos." Magapos ang mga kamay nila at sumpain sila sa kanilang sinabi. Datapuwa't ang dalawa Niyang kamay ay nakaabot: nagkakaloob Siya sa paraang niloloob Niya...."** Samakatuwid, kinilala ni Allah na nagtataglay ang Kanyang sarili ng dalawang kamay, na inilarawang nakaabot: masaganang nagbibigay. Kaya, tungkulin nating maniwala na si Allah ay may dalawang kamay na nakaabot upang magbigay at magbiyaya. Subalit tungkulin nating huwag nating tangkain—sa pamamagitan ng imahinasyon ng ating mga isip ni sa pamamagitan ng pagbigkas ng ating mga bibig—na ilarawan ang kahulugan ng dalawang kamay na iyon ni ihalintulad ang mga iyon sa mga kamay ng mga nilikha sapagkat si Allah ay nagsasabi (42:11): **"...Walang anumang katulad sa Kanya. At Siya ang Nakaririnig, ang Nakakikita."**

Ang buod ng tinalakay tungkol sa uri ng Tawhíd na ito ay na tungkulin nating kilalanin ang anuman sa mga pangalan at mga katangian na kinilala ni Allah na taglay ng Kanyang sarili at kinilala ng Kanyang Sugo (SAS) na taglay Niya ayon sa tunay na kahulugan ng mga ito, nang walang Tahríf (pagpapalit ng kahulugan), walang Tamthíl (paghahalintulad), walang Takyíf (paglalarawan ng kahulugan), at walang Ta'tíl (pag-aalis ng kahulugan).

Ang Kahulugan ng *Lá Iláha Illalláh*

Ang paniniwala sa ***Lá Iláha Illalláh***: **Walang Diyos Kundi si Allah** ay ang pangunahing saligan ng Islam at ito ay may pinakadakilang kalagayan sa Relihiyong Islam sapagkat ito ang una sa mga haligi ng Islam, ang pinakamataas na sangay sa mga sangay ng pananampalataya, at ang pagtanggap ni Allah sa mga gawa ng tao ay nakabatay sa pagpapahayag nito at sa pagkilos o paggawa ayon sa mga hinihiling nito.

Tungkol naman sa totoong kahulugan nito na hindi dapat lumihis dito ang pag-unawa ay ***walang sinasamba sa totoo kundi si Allah***; ang kahulugan nito ay hindi 'walang Tagapaglikha kundi si Allah,' o 'walang may kakayahang lumalang kundi si Allah,' o 'walang umiiral kundi si Allah.' Ang pahayag na ito ay may dalawang Saligan:

1. Ang pagkakaila. Ito ay napapaloob sa pagsabi natin ng ***Lá Iláha***: Walang Diyos, sapagkat ikinaila nito ang pagkadiyos sa lahat ng bagay.

---

[1] (SAS): Sallalláhu 'Alayhi wa Sallam: Sumakanya ang pagpapala at kapayapaan ni Allah. Binabanggit ito sa tuwing tinutukoy si Propeta Muhammad (SAS).

[2] Ang Hadíth ay ang ulat hinggil sa kung ano ang sinabi, ang ginawa at ang sinang-ayunan ng Propeta (SAS).

2. At ang pagkilala. Ito ay napapaloob sa pagsabi natin ng ***Illalláh***: Kundi si Allah, sapagkat kinilala nito na ang pagkadiyos ay ukol kay Allah lamang: wala Siyang katambal.

Samakatuwid, walang sasambahin kundi si Allah lamang at hindi ipinahihintulot na magbaling ng anuman sa mga uri ng pagsamba sa iba bukod pa kay Allah. Kaya ang sinumang magsabi ng ***Lá Iláha Illalláh***, nang nalalaman niya ang kahulugan nito at kumikilos ayon sa hinihiling nito gaya ng pagtanggi sa Shirk at pagkilala sa kaisahan ni Allah, kalakip ng matatag na paniniwala sa isinasaad nito at ng pagkilos ayon dito, siya talaga ang Muslim. Ang sinumang kumikilos ayon sa hinihiling ng ***Lá Iláha Illalláh***, ngunit walang paniniwala rito, siya ay isang Munáfiq;[1] ang sinumang kumikilos nang salungat sa hinihiling nito gaya ng paggawa ng Shirk, siya ay isang Mushrik na Káfir,[2] kahit pa man sabhin niya ito sa pamamagitan ng kanyang bibig.

Ang Kapakinabangang Dulot ng *Lá Iláha Illalláh*

Ang pahayag na ito ay may maraming mga kapakinabangan at mga bungang idinudulot. Ang mga sumusunod ang ilan sa mga ito:

1. Na ito ay isang dahilang humahadlang upang manatili magpakailanman sa Impiyerno ang sinumang naniniwala sa Tawhíd na naging karapat-dapat na pumasok sa Impiyerno (dahil sa mga nagawang masama). Nasasaad sa Hadíth sa Sahíh al-Bukhárí at Sahíh Muslim na ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ilalabas sa Impiyerno ang sinumang nagsabi ng* Lá Iláha Illalláh *habang sa kanyang puso ay may kasimbigat ng isang butil na barley na kabutihan, at ang sinumang nagsabi ng* Lá Iláha Illalláh *habang sa kanyang puso ay may kasimbigat ng isang butil na trigo na kabutihan, at ilalabas din sa Impiyerno ang sinumang nagsabi ng* Lá Iláha Illalláh *habang sa kanyang puso ay may kasimbigat ng isang butil na alabok na kabutihan."***
2. Alang-alang dito ay nilikha ang Jinní at ang Tao. Sinabi ni Allah (51:56): **"At hindi Ko nilikha ang Jinní at ang Tao kung hindi upang sambahin nila Ako."**
3. Ito rin ang dahilan kaya isinugo ang mga Sugo at ibinaba ang mga Banal na Aklat. Sinabi Niya (21:25): **"At hindi Kami nagsugo noong wala ka pa ng isang sugo kung hindi Namin isiniwalat dito na walang Diyos kundi Ako, kaya naman sambahin ninyo Ako."**
4. Ito ang susi ng pag-aanyaya ng mga sugo ni Allah. Silang lahat ay nag-anyaya sa katuruang ito. Ang bawat isa sa kanila, ayon sa nasasaad sa Qur'án (7:73), ay nagsasabi sa mga taong pinagsuguan sa kanila: **"...Sambahin ninyo si Allah; wala na kayong Diyos na iba pa sa Kanya...."**
5. Ito ang pinakamainam na binabanggit sa paggunita kay Allah, gaya ng sinabi ng Propeta (SAS): ***"Ang pinakamainam na sinabi ko at ng mga propeta na nauna sa akin ay* Lá iláha illalláh, wahdahu lá Sharíka lah *(Walang Diyos kundi si Allah—tanging Siya lamang: wala Siyang katambal)."***

Mga Kundisyon ng *Lá Iláha Illalláh*

Ang paniniwala sa ***Lá Iláha Illalláh*** ay may pitong kundisyon; hindi magiging makabuluhan ang pagbigkas niyon kung hindi nabuo ang mga ito at sinunod ng tao ang mga ito nang walang pagsalungat sa anuman sa mga ito.

1. Ang Kaalaman

Ito ay ang kaalaman sa kahulugan nito batay sa pagkakaila (na may iba pang totoong Diyos) at pagkilala (na tanging si Allah ang totoong Diyos) at batay sa ang anumang gawaing hinihiling nito.

---

[1] Nagkukunwari o nagpapanggap na sumasampalataya sa Islam.

[2] Ang Káfir ay ang isang di-Muslim o ang tumatangging sumampalataya sa Islam.

Samakatuwid, kapag nalaman ng isang tao na si Allah ang kailangang sambahin lamang, na ang pagsamba sa iba sa Kanya ay walang saysay at gumawa siya ayon sa hinihiling ng kaalamang iyon, siya ay talagang nakaaalam sa kahulugan ng ***Lá iláha illalláh***. Nagsabi si Allah (47:19): **"Kaya pakaalamin mo na walang Diyos kundi si Allah,..."** Sinabi naman ng Sugo (SAS): ***"Ang sinumang mamatay at nalalaman niya na walang Diyos kundi si Allah, papasok siya sa Paraiso."***

2. Ang Katiyakan

Ito ay nangangahulugang bibigkasin ang Shahádah: ***Lá iláha illalláh*** ayon sa katiyakang ikinapapanatag ng puso nang hindi pinapasukan ng anumang mga pag-aalinlangang ihinahasik ng mga demonyong jinní tao at mga demonyong tao. Manapa'y sinasabi ito nang may ganap na katiyakan sa ipinahihiwatig nito. Nagsabi si Allah (49:15): **"Ang mga sumasampalataya lamang ay ang mga naniwala kay Allah sa Kanyang Sugo, at pagkatapos ay hindi sila nag-alinlangan ..."** Nagsabi naman ang Sugo (SAS): ***"Sumasaksi ako na walang Diyos kundi si Allah at na ako ay Sugo ni Allah. Walang makikipagtagpo kay Allah na isang taong hindi nagdududa sa dalawang [pagsasaksing] ito nang hindi papasok sa Paraiso."***

3. Ang Pagtanggap

Nangangahulugan ito na tatanggapin ang lahat ng hinihiling ng paniniwala sa ***Lá Iláha Illalláh***, sa isip at sa salita. Kaya naman paniniwalaan ang mga Kapahayagan ni Allah at ang lahat ng nasasaad mula sa Sugo (SAS). Tatanggapin ang lahat ng ito, at walang anumang tatanggihan sa mga ito. Nagsabi si Allah (2:285): **"Sumampalataya ang Sugo sa ibinaba sa kanya mula sa Panginoon niya, at *gayon din* ang mga Mananampalataya. Bawat isa ay sumampalataya kay Allah, sa mga anghel Niya, sa mga Aklat Niya, at sa mga sugo Niya. "Hindi kami nagtatangi-tangi sa mga sugo," *sabi nila*. At sinabi *pa* nila: "Narinig namin at tumalima kami; *igawad Mo po* ang Iyong kapatawaran, Panginoon namin; at sa Iyo ang Hantungan."**

Pumapasok sa larangan ng pagtanggi at kawalan ng pagtanggap ang sinumang tumututol o tumatanggi sa ilan sa mga patakaran o mga kaparusahan na itinakda ng Sharí'ah (Batas ng Islam), gaya ng mga tumututol sa parusang iginagawad sa salang pagnanakaw o pangangalunya, o sa pag-aasawa ng higit sa isa, o sa paraan ng paghahati ng mana, at iba pa. Nagsabi si Allah (33:36): **"Hindi nararapat para sa lalaking mananampalataya ni sa babaeng mananampalataya, kapag nagtakda si Allah at ang Kanyang sugo ng isang kautusan, na magkakaroon pa sila ng pagpipilian sa kanilang pagpapasya...."**

4. Ang Pagpapaakay

Ito ay ang pagsuko at ang pagpapaakay sa pamamagitan ng pagpapaakay sa ipinahihiwatig ng ***Lá Iláha Illalláh***. Marahil ang pagkakaiba sa pagitan ng pagpapaakay at ng pagtanggap ay na ang pagtanggap ay ang pagpapahayag ng pagtanggap sa kawastuhan ng kahulugan nito sa pamamagitan ng salita, samantalang ang pagpapaakay naman ay ang pagsunod sa pamamagitan ng mga paggawa. Kapag nalaman ng isang tao ang kahulugan ng ***Lá Iláha Illalláh***, naniwala rito nang may katiyakan, at tinanggap ito ngunit hindi naman siya nagpaakay, hindi nagpasakop, hindi sumuko, at hindi niya ginawa ang hinihiling ng kanyang nalaman, tunay na iyon ay wala ring mabuting maidudulot sa kanya. Nagsabi si Allah (39:54): **"At magbalik-loob kayo sa inyong Panginoon at sumuko kayo sa Kanya...."** at sinabi pa Niya (4:65): **"Kaya hindi nga, sumpa man sa iyong Panginoon, hindi sila sumasampalataya hangga't hindi ka nila ginagawang tagahatol sa anumang hidwaang namamagitan sa kanila, at pagkatapos ay hindi sila nakasusumpong sa kanilang mga sarili ng pagtutol sa anumang ihinusga mo at nagpapasakop sila nang tunay na pagpapasakop."**

5. Ang Katapatan

Ito ay ang katapatan kay Allah, sa pamamagitan ng pagiging tapat sa pananampalataya at tapat sa Pinaniniwalaan. Nagsabi si Allah (9:119): **"O mga sumampalataya, mangilag kayong magkasala kay Allah at maging kasama kayo ng mga tapat."** Nagsabi naman ang Sugo (SAS): ***"Ang sinumang magsabi ng* Lá Iláha Illalláh *nang tapat mula sa kanyang puso, papasok siya sa Paraiso."*** Samakatuwid, kung binigkas man ng isang tao ang Shahádah sa pamamagitan ng kanyang dila ngunit tinanggihan naman sa puso ang ipinahihiwatig nito, hindi makapagliligtas iyon sa kanya; sa halip ay pumapasok lamang siya sa hanay ng mga Munáfiq. Kabilang din sa sumasalungat sa katapatan ay ang pagpapasinungaling sa anumang ihinatid ng Sugo (SAS) na katuruan o ang pagpapasinungaling sa ilan sa ihinatid niya, sapagkat si Allah ay nag-utos sa atin na tumalima at maniwala sa Sugo(SAS), at iniugnay pa nga Niya iyon sa pagtalima sa Kanya. Sinabi Niya (24:54): **"Sabihin mo: "Tumalima kayo kay Allah at tumalima kayo sa Sugo;..."**

6. Ang Kawagasan

Ito ay ang pagdadalisay ng tao sa kanyang gawa o kilos, sa pamamagitan ng matuwid na hangarin, mula sa lahat ng mga bahid ng Shirk. Iyon ay nangangahulugang mamumutawi sa kanya ang lahat ng mga salita at mga gawa upang wagas na iukol kay Allah. Hahangaring makamit ang pagkalugod Niya, nang walang bahid ng pagpapakitang-tao, o ng hangaring mapuri ng tao o, ng layuning magtamo ng kapakinabangan, o ng pansariling hangarin, o ng pagnanasang hayag o lihim, o ng udyok ng pagkilos dala ng pag-big sa isang tao o pananaw sa buhay o prinsipyo o partidong sinusunod nang walang pagsasaalang-alang sa patnubay buhat kay Allah. Manapa'y kailangang siya, sa kanyang gawain, ay naghahangad na makamit ang ikalulugod ni Allah at ang kaligtasan sa Kabilang-buhay. Hindi ibaling ang puso sa kahit sinumang nilikha dahil sa pagnanais na magkamit mula rito ng gantimpala o pagpapasalamat. Nagsabi si Allah (39:3): **"Tunay ngang ukol kay Allah ang wagas na pagsamba...."** at sinabi pa Niya (98:5): **"At walang iniutos sa kanila kundi sambahin nila si Allah, habang wagas na inuukol sa Kanya ang pagsamba..."** Nasasaad naman sa Sahíh al-Bukhárí at Sahíh Muslim, sa Hadíth na isinalaysay ni 'Utbán, na ang sabi ng Sugo (SAS): ***"At tunay na si Allah ay nagkait nga sa Impiyerno ng sinumang nagpahayag ng* Lá Iláha Illalláh, *na naghahangad sa pamamagitan niyon ng ikinalulugod ni Allah."***

7. Ang Pag-ibig

Ang tinutukoy rito ay ang pag-ibig sa dakilang Pahayag na ito, at sa ipinahihiwatig nito at sa hinihiling nito. Samakatuwid, iibigin si Allah at ang Kanyang Sugo (SAS), pangingibabawin ang pag-ibig sa Kanilang dalawa higit sa lahat ng pag-ibig, at gagampanan ang mga kundisyong hinihingi ng pag-ibig na ito at ang mga hinihiling na gagawin para rito. Iibigin si Allah nang may kalakip na pagpipitagan, pagdakila, takot, at pag-asa. Iibigin ang iniibig ni Allah na mga pook gaya ng Makkah, Madínah, at mga Masjid—sa kabuuan; mga panahon na gaya ng buwan ng Ramadán, unang sampung araw sa buwan ng Dhul Hijjah at iba pa; mga persona na gaya ng mga propeta, mga sugo, mga anghel, mga matapat na tao, mga Shahíd (taong namatay na nakikipaglaban alang-alang sa Islam.), at mga matuwid na tao; mga gawaing panrelihiyon na gaya ng pagsasagawa Saláh, pagbibigay ng Zakáh, pag-aayuno, at pagsasagawa ng Hajj; mga salita na gaya ng pagbigkas ng Dhikr at pagbabasa ng Qur'án.

Kabilang din sa pag-ibig na ibigin ang mga iniibig ni Allah nang higit kaysa sa mga iniibig ng sarili, mga pinakaaasam-asam nito, at mga minimithi nito. Bahagi rin ng pag-ibig kay Allah na kasuklaman ang kinasusuklaman Niya: kasusuklaman ang mga walang pananampalataya, ang kawalang-pananampalataya, ang kasuwailan, at ang pagsuway. Nagsabi si Allah (5:54): **"O mga sumampalataya, ang sinumang tatalikod sa inyo sa kanyang relihiyon, magdadala si Allah ng mga taong Kanyang iibigin sila at kanilang iibigin Siya, na mga mapagpakumbaba sa mga**

Mananampalataya, mga mabagsik sa mga Tumatangging sumampalataya. Makikibaka sila sa landas ni Allah at hindi sila mangangamba sa paninisi ng naninisi. ...”

Ang Kahulugan ng *Muhammad Rasúlulláh*

Ang ***Muhammad Rasúlulláh*** (si Muhammad ay Sugo ni Allah) ay ang pagkilala sa salita at sa isip na siya ay Lingkod at Sugo ni Allah sa lahat ng tao, at ang pagkilos at paggawa ayon sa hinihiling ng pagkilalang ito, gaya ng pagtalima sa kanya sa anumang ipinag-utos niya, paniniwala sa anumang sinabi niya, pag-iwas sa anumang ipinagbawal niya at sinaway, at na hindi sasambahin si Allah kung hindi ayon sa kanyang itinagubilin. Ang pagsaksi na si Muhammad ay Sugo ni Allah ay may dalawang Haligi o Batayan: **Lingkod ni Allah** at **Sugo ni Allah**. Ang dalawang ito ay humahadlang sa pagpapalabis at pagsasawalang-bahala sa karapatan niya. Siya ang Lingkod at ang Sugo ni Allah at siya ang pinakaganap na nilikha dahil sa dalawang marangal na katangiang ito. Ang kahulugan ng **Lingkod** dito ay ang ***mananambang alipin***. Ibig sabihin: siya ay isang taong nilikha na nilikha mula sa kung saan nilikha ang mga tao; nangyayari sa kanya ang nangyayari sa kanila. Sinabi ni Allah (18:110): **“Sabihin mo: “Ako ay tao lamang na tulad ninyo....”** at ang sabi pa Niya (18:1): **“Ang papuri ay ukol kay Allah na nagbaba sa Kanyang lingkod ng Aklat at hindi Niya ito nilagyan ng kabaluktutan.”**

Ang kahulugan naman ng **Sugo** ay ang *isinugo* sa lahat ng tao dala ang paanyaya sa pagsamba kay Allah, bilang tagapaghatid ng nakalulugod na balita at tagapagbabala. Sa pagsaksi sa kanya (SAS) sa pamamagitan ng dalawang katangiang ito (Lingkod at Sugo) ay nahahadlangan ang pagpapalabis at pagwawalang-bahala sa kanyang karapatan. Kaya nga lamang mayroong maraming nag-aangking kabilang diumano sa mga tagasunod niya na nagpapalabis at nagpapasobra kaugnay sa kanyang karapatan hanggang sa inangat na siya, mula sa antas ng pagiging mananamba, sa antas na pinag-uukulan ng pagsamba bukod pa kay Allah. Hinihingan siya ng saklolo bukod pa kay Allah. Hinihilingan siya ng bagay na walang may kakayahang magbigay kundi si Allah, gaya ng pagtugon sa mga pangangailangan at pag-aalis ng mga kapighatian. May iba namang nagkakaila sa kanyang mensahe o nagsasawalang-bahala sa pagsunod sa kanya o sumasalig sa mga pahayag na sumasalungat sa mensaheng hinatid niya.

Mga Haligi ng Pananampalataya

Nalalaman natin, batay sa mga katibayan buhat sa Qur’án at Hadíth, na ang mabuting mga gawa at mga salita ay nagkakaroon lamang ng kabuluhan at tinatanggap kapag nagmula sa wastong paniniwala. Samakatuwid, kung ang paniniwala ay hindi tama, mawawalan ng kabuluhan
kabuluhan ang lahat ng mga gawa at salitang nagmula rito gaya ng sinabi ni Allah (5:5): **“... At ang sinumang tumanggi sa Pananampalataya, nawalan na ng kabuluhan ang kanyang gawa at siya sa Kabilang-buhay ay kabilang sa mga talunan.”** at ng sabi pa Niya (39:65): **“At talaga ngang naisiwalat sa iyo at sa mga nauna sa iyo na talaga namang kung nagtambal ka kay Allah ay talagang mawawalan nga ng kabuluhan ang iyong gawa at ikaw ay talagang mapabibilang nga sa mga talunan....”**

Ipinakikita ng Aklat ni Allah at ng Hadíth ng Kanyang Sugo (SAS) na ang wastong paniniwala ay mabubuod sa paniniwala:

1. Kay Allah,
2. Sa Kanyang mga anghel,
3. Sa Kanyang mga aklat,
4. Sa Kanyang mga sugo,
5. Sa Huling Araw, at
6. Sa Tadhana at Pagtatakda—ang mabuti at masama nito.

Ang anim na ito ang Saligan ng Wastong Paniniwala na ibinabang kasama ng mga ito ang Mahal na Aklat ni Allah at isinugong kasama ng mga ito ang Kanyang Sugo na si Muhammad (SAS). Tinatawag ang mga ito na mga Haligi ng pananampalataya.

1. Ang Paniniwala kay Allah

Bahagi ng pananampalataya kay Allah ay ang maniwala na Siya ang totoong Diyos na karapat-dapat sa Pagsamba at wala nang iba pa sapagkat Siya ang Tagapaglikha ng mga tao, ang Nagbibiyaya sa kanila, ang Nagtutustos sa mga pangangailangan nila, ang Nakaaalam ng kanilang inililihim at kanilang inihahayag, at ang May-kakayahang maggantimpala sa masunurin sa kanila at magparusa sa suwail sa kanila. Alang-alang sa Pagsambang ito ay nilikha ni Allah ang Jinní at ang Tao at ipinag-utos Niya iyon sa kanila, gaya ng sinabi Niya (51:56-58): **"At hindi Ko nilikha ang Jinni at ang Tao kung hindi upang sambahin nila Ako. Hindi Ako nagnanais buhat sa kanila ng panustos at hindi Ako nagnanais na pakainin nila Ako. Tunay na si Allah ang Tagapagtustos, ang Nagtataglay ng matatag na lakas."**

Isinugo ni Allah ang mga Sugo at ibinaba Niya ang mga Aklat upang ilahad ang katotohanang ito, upang anyayahan ang mga tao sa katotohanang ito at upang magbigay-babala laban sa anumang sumasalungat dito, gaya ng sinabi Niya (16:36): **"At talaga ngang nagpadala Kami sa bawat bansa ng sugo *na nagsasabi*: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang diyus-diyusan."..."**

Ang pinakadiwa ng Pagsamba na ito ay ang ilaan kay Allah ang lahat ng uri ng pagsambang isinasagawa ng tao gaya ng panalangin, pangamba, pag-asa, dasal, pag-aayuno, pag-aalay, pamamanata at iba pang mga uri ng pagsamba, sa paraang may pagpapakumbaba sa Kanya, may pag-asa at may takot, kalakip ang lubos na pag-ibig sa Kanya at pagpapakaaba sa kadakilaan Niya. Ang nakararaming bahagi ng Qur'án ay ibinaba dahil sa dakilang simulaing ito, gaya ng sabi Niya (39:2-3). **"...Samakatuwid sambahin mo si Allah, habang wagas na inuukol sa Kanya ang pagsamba. Tunay ngang ukol kay Allah ang wagas na pagsamba...."** at ng sabi pa Niya (17:23): **"At iniatas ng iyong Panginoon na wala na kayong sasambahin kundi Siya, ..."** at ng sabi pa Niya (40:14): **"Kaya dumalangin kayo kay Allah, habang wagas na inuukol sa Kanya ang pagsamba, kahit pa man masuklam ang mga Tumatangging Sumampalataya."**

Bahagi rin ng pananampalataya kay Allah ang maniwala sa lahat ng tungkulin at obligasyong ibinigay Niya sa kanyang mga lingkod gaya ng Limang Haligi ng Islam na isinasagawa nang hayagan. Ang mga ito ay ang sumusunod:

1. Ang pagsaksi na walang totoong Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay Sugo ni Allah,
2. Ang pagsasagawa ng Saláh,
3. Ang pagbibigay ng Zakáh,
4. Ang pag-aayuno sa buwan ng Ramadán, at
5. Ang pagsasagawa ng Hajj sa Banal na Bahay ni Allah para sa sinumang may kakayahang makarating roon.

At iba pang mga tungkulin na nabanggit sa Sharí'ah o Batas ng Islam. Ang pinakamahalaga at pinakadakila sa Limang Haliging ito ng Islam ay ang Shahádah o Pagsaksi na walang totoong Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay Sugo ni Allah.

Bahagi rin ng pananampalataya kay Allah ay ang maniwala na Siya ang Tagapaglikha ng mga nilalang, ang Tagapangasiwa ng kanilang mga kapakanan, at ang Tagapamahala sa kanila sa pamamagitan ng Kanyang kaalaman at Kanyang kapangyarihan ayon sa kung ano ang niloloob Niya; na Siya rin ang Nagmamay-ari ng Mundo at Kabilang-buhay, at ang Panginoon ng lahat ng mga nilalang—wala nang Tagapaglika bukod pa sa Kanya at wala nang Panginoon maliban pa sa Kanya; na Siya ay nagsugo ng mga sugo at nagpababa ng mga Banal na Aklat upang ituwid ang

mga tao at anyayahan sila sa ikaliligtas nila at sa ikabubuti nila sa Mundo at sa Kabilang-buhay; na Siya ay walang katambal sa lahat ng mga nabanggit na iyon. Sinabi Niya (39:62): **"Si Allah ay Tagapaglikha ng bawat bagay, at Siya ay Pinananaligan sa bawat bagay."**

Bahagi pa rin ng pananampalataya kay Allah ang maniwala sa Kanyang napakagagandang mga pangalan at Kanyang napakatataas na mga katangian na nasasaad sa Kanyang Mahal na Aklat at naisalaysay mula sa Kanyang mapagkakatiwalaang Sugo. Paniniwalaan ang mga ito nang walang Tahríf (pagpapalit ng kahulugan), walang Ta'til (pag-aalis ng kahulugan), walang Takyíf (paglalarawan ng kahulugan), at walang Tamthíl (paghahalintulad), kalakip ng paniniwala sa ipinahihiwatig ng mga ito na mga dakilang kahulugan na siyang mga 'paglalarawan' kay Allah. Kailangang 'ilarawan' Siya sa pamamagitan ng mga ito sa paraang naaangkop sa Kanya, nang hindi Siya iwinawangis sa Kanyang nilikha sa anuman sa Kanyang mga katangian, gaya ng sinabi Niya (42:11): **"...Walang anumang katulad sa Kanya. At Siya ang Nakaririnig, ang Nakakikita."**

2. Ang Paniniwala sa mga Anghel

Naglalaman ang paniniwala sa mga anghel ng pinaniniwalaan sa kabuuan at pinaniniwalaan sa detalye. Naniniwala ang isang Muslim na si Allah ay mayroong mga anghel na nilikha Niya at binigyan ng kalikasang tumalima sa Kanya. Sila ay maraming uri; mayroon sa kanila na mga itinalaga sa pagpasan ng Trono ni Allah, mayroon sa kanila na mga tagabantay ng Paraiso at Impiyerno, at mayroon sa kanilang mga itinalaga sa pagtatala ng mga gawa ng tao.

Pinaniniwalaan natin sa detalye ang mga anghel na binanggit mismo ni Allah at ng Kanyang Sugo (SAS) ang mga pangalan, gaya nina Jibríl, Míká'il, Málik na tagabantay ng Impiyerno, at Isráfil na nakatalaga sa pag-ihip ng Tambuli. Ayon kay 'Á'ishah (RA),[1] ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Nilikha ang mga anghel mula sa liwanag, nilikha ang mga jinní mula sa apoy na walang usok, at nilikha si Adan ayon sa nailarawan[2] na sa inyo."*** Ang Hadíth na ito ay itinala ni Imám Muslim.

3. Ang Paniniwala sa mga Aklat

Kinakailangang maniwala sa kabuuan na si Allah ay nagpababa ng mga banal na aklat sa Kanyang mga propeta at Kanyang mga sugo upang linawin ang Kanyang karapatan at upang mag-anyaya sa pagsamba sa Kanya lamang. Naniniwala tayo sa detalye sa mga aklat na binanggit mismo ni Allah ang mga pangalan gaya ng Tawráh, Zabúr, Injíl,[3] at Qur'án.

Ang Qur'án ang pinakamainam sa lahat ng mga banal na Aklat at ang pangwakas sa lahat. Ito ang tagapangalaga sa mga naunang aklat at ang nagpapatotoo sa mga iyon. Ito ang kailangang sundin at isapatakaran ng sambayanang Muslim, kalakip ng mga Sunnah na napatotohanang mula sa Sugo (SAS) sapagkat ipinadala ni Allah ang Kanyang Sugo na si Muhammad (SAS) bilang Sugo sa lahat ng jinní at tao. Ibinaba Niya sa kanya ang Qur'án upang siyang humatol sa kanila at ginawa

---

[1] (RA): ***Radiyalláhu 'Anhu*** para sa lalaki, ***Radiyalláhu 'Anhá*** para sa babae, ***Radiyalláhu 'Anhum*** para sa marami; ang ibig sabihin nito ay: Kalugdan siya (o sila) ni Allah. Ito ay panalanging binabanggit sa tuwing nababanggit ang pangalan o taguri ng kasamahan o asawa ni Propeta Muhammad (SAS).

[2] Nilikha si Adan mula sa alabok.

[3] Ang Tawráh, ang Zabúr at ang Injíl ay ang mga pangalan sa wikang Arabe ng mga orihinal na aklat na ipinahayag ng Diyos kina Propeta Moises, Propeta David at Propeta Jesus (Sumakanila ang Kapayapaan at Pagpapala ni Allah), alinsunod sa pagkakasunod-sunod. Ang *Penatateuch* sa Matandang Tipan ng Bibliya ng mga Kristiyano o ang Torah ng mga Hudyo, na sinasabing ipinahayag kay Moises; ang Salmo (*Psalms*) sa Matandang Tipan, na sinasabing ipinahayag ka David ngunit ayon naman sa ilang mga eskolar ng Bibliya ay hindi lamang si David ang sumulat; at ang Bagong Tipan sa kabuuan, ang mga Evangelio ayon kina Mateo, Marcos, Lucas at Juan, ang mga sulat ni Pablo at iba pang aklat sa Bagong Tipan; ang lahat ng mga ito ay hindi kinikilala ng Islam na siyang mga **orihinal** na aklat na ipinahayag ng Diyos kina Moises, David at Jesus.

Niya ito na lunas sa mga puso, tagapagbigay-linaw sa bawat bagay, patnubay, at awa para sa mga nilalang, gaya ng sinabi Niya (6:155): **"At ito ay pinagpalang Aklat na Aming ibinaba, kaya sundin ninyo ito at mangilag kayong magkasala nang harinawa'y kaawaan kayo."** Sinabi pa Niya (16:89): **"...At ibinaba Namin sa iyo ang Aklat bilang tagapagbigay-linaw sa bawat bagay, patnubay, awa, at nakalulugod na balita para sa mga Muslim."**

4. Ang Paniniwala sa mga Sugo

Kinakailangang maniwala sa mga Sugo, sa kabuuan at sa detalye. Naniniwala tayo na si Allah ay nagsugo sa Kanyang mga lingkod ng mga sugo bilang mga tagapaghatid ng nakalulugod na balita, mga tagapagbabala, at mga tagapag-anyaya sa katotohanan. Ang sinumang tumugon sa kanila ay magtatamo ng kaligtasan at ang sinumang sumalungat sa kanila ay masasadlak sa kabiguan at pagsisisi. Ang pangwakas at pinakamainam sa lahat ng mga Sugo ay ang ating Propeta na si Muhammad (SAS), gaya ng sinabi ni Allah (16:36): **"At talaga ngang nagsugo Kami sa bawat kalipunan ng sugo *na nagsasabi*: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang diyus-diyusan."..."** Nagsabi pa Siya (33:40): **"Si Muhammad ay hindi ama ng sinuman sa inyong mga kalalakihan, subalit siya ang Sugo ni Allah at ang pangwakas sa mga Propeta."**

Ang sinuman sa kanila na binanggit ni Allah ang pangalan o napatunayang binanggit ng Sugo ni Allah (SAS) ang pangalan ay paniniwalaan natin sa detalye at nang tiyakan, tulad nina Noah, Húd, Sálih, Abraham at iba pa—ang pinakamainam na pagpapala at pinakadalisay na pagbati ay makamit nilang lahat at ng ating Propeta.

5. Ang Paniniwala sa Huling Araw

Napapaloob dito ang paniniwala sa lahat ng ipinabatid ni Allah at ng Kanyang Sugo (SAS) tungkol sa mga mangyayari pagkatapos ng kamatayan, gaya ng pagsubok na daranasin ng patay sa loob ng libingan, at pagdurusa o ginhawang daranasin nito sa libingan; at sa mga masasaksihan sa Araw ng Pagkabuhay, gaya ng mga kahila-hilakbot na mga bagay, mga paghihirap, pagtawid sa Sirát,[1] pagtitimbangan ng mga nagawa, pagtutuos, paggagantimpala, at pagbubuklat ng mga talaan ng mga mabuti't masamang gawa sa harap ng mga tao: mayroon sa kanilang kukunin ang kanyang talaan sa pamamagitan ng kanang kamay o kaliwang kamay o hindi kaya'y kukunin mula sa likuran.

Napapaloob din doon ang paniniwala sa Hawd[2] na inuman ng ating Propeta na si Muhammad (SAS), ang paniniwala sa Paraiso at Impiyerno, ang pagkakita ng mga Mananampalataya sa kanilang Panginoon, ang pakikipag-usap Niya sa kanila, at iba pang mga nasasaad sa Qur'án at mga Hadíth na tunay na nagmula sa Sugo ni Allah (SAS). Kinakailangang sampalatayaan at paniwalaan ang lahat ng mga iyon sa paraang ipinaliwanag ni Allah at ng Kanyang Sugo (SAS).

6. Ang Paniniwala sa Tadhana at Pagtatakda

Ang paniniwala rito ay naglalaman ng apat na sangkap:

1. **Ang Kaalaman.** Na alam ni Allah ang anumang nangyari, ang anumang nangyayari at ang anumang mangyayari. Alam Niya ang mga kalagayan ng Kanyang mga lingkod, ang mga makakamit na biyaya nila, ang mga taning ng kanilang buhay, ang kanilang mga gawa, at ang iba pang mga may kaugnayan sa kanila: walang nakalingid sa Kanya na anuman mula sa mga iyon, gaya ng sinabi Niya (8:75): **"...Tunay na si Allah sa bawat bagay ay Nakaaalam."**
2. **Ang Pagsulat.** Ipinasulat ni Allah ang lahat ng itinakda at itinadhana Niyang mangyari, gaya nga ng sinabi Niya (36:12): **"...At ang lahat ay itinala Namin sa aklat na naglilinaw."**

[1] Ito ay daang manipis pa sa buhok at matalas pa sa espada na itatayo sa ibabaw ng Impiyerno at dadaanan ng mga tao.

[2] Ang Hawd ay ang lawa ng Propeta (SAS). Hindi na mauuhaw kailanman ang sinumang makainom doon.

3. **Ang Kalooban.** Maniniwala sa nangingibabaw na kalooban ni Allah: ang anumang niloob Niya ay mangyayari at ang anumang hindi Niya niloob ay hindi mangyayari, gaya nga ng sinabi Niya (3:40): **"Ganyan si Allah, ginagawa Niya ang anumang niloloob Niya."**
4. **Ang Paglikha.** Nilikha Niya ang lahat ng mga umiiral; wala nang tagapaglikha na iba pa sa Kanya at wala nang Panginoon maliban pa sa Kanya, gaya ng sinabi Niya (6:102): **"Iyan si Allah, ang inyong Panginoon: walang Diyos kundi Siya, ang Tagapaglikha ng bawat bagay; kaya sambahin ninyo Siya, at Siya ang Tagapangalaga ng bawat bagay."**

Ang mga Nakalalabag sa Islam

Maaaring matalikod ang isang Muslim sa kanyang Relihiyon sa pamamagitan ng maraming uri ng mga bagay na Nakalalabag sa Islam. Kabilang sa pinakamapanganib at pinakamadalas na mangyari sa mga ito ay ang sampung ito:

1. **Ang Shirk o Pagtatambal kay Allah.** Nagsabi Siya (5:72): **"...Tunay na ang sinumang magtambal kay Allah ay ipinagkait na ni Allah sa kanya ang Paraiso at ang magiging tuluyan niya ay ang Impiyerno. At mawawalan ang mga Lumalabag sa katarungan ng mga tagatulong."** Kabilang din sa Shirk ang pananalangin sa mga patay na, ang pagpapasaklolo sa kanila, ang pamamanata sa kanila, at ang pag-aalay sa kanila.
2. **Ang gumagawa ng mga tagapagitna (*intermediary*) sa pagitan niya at ni Allah**— pinananalanginan ang mga ito, hinihilingan ang mga ito ng Pamamagitan (*intercession*) at inaasahan ang mga ito—ay naging Káfir na.
3. **Ang hindi nagturing na mga Káfir ang mga Mushrik** o nag-alinlangan sa pagiging Káfir nila o nagtuturing na tama ang kanilang paniniwala ay naging Káfir na.
4. **Ang naniwala na ang patnubay ng iba pa sa Propeta (SAS) ay higit na perpekto kaysa sa patnubay nito,** o ang hatol ng iba pa rito ay higit na magaling kaysa sa hatol nito, siya ay isa nang Káfir. Iyan ay katulad ng naniniwala na ang mga patakaran at ang mga batas na ginawa ng mga tao ay mainam pa kaysa sa Batas ng Islam, o na ang patakaran ng Islam ay hindi naaangkop na ipatupad sa panahon ngayon, o na ito ang isang dahilan ng di-pagsulong ng mga Muslim, o na lilimitihan na lamang ang Islam sa ugnayan sa pagitan ng tao at kanyang Panginoon at hindi na ito manghihimasok pa sa ibang mga aspeto ng buhay, o na naniniwalang ang pagpapatupad sa patakaran ni Allah kaugnay sa pagpuputol ng kamay ng magnanakaw o pagbabato sa mangangalunyang may-asawa o dating may-asawa ay hindi nababagay sa panahon ngayon.

   Napapaloob din dito ang paniniwalang ipinahihintulot na humatol nang hindi ayon sa Batas ni Allah kaugnay sa mga Mu'ámalah[1] o kaugnay sa pagpataw ng mga kaparusahan at iba pa, kahit pa man hindi maniwalang iyon ay mainam pa kaysa sa Batas ng Islam sapagkat sa pamamagitan niyon ay itinuring nang ipinahihintulot ang ipinagbawal ni Allah. Ang bawat isang nagtuturing na ipinahihintulot ang ipinagbawal ni Allah, siya ay isang Káfir.
5. **Ang nasusuklam sa anuman sa katuruang ihinatid ng Sugo (SAS), kahit pa man ginagampanan niya ito, ay naging Káfir na.** Nagsabi si Allah (47:9): **"Iyan ay sapagkat sila ay nasuklam sa ibinaba ni Allah kaya naman pinawalang-kabuluhan Niya ang kanilang mga gawa."**
6. **Ang nangungutya sa anuman sa Relihiyon ng Sugo (SAS) o sa gantimpala o sa kaparusahan nito** ay naging Káfir na. Nagsabi si Allah (9:65-66): **"...Sabihin mo: "Kay Allah, sa Kanyang mga Kapahayagan, at sa Kanyang Sugo ba kayo nangungutya? Huwag na kayong magdahilan; tumalikod na kayo sa pananampalataya pagkatapos ng pananampalataya ninyo...."**

---

[1] Ang Mu'ámalah ay ang anumang gawaing ginagawa ng mga tao sa pagitan nila tulad halimbawa ng pagtitinda at pagbili, pangungutang at pagpapautang, paghingi at pagbibigay, pagpapamana at pagmamana at iba pang mga tulad nito.

7. **Ang Panggagaway.**[1] Ang nagsasagawa nito o tumatangkilik dito ay naging Káfir na. Sinabi ni Allah (2:102): **"...Ngunit hindi nagtuturo ang dalawang ito sa sinuman hangga't hindi sinasabi ag mga ito: "Kami ay tukso lamang, kaya huwag kang tumalikod sa pananampalataya."..."**
8. **Ang pagkampi at ang pakikipagtulungan sa mga Mushrik laban sa kapwa mga Muslim.** Nagsabi si Allah (5:51): **"...At ang sinuman sa inyong gagawing tagatangkilik sila, tunay na siya ay kabilang na sa kanila. Tunay na si Allah ay hindi nagpapatnubay sa mga taong Lumalabag sa katarungan."**
9. **Ang naniniwala na may mga tao na maaaring hindi masaklawan ng Batas na ipinahayag kay Muhammad (SAS),** siya ay Káfir na sapagkat ang sabi ni Allah (3:85): **"At ang sinumang maghahangad ng iba pa sa Islam bilang relihiyon, hindi matatanggap iyon sa kanya; at siya sa Kabilang-buhay ay mapabibilang sa mga talunan."** Hindi pinahihintulutan ang sinumang inabot ng mensahe ni Propeta Muhammad (SAS) na sumunod sa batas ng iba pa sa kanya o maniwalang ang kaligtasan ay nasa pagsunod sa pamamaraan na iba pa sa kanyang pamamaraan.
10. **Ang pag-ayaw sa Relihiyon ni Allah**(Islam): hindi pinag-aaralan ito at hindi kumikilos ayon sa mga katuruan nito sapagkat ang sabi ni Allah (32:22): **"At sino pa ang higit na lumalabag sa katarungan kaysa sa kanya na pinaalalahanan na hinggil sa mga kapahayagan ng kanyang Panginoon at pagkatapos ay inayawan pa niya ang mga ito? Tunay na Kami, sa mga sumasalansang, ay maghihiganti."** Iyan ay sa pamamagitan ng pag-ayaw na matutunan ang pangunahing katuruan ng Islam na sa pamamagitan nito ang tao ay nagiging Muslim. Hindi ibig sabihin nito na obligadaong pag-aralan ang lahat ng detalye ng Islam.

Walang pinagkaiba sa lahat ng mga Nakalalabag na ito sa pagitan ng taong seryoso o di-seryoso o nagbibiro, maliban na lamang sa napilitan sapagkat wala siyang pananagutan sa ganitong kalagayan.

والله أعلم وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم...

[1] Ang panggagaway o Sihr sa wikang Arabe ay ang anumang gawaing gumagamit ng karunungang itim o nagpapatulong sa mga jinni o mga masamang espiritu o mga maligno. Ang mga taong maituturing na nagsasagawa ng panggagaway ay ang mahikero, albularyo, mangkukulam, *faithhealer*, mangagayuma, manghuhula, at iba pang maituturing na kabilang sa kanila. Subalit hindi lahat ng taong nag-aangkin o tinataguriang mahikero o albularyo o manghuhula ay mga tunay na manggagaway dahil ang iba sa kanila ay wala naman talagang kapangyarihang manggaway; nanunuba lamang sila ng mga uto-uto.

أحكام الطهارة والصلاة

Ang Tahárah at ang Saláh

Ang Tahárah at ang Najásah

Sa pagsasagawa ng Tahárah[1] ay gumagamit ng tubig, gaya ng ulan, dagat at iba pa.[2] Maaari ring gamitin ang tubig na Musta'mal[3] sa pagsasagawa ng Tahárah at gayon din ang tubig na nahaluan ng isang bagay na Táhir[4] at nanatiling tubig at hindi nabago ang pagiging tubig. Ang tubig na nahaluan ng Najis[5] ay hindi na maaaring gamitin sa pagsasagawa ng Tahárah kapag nabago ng Najásah[6] ang lasa ng tubig o ang amoy nito o ang kulay nito. Kung wala namang naganap na anuman sa mga iyon, maaari pa ring gamitin ito sa pagsasagawa ng Tahárah. Maaari ring gamitin ang natirang tubig sa lalagyan matapos inuman, maliban sa ininuman ng aso at baboy sapagkat ito ay naging Najis na.

Ang Najásah ay bagay na kailangang iwasan ng isang Muslim at hugasan ang anumang kumapit sa kanya mula rito. Kailangang hugasan ang damit at katawan kapag nadiitan o nakapitan ng Najásah nang sa gayon ay maaalis ito sa mga iyon. Kung ang Najásah ay nakikita gaya ng dugo, kung may matira mang bakas na mahirap maalis kahit matapos hugasan o labhan ay walang masama doon. Subalit kung ang Najásah ay hindi nakikita, sapat nang ito ay hugasan kahit isang beses lamang.

Ang lupa, kapag nalagyan ng Najásah, ay nagiging Táhir sa pamamagitan ng pagbubuhos ng tubig dito. Nagiging Táhir din ang lupa kapag natuyo ang Najásah kung ito ay likido. Subalit kung ang Najásah ay solido, ang lupa ay hindi magiging Táhir kung hindi maaalis ang Najásah.

Ilang Alituntunin Hinggil sa Najásah

1. Kapag nakapitan ang isang tao ng isang bagay na hindi niya malaman kung ito ay Najis o hindi, hindi na niya kailangang usisain pa ito at hindi na rin niya kailangang hugasan pa.
2. Kapag nang nakatapos magsagawa ng Saláh ang isang tao ay may nakitang Najásah sa katawan o damit, ngunit hindi niya nalaman iyon bago nagsagawa ng Saláh, o nalalaman nga ngunit nakalimutan, ang kanyang Saláh ay tanggap pa rin.
3. Kung hindi makita ang kinapitan ng Najásah sa damit, kailangang labhan o hugasan ang buong damit.
4. Ang Najásah ay maraming uri:
   A. Ang ihi at ang dumi.
   B. Ang Wady. Ito ay malapot na puting likidong lumalabas pagkatapos umiihi.
   C. Ang Madhy. Ito ay malagkit na puting likidong lumalabas sa ari sa sandali ng matinding pagnanasang seksuwal.

   Ang Wady at Madhy ay Najásah na kailangang hugasan at labhan ang bahagi ng katawan at kasuutan na nakapitan nito. Ang Maní (*semen*) ay Táhir ngunit kanais-nais na hugasan kapag ito ay basa pa at kuskusin kapag tuyo na.

---

[1] Ang hinihiling na kalinisan o paglilinis bago magsagawa ng pagsamba.

[2] Gaya ng tubig na galing sa niyebe, balon, bukal, batis, ilog, sapa, at lawa.

[3] Ang nagamit na sa pagsasagawa ng Tahárah. Maaaring gamitin ngunit hindi madalas; ginagamit lamang ito kapag kinapos ng tubig.

[4] Anumang bagay na **hindi** itinuturing ng Sharí'ah na nakapagpaparumi o marumi.

[5] Anumang bagay na itinuturing ng Sharí'ah na marumi at nakapagpaparumi.

[6] Anumang bagay na Najis o ang itinuturing ng Batas ng Islam na Karumihan.

D. Ang ihi at ang dumi ng hayop na ipinagbabawal kainin sa Islam ay Najis, ngunit ang ihi at ang dumi ng hayop na ipinahihintulot kainin ay hindi Najis.[1]

E. Ang ihi, dumi, dugo, nana at suka ng tao ay Najis.[1]

Ang Paggamit ng Palikuran

1. Bago pumasok sa palikuran ay magsasabi ng ganito: ***bismilláh, alláhumma inní a'údhu bika minal khubthi wal khabá'ith.***[2] Inuuna ang kaliwang paa sa pagpasok sa palikuran. Pagkalabas ay magsasabi naman ng ***ghufrának.***[3] Inuuna naman ang kanang paa sa paglabas.
2. Hindi magdala sa loob ng palikuran ng anumang bagay na may nakasulat na pangalan ni Allah maliban na lamang kung nangangambang mawawala kapag iniwan sa labas.
3. Ang hindi pagharap o pagtalikod sa Qiblah kapag iihi o dudumi sa disyerto o ilang.
4. Ang pagtatakip ng 'Awrah[4] sa harap ng ibang tao at hindi magpapabaya sa bagay na ito. Ang 'Awrah ng lalaki ay mula sa pusod hanggang sa tuhod at ang sa babae naman ay ang kanyang buong katawan, maliban sa mukha kapag nagsasagawa ng Saláh.
5. Ang pag-iingat na hindi madikitan ang katawan o kasuutan ng ihi o dumi.
6. Ang paglilinis ng sarili sa pamamagitan ng tubig matapos umihi o dumumi, o sa pamamagitan ng paggamit ng papel o bato at iba pang katulad nito upang maalis ang bakas ng Najásah (sanhi ng ihi at dumi) kapag walang tubig, at ang paggamit ng kaliwang kamay sa paglilinis.

Ang Wudú'

Hindi tanggap ang Saláh na walang Wudú'[5] sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): **"Hindi tatanggapin ni Allah ang Saláh ng sinuman sa inyo kapag nawalan ng saysay ang kanyang Wudú' hangga't hindi siya nagsasagawa ng Wudú'."**

Kailangang ayon sa pagkasunod-sunod at tuloy-tuloy ang pagsasagawa ng Wudú'. Sunnah din na magtipid sa tubig. Sa isang Hadíth na isinalaysay ni Ibnu Májah, ang Propeta (SAS) ay nakakita ng isang lalaking nagsasagawa ng Wudú' kaya nagsabi siya rito: ***"Huwag kang magsayang, huwag kang magsayang [ng tubig]."***

Pamamaraan ng Pagsasagawa ng Wudú'

1. Isasapuso ang Níyah (hangarin) na magsasagawa ng Wudú' nang hindi na binibigkas ang Níyah. Ang Níyah ay ang pagpapasya ng isip na gawin ang isang bagay. Pagkakatapos ay magsasabi ng ***bismilláh.***
2. Huhugasan ang mga kamay nang tatlong beses.
3. Magmumumog at isisinga ang tubig na ipinasok sa ilong. Gagawin ito nang tigtatatlong beses.
4. Huhugasan ang mukha nang tatlong beses: magmula sa isang tainga hanggang sa kabilang tainga, at mula sa mga tinutubuan ng mga buhok sa noo hanggang sa dulo ng balbas.
5. Huhugasan nang tigtatatlong beses ang kamay at braso mula sa mga dulo ng mga daliri hanggang sa siko. Magsimula sa kanan at pagkatapos ay sa kaliwa.
6. Hahaplusin ang ulo nang isang beses. Babasain ang mga kamay at pagkatapos ay ihahaplos mula unahan ng ulo (sa tinutubuan ng buhok sa noo) hanggang sa hulihan nito (sa tinutubuan ng buhok sa batok) at ihaplos pabalik sa unahan ng ulo.

---

[1] Itinatugibilin pa ring hugasan ang bahagi ng katawan o kasuutan na nakapitan nito.

[2] Sa ngalan ni Allah. O Allah, tunay na ako po ay nagpapakupkop sa Iyo laban sa masama at mga demonyo.

[3] Hinihingi ko po (Allah) ang Iyong kapatawaran.

[4] Ang bahagi ng katawan na hindi dapat makita ng ibang tao maliban sa asawa.

[5] Ang Wudú' ay ang kinakailangang paghuhugas bago magsagawa ng Saláh upang maging tanggap ang Saláh. Kailangan din ang Wudú' kapag magsasagawa ng Tawáf sa Ka'bah at kapag hihipuin ang talata ng Qur'án. Ang Tawáf ay ang pag-ikot ng pitong ulit sa palibot Ka'bah.

7. Hahaplusin ang ulo nang isang beses. Babasain ang mga kamay at pagkatapos ay ihahaplos mula unahan ng ulo (sa tinutubuan ng buhok sa noo) hanggang sa hulihan nito (sa tinutubuan ng buhok sa batok) at ihaplos pabalik sa unahan ng ulo.
8. Hahaplusin nang isang beses ang mga tainga: ipapasok ang mga hintuturo sa butas ng mga tainga habang ang likod ng mga tainga ay hinahaplos ng hinlalaki.
9. Huhugasan ang mga paa nang tatlong beses mula sa dulo ng mga daliri hanggang sa bukong-bukong. Magsimula sa kanan at pagkatapos ay sa kaliwa.
10. Pagkatapos nito ay manalangin ng panalanging ito na nasasaad sa Hadíth: ***ash'hadu allá iláha illalláh, wahdahu lá sharíka lah, wa ash'hadu anna Muhammadar rasúlulláh.***[1]

Ang Pagpupunas sa Medyas

Bahagi ng kaluwagan at kagaanan ng Relihiyong Islam ay na ipinahintulot nito ang pagpupunas sa ibabaw ng suot na medyas (sa halip na hubarin at hugasan ang paa). Ito ay napatunayang ginawa ng Propeta (SAS). Subalit ay may kundisyon ang pagpupunas sa medyas: kailangang isuot ito habang hindi pa nawawala ang bisa ng Wudú'. Ang pagpupunas ay sa ibabaw nito; hindi pupunasan ang suwelas nito. Ang haba ng panahon na ipinahihintulot ang pagpapahid (mula nang unang pahiran ang suot na medyas) ay isang araw at isang gabi (24 oras) para sa hindi naglalakbay at tatlong araw at tatlong gabi (72 oras) para sa isang Musáfir (naglalakbay). Nawawala ang bisa ng pagpapahid kapag natapos na ang takdang panahon nito, o kapag hinubad na ang mga medyas matapos napunasan, o kapag naging Junub[2] ang nakasuot ng medyas dahil kailangang hubarin na ito para magsagawa ng Ghusl.

Mga Nakapagpapawalang-bisa sa Wudú'

Ang lahat ng lumalabas sa labasan ng ihi at dumi ay nakasisira sa Wudú', gaya ng ihi, dumi, utot, Maní (*semen*), Madhy at Wady. Kapag Maní ang lumabas ay kailangan nang magsagawa ng Ghusl. Nakapagpapawalang-bisa rin ang pagkatulog, ang paghawak sa ari na hindi nahahadlangan ng anumang kasuutan, ang pagkain ng karne ng kamelyo, at ang pagkawala ng malay.

Ang Ghusl

Ang Ghusl ay pagbubuhos ng tubig sa buong katawan sa layuning magsagawa ng Tahárah: kailangang hugasan ang lahat ng bahagi ng katawan, kasama na rito ang pagmumumog at pagsinga sa tubig na ipinasok sa ilong. Nagiging sapilitan ang Ghusl kapag nangyari ang isa sa limang ito:

1. Ang paglabas ng Maní ng lalaki o babae,[3] nang may kasamang pagnanasang seksuwal, gising man o tulog; ngunit kapag lumabas ang Maní nang walang kasamang pagnanasang seksuwal, hindi na kailangang magsagawa ng Ghusl. Kapag nanaginip na nakikipagtalik at wala namang nakitang may lumabas na Maní, hindi na rin kailangang magsagawa ng Ghusl; kailangan lamang ang Ghusl kapag may nakitang likido.
2. Ang pagtatagpo ng mga ari ng lalaki at babae: ang pagpasok ng dulo ng ari ng lalaki sa puwerta ng ari ng babae, kahit man walang nangyaring paglabas ng Maní.
3. Ang paghinto ng regla at Nifás: pagdurugo dahil sa pagsilang.
4. Ang kamatayan, sapagkat kailangang paliguan ang patay.
5. Kapag yumakap sa Islam ang Káfir, kailangang magsagawa siya ng Ghusl.

---

[1] Sumasaksi ako na walang totoong Diyos kundi si Allah; tanging Siya lamang, wala Siyang katambal; at sumasaksi ako na si Muhammad ay Sugo ni Allah.

[2] Naging Junub ang isang tao kapag nakipagtalik siya, kapag may lumabas na semen sa kanya kalakip ng pagnanasang seksuwal, kapag dumating ang buwanang dalaw ng isang babae at habang may Nifás (pagdurugo sanhi ng panganganak).

[3] Ang *Maní* para sa babae ay ang kulay puting malabnaw na likido na kadalasang lumalabas kapag nikipagtalik o nanaginip na nakikipagtalik. Iba ito sa regular na pamamasa (*wetness*) na dinaranas ng babae o sa *vaginal discharge*.

Ang mga Ipinagbabawal sa Junub

1. Ang paghawak at pagdadala ng kopya ng Qur'án at ganoon din ang pagbigkas ng talata buhat sa Qur'án—may tunog man o walang tunog, buhat sa memorya man o direktang pagbabasa mula sa Qur'án;
2. Ang pananatili sa loob ng Masjid: hindi ipinahihintulot sa Junub ni sa nireregla, ngunit ang pagdaan sa loob ay hindi masama.
3. Ang pagsasagawa ng Saláh at Tawáf.

Ang Tayammum

Ipinahihintulot ang Tayammum sa di-naglalakbay at sa Musáfir (naglalakbay). Ito ay pamalit sa Wudú' o Ghusl kapag ang isa sa mga sumusunod na kadahilanan ay lumitaw:

1. Kapag walang makitang tubig matapos ang masidhing paghahanap—o kung mayroon man ay hindi makasasapat para sa Wudú' o Ghusl o bagaman malapit ang pinagkukunan ng tubig ay nangangambang baka may masamang mangyari sa sarili o sa ari-arian kapag umalis at kumuha ng tubig—ay magsasagawa ng Tayammum.
2. Kapag may sugat sa ilang bahagi ng katawan na kailangang hugasan, ito ay huhugasan pa rin ng tubig kapag magsasagawa ng Wudú'. Ngunit kung ang paghuhugas ng tubig sa sugat ay makasasama, papahiran na lamang ang sugat: babasain ang kamay at ihahaplos nito sa sugat. Kung ang pagpapahid ay makasasama pa rin dito, magsasagawa na ng Tayammum para rito: magsasagawa muna ng Wudú'—huhugasan ang maaaring hugasan at ang bahagi na hindi maaaring hugasan o pahiran ay hahayaan—at pagkatapos ng Wudú' ay magsasagawa ng Tayammum.
3. Kapag ang tubig o ang klima ay lubhang malamig at nangangambang ang paggamit ng tubig ay baka makapinsala.
4. Kung may tubig man ngunit ito ay lubhang kailangan para sa inumin, magsasagawa na rin ng Tayammum.

Ang Pagsasagawa ng Tayammum

1. Isasapuso ang hangaring magsasagawa ng Tayammum.
2. Bibigkasin ang ***bismilláh***.
3. Itatapik nang isang beses ang mga palad sa tuyong lupa.[1]
4. Ihahaplos nang isang beses ang mga palad sa mukha.
5. Ihahaplos ang kaliwang palad sa kanang kamay at pagkatapos ay ihahaplos naman ang kanang palad sa kaliwang kamay nang tig-iisang beses.

Ang nakasisira sa Tayammum ay ang nakasisira rin sa Wudú'. Nawawala ang bisa ng Wudú' kapag nagkaroon na ng tubig ang isang walang tubig bago nagsagawa ng Saláh o samantalang ito ay nagsasagawa nito. Subalit kapag nakatapos na siyang magsagawa ng Saláh ay saka pa lamang nagkaroong ng tubig, tanggap pa rin ang kanyang Saláh.[2]

Ang Saláh

1. Ang Saláh o Pagdarasal ay ang ikalawang Haligi ng Islam. Ito ay tungkuling ginagampanan ng bawat Muslim at Muslimah na may sapat na gulang (15 taon pataas) at sapat na pag-iisip. Ang sinumang tumigil sa pagsagawa ng Saláh ay itinuturing na Káfir ayon sa nagkakaisang hatol ng mga Iskolar ng Islam. Ito ang unang pananagutan ng tao sa Kabilang-buhay.

---

[1] Maliban sa tuyong lupa, maaari rin ang kahit anong bagay na may alikabok gaya ng pader, bato, buhangin, at iba pa.

[2] Nawawala rin ang bisa ng Tayammum kapag ang mga hadlang sa pagsasagawa ng Wudú' at Ghusl ay nawala.

2. Ang pagsasagawa ng Saláh sa Jamá'ah (Kongregasyon) sa Masjid ay tungkulin ng mga kalalakihan. Ang limang Saláh sa araw at gabi ay ang Saláh sa Fajr (madaling araw), Saláh sa Dhuhr (tanghali), Saláh sa 'Asr (hapon), Saláh sa Maghrib (paglubog ng araw), at Saláh sa Ishá' (gabi). Itinatagubilin sa isang Muslim na mahinahon at panatag na pumunta sa Masjid, at itinatagubilin ding magsagawa muna ng dalawang Rak'ah na Saláh (Saláh ng pagbati sa Masjid) bago maupo.
3. Kailangang takpan ang 'Awrah sa pagsasagawa ng Saláh. Ang 'Awrah ng lalaki ay mula sa pusod hanggang sa tuhod at ang sa babae naman ay ang kanyang buong katawan, maliban sa mukha kapag nagsasagawa ng Saláh. Ang pagharap sa Qiblah (ang dakong kinaroonan ng Makkah) ay isa rin sa kundisyon upang maging tanggap ang Saláh.
4. Kailangang isagawa ang Saláh sa takdang oras nito. Hindi tanggap ang Saláh na isinagawa bago sumapit ang takdang oras nito, maliban na lamang kung naglalakbay. Ipinagbabawal ang pagpapahuli sa pagsagawa ng Saláh sa takdang oras nito.

Ang Mga Oras ng Saláh at Bilang ng Rak'ah

- Ang oras ng Fajr ay nagsisimula sa pagsapit ng madaling-araw hanggang bago sumikat ang araw.
- Ang oras ng Dhuhr ay magmula sa paglihis ng araw sa katanghaliang-tapat hanggang sa ang isang bagay at ang anino nito ay bago maging magkasinghaba.
- Ang oras ng 'Asr ay nagsisimula kapag ang isang bagay at ang anino nito ay magkasinghaba na hanggang bago lumubog ang araw.
- Ang oras ng Maghrib ay nagsisimula kapag lumubog na ang araw hanggang bago maglaho ang takipsilim o pamumula sa langit na siyang resulta ng paglubog ng araw.
- Ang oras ng Ishá' ay nagsisimula kapag naglaho na ang takipsilim hanggang bago maghatinggabi.

Ang Pagsasagawa ng Saláh

Ang pagtuturo ng Saláh ay may kalakip na aktuwal na pagsasagawa nito at kailangang tiyakin na lubos itong natutuhan ng mga mag-aaral.

- **Kailangang isagawa ang Saláh nang may kapanatagan at kababaang-loob.**

A. Ihaharap sa Qiblah ang buong katawan nang walang paglihis o paglingon.

B. Isasaisip ang Saláh na ninanais na isagawa nang hindi na binibigkas ang Níyah (layunin).

C. Isasagawa ang Takbíratul Ihrám sa pamamagitan ng pagsabi ng ***Alláhu akbar*** الله أكبر habang itinataas ang mga kamay na nakabukas nang pantay sa balikat o tainga.

D. Ipapatong ang kanang kamay sa ibabaw ng kaliwang kamay na nasa dibdib.

E. Tahimik na sasabihin ang Istiftáh:

سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولا إله غيرك

subhána kalláhumma wa bihamdika wa tabárakasmuka wa ta'álá jadduka wa lá iláha ghayruk.

F. Tahimik na sasabihin ang Isti'ádhah: ***a'údhu billáhi minash shaytánir rajím***

أعوذ با لله من الشيطان الرجيم.

G. Tahimik na sasabihin ang Basmalah at ang Súratul Fátiháh.

بسم ا لله الرحمن الرحيم؛ الحمد لله رب العالمين؛ الرحمن الرحيم؛ ملك يوم الدين؛ إياك نعبد و إياك نستعين؛

اهدنا الصراط المستقيم؛ صراط الذين أنعمت عليهم غير المغضوب عليهم ولا الضالين؛ آمين

[1]***bismilláhir rahmánir rahím,*** [2]***alhamdu lilláhi rabbil 'álamín,*** [3]***arrahmánir rahím,*** [4]***máliki yawmiddín,*** [5]***iyyáka na'budu wa iyyáka nasta'ín,*** [6]***ihdinas sirátal mustaqím,*** [7]***sirátal ladhína an 'amta 'alayhim ghayril maghdúbi 'alayhim wa lad dállín. ámín***

H. Bibigkas ng anumang makakaya mula sa Qur'án.[1]

I. Magsasagawa ng Rukú' (Pagyukod): itataas ang mga kamay na nakabukas nang pantay sa balikat o tainga habang nagsasabi ng ***Alláhu akbar*** at pagkatapos ay iyuyukod ang ulo kasama ng katawan at ilalagay sa mga tuhod ang mga kamay na nakabuka ang mga saliri. Samantalang nakayukod ay nagsasabi ng ***subhána rabbiyal 'adhím*** سبحان ربي العظيم nang tatlong beses.

J. Iaangat ang ulo [kasama ng katawan] mula sa pagkakayukod habang nagsasabi ng ***sami'alláhu liman hamidah*** سمع الله لمن حمده at habang itinataas ang mga kamay na nakabukas nang pantay sa balikat o sa tainga. Ang Ma'múm (ang pinangungunahan ng Imám sa Saláh) ay magsasabi naman ng ***rabbaná wa lakal hamd*** ربنا ولك الحمد sa halip na ***sami'alláhu liman hamidah.*** Ipapatong ang kanang kamay sa ibabaw ng kaliwang kamay na nasa dibdib.

K. Habang nakatayo ay magsasabi ng ***rabbaná wa lakal hamd, mil'as samawáti wa mil'al ardi wa mil'a má shi'ta min shay'im ba'd*** ربنا ولك الحمد ملء السموات وملء الأرض وملء ما شئت من شيء بعد.

L. Magpatirapa ng unang pagpapatirapa at magsasabi ng ***Alláhu akbar*** habang nagpapatirapa. Habang nakapatirapa na, ang pitong bahagi ng katawan ay nakadiit sa lapag: ang noo kasama ng ilong, ang mga palad, ang mga tuhod, at ang dulo ng mga paa. Ilalayo sa gilid ng katawan ang mga braso. Ihaharap ang dulo ng mga daliri ng paa at kamay sa Qiblah. Habang nakapatirapa ay magsasabi ng ***subhána rabbiyal a'lá*** سبحان ربي الأعلى Ang Sunnah ay tatlong ulit itong sasabihin ngunit ipinahihintulot din naman kahit ilang ulit, kahit isang ulit pa.

M. Pagkatapos ay iaangat ang ulo kasama ng katawan mula sa pagkakapatirapa habang nagsasabi ng ***Alláhu akbar.*** Uupo—sa pagitan ng dalawang pagpapatirapa—nang pag-upong Iftirásh: nakaupo sa kaliwang paa na nakahiga at nakaturo ang mga daliri nito sa gawing kanan samantalang nakatukod ang kanang paa habang nakalagay ang kanang kamay sa dulo ng kanang hita sa tabi ng tuhod at ang kaliwang kamay sa dulo ng kaliwang kamay sa tabi ng tuhod. Samantalang nakaupo na ay magsasabi ng ***rabbighfir lí warhamní wahdiní warzuqní wajburní wa 'áfíní*** ربي اغفر لي وارحمني واهدني وارزقني واجبرني وعافني.

N. Pagkatapos ay muling magpapatirapa katulad ng sa unang pagpapatirapa sa kung ano ang sinasabi at ginagawa.

O. Pagkatapos ay babangon buhat sa ikalawang pagkakapatirapa habang nagsasabi ng ***Alláhu akbar,*** at tatayo nang tuwid. Isasagawa ang ikalawang Rak'ah na tulad ng sa unang Rak'ah sa kung ano ang sinasabi at ginagawa ngunit hindi na bibigkasin ang Istiftáh at ang Isti'ádhah. Pagkatapos ng ikalawang pagkakapatirapa ay uupo at bibigkasin ang Unang Tashahhud* at ang Ikalawang Tashahhud. Pagagalawin ang kanang hintuturo na nakaturo samantalang binibigkas ang Shahádah: ***ash'hadu allá iláha illalláh, wa ash'hadu anna muhammadan 'abduhu wa rasúluh.***

Ang Unang Tashahhud:

attahiyátu lilláhi was salawátu wat tayyibát, assalámu 'alayka ayyuhan nabíyu wa rahmatulláhi wa barakátuh, assalámu 'alayná wa 'alá 'ibádilláhis sálihín, ash'hadu allá iláha illalláh, wa ash'hadu anna muhammadan 'abduhu wa rasúluh.

---

[1] Kapag nagsasagawa ng Saláh na kasama ng Imám (nangunguna sa Saláh) ay hindi na bibigkas ng talata ng Qur'án. Sapat na lamang na bigkasin nang tahimik ang Súratul Fátihah matapos na ito ay bigkasin ng Imám.

التحيات لله والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدا عبده ورسوله.

***Tingnan ang Paalaala pagkatapos ng bilang 16.**

Ang Ikalawang Tashahhud:

Alláhumma salli 'alá Muhammad, wa 'alá áli Muhammad, kamá sallayta 'alá ibráhím, wa 'alá áli ibráhím, innaka hamídum majíd, wa bárik 'alá Muhammad, wa 'alá áli Muhammad, kamá bárakta 'alá ibráhím, wa 'alá áli ibráhím, innaka hamídum majíd, alláhumma inní a'údhu bika min 'adhábi jahannam, wa min 'adhábil qabri, wa min fitnatil mahyá wal mamát, wa min fitnatil masíhid dajjál.

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميدمجيد، وبارك على محمد وعلى آل محمد، كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، إنك حميد مجيد، اللهم إني أعوذ بك من عذاب جهنم، و من عذاب القبر، ومن فتنة المحيا و الممات، ومن فتنة المسيح الدجال.

Pagkatapos ng Tashahhud ay manalangin ng anumang maibigan na makabubuti sa Mundo at sa Kabilang-buhay.

P. Pagkatapos ay magsasagawa ang Taslím: magsasabi ng ***assalámu 'alaykum wa rahmatulláh*** السلام عليكم ورحمة الله habang lumilingon sa kanan at magsasabi muli nito habang lumilingon naman sa kaliwa.

Paalaala: Kapag nagsasagawa ng Saláh na tatluhang Rak'ah gaya ng Saláh sa Maghrib o apatang Rak'ah gaya ng Saláh sa Dhuhr o 'Asr o 'Ishá' ay titigil sa katapusan ng Unang Tashahhud at pagkatapos ay babangon upang tumayo habang nagsasabi ng ***Alláhu akbar*** at ipapantay ang nakabukas na mga kamay sa balikat kapag nakatayo na. Ilalagay ang kanang palad sa likod ng kaliwang kamay na nakapatong sa dibdib habang nakatayo na. Pagkatapos ay isasagawa ang natitira sa Saláh gaya ng pagsasagawa ng ikalawang Rak'ah, subalit bibigkas ng Súrah al-Fátihah lamang habang nakatayo.

Q. Sa Huling Tashahhud ng Saláh na Dhuhr, 'Asr, Maghrib, at 'Ishá' ay uupo ng pag-upong Tawarruk: nakatukod ang kanang paa, nakalabas ang kaliwang paa sa ilalim ng kanang lulod at maaaring nakaupo sa lapag. Habang nakaupo ay nakalagay ang mga kamay sa mga hita gaya ng pagkakalagay sa unang Tashahhud. Bibigkasin ang Una at Ikalawang Tashahhud sa upong ito at pagkatapos ay magsasagawa ng Taslím.

Ang Nahuli sa Saláh

Bubuuhin ang bahagi ng Saláh na hindi naabutan kasabay ng Imám pagkatapos na magsagawa ng Taslím ang Imám. Ang maging simula ng Saláh ay ang Rak'ah na naabutan kasabay ng Imám. Naaabutan ang isang Rak'ah kapag naabutan ang pagyukod (Rukú') sa Rak'ah ng Saláh kasabay ng Imám. Subalit kung hindi naabutan kasama ng Imám ang pagyukod sa Rak'ah na iyon, hindi na naabutan ang buong Rak'ah ng Saláh na iyon. Ang Nahuli sa Saláh, kapag dumating sa Masjid, ay dapat na lumahok kaagad sa Jamá'ah maging anuman ang posisyon nila—nakatayo o nakayukod o nakapatirapa man sila o maging ano pa man ang ginagawa nila, at hindi na niya hihintayin ang kanilang pagtayo para sa kasunod na Rak'ah. Isasagawa niya ang Takbíratul Ihrám samantalang siya ay nakatayo, maliban na lamang kung may dahilang hindi tumayo gaya ng isang may-sakit.

Ang mga Nakasisira sa Saláh

1. Ang pagsasalita nang sadya kahit kaunti lamang,
2. Ang paglihis ng buong katawan sa pagkakaharap sa Qiblah,

3. Ang pag-utot o paglabas sa katawan ng anumang bagay na nagiging dahilan kung bakit kailangan ang Wudú' at Ghusl,
4. Ang maraming sunod-sunod na paggalaw na hindi kailangan,
5. Ang pagtawa kahit kaunti lamang,
6. Ang sinasadyang pagpapalabis sa bilang ng pagyukod o pagtayo o pagpapatirapa o pag-upo, at
7. Ang sinasadyang pakikipag-unahan sa Imám.

Ang mga Wájib o Kinakailangan sa Saláh

1. Ang lahat ng Takbír (pagsasabi ng ***Alláhu akbar***) maliban sa Takbíratul Ihrám,
2. Ang pagsabi ng ***subhána rabbiyal 'adhím*** habang nakayukod,
3. Ang pagsabi ng ***sami'alláhu liman hamidah*** para sa Mag-isang nagsasagawa ng Saláh at para sa Imám,
4. Ang pagsabi ng ***rabbaná wa lakal hamd*** matapos iangat ang ulo at katawan mula sa pagkakayuyukod,
5. Ang pagsabi ng ***subhána rabbiyal a'lá*** habang nakapatirapa,
6. Ang pagsabi ng ***rabbighfir lí*** sa pagitan ng dalawang pagpapatirapa,
7. Ang pagbigkas ng Unang Tashahhud, at
8. Ang pag-upo para sa Unang Tashahhud.

Ang mga Rukn o Saligan ng Saláh

A. Ang pagtayo hanggang makakaya,
B. Ang pagsabi ng Takbíratul Ihrám o panimulang takbír,
C. Ang pagbigkas ng Súratul Fátihah sa bawat Rak'ah,
D. Ang pagyukod,
E. Ang pagbangon mula sa pagkakayukod,
F. Ang pagpapatirapa sa pitong bahagi ng katawan,
G. Ang pag-angat ng ulo at katawan mula sa pagkakapatirapa,
H. Ang pag-upo sa pagitan ng dalawang pagpapatirapa,
I. Ang kapanatagan,
J. Ang pagbigkas ng Huling Tashahhud,
K. Ang pag-upo para sa Huling Tashahhud,
L. Ang dalangin ng pagpapala para sa Propeta (isinama na ito sa Huling Tashahhud),
M. Ang pagsasagawa ng Taslím,
N. Ang pagkakasunod-sunod.

Ang Pagkakamali sa Saláh

Kapag nagkamali ang isang tao sa kanyang Saláh, halimbawa ay may nakaligtaang isang **Wájib ng Saláh** gaya ng Unang Tashahhud o anumang tulad nito na kabilang sa mga **Wájib ng Saláh,** siya ay magsasagawa ng Sujúdus Sahw—dalawang magkasunod na pagpapatirapa habang nakaupo—bago magsagawa ng Taslim sapagkat ang pagkakamaling ito ay itinuturing na kakulangan sa Saláh.

Subalit kapag nakagawa siya ng kalabisan sa Saláh, siya ay magsasagawa ng Sujúdus Sahw pagkatapos ng Taslím at saka magsasagawa muli ng Taslím. Ngunit kapag may isa sa mga Rukn ng Saláh na nakaligtaan, kailangang isagawa ang nakaligtaang Rukn ng Saláh[1] at kailangan ding magsagawa ng Sujúdus Sahw bago magsagawa ng Taslím.

[1] Kung naalaala kaagad ang nakaligtaang Rukn ng Saláh, ngunit kung marami nang kilos ang namagitan kailangang ulitin na ang buong Rak'ah na kinapapalooban ng nakaligtaang Rukn ng Saláh.

Ang mga Dhikr Pagkatapos ng Saláh

- ***astaghfirulláh*** (3x)***; alláhumma antas salámu wa minkas salám, tabárakta yá dhal jaláli wal ikrám.***

أستغفر الله (٣)، اَللهم أنت السلام ومنك السلام تباركت ياذا الجلال والإكرام.[1]

- ***lá iláha illalláh wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd wa huwa 'alá kulli shay'in qadír, Alláhumma lá máni'a limá a'tayta, wa lá mu'tiya limá mana'ta, wa lá yanfa'u dhal jaddi minkal jadd.***

لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير، اَللهم لا مانع لما أعطيت، ولا معطي لما منعت، ولا ينفع ذا الجد منك الجد.[2]

- ***lá hawla wa lá qúwata illá billáh, lá iláha illalláh, wa lá na'budu illá íyáh, lahun ni'matu wa lahul fadlu wa lahuth thaná'ul hasan, lá iláha illalláh mukhlisína lahud dína wa law karihal káfirún.***

لا حول ولا قوة إلا بالله، لا إله إلا الله ولا نعبد إلا إياه، له النعمة وله الفضل وله الثناء الحسن، لا إله إلا الله مخلصين له الدين ولو كره الكافرون.[3]

Pagkatapos ng Salah sa Fajr at Maghrib, kanais-nais na ulitin nang sampung beses ang sumusunod na Dhikr:

- ***lá iláha illalláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, yuhyí wa yumít, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír.***

لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، يحيي ويميت، وهو على كل شيء قدير.[4]

At pagkatapos ay bibigkasin ang sumusunod:

- ***subhánalláh*** (33x), ***alhamdu lilláh*** (33x), ***Alláhu akbar*** (33x); ***lá iláha illalláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír.***

سبحان الله (٣٣)، الحمد لله (٣٣)، الله أكبر (٣٣)؛ لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير.[1]

Áyatul Kursí

- ***Alláhu lá iláha illá huwal hayyul qayyúm, lá ta'khudhuhu sinatuw wa lá nawm, lahú má fis samáwáti wa má fil ard, man dhal ladhí yashfa'u 'indahu illá bi'idhnih, ya'lamu má bayna aydíhim wa má khalfahum, wa lá yuhítúna bishay'im min 'ilmihi illá bimá shá', wasi'a kursíyuhus samáwáti wal ard, wa lá ya'úduhu hifdhuhumá, wa huwal 'alíyul 'adhím.***

الله لا إله إلا هو الحي القيوم، لا تأخذه سنة ولا نوم، له ما في السماوات وما في الأرض؛من ذا الذي يشفع عنده إلا بإذنه؛ يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم، ولا يحيطون بشيء من علمه إلا بما شاء، وسع كرسيه السماوات والأرض، ولا يؤوده حفظهما، وهو العلي العظيم.[2]

---

[1] Hinihingi ko ang kapatawarin ni Allah (3x). O Allah, Ikaw po ang Walang kapintasan at sa Iyo po nagmumula ang kapayapaan. Napakamapagpala Mo po, Ikaw na karapat-dapat sa pagpipitagan at pagpaparangal.

[2] Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya lamang, wala Siyang katambal. Sa Kanya lamang ang paghahari at sa Kanya lamang nauukol ang pupuri. Siya ay may kapangyarihan sa lahat ng bagay. O Allah, wala pong makapipigil sa anumang Iyong ibinigay at wala pong makapagbibigay sa anumang Iyong pinigil. At hindi po makapagdudulot ng kapakinabangan sa may yaman ang kayamanan laban sa Iyong kalooban.

[3] Walang lakas at walang kapangyarihan kundi sa pamamagitan ni Allah. Walang totoong Diyos kundi si Allah, at wala na tayong iba pang sasambahin kundi Siya. Taglay Niya ang pagpapala, taglay Niya ang kagandahang-loob at sa Kanya nauukol ang mainam na pagpapapuri. Walang totoong Diyos kundi si Allah, wagas na inuukol sa Kanya ang pagsamba, kahit masuklam man ang mga tumatangging sumasampalataya.

[4] Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya lamang, wala Siyang katambal. Sa Kanya lamang ang paghahari at sa Kanya lamang nauukol ang pupuri. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Siya ay may kapangyarihan sa lahat ng bagay.

At pagkatapos ay bibigkasin ang sumusunod:

- ***subhánalláh*** (33x), ***alhamdu lilláh*** (33x), ***Alláhu akbar*** (33x); ***lá iláha illalláh, wahdahu lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír.***

سبحان الله (٣٣)، الحمد لله (٣٣)، الله أكبر (٣٣)؛ لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير.[1]

Áyatul Kursí

- ***Alláhu lá iláha illá huwal hayyul qayyúm, lá ta'khudhuhu sinatuw wa lá nawm, lahú má fis samáwáti wa má fil ard, man dhal ladhí yashfa'u 'indahu illá bi'idhnih, ya'lamu má bayna aydíhim wa má khalfahum, wa lá yuhítúna bishay'im min 'ilmihi illá bimá shá', wasi'a kursíyuhus samáwáti wal ard, wa lá ya'úduhu hifdhuhumá, wa huwal 'alíyul 'adhím.***

الله لا إله إلا هو الحي القيوم، لا تأخذه سنة ولا نوم، له ما في السماوات وما في الأرض؛من ذا الذي يشفع عنده إلا بإذنه؛ يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم، ولا يحيطون بشيء من علمه إلا بما شاء، وسع كرسيه السماوات والأرض، ولا يؤوده حفظهما، وهو العلي العظيم.[2]

Súratul Ikhlás

- ***bismilláhir rahmánir rahím,*** [1]***qui huwalláhu ahad,*** [2]***alláhus samad,*** [3]***lam yalid wa lam yúlad,*** [4]***wa lam yakul lahú kufuwan ahad.***

بسم الله الرحمن الرحيم، [١]قل هو الله أحد، [٢]الله الصمد، [٣]لم يلد ولم يولد، [٤]ولم يكن له كفوا أحد.[3]

Súratul Falaq

- ***bismilláhir rahmánir rahím,*** [1]***qul a'údhu birabbil falaq,*** [2]***min sharri má khalaq,*** [3]***wa min sharri ghásiqin idhá waqab,*** [4]***wa min sharrin naffátháti fil 'uqad,*** [5]***wa min sharri hásidin idhá hasad.***

بسم الله الرحمن الرحيم، [١]قل أعوذ برب الفلق، [٢]من شر ما خلق، [٣]ومن شر غاسق إذا وقب،

[٤]ومن شر النفاثات في العقد، [٥]ومن شر حاسد إذا حسد.[4]

Súratun Nás

- ***bismilláhir rahmánir rahím,*** [1]***qul a'údhu birabbin nás,*** [2]***málikin nás,*** [3]***iláhin nás,*** [4]***min sharril waswásil khannán nás,*** [5]***alladhí yuwaswisu fí sudúrin nás,*** [6]***minal jinnati wan nás.***

بسم الله الرحمن الرحيم، [١]قل أعوذ برب الناس، [٢]ملك الناس، [٣]إله الناس،

[٤]من شر الوسواس الخناس، [٥]الذي يوسوس في صدور الناس، [٦]من الجنة والناس.[5]

---

[1] Kaluwalhatian kay Allah (33x). Ang papuri ay ukol kay Allah (33x). Si Allah ay Pinakadakila (33x). Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya lamang, wala Siyang katambal. Sa Kanya lamang ang paghahari at sa Kanya lamang nauukol ang papuri. At Siya ay may kapangyarihan sa lahat ng bagay.

[2] Si Allah—walang *totoong* Diyos kundi Siya—ang Buhay, ang Tagapag-aruga. Hindi Siya natatangay ng antok ni ng pagkatulog. Kanya ang anumang nasa mga langit at ang anumang nasa lupa. Sino kaya ang makapamamagitan sa Kanya kung walang kapahintulutan Niya? Nalalaman Niya ang hinaharap nila at ang nakaraan nila; at hindi nila matatalos ang anuman mula sa Kanyang kaalaman maliban sa niloob Niya. Saklaw ng Kanyang luklukan ang mga langit at ang lupa; at hindi nakabibigat sa Kanya ang pangangalaga sa mga ito. At Siya ang Mataas, ang Dakila.

[3] Sa ngalan ni Allah, ang Puspos ng awa, ang Maawain. [1]Sabihin mo: "Siyang si Allah ay iisa. [2]Si Allah ay ang Dulugan. [3]Hindi Siya nagkaanak at hindi Siya ipinanganak. [4]At walang isamang naging kapantay Niya."

[4] Sa ngalan ni Allah, ang Puspos ng awa, ang Maawain. [1]Sabihin mo: "Nagpapakupkop ako sa Panginoon ng bukang-liwayway, [2]laban sa kasamaan ng anumang nilikha Niya, [3]at laban sa kasamaan ng nagdidilim na gabi kapag sumapit ito, [4]at laban sa kasamaan ng mga *mangkukulam na* umiihip sa mga buhol ng tali, [5]at laban sa kasamaan ng naiinggit kapag nainggit ito."

[5] Sa ngalan ni Allah, ang Puspos ng awa, ang Maawain. [1]Sabihin mo: "Nagpapakupkop ako sa Panginoon ng mga tao, [2]na Hari ng mga tao, [3]na Diyos ng mga tao; [4]laban sa kasamaan ng tagapag-udyok na palakubli — [5]na bumubulong sa mga dibdib ng mga tao — [6]na kabilang sa mga *jinní* at mga tao."

Bibigkasin ang **Áyatul Kursí**, ang **Súratul Ikhlás**, ang **Súratul Falaq** at **Súratun Nás** sa bawat Saláh. Kanais-nais na ulitin nang tatlong beses ang tatlong Súrah na ito pagkatapos ng Saláh sa Fajr at Maghrib.

Ang mga Sunnah Rátibah

Kanais-nais para sa bawat Muslim at Muslimah na panatilihin ang pagsasagawa ng 12 Rak'ah na Sunnah Rátibah kapag hindi naglalakbay: apat na Rak'ah bago isagawa ang Saláh sa Dhuhr at dalawang Rak'ah pagkatapos nito, dalawang Rak'ah pagkatapos ng Saláh sa Maghrib, dalawang Rak'ah pagkatapos ng Saláh sa 'Ishá' at dalawang Rak'ah pagkatapos ng Saláh sa Fajr sapagkat ang Propeta (SAS) ay nagpapanatili noon sa pagsasagawa ng mga ito. Nagsabi siya: **"Ang sinumang magsagawa ng labindalawang Rak'ah sa kanyang araw at gabi bilang pagkukusang-loob, gagawan siya ng bahay sa Paraiso."** Sunnah rin para sa isang Muslim na magsagawa ng Saláh na Witr, na isinasagawa sa pagitan ng pagkatapos ng Saláh sa 'Ishá' hanggang sa bago magmadaling-araw. Ang Witr at Sunnah Rátibah sa Fajr ay kabilang sa mga Sunnah na palaging isinasagawa noon ng Sugo (SAS), naglalakbay man siya o hindi naglalakbay.

أحكام الزكاة

Ang mga Alituntunin sa Zakáh

Ang Hatol Kaugnay sa Zakáh

Ang Zakáh ay ang ikatlo sa mga Haligi ng Islam. Tungkulin ng isang Muslim na magbigay ng Zakáh[1] kapag nagmay-ari siya ng Nisáb[2] at inabutan ito sa kanya ng isang taon. Nagsabi si Allah (2:110): **"Isagawa ninyo nang wasto ang Saláh at magbigay kayo ng Zakáh ..."** Ang pagsasabatas ng Zakáh ay kapupulutan ng maraming aral at kapakinabangan. Ang sumusunod ay ang ilan sa mga ito:

1. Ang paglilinis ng kaluluwa at ang paglalayo nito sa karamutan at kakuriputan;
2. Ang pagsasanay sa isang Muslim na maging mapagbigay;
3. Ang pagpapatatag sa mga bigkis ng pagmamahalan sa pagitan ng mayaman at mahirap sapagkat ang mga tao ay nilikhang may kalikasang mahalin ang sinumang nagmamagandang-loob sa kanila;
4. Ang pagsuporta sa isang mahirap na Muslim at pagpupuno ng kanyang pangangailangan; at
5. Ang paglilinis sa mga tao sa kanilang mga kasalanan at mga pagkakamali sapagkat sa pamamagitan nito ay napapawi ang mga maling gawa at tumataas ang antas nila kay Allah.

Ang mga Kailangang Patawan ng Zakáh

Kinakailangang ipataw sa ginto, pilak, pera, kalakal, at produkto ng lupa na tulad ng mga butil, mga bunga at mga minimina.

Ang Zakáh ng Ginto, Pilak, at Pera[3]

Pinapatawan ng Zakáh ang ginto at ang pilak maging anuman ang anyo ng mga ito. Kailangang magbigay ng Zakáh para sa ginto o pilak ang sinumang nagmamay-ari ng mga ito na umabot sa Nisáb. Ang Nisáb ng purong ginto ay 20 *Mithqál* o katumbas ng 70 gramo at ang Nisáb naman ng purong pilak ay 200 *Dirham* o katumbas ng 460 gramo.[4] Kaya ang sinumang nagmay-ari ng Nisáb ng ginto ay kailangang magbigay ng 2.5% ng minamay-aring ginto at ang sinumang nagmay-ari ng Nisáb ng pilak ay kailangan ding magbigay ng 2.5% ng minamay-aring pilak. Kapag ninais na magbigay ng Zakáh na pera, kailangang alamin kung magkano ang halaga ng ginto o pilak sa mismong araw na inabutan ng isang taon ang ginto o ang pilak at pagkatapos ay magbigay ng Zakáh para rito na katumbas sa salaping ginagamit sa kinaroroonang bayang.[5]

---

[1] Ang buwis ng pamahalaan ay hindi kapalit o katumbas ng Zakáh.

[2] Ang Nisáb ay ang minimum na bilang o halaga ng ari-arian upang ito ay maaari nang patawan ng Zakáh.

[3] Kapag nagmamay-ari ng ginto o pilak o pera na nananatiling umaabot sa Nisáb, kailangan pa ring magbigay ng Zakáh para rito taon-taon kahit nakapagbayad na sa nakalipas na taon o mga taon.

[4] Kaya ang sinuman na nagmamay-ari ng purong ginto o purong pilak na umabot o humigit sa Nisáb ay kailangang magbigay ng Zakáh na 2.5% o 1/40 ng kabuuan ng tinataglay na ginto o pilak.

[5] Kung nagmamay-ari ng hindi purong ginto o gintong hindi umabot sa 24 karat, na siya namang karaniwan sa ginto sa ngayon, ay kailangang ipaghambing ang halaga ng taglay ginto sa halaga ng 70 gramong purong ginto. Kung ang halaga ng ginto ay mababa sa halaga ng 70 gramong purong ginto, hindi papatawan ng Zakáh ang ginto; kung ang halaga naman ng ginto ay umabot sa halaga ng 70 gramong purong ginto o higit pa, kailangang magbigay ng Zakáh na katumbas sa 2.5% o 1/40 ng kabuuang halaga ng ginto. Ang batayan sa pagkukuwenta ng Zakáh para sa halaga ng alahas na ginto ay hindi ang halaga ng pagkakabili ng alahas—na karaniwang mas mataas ang halaga kaysa tunay na halaga ng nilalamang ginto dahil ang gastos sa paggawa ng alahas ay ipinatong na sa halaga. Halimbawa: Kung nagmamay-ari ng 80 gramo na (mga) alahas na hindi purong ginto, aalamin sa alahero ang tunay na halaga ng nilalamang ginto ng mga alahas at ito ang pagbabatayan ng halaga—hindi ang halaga ng pagkakabili ng alahas. Kaya kung ang 80 gramong alahas na hindi purong ginto ay hindi umabot sa halaga ng 70 gramong purong ginto, hindi ito papatawan ng Zakáh.

Halimbawa: Kung sakaling nagmay-ari ang isang tao ng 100 gramong purong ginto, kailangang magbayad siya ng Zakáh para rito sapagkat nagmay-aari siya ng gintong umabot sa Nisáb. Ang Zakáh nito ay 2.5 gramong ginto. Kung ninais na pera ang ibigay para sa Zakáh nito, aalamin niya ang halaga ng 100 gramong ginto kapag ito ay inabutan ng isang taon sa kanya at saka magbigay ng Zakáh na pera na 2.5% ng halaga ng kanyang ginto.

Kinakailangan ding magbigay ng Zakáh para sa pera kapag umabot ito sa Nisáb. Kaya ang sinumang nagmay-ari ng pera na [hindi bababa sa halagang] katumbas sa halaga ng 70 gramong purong ginto.[1] Kaya walang gagawin ang isang Muslim, kapag nagtataglay ng pera na inabutan sa kanya ng isang taon, kundi magtanong sa isang awtorisadong nagtitinda ng ginto hinggil sa halaga ng 70 gramong purong ginto. Kapag nagtataglay siya ng halagang katumbas niyon o higit pa, magbigay siya ng Zakáh para rito [na katumbas sa 2.5% ng kabuuang halaga nito]. Ngunit kung ang taglay niyang halaga ay mababa sa halagang tinuran ng napagtanungan, wala siyang tungkuling magbibibay ng Zakáh.

Halimbawa: Kung ang isang tao ay nagtataglay ng 800$ at inabutan ito ng isang taon, aalamin niya ang halaga ng purong ginto kung ang batayan ng perang umiiral sa bansa ay ginto, o aalamin naman niya ang halaga ng purong pilak kung ang batayan ng perang umiiral sa bansa ay pilak.[1] Kung napag-alaman niya na ang halaga ng 70 gramong ginto ay 840$, halimbawa, hindi na niya kailangang magbigay ng Zakáh sapagkat ang halagang tinataglay niya ay hindi umabot sa Nisáb o sa halagang katumbas ng 70 gramong ginto. Tulad din nito ang pagkukuwentang gagawin kung ang batayan ng pera ng bansa ay pilak.

Ang Zakáh ng mga Kalakal

Ginawang tungkulin ng Islam para sa isang mangangalakal na Muslim na nagmamay-ari ng yaman na ginagamit niya sa pangangalakal na magbigay ng taunang Zakáh bilang pasasalamat sa biyaya ni Allah at bilan pagtupad sa tungkulin niya sa nangangailangang mga kapatid niya sa pananampalataya. Saklaw ng pagpapataw ng Zakáh ang lahat ng naipagbibili at nabibili[2] sa layuning tumubo, gaya ng *real estate*, hayop, pagkain, inumin, sasakyan, at iba pa.

Ang kundisyon para Zakáh na ito ay kailangang umabot sa Nisáb [ang kabuuang halaga ng kalakal]. Malalaman ito sa pamamagitan ng paghahambing ng kabuuang halaga ng kalakal sa halaga ng Nisáb ng ginto o pilak. Kailangang magbigay taun-taon ng Zakáh para rito na katumbas sa 2.5% ng kabuuang halaga ng mga paninda. Kaya kung nagmay-ari ang isang tao ng kalakal na nagkakahalaga ng 100,000 Piso, halimbawa, kailangang magbigay siya ng Zakáh na 2,500 Piso [kung ang 100,000 Piso ay umabot sa Nisáb ng ginto]. Ang mga mangangalakal na nagtitinda at bumibili ay kailangang magsagawa ng pagtataya ng halaga ng mga paninda na tinataglay nila sa simula ng bawat taon at saka sila magbayad ng Zakáh nito. Kung sakaling ang isang mangangalakal ay bumili ng kalakal 10 araw bago ganap na natapos ang isang taon, papatawan pa rin ng Zakáh ang kalakal na ito kasama ng iba pang mga kalakal

Nagsisimula ang taon ng pangangalakasal sa unang araw na nagsimula ito. Ang pagbibigay ng Zakáh ay taunan kaya kinakailangang magbigay ang isang Muslin ng Zakáh para sa kanyang ari-arian taun-taon. Ang ikinakalakal na mga alagang hayop na umaaasa sa pakain (hindi kusang nanginginain sa pastulan) ay pinapatawan ng Zakáh—maabot man ng mga ito ang bilang ng Nisáb para sa alagang hayop o hindi maabot—kapag umabot sa Nisáb ng pera ang kabuuang halaga nito. Ang Zakáh para rito ay pera.

---

[1] Bagamat wala nang bansa sa ngayon na gumagamit ng *gold standard* o *silver standard*, ang karamihan sa mga Bangko Sentral sa buong mundo ay gumagamit pa rin ng ginto bilang *resreve*.

[2] Ang kalakal na naipagbibili at nabibili ay mga paninda (*goods*) at hindi serbisyo.

Ang Zakáh ng *Shares* o Sapi sa Kompanya

Sa panahon ngayon ay namumuhanan ang mga tao sa pamamagitan ng pagmamay-ari ng *shares* o mga sapi sa mga kompanyang tulad ng *real estates* at iba pa. Mayroon sa kanilang naglalagak ng salapi sa mga sapi, na maaaring kumita o malugi kung magkaminsan sa loob ng ilang taon. Ang mga sapi na ito ay pinapatawan ng Zakáh sapagkat ang mga ito ay itinuturing na mga kalakal. Kaya tungkulin ng isang Muslim na nagmamay-ari ng *shares* sa isang Kompanya na alamin taun-taon ang kabuuang halaga ng kanyang *shares* at magbigay ng Zakáh. Maaari ring pagsabay-sabayin ang pagbabayad ng Zakáh para sa kung ilang taon kapag naipagbili na ang mga *shares* at natanggap na ang halaga.

Ang Zakáh ng Produkto ng Lupa

Pinapatawan ng Zakáh ang mga produkto ng lupa na **natatakal at naiimbak** gaya ng datiles (*dates*), trigo, *barley*, palay, munggo, mais, at mga gaya nito, ngunit hindi pinapatawan ng Zakáh ang mga bungangkahoy at ang mga gulay. Pinapatawan ng Zakáh kapag umabot [ang lahat ng mga ito maliban sa *barley*] sa Nisáb na katumbas sa 675 Kilo. Ang Nisáb ng *barley* ay 552 Kilo. **Sa ganitong uri ng Zakáh, hindi na kailangang lumipas muna ang isang taon bago magbigay ng Zakáh; magbibigay ng Zakáh tuwing anihan.** Pinapatawan ng Zakáh na 10% ng kabuuang ani kapag ito ay itinanim sa lupang pinatutubigan ng ulan, mga ilog at katulad nito, o sa madaling salita: nang hindi na nagpapakahirap o gumagastos ang magsasaka sa pagpapatubig. Subalit kapag ang lupa ay napapatubigan kung magpapakahirap o gagastos pa siya, ang ipinapataw na Zakáh ay 5% ng kabuuang ani. Halimbawa: Kung nagtanim ng palay ang isang magsasaka at umani ng 800 Kilo, papatawan ito ng Zakáh sapagkat ang Nisáb ng palay ay 675 Kilo. Papatawan ito ng Zakáh na 10% ng ani o 80 Kilo kung napatubigan ang lupang pinagtaniman nang walang trabaho o gastos, o 5% ng ani o 40 Kilo kung ang lupa ay napatubigan nang may trabaho at gastos.

Ang Zakáh ng Hayop[1]

Ang hayop na tinutukoy rito ay kamelyo, baka, kalabaw, tupa, at kambing. Pinapatawan ng Zakáh ang mga hayop na ito alinsunod sa sumusunod na mga kundisyon:[2]

1. Ang pagkaabot sa Nisáb. Ang Nisáb sa kamelyo ay 5 kamelyo; ang Nisáb sa tupa o kambing ay 40 tupa o kambing; at ang Nisáb sa baka o kalabaw ay 30 baka o kalabaw. Ang mababa pa sa alin man sa nabanggit na Nisáb ay hindi pinapatawan ng Zakáh;
2. Na aabutan ang mga ito ng isang taon na taglay pa rin ng may-ari ng mga ito;
3. Na ang alin man sa mga ito ay Sá'imah: kusang nanginginain sa pastulan sa higit na maraming araw ng taon. Hindi nagpapataw ng Zakáh para sa mga hayop na kinukumpayan o binibilhan o binibigyan ng pakain ng may-ari ng mga ito, maliban kung kusang nanginginain ang mga ito sa higit na maraming araw ng taon sapagkat pinapatawan ang mga ito ng Zakáh ayon sa Nisáb ng mga ito;
4. Na hindi ipinantatrabaho ang mga ito o ginagamit ng may-ari ng mga ito sa pag-aararo, paghihila ng kariton, at iba pang gawain.

---

[1] Kapag nagmay-ari ng mga hayop na pinapatawan ng Zakáh na umaabot sa Nisáb ang bilang, kailangan pa ring magbigay ng Zakáh para sa mga ito bawat taon kahit pa nakapagbayad na sa nakalipas na taon o mga taon.

[2] Buhay na hayop at hindi pera ang ibinibigay bilang Zakáh para sa hayop.

Paraan ng Pagkukuwenta ng Zakáh

Ang Zakáh sa Kamelyo[1]

Pinapatawan ng Zakáh ang mga kamelyo kapag umabot ang mga ito sa Nisáb na 5 kamelyo. Kaya kapag nagmay-ari ang isang Muslim ng 5 hanggang 9 kamelyo at inabutan ang mga ito ng isang taon at nanatiling pag-aari pa rin niya, ang Zakáh ay 1 tupa na isang taong gulang. Kapag nagmay-ari ng 10 hanggang 14, ang Zakáh ay 2 tupa; kapag nagmay-ari ng 15 hanggang 19, ang Zakáh ay 3 tupa; kapag nagmay-ari ng 20 hanggang 24, ang Zakáh ay 4 tupa; kapag nagmay-ari ng 25 hanggang 35, ang Zakáh ay 1 babaeng kamelyo na 1 taong gulang ngunit kung wala nito ay sapat na ang 1 lalaking kamelyo na 2 taong gulang; kapag nagmay-ari ng 36 hanggang 45, ang Zakáh ay 1 babaeng kamelyo na 2 taong gulang; kapag nagmay-ari ng 46 hanggang 60, ang Zakáh ay 1 babaeng kamelyo na 3 taong gulang; kapag nagmay-ari ng 61 hanggang 75, ang Zakáh ay 1 babaeng kamelyo na 4 taong gulang; kapag nagmay-ari ng 76 hanggang 90, ang Zakáh ay 2 babaeng kamelyo na 2 taong gulang; kapag nagmay-ari ng 91 hanggang 120, ang Zakáh ay 2 babaeng kamelyo na 3 taong gulang. Kapag sumobra pa sa 120 kamelyo, ang Zakáh ay 1 babaeng kamelyo na 2 taong gulang sa bawat 40 kamelyo na karagdagan o 1 babaeng kamelyo na 3 taong gulang sa bawat 50 kamelyo na karagdagan. [Sa halip na tupa ay maaari ring kambing ang ibigay.] Heto ang talahanayan na maglilinaw sa pagkukuwenta ng Zakáh para sa kamelyo:

Bilang		Zakáh
Mula	Hanggan	
5	9	1 tupa o 1 kambing
10	14	2 tupa o 2 kambing
15	19	3 tupa o 3 kambing
20	24	4 tupa o 4 kambing
25	35	1 babaeng kamelyo na 1 taong gulang
36	45	1 babaeng kamelyo na 2 taong gulang
46	60	1 babaeng kamelyo na 3 taong gulang
61	75	1 babaeng kamelyo na 4 taong gulang
76	90	2 babaeng kamelyo na 2 taong gulang
91	120	2 babaeng kamelyo na 3 taong gulang

Kapag sumobra pa sa 120, ang Zakáh ay 1 babaeng kamelyo na 2 taong gulang sa bawat 40 na karagdagan o 1 babaeng kamelyo na 3 taong gulang sa bawat 50 na karagdagan.

Ang Zakáh Para sa Baka[2]

Kapag nagmay-ari ng 30 baka hanggang 39 baka, ang Zakáh ay 1 guya na isang taong gulang. Kapag nagmay-ari ng 40 hanggang 59, ang Zakáh ay 1 guya na dalawang taong gulang; kapag nagmay-ari ng 60 hanggang 69, ang Zakáh ay 2 guya na isang taong gulang; kapag nagmay-ari ng 70 hanggang 79, ang Zakáh ay 1 guya na isang taong gulang at 1 guya na dalawang taong gulang. At pagkatapos nito, sa bawat 30 baka na karagdagan ang Zakáh ay 1 guya na isang taong gulang, o sa bawat 40 baka na karagdagan ang Zakáh ay 1 guya na dalawang taong gulang. Ganito ang pagtutuos saanman umabot ang bilang.

---

[1] Bagamat wala namang kamelyo sa Pilipinas, minabuti pa rin namin talakayin ang tungkol sa Zakáh nito upang maging masaklaw ang aklat na ito.

[2] Ang patakaran sa kalabaw ay katulad din ng sa baka. Ang hayop na ibinibibay bilang Zakáh ay walang kapansanan.

Bilang		Zakáh
Mula	Hanggang	
30	39	1 guya na 1 taong gulang
40	59	1 guya na 2 taong gulang
60	69	2 guya na 1 taong gulang
70	79	2 guya: 1 taon at 2 taong gulang

Ang Zakáh Para sa Tupa[1]

Kapag nagmay-ari ng 40 hanggang 120 tupa, ang Zakáh ay 1 tupa. Kapag nagmay-ari ng 121 hanggang 200, ang Zakáh ay 2 tupa; kapag nagmay-ari ng 201 hanggang 300, ang Zakáh ay 3 tupa; kapag nagmay-ari ng 301 hanggang 400, ang Zakáh ay 4 tupa; kapag nagmay-ari ng 401 hanggang 500, ang Zakáh ay 5 tupa. At sa bawat 100 tupa na karagdagan ang Zakáh ay 1 tupa maging gaano man karami ang madadagdag pa.

Bilang		Zakáh
Mula	Hanggang	
40	120	1 tupa
121	200	2 tupa
201	300	3 tupa
301	400	4 tupa
401	500	5 tupa

Ang Karapat-dapat sa Zakáh

Nagsabi si Allah (9:60): **"Ang mga Zakáh ay para lamang sa mga maralita, sa mga dukha,**[2] **sa mga naglilingkod sa pagtitipon nito, sa mga mapalulubag-loob ang puso, sa pagpapalaya ng alipin, sa mga may pagkakautang, sa pakikibaka alang-alang kay Allah, at sa manlalakbay—isang tungkuling iniatang ni Allah. Si Allah ay Maalam, Marunong."**

Nilinaw rito ni Allah ang walong uri ng tao na ang bawat isa ay karapat-dapat na tumanggap ng Zakáh. Ang Zakáh sa Islam ay bumabalik sa lipunan lalong-lalo na sa mga may pangangailangan at hindi sa mga alagad ng relihiyon gaya ng nangyayari sa ibang mga relihiyon. Ang sumusunod ay ang mga may karapatang tumanggap ng Zakáh

1. Ang **maralita** (**faqír**) ay ang hindi makatugon sa kahit kalahati man lamang sa kanyang pangangailangan;
2. Ang **dukha** (**miskín**) naman ay ang may kakayahang tumugon sa higit sa kalahati sa kanyang pangangailangan ngunit hindi kayang tugunan nang lubusan ang pangangailangan. Sila ay pagkakalooban ng Zakáh ayon sa pangangailangan nila sa loob ng ilang buwan o isang taon;
3. Ang **mga naglilingkod sa pagtitipon Zakáh** ay ang mga taong binigyan ng pamahalaan ng kapangyarihang mangalap ng Zakáh mula sa mga karapat-dapat magbayad nito. Bibigyan ang bawat isa sa kanila ng suweldong katumbas sa kanyang pinagtrabahuhan at angkop sa kanyang katungkulan—kahit pa man siya ay isang mayaman;
4. Ang **mga mapalulubag-loob ang mga puso** sa Islam ay ang mga pinunong sinusunod sa kanilang lipunan na hinahangad na pumasok sa Islam o na tumigil sa pamiminsala sa mga

[1] Ang patakaran sa kambing ay katulad din ng sa tupa. Ang tupang ibinibigay bilang Zakáh ay mga 6 buwan pataas, walang kapansanan at hindi napakatanda.

[2] Ayon sa Tagalog-English DICTIONARY ni Leo James English ang **maralita** ay ***extremely poor*** o ***lubhang mahirap*** at ang **dukha** naman ay ***poor*** o ***mahirap***.

Muslim. Kabilang din dito ang mga bagong pasok sa Islam o ang mga taong maaakit ang puso sa Islam upang lumakas ang paniniwala sa kanilang mga puso;

5. Ang **pagpapalaya ng alipin** ay ang pagbili sa pamamagitan ng Zakáh ng kalayaan nito at pati na ng kalayaan ng mga Muslim na binihag ng kaaway;
6. Ang **mga may pagkakautang.** Bibigyan sila ng Zakáh upang ipambayad sa kanilang utang. Ang tatanggap nito ay kailangang isang mahirap na Muslim—hindi mayamang may kakayahang magbayad at hindi taong nagkautang dahil sa paggawa ng kasalanan—at dumating na ang oras upang magbayad;
7. Ang **pakikibaka alang-alang kay Allah**. Ang tinutukoy rito ay ang mga **Mujáhid** na mga nagkukusang-loob at hindi tumatanggap ng suweldo. Tatanggap sila ng Zakáh para sa kanilang sarili at para ipanggugugol sa pagbili ng kanilang mga sandata. Ang pag-aaral ng Islam ay Pakikibaka (**Jihád**) rin; kaya kung may Muslim na walang pera ngunit nais niyang ilaan ang kanyang sarili sa pag-aaral ng Islam, ipinahihintulot na bigyan siya ng Zakáh na makasasapat sa pag-aral lamang;
8. Ang **manlalakbay** na tinutukoy rito ay ang taong kinapos ng panggastos habang naglalakbay at walang maipanggugugol para sa pagbalik sa kanyang bayan. Siya ay pagkakalooban ng panggastos na buhat sa Zakáh upang makabalik sa kanyang bayan—kahit pa man siya ay mayaman sa kanyang bayan.

Ilang Paalaala Hinggil sa Zakáh

1. Hindi ipinahihintulot na gugulin ang Zakáh sa pagpapatayo ng mga masjid, sa pagpapaayos ng mga daan, at sa iba pang mga gawaing katulad ng mga ito.
2. Walang Zakáh para sa yamang hango sa dagat tulad ng perlas, coral, isda, at iba pa maliban kung ang mga ito ay itinitinda.
3. Walang Zakáh para sa mga paupahang gusali, mga pagawaan, at iba pang tulad nito subalit pinapatawan ng Zakáh ang mga kinita mula rito kapag inabutan ng isang taon. Halimbawa: May pinauupahang bahay ang isang tao at tumatanggap siya ng upa buhat dito; kapag naabutan ng isang taon ang halagang ito, o ang bahagi nito, na umabot sa Nisáb, ito ay papatawan ng Zakáh.

الصيام
Ang Pag-aayuno

Ang Hatol sa Pag-aayuno

Ang pag-aayuno sa buwan ng Ramadán ay isa sa limang Haligi ng Islam sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Isinalig ang Islam sa lima: ang pagsaksi na 'Walang Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay Sugo ni Allah,' ang pagpapanatili sa Saláh, ang pagbibigay ng Zakáh, ang pagsasagawa ng Hajj, at ang pag-aayuno sa Ramadán."*** Iniulat ito ni Imám al-Bukhárí.

Ang pag-aayuno ay ang pagtigil sa pagkain, pag-inom, pakikipagtalik, at iba pang nakasisira sa pag-aayuno magmula sa pagsapit ng madaling araw hanggang sa lumubog ang araw. Isinasagawa ito nang may layuning mapalapit kay Allah. Napagkaisahan ang pagiging tungkulin ng pag-aayuno batay sa sinabi ni Allah (2:185): **"...Kaya ang sinuman sa inyo na nananahan[1] sa Buwan *na ito* ay pag-ayunuhan niya ito;..."**

Ito ay tungkulin ng bawat Muslim na Báligh (may sapat na gulang) at 'Áqil (may sapat na pag-iisip). Natatamo ang kasapatan ng gulang kapag naging ganap nang 15 gulang, o tinubuan na ng buhok sa maselang bahagi ng katawan, o kapag may punlay nang lumalabas sa *wet dream* o sa iba pang paraan, at kapag nagkaroon na ng buwanang dalaw ang isang babae. Kapag nangyari sa isang tao ang isa sa mga ito, nasapit na niya ang kasapatan ng gulang.

Ang mga Kagalingan ng Ramadán

Itinangi ni Allah ang buwan ng Ramadán sa pagkakaroon ng maraming kagalingan na hindi matatagpuan sa ibang panahon. Ito ang mga sumusunod na mga kagalingan at mga biyaya:

1. Humihingi ng kapatawaran ang mga Anghel para sa mga nag-aayuno hanggang sa magsagawa ang mga ito ng Iftár.
2. Ginagayakan ni Allah sa bawat araw ang Paraiso Niya at nagasasabi Siya: ***"Halos ang mga lingkod Kong matutuwid ay alisan na ng paghihirap at kapinsalaan at pagkatapos ay pupunta sila sa iyo (Paraiso)."***
3. Sa buwang ito ay ikinakadena ang mga suwail na demonyo.
4. Nasa buwan ding ito ang Laylatul Qadr na mainam pa sa isang libong buwan.
5. Patatawarin ang mga nag-aayuno sa huling gabi ng buwan ng Ramadán.
6. Si Allah ay may mga pinalalaya buhat sa Impiyerno sa bawat gabi ng Ramadán.
7. Ang isang 'Umrah sa Ramadán ay katumbas ng isang Hajj.

Kabilang din sa mga nasasaad na kagalingan ng dakilang buwan na ito ay ang sinabi ng Sugo (SAS): ***"Ang sinumang mag-ayuno sa buwan ng Ramadán nang may pananampalataya at pag-asang pagpapalain, patatawarin ang nagdaan niyang pagkakasala."*** Sa isa namang Hadíth ay sinabi niya: ***"Ang bawat mabuting gawa ng anak ni Adan ay may gantimpalang katumbas sa sampung katulad [ng ginawa niya] hanggang sa pitong daang ulit. Nagsabi si Allah: 'Maliban sa pag-aayuno sapagkat ito ay para sa Akin at Akin itong gagantimpalaan;..."***

Ang Pagtitiyak ng Pagsapit ng Ramadán

Natitiyak ang pagsapit ng buwan ng Ramadán sa pamamagitan ng isa sa dalawang ito:

1. Ang pagkakita sa bagong buwan (*new moon*) ng Ramadán. Kapag nakita ang bagong buwan, kailangan nang mag-ayuno. Sinabi ng Sugo (SAS): ***"Kapag nakita ninyo ang bagong buwan ay mag-ayuno kayo at kapag nakita ninyo uli ito ay tapusin na ninyo ang pag-aayuno."***

---

[1] Nananahan: hindi naglalakbay. Hindi obligadong mag-ayuno ang naglalakbay ngunit kapag hindi na siya naglalakbay ay kailangang mag-ayuno siya.

Sa pagtitiyak ng pagkakita ng bagong buwan (*new moon*) ng buwan ng Ramaḏán ay sapat na ang isang makatarungang tao, samantalang ang pagtitiyak ng pagkakita sa bagong buwan ng Shawwal ay hindi magiging tiyak kung hindi masasaksihan ng dalawang makatarungang tao.

2. Ang pagkabuo ng tatlumpung araw ng buwan ng Sha'bán. Kapag nabuo ang tatlumpung araw, ang ikatatlumpu't isang araw ang siyang unang araw ng buwan ng Ramaḏán sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"...Kapag naging maulap para sa inyo [ang langit], buuhin ninyo ang bilang (ng buwan ng Sha'bán) sa tatlumpung araw."***

Ang mga Pinapayagang Hindi Mag-aayuno

1. Ang may-karamdamang may pag-asa pang gumaling ngunit mahirap para sa kanya na mag-ayuno. Siya ay pinahihintulutan na hindi mag-ayuno ngunit pagkatapos ng karamdaman ay pag-aayunuhan niya ang mga araw na hindi siya nakapag-ayuno. Sa kabilang dako, ang sinumang may sakit na hindi na maalis-alis, tuloy-tuloy, at hindi na inaasahang mawawala pa, hindi na niya kailangang mag-ayuno ngunit para sa bawat araw na hindi siya nakapag-ayuno ay magpapakain siya sa isang dukha ng isang Mudd (mga 550 gramo) na pagkain o maghahanda siya ng pagkain at anyayahan dito ang mga dukha na ang dami ay katumbas sa bilang ng araw na hindi siya nakapag-ayuno.
2. Ang Musáfir o manlalakbay. Ipinahihintulot sa Musáfir ang paghinto sa pag-aayuno magmula sa oras ng pag-alis niya sa kanyang bayan hangga't hindi siya nakababalik doon. At kung sakali mang titigil siya sa bayang pinuntahan niya, nananatili pa rin siyang Musáfir kung mayroon siyang layuning hindi titigil doon kapag natapos na ang kanyang pakay na siyang dahilan ng kanyang paglalakbay. Ang hatol na ito ay nauukol lamang sa paglalakbay na ang layo ay umabot sa mga 80 kilometro o higit pa.
3. Pinahihintulutan din ang isang babae, kapag nagdadalang-tao o nagpapasuso, na hindi mag-ayuno kapag nangangamba siyang baka makasama ang pag-aayuno sa kanyang sarili o sa kanyang anak. Kapag nawala na ang kadahilanan, pag-aayunuhan niya ang mga araw na hindi siya nakapag-ayuno.
4. Ang matandang nahihirapang mag-ayuno ay pinapayagang hindi mag-ayuno at hindi na niya pag-aayunuhan ang mga araw na hindi siya nakapag-ayuno ngunit magpapakain siya ng isang dukha sa bawat araw na hindi nakapag-ayuno.

Ang mga Nakasisira sa Pag-ayuno

1. **Ang sadyang pagkain o pag-inom.** Ang pagkain sanhi ng pagkalimot ay hindi makaaapekto sa pag-aayuno dahil ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Ang sinumang nakalimot habang siya ay nag-aayuno kaya naman nakakain o nakainom ay lubusin niya ang kanyang pag-aayuno...."*** Kabilang din sa nakasisira sa pag-aayuno ang pag-abot sa tiyan ng tubig na dumaan sa ilong, ang paggamit ng *dextrose* at ang pagpapasalin ng dugo. Ang lahat ng ito ay nakasisira sa pag-aayuno sapagkat para na rin itong pagkain para sa nag-aayuno.
2. **Ang pakikipagtalik.** Kapag nakipagtalik ang nag-aayuno sa araw ay mawawalan na ng saysay ang kanyang pag-aayuno at kailangang magsagawa siya ng Qaḏá'[1] na may kasamang Kaffárah.[2] Ang Kaffárah ay pagpapalaya ng isang alipin. Ngunit kung hindi siya makakita ng aliping mapalalaya, kailangang mag-ayuno ng dalawang buwang magkasunod; hindi niya ihinto ang pag-aayuno sa loob ng dalawang buwan maliban kung mayroong kadahilanang katanggap-tangap sa Shari'ah gaya ng pagdiriwang ng dalawang 'Íd at ng Yawmut Tashríq, o kadahilanang pisikal gaya ng pagkakasakit o paglalakbay na ang layunin ay hindi upang itigil ang pag-aayuno. Kung

[1] Pag-aayuno sa ibang araw para sa mga araw na hindi nakapag-ayuno o kung nakapag-aayuno man ay nawalan ng saysay.

[2] Pagbabayad sa kasalanan o pagkakamali.

Kung sakaling huminto siya sa pag-aayuno kahit isang araw lamang, kailangang ulitin niya ang pag-aayuno mula sa simula upang mapanatili ang pagkakasunod-sunod. Kung hindi niya kayang mag-ayuno ng dalawang buwan na sunod-sunod, kailangang magpakain siya ng 60 dukha.

3. **Ang paglabas ng punlay bunga ng sariling kagustuhan** dahil sa paghalik o pagpaparaos ng sarili at iba pa sapagkat ito ay nakasisira sa pag-aayuno at kinakailangan ang pagsasagawa ng Qadá' nang walang kalakip na Kaffárah. Ang pagkakaroon ng *wet dream* sa araw ay hindi nakasisira ng pag-aayuno.
4. **Ang pagpapalabas ng dugo sa katawan sa pamamagitan ng Hajámah[1] o ang pagpapakuha ng dugo upang iabuloy.** Ang pagpapakuha ng kaunting dugo para sa pagpapasuri ay hindi nakasisira sa pag-aayuno. Ang hindi ninanais na paglabas ng dugo gaya ng pagdurugo ng ilong o sugat o pagkabunot ng ngipin ay hindi nakaaapekto sa pag-aayuno.
5. **Ang sinasadyang pagsusuka.** Sa kabilang dako, kapag lumabas ang suka nang hindi ninanais, walang anuman ito.

   Ang limang mga nabanggit na nakakasira sa pag-aayuno ay makasisira lamang sa pag-aayuno ng isang tao kung nalalaman, naaalala, at kusang-loob niyang ginawa ito. Kung hindi niya nalalaman ang patakaran kaugnay rito o hindi niya nalalaman ang oras—halimbawa'y inakala niyang hindi pa sumapit ang madaling-araw o inakala niyang ang araw ay lumubog na at iba pa—hindi masisira ang kanyang pag-aayuno. Masisira rin ang kanyang pag-aayuno kung naaalala niya ang alituntunin, ngunit kung nakalimot siya ay tanggap ang kanyang pag-aayuno. Kung kusang-loob niyang ginawa ang nakasisira sa pag-aayuno ay masisira rin ang kanyang pag-aayuno, ngunit kung siya ay napilitan lamang, tanggap ang kanyang pag-aayuno at hindi na niya kailangang magsasagawa ng Qadá'.
6. Kabilang din sa mga nakasisira ng pag-aayuno ay ang paglabas ng dugo ng buwanang dalaw o ng Nifás (dugong lumalabas matapos magsilang). Kaya oras na makita ng babae ang naturang dugo, nasira na ang pag-aayuno niya. Ipinagbabawal din sa isang babae na mag-ayuno kung siya ay may buwanang dalaw o may Nifás, ngunit kailangang magsagawa siya ng Qadá' pagkatapos ng Ramadán para sa mga araw na hindi napag-ayunuhan.

Ang mga Hindi Nakasisira sa Pag-aayuno

1. Ang pagpaligo, paglangoy, at ang pagpapalamig laban sa init.
2. Ang pagkain, pag-inom, at pakikipagtalik sa gabi hanggang bago sumapit ang madaling araw.
3. Ang paglilinis ng ngipin sa pamamagitan ng *siwák* ay hindi nakaaapekto sa pag-aayuno sa anumang oras sa araw, manapa'y kabilang pa ito sa mga kanais-nais na gawain.
4. Ang paggamit ng anumang uri ng gamot na *halál* na hindi nakabubusog. Samakatuwid, maaaring magpaturok ng gamot na hindi nakabubusog, magpapatak ng gamot sa mata at tainga kahit malasahan man ang lasa ng gamot sa lalamuan at gayon din ang paggamit ng *asthma atomizer* o *asthma inhaler*. Hindi rin nakasisira sa pag-aayuno ang pagtikim ng pagkain sa kundisyong walang anumang makararating sa tiyan. Wala ring masama sa pagmumumog at pagsinga ng tubig na ipinasok sa ilong subalit huwag pasosobrahan ito upang walang tubig na makarating sa tiyan. Wala ring masama sa paggamit ng pabango at pag-amoy ng mga mabangong bagay.
5. Ang babaeng may buwanang dalaw o may Nifás, kapag nahinto na ang paglabas ng dugo sa kanila bago nagmadaling araw, ay pinahihintulutan silang ipahuli ang pagpaligo hanggang sa matapos sumapit ang madaling araw at pagkatapos ay saka maligo para sa Saláh sa Fajr. Ganito rin ang gagawin ng Junub.

---

[1] Ang Hajámah o *cupping* sa Ingles ay isang uri ng panggagamot sa pamamagitan ng pag-aalis ng kaunting dugo sa ulo. Karaniwang ginagawa ito sa Arabia.

Paalaala

1. Kapag ang isang di-Muslim ay pumasok sa Islam sa araw ng Ramadán, tungkulin niyang isagawa ang pag-aayuno sa nalalabing bahagi ng araw na iyon ngunit hindi na niya tungkuling magsagawa ng Qadá'.
2. Para sa pag-aayuno sa Ramadán, kailangang magkaroon na ng hangaring mag-ayuno sa anumang oras ng gabi at bago sumapit ang madaling araw. Sa pag-aayuno naman na Sunnah,[1] maaaring magkaroon ng hangaring mag-ayuno kahit matapos nang sumapit ang madaling araw at kahit pa matapos na sumikat ang araw sa kundisyon na wala pang anumang nakain.
3. Kanais-nais para sa nag-aayuno na manalangin ng kanyang ninanais kapag kakain na ng Iftár sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Ang nag-aayuno kapag kakain ng Iftár ay tunay na may panalanging hindi tatanggihan."*** Iniulat ito ni Imám Ibnu Májah. Isa sa panalanging nasasaad sa Hadíth ay ang magsabi ng: ***"dhahabadh dhama'u wabtallatil 'urúqu wa thabatal ajru in shá'alláh."*** Ibig sabihin: Lumisan ang uhaw, nabasa ang mga ugat at natiyak ang gantimpala, kung loloobin ni Allah.
4. Ang sinumang makaalam sa araw na sumapit na pala ang Ramadán ay kailangang mag-ayuno kaagad at kailangang magsagawa siya ng Qadá'.
5. Kanais-nais para sa sinumang may Qadá' na isasagawa na kaagad itong isagawa upang makalaya na sa pananagutan, ngunit maaari rin niya itong ipagpaliban. Pinahihintulutan din siyang isagawa ang Qadá' ng pag-aayuno nang magkakasunod o magkakahiwalay[2] ngunit hindi ipinahihintulot na ipagpaliban iyon hanggang sa matapos ang kasunod na Ramadán kung wala rin lamang kadahilanang tanggap sa Sharí'ah.

Ang mga Sunnah sa Pag-aayuno

1. Ang Sahúr sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Kumakin kayo ng Sahúr sapagkat sa Sahúr ay mayroong biyaya."*** Ang Sunnah sa pagkain ng Sahúr ay ang kainin ito kapag malapit na ang madaling-araw sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Mananatili ang aking mga tagasunod sa mabuti hangga't inaagahan nila ang pagkain ng Iftár at ipinapahuli nila ang pagkain ng Sahúr."***
2. Ang maagang pagkain ng Iftár kapag natiyak na ang paglubog ng araw. Ang Sunnah na kainin sa Iftár ay ang *rutab* (sariwang datiles); ngunit kung walang makita, maaari na ang *tamr* (hindi sariwang datiles); kung wala ring makitang ganoon, maaari na ang tubig; at kung wala pa ring makitang ganoon, maaari na ang kahit anong makakain.
3. Ang pananalangin habang nag-aayuno lalo na kapag kakain na ng Iftár sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"May tatlong panalanging tinutugon: ang panalangin ng nag-aayuno, ang panalangin ng naapi, at ang panalangin ng naglalakbay."***

Kabilang din sa karapat-dapat gawin ng nag-aayuno ay ang pagsasagawa ng Qiyámullayl[1] sa Ramadán sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Ang sinumang magsagawa ng Qiyámullayl sa Ramadán dahil sa pananampalataya at pag-asang pagpapalain, patatawarin ang nauna sa kanyang kasalanan."*** Samakatuwid, karapat-dapat para sa isang Muslim na buuhin niya ang Saláh na Taráwíh kasama ng Imám sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Ang sinumang magsagawa ng Qiyámullayl kasama ng kanyang Imám hanggang sa umalis ito, itatala na siya ay nagsagawa ng Qiyámullayl."*** Kabilang rin sa mga karapat-dapat na gawin niya ay ang madalas na pagbibigay ng kawang-gawa sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Ang pinakamainam na kawanggawa ay***

---

[1] Ang isang gawain o pagsamba ay Sunnah o ayon sa Sunnah kung (1) Ito ay alinsunod sa ginawa o nakagawian ng Propeta Muhammad (SAS) o (2) Ito ay kanais-nais ngunit hindi Fard o hindi kailangang isagawa.

[2] Kung ang nasirang pag-aayuno ay hindi dahil sa pakikipagtalik.

ang kawanggawa sa Ramadán." Nararapat ding maging masipag sa pagbabasa ng Qur'án sapagkat ang buwan ng Ramadán ay buwan ng Qur'án at ang mambabasa ng Qur'án ay magkakamit ng isang Hasanah (mabuting gawa) sa bawat titik na mababasa at ang isang Hasanah ay may gantimpalang katumbas sa sampung katulad nito.

Ang Saláh na Taráwíh

Ang Saláh na Taráwíh ay ang Qiyámullayl na isinasagawa sa Jamá'ah sa buwan ng Ramadán. Ang oras ng pagsasagawa nito ay magmula ng matapos ang Saláh na 'Ishá' hanggang sa bago sumapit ang madaling araw. Inudyukan ng Propeta (SAS) ang pagsasagawa ng Qiyámullayl sa buwan ng Ramadán. Ang Sunnah sa Qiyámullayl ay na magdasal ng labing-isang Rak'ah at magsagawa ng Taslím matapos ang bawat dalawang Rak'ah. Kung dadagdagan pa ang labing-isang Rak'ah ay wala rin namang masama. Isa rin sa Sunnah sa Saláh na Taráwíh ang paghihinay-hinay at ang pagpapahaba sa pagsasagawa na hindi magpapahirap sa mga nagdarasal. Wala ring masama kung dumalo ang mga babae sa Saláh na Taráwíh kapag ligtas sa mga tukso at sa kundisyong lalabas silang mahinhin, hindi nagtatanghal ng kanilang kagandahan at hindi nakapabango.

Ang Boluntaryong Pag-aayuno

Inudyukan ng Sugo ni Allah (SAS) ang pag-aayuno sa mga sumusunod na araw:

1. Anim na araw sa buwan ng Shawwal (ang buwan na kasunod sa Ramadán) sapagkat ang sabi niya (SAS): ***"Ang sinumang mag-ayuno sa Ramadán at pinasundan pa ng anim na araw [na pag-aayno] sa buwan ng Shawwal, ito ay para na ring pag-ayuno ng isang taon."***
2. Sa araw ng Lunes at Huwebes.
3. Tatlong araw sa bawat buwan na tinaguriang mga puting araw: ang ika-13, ika-14, at ika-15 araw ng anumang buwan sa kalendaryo ng Islam.
4. Sa araw ng 'Áshúrá', ang ika-10 araw ng buwan ng Muharram. Kanais-nais rin na mag-ayuno ng dalawang araw bago sumapit ang 'Áshúrá' o dalawang araw pagkatapos nito.
5. Sa araw ng 'Arafah na siyang ikasiyam na araw ng buwan ng Dhul Hijjah.

Mga Araw na Ipinagbabawal ang Pag-aayuno

1. Ang mga araw ng 'Íd: 'Ídul Fitr at 'Ídul Adhá.
2. Ang tatlong araw ng Yawmut Tashríq: ang ika-11, ika-12, at ika-13 araw ng buwan ng Dhul Hijjah, ngunit ang mga nagsasagawa ng Hajj na Qirán o Tamattu' ay mag-aayuno pa rin kung wala silang Hady.
3. Sa mga araw ng pagreregla at Nifás.
4. Ang boluntaryong pag-aayuno ng isang babae habang kapiling niya ang kanyang asawa kung hindi ito nagpahintulot sa kanya na mag-ayuno sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Hindi mag-aayuno ang isang babae habang ang kanyang asawa ay nasa kanyang piling, maliban kung may kapahintulutan nito, kapag hindi Ramadán."***

---

[1]Anumang Saláh na isinasagawa pagkatapos ng Ishá' hanggang bago sumapit ang madaling araw, gaya ng Taráwíh at Tahajjud.

أحكام الحج

Ang Pagsasagawa ng Hajj

Ang Hatol sa Pagsasagawa ng Hajj

Ang pagsasagawa ng Hajj ay tungkulin ng bawat lalaki at babaeng Muslim isang ulit sa tanang buhay. Ito ang ikalima sa mga Haligi ng Islam. Nagsabi si Allah (3:97): **"...At kay Allah ay may tungkulin ang mga tao na magsagawa ng Hajj sa Bahay: ang sinumang makakayang makarating doon...."** Nagsabi naman ang Propeta (SAS): ***"Isinalig ang Islam sa lima: ang pagsaksi na 'Walang Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay Sugo ni Allah, ang pagpapanatili sa Saláh, ang pagbibigay ng Zakáh, ang pagsasagawa ng Hajj, at ang pag-aayuno sa Ramadán."***

Ang Hajj ay isa sa mainam na mga pagsambang nagpapalapit sa tao kay Allah. Nagsabi ang Propeta (SAS): **"Ang sinumang magsagawa ng Hajj sa Bahay na ito (Ka'bah) at hindi gumawa ng anumang malaswang bagay at hindi sumuway (sa ipinag-uutos), babalik siyang gaya noong araw na isinilang siya ng kanyag ina."**

Ang mga Kundisyon sa Pagsasagawa ng Hajj

Ang pagsasagawa ng Hajj ay tungkulin ng isang Muslim na may sapat na gulang (15 taon pataas) at may sapat na pag-iisip kung makakaya niya. Ang ibig sabihin ng kakayahan ay ang kakayahan na magkaroon ng panggastos at masasakyan patungo roon. Kailangang mayroong masasakyan at panggastos na makasasapat sa kanya para sa pagpunta at pag-uwi kabilang rito ang pagkain, ang inumin, ang kasuutan, at ang transportasyon. Ang panggastos na ito ay ang sobra sa panggastos sa pangangailangan ng mga umaasa sa kanya. Bahagi rin ng "kakayahan" ang pagkakaroon ng katiwasayan sa dadaanan papunta sa Makkah at ang kalusugan ng katawan: walang sakit at kapansanang makasasagabal sa pagsasagawa ng Hajj. Karagdagan sa mga nabanggit, isang kundisyon para sa mga kababaihan ang magkaroon ng kasamang Mahram[1] sa Hajj, maging ito man ay kanyang asawa o isa sa kanyang mga kamag-anak na Mahram. Ang babae ay kailangan ding hindi nagsasagawa ng 'Iddah[2] sapagkat pinagbawalan ni Allah ang mga babaeng nagsasagawa ng 'Iddah na lumabas sa kanilang tahanan. Kaya ang sinumang nagtataglay ng isa sa mga hadlang na nabanggit, hindi siya obligadong magsagawa ng Hajj.

Ang mga Kaasalan sa Hajj

1. Na pag-aaralan ang mga alituntunin sa pagsasagawa ng Hajj at 'Umrah bago maglakbay, maaaring sa pamamagitan ng pagbabasa o pagtatanong.
2. Ang pagsisigasig na magkaroon ng mabuting kasama na tutulong sa mabuti, at minamabuti ring magkaroon ng kasamang iskolar ng Islam o mag-aaral ng Islam.
3. Na ang hahangarin sa isasagawang Hajj ay ang ikalulugod ni Allah at ang mapalapit sa Kanya.
4. Ang pangalaga sa dila laban sa mga walang kabuluhang salita.
5. Ang madalas na pagsambit ng mga Dhikr at mga dalangin.
6. Ang pag-iwas na makasakit sa mga tao.
7. Na magsisikap ang isang Muslimah sa pagtatakip ng sarili, pagsusuot ng Hijáb, at pag-iwas na makihalubilo sa mga lalaking hindi Mahram.
8. Na aalalahanin ng isang nagsasagawa ng Hajj na siya ay nasa sandali ng pagsasagawa ng isang

---

[1] Ang asawa o maybahay at ang taong bawal mapangasawa ng isang tao.

[2] Ang 'Iddah ay ang panahon na hindi pa maaaring mag-asawa ang isang babaeng namatayan ng asawa o diniborsiyo nito. Ang 'Iddah, kapag hindi nagdadalang-tao, ay tatlong buwan para sa diniborsiyo at apat na buwan at sampung araw para sa namatayan ng asawa. Ang 'Iddah naman ng nagdadalang-tao ay nagtatapos kapag nagsilang siya ng sanggol. Isinasagawa ang 'Iddah upang kapag muling nag-asawa ang isang babae ay makatitiyak siya na hindi nagdadalang-tao sa unang asawa.

pagsamba kay Allah, hindi nasa sandali ng pamamasyal at pagliliwaliw, sapagkat ang ibang mga nagsasagawa ng Hajj—patnubayan sila ni Allah—ay nag-aakalang ang Hajj ay isang pagkakataon para mamasyal at magpakuha ng mga litrato.

Ang Ihrám

Ang Ihrám ay ang pagpasok sa pagsasagawa ng mga itinakdang gawain para sa Hajj at 'Umrah. Kailangang magsagawa ng Ihrám ang sinumang nagnanais na magsagawa ng Hajj o 'Umrah. Magsasagawa ng Ihrám ang nagnanais magsasagawa ng Hajj o 'Umrah, kapag nagbuhat siya sa labas ng Makkah, sa isa sa mga Míqát na itinakda ng Sugo (SAS). Ang mga Míqát ay ang sumusunod:

1. **Ang Dhul Hulayfah.** Ito ay isang maliit na nayong malapit sa al-Madínah at tinatawag sa ngayon na Abyár 'Ali. Ito ang Míqát ng mga galing sa Madínah;
2. **Ang al-Juhfah.** Ito ay isang maliit na nayong malapit sa Rábigh. Ang mga tao sa ngayon ay nagsasagawa ng Ihrám sa Rábigh. Ito ang Míqát ng mga galing sa Syria, Jordan, at Palestine;
3. **Ang Qarn al-Manázil** (as-Sayl al-Kabír). Ito ay isang lugar na malapit sa Tá'if. Ito ang Míqát ng mga galing sa Najd (ang kalagitnaang bahagi ng Saudi Arabia);
4. **Ang Yalamlam.** Ito ay mga 70 km buhat sa Makkah. Ito ang Míqát ng mga galing sa Yemen;
5. **Ang Dhát 'Irq.** Ito ang Míqát ng mga galing sa Iraq.

Ang mga lugar na ito ay ginawang Míqát ng Propeta (SAS) para sa mga nagbuhat sa lugar na nabanggit at sa mga dumaraan sa mga ito na nagbuhat sa ibang pook, na nagnanais na magsagawa ng Hajj o 'Umrah. Ang mga naninirahan sa Makkah at sa pagitan ng Makkah at mga Míqát ay magsasagawa ng Ihrám sa kanilang mga tahanan.

Ang mga Sunnah sa Ihrám

Ang mga gawaing Sunnah na gawin bago magsagawa ng Ihrám:

1. Ang pagputol ng mga kuko sa kamay at paa, ang pagbunot o ang pag-aahit ng buhok sa kilikili, ang pagputol ng bigote, ang pag-ahit ng buhok sa ari, ang pagpaligo, at ang paggamit ng pabango o mabangong bagay sa katawan lamang at hindi sa kasuutan para sa Ihrám.
2. Ang pag-aalis sa katawan ng anumang kasuutan (gaya ng *brief*, kamiseta, salawal, at *T-shirt*) at ang pagsusuot ng Izár (puting tapis) at Ridá' (puting balabal). Samantala, ang babae ay maaaring magsuot ng anumang damit na ninais niya, kalakip ng pagsisikap na takpan ang sarili, na hindi ilantad ang kagandahan, na takpan ang mukha at mga kamay kapag may mga lalaking hindi Mahram at na iwasan na magsuot ng Niqáb at mga guwantes.
3. Ang pagpunta sa Masjid, ang pagsasagawa ng Saláh kasama ng Jamá'ah kapag oras ng Saláh o ang pagsasagawa ng dalawang Rak'ah bilang Saláh na Sunnah para sa Wudú'. At pagkatapos na gawin ang mga nabanggit ay isasagawa na ang Ihram.

Ang Tatlong Uri ng Hajj

1. **Ang Tamattu'.** Magsagawa muna ng Ihrám para sa 'Umrah lamang at kapag dumating na ang oras ng Hajj ay magsasagawa naman ng Ihrám para sa Hajj sa kinaroroonan sa Makkah. Magsasabi ng ganito sa Míqát: **labbayka 'umratan mutamatti'am bihá ilal hajj.**[1] Ang Hajj na Tamattu' ang pinakamainam na uri ng Hajj lalo na kapag dumating sa Makkah sa loob ng panahong hindi pa maisasagawa ang Hajj. Pagkatapos niyon ay muling magsasagawa ng Ihrám para naman sa Hajj sa ika-8 ng Dhul Hijjah sa kinaroroonan sa Makkah sa pamamagitan ng pagsabi ng **labbayka hajja** (Bilang pagtugon sa Iyong panawagan upang magsagawa ng Hajj). Kailangan ang Hady (hayop na kinakatay bilang alay) sa uri ng Hajj na ito. Makasasapat ang isang tupa (o kambing) para sa isang tao, at ang isang kamelyo o isang baka para sa pitong tao.

[1] **Bilang pagtugon sa Iyong panawagan upang magsagawa muna ng 'Umrah na pasusundan ng Hajj.**

2. **Ang Qirán.** Isasagawa nang isang ulit lamang ang Ihrám para sa magkasamang 'Umrah at Hajj. Magsasabi sa Míqát ng **labbayka 'umratan wa hajja.**[1] Isasagawa muna ang 'Umrah at pagkatapos nito ay magpapatuloy sa Ihrám (hindi huhubarin ang kasuutan para sa Ihrám) hanggang sa dumating ang 'Ídul Ad'há. Isinasagawa ang Hajj na Qirán sa pamamagitan ng pagdudugtong ng 'Umrah sa Hajj. Ang Hajj na Qirán ay kadalasang isinasagawa ng sinumang bagaman dumating bago sumapit ang Hajj ay wala na siyang sapat na panahon upang tapusin ang isang 'Umrah at saka magsagawa ng panibagong Ihrám para sa Hajj kapag dumating na ang oras nito. Ang Hady ay kinakailangan din sa Hajj na ito.
3. **Ang Ifrád.** Maglalayon na magsasagawa ng Hajj lamang. Magsasagawa ng Ihrám sa Míqát at sa pamamagitan ng pagsasabi ng **labbayka hajja**. Hindi kailangan ang Hady sa Hajj na ito.

Kapag naglalakbay sakay ng eroplano patungong Makkah ay kailangang isagawa ang Ihrám pagdating ng eroplano sa ibabaw ng Míqát o sa loob ng maikling sandaling hindi pa lumalampas sa Míqát ang eroplano kapag mahirap malaman kung nasaan ito. Gagawin ang mga ginagawa sa Míqát gaya ng paglilinis ng sarili, pagpapabango o paggamit ng mabangong bagay, pagpuputol ng mga kuko, at pagsusuot ng kasuutan para sa Ihrám, kung ninanais ay bago sumakay sa eroplano o kapag nakasakay na sa eroplano. Pagkatapos ay ipahahayag ang layuning magsagawa ng Ihrám bago dumating sa Míqát o pagdating ng eroplano dito.

Ang Pagsasagawa ng Ihrám

Ang paraan ng pagsasagawa ng Ihrám ay ang pagsasabi ng:

1. **labbayka 'umratan mutamatti'am bihá ilal hajj**; ito ay kapag nagnanais na magsagawa ng Hajj na Tamattu'.
2. **labbayka 'umratan wa hajja**; ito ay kapag nagnanais na magsagawa ng Hajj na Qirán.
3. **labbayka hajja**; ito ay kapag nagnanais na magsagawa ng Hajj na Ifrád.

Matapos isagawa ang Ihrám, Sunnah na bigkasin ang Talbiyah at uli-ulitin ito sa tuwi-tuwina sa loob ng mga sandaling nasa panahon ng Ihrám hanggang sa bago magsimula ang Tawáf sa Ka'bah. Ang Talbiyah ay ang pagsasabi ng: **Labbayk alláhumma labbayk, labbayka lá sharíka laka labbayk, innal hamda wan ni'mata laka wal mulk, lá sharíka lak.**[2]

Ang mga Bawal Matapos Magsagawa ng Ihrám

1. Ang pag-aalis ng buhok sa ulo at sa alin mang bahagi ng katawan, subalit walang masama kung kakamutin nang marahan ang ulo kapag kailangan;
2. Ang pagputol ng kuko, subalit kung kusang naputol ang kuko o nakasasakit ay walang masama na alisin ito;
3. Ang paggamit ng pabango o mabangong bagay at gayon din ang sabon na may pabango;
4. Ang pakikipagtalik o ang anumang gawaing maaaring mauwi sa pakikipagtalik gaya ng pagpapakasal, pagtingin nang may pagnanasa, paghipo, paghalik, at iba pa;
5. Ang pagsusuot ng guwantes;
6. Ang pagpatay ng mailap na hayop.

Ang mga gawaing nabanggit ay ipinagbabawal sa lalaki at babae. Ang mga sumusunod ay ipinagbabawal lamang sa lalaki:

1. Ang pagsusuot ng anumang kasuutan, ngunit ipinahihintulot ang anumang kakailanganin gaya ng sinturon, relo, salamin, at iba pang tulad nito;

---

[1] Bilang pagtugon sa Iyong panawagan upang magsagawa ng 'Umrah at Hajj.

[2] Bilang pagtugon sa Iyong panawagan, o Allah, bilang pagtugon sa Iyong panawagan; bilang pagtugon sa Iyong panawagan, wala Kang katambal, bilang pagtugon sa Iyong panawagan. Tunay na ang papuri at ang pagbibiyaya ay ukol sa Iyo at ang paghahari; wala Kang katambal.

2. Ang pagtatakip sa ulo ng anumang sumasayad o dumidiit dito, subalit walang masama kung hindi dumidiit ang ipinantatakip gaya ng payong, bubong ng kotse, tolda, at mga katulad nito;
3. Ang pagsusuot ng medyas, ngunit maaaring magsuot ng sapatos kapag walang makitang tsenelas.

Tatlong Kalagayan ng Nakagawa ng mga Bawal

1. Na ginawa niya ito nang walang katanggap-tanggap na kadahilanan kaya naman nagkakasala siya at kailangan niyang magbigay ng Fidyah,[1]
2. Na ginawa niya ito sanhi ng pangangailangan kaya naman wala siyang sala ngunit kailangan pa rin niyang magbigay ng Fidyah,
3. Na ginawa niya ito ngunit mapagpapaumanhinan siya dahil sa kawalang-kaalaman o pagkalimot o pinuwersa kaya naman wala siyang kasalanan at hindi na kailangang magbigay ng Fidyah.

Ang Tawáf

Kapag papasok sa al-Masjid al-Harám, Sunnah na unahing ipasok ang kanang paa at na magsabi ng: **bismilláhi, was salátu was salámu 'alá rasúlilláh, alláhum maghfir lí dhunúbí waftah lí abwába rahmatik.**[2] Ganito rin ang gagawin sa lahat ng Masjid. Pagkatapos ay tutuloy agad sa Ka'bah upang isagawa ang Tawáf.

Ang Tawáf ay ang paglibot sa Ka'bah nang pitong ulit. Magsisimula ang pag-ikot sa tapat ng al-Hajar al-Aswad at magtatapos din doon, habang ang Ka'bah ay nasa kaliwa. Kailangan ding mayroon pang Wudú'.

1. Pupunta sa al-Hajar al-Aswad (Batong Itim), hihipuin iyon ng kanang kamay, magsasabi ng **bismilláhi walláhu akbar,**[3] hahalikan iyon kung makakaya ngunit kung hindi makakayang halikan (dahil sa tindi ng siksikan) ay hihipuin na lamang ng kanang kamay at hahalikan ang kanang kamay. Kung hindi rin madaling mahipo ang al-Hajar al-Aswad, haharap na lamang doon at ituturo iyon ng kanang kamay habang nagsasabi ng **Alláhu Akbar** ngunit hindi na hahalikan pa ang kanang kamay. Pupuwesto na ang Ka'bah ay nasa kaliwa at sisimulan sa tapat ng al-Hajar al-Aswad ang Tawáf. Habang nagsasagawa ng Tawáf ay mananalangin kay Allah ng kahit anong nanaising panalangin o bibigkas ng kahit anong talata ng Qur'an. Maaaring manalangin sa sariling wika, para sa sariling kapakanan at para sa kaninumang nais na idalangin. Walang takdang Du'á' kapag nagsasagawa ng Tawáf.
2. Kapag dumating sa ar-Rukn al-Yamání ay hihipuin iyon ng kanang kamay kung magagawa, at magsasabi ng **bismilláhi walláhu akbar** ngunit hindi na hahalikan ang kamay. Kung hindi iyon magawang hipuin ay magpapatuloy na lamang sa paglalakad at hindi na ituturo iyon ng kanang kamay at hindi na rin magsasabi ng **Alláhu akbar.** Habang nasa pagitan ng ar-Rukn al-Yamaní at al-Hajar al-Aswad ay magsabi ng **rabbaná átiná fid dunyá hasanah, wa fil ákhirati hasanah, wa qiná 'adhában nár.**[4]
3. Kapag natapat na sa al-Hajar al-Aswad ay hihipuin iyon ngunit kung hindi magawa ay ituturo na lamang iyon ng kanang kamay habang sinasabi ang **Alláhu akbar.**

---

[1] Ang Fidyah ay nagsisilbing kabayaran sa pagkakamali o kasalanan. Ang mga Fidyah ay hindi magkakatulad; kaya kapag nakagawa ng anuman sa mga nabanggit na ipinagbabawal, magtanong sa nakaaalam kung ano ang dapat gawin.

[2] Sa ngalan ni Allah; ang pagpapala at kapayapaan ay makamit ng Sugo ni Allah. O Allah, patawarin Mo po ako sa aking mga pagkakasala at buksan Mo po para sa akin ang mga pinto ng Iyong awa.

[3] Sa ngalan ni Allah; si Allah ay pinakadakila. Mainam din na magsabi ng: **Alláhumma ímánam bika wa tasdíqam bikitábika wa wafá'am bi'ahdika wattibá'al lisunnati nabíyika sallalláhu 'alayhi wa sallam:** O Allah, dahil sa pagsampalataya sa Iyo, sa paniniwala sa Iyong Aklat, sa pagtupad sa pangako sa Iyo, at pagsunod sa Sunnah ng Iyong Propeta pagpalain Mo po siya at pangalagaan.

[4] Panginoon namin, bigyan Mo po kami sa mundo ng mabuti at sa Kabilang-buhay ng mabuti rin; at iadaya Mo po kami sa pagdurusa sa Apoy.

Ganito natatapos ang unang pag-ikot sa pitong pag-ikot. Upang mabuo ang natitirang mga pag-ikot:

4. Magpapatuloy sa pagsasagawa ng Tawáf at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang ikot hanggang sa makumpleto ang pitong ikot. Sa tuwing madadaan sa tapat ng al-Hajar al-Aswad ay magsasabi ng **Alláhu akbar** at sasabihin rin ito pagkatapos ng ikapitong ikot. Sunnah na maglakad ng paglalakad na tinatawag na Raml sa unang tatlong pag-ikot at maglalakad naman ng karaniwang lakad sa huling apat na pag-ikot. Ang **Raml** ay ang paglalakad nang mabilis at magkakalapit ang mga hakbang.[1] Sunnah rin na isuot ang Ridá' (balabal) nang pagsuot na tinatawag na Id'tibá' sa buong pagsasagawa ng Tawáf. Ang **Id'tibá'** ay ganito: ilagay sa kaliwang balikat ang kalagitnaang bahagi ng Ridá', pagsalubungin sa ilalim ng kanang kilikili ang mga bahagi nitong malapit sa magkabilaang dulo nito at ipatong sa kaliwang balikat ang magkabilaang dulo nito.[2] Ang Raml at Id'tibá' ay isinasagawa lamang sa unang pagsasagawa ng Tawáf ng nagsasagawa ng Hajj o 'Umrah sa unang pagdating sa Makkah.

Pagkatapos ng Tawáf

Sunnah na magsagawa ng dalawang Rak'ah na Saláh sa tapat ng Maqám Ibráhím na nasa pagitan ng nagsasagawa ng Saláh at ng Ka'bah. Isusuot ang balabal bago magdasal: ipapatong ito sa dalawang balikat at ang magkabilang dulo ay nasa dibdib. Tahimik na bibigkasin ang Súratul Fátihah at ang Súratul Káfirún sa unang Rak'ah, at ang Súratul Fátihah at ang Súratul Ikhlás saa ikalawang Rak'ah. Kung hindi magiging madali na magdasal sa tapat ng Maqám Ibráhím dahil sa tindi ng siksikan, magdadasal sa alin mang bahagi ng al-Masjid al-Harám. Pagkatapos ng Saláh ay Sunnah na uminom ng maraming tubig ng Zamzam.

Ang Sa'y[3]

Pagkatapos uminom ay pupunta sa Mas'á;[4] dadako muna sa Safá at kapag malapit na roon ay bibigkasin ang **innas safá wal marwata min sha'á'irilláh.**[5] Aakyat sa Safá hanggang sa makita ang Ka'bah, haharap doon at iaangat ang mga kamay (na ang mga palad ay nakaharap sa mukha). Magpupuri kay Allah at mananalangin ng anumang nais ipanalangin o ng gaya ng panalanging ito: **lá iláha illalláh, walláhu akbar, lá iláha illalláhu wahdah, lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, yuhyí wa yumít, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír, lá iláha illalláhu wahdah, anjaza wa'dah, wa nasara 'abdah, wa hazamal ahzába wahdah.**[6] Mananalangin pa nang mahaba. Uulitin nang tatlong beses ang lahat ng iyon.

Pagkatapos niyon ay maglalakad pababa patungo sa Marwah. Pagdating sa palatandaang kulay berde, Sunnah na maglakad nang mabilis sa abot ng makakaya hanggang sa dumating sa kabilang palatandaang berde—sa kundisyon na walang sinumang pipinsalain. (Ang paglalakad nang mabilis sa bahaging ito ng Mas'á ay para lamang sa mga kalalakihan at hindi para sa mga kababaihan.) Pagdating sa paanan ng Marwah ay aakyatin ito, haharap sa kinaroroonan ng Ka'bah, iaangat ang mga kamay, at bibigkasin ang binigkas sa Safá. Pagkatapos nito ay natapos na ang isang Shawt[7] sa

---

[1] Kung mahirap itong gawin, maaari nang hindi ito gawin.

[2] Ang babae ay hindi pinahihintulutan na gawin ang Id'tibá'.

[3] Ang Sa'y ay ang pagbalik-balik sa pagitan ng Safá at Marwah.

[4] Ang pinagsasagawaan ng Sa'y at daang nag-uugnay sa Safá at Marwah.

[5] Tunay na ang Safá at ang Marwah ay kabilang sa mga tanda ni Allah.

[6] Walang totoong Diyos kundi si Allah; si Allah ay pinakadakila. Walang totoong Diyos kundi si Allah; tanging Siya lamang, wala Siyang katambal. Ukol sa Kanya ang paghahari at ukol sa Kanya ang papuri. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Siya ay may kapangyarihan sa lahat ng bagay. Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya lamang. Tinupad Niya ang Kanyang pangako, pinagtagumpay Niya ang Kanyang Lingkod, at mag-isa Niyang ginapi ang mga magkakampi (laban sa Islam).

[7] Isang pagpunta sa Safá galing ng Marwah o sa Marwah galing ng Safá.

pitong Shawt. Matapos manalangin ay bababa sa Marwah, magtutungo sa Safá, at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang Shawt. Sunnah na damihan ang panalangin habang nagsasagawa ng Sa'y.

Kung ang Hajj na isinasagawa ay **Tamattu'**, matapos isagawa ang Sa'y ay maaari nang ipagupit ang buhok, tapusin ang 'Umrah, magsuot ng pangkaraniwang damit, at maaalis na ang lahat ng ipinagbabawal sa Ihrám. Kapag dumating ang ika-8 ng Dhul Hijjah ay muling magsasagawa ng Ihrám sa tinitigilan para naman sa Hajj bago sumapit ang Saláh sa Dhuhr. (Repasuhin ang pagsagawa ng Ihrám.) Gagawin ang lahat ng ginagawa noong nagsagawa ng Ihrám para sa 'Umrah. Pagkatapos nito ay ipahahayag ang hangaring magsagawa ng Hajj sa pamamagitan ng pagsabi ng: **labbayka hajja, labbayka lá sharíka laka labbayk, innal hamda wan ni'mata laka wal mulk, lá sharíka lak.**[1] Pagkatapos nito ay isasagawa sa Mina ang Dhuhr, 'Asr, Ishá' na pinaikli sa dalawang Rak'ah, Maghrib at Fajr. (Ang Maghrib at Fajr ay hindi pinaiikli.)

Sa Ikawalong Araw ng Dhul Hijjah

Pupunta sa Mina at magsagawa roon ng Saláh na Dhuhr, 'Asr, Maghrib, Ishá' at Fajr; piikliin sa dalawang Rak'ah ang mga Saláh na apatang Rak'ah.

Sa Ikasiyam na Araw (Sa Araw ng 'Arafah)

Itinatagubiling gawin sa araw na ito ang mga sumusunod:

1. Matapos sumikat ang araw ay pupunta sa 'Arafah at mananatili roon hanggang bago lumubog ang araw. Isasagawa roon ang Saláh na pinagsamang Dhuhr at 'Asr (Jam') at pinaiksi sa dalawang Rak'ah (Qasr) kapag lumampas na ang araw sa katahanghaliang tapat. Pagkatapos ng Saláh ay ibubuhos ang sarili sa pagsambit ng mga Dhikr, mga Du'á', at Talbiyah. Sunnah din na damihan ang pananalangin kay Allah at ang pagsusumamo sa Kanya. Hihiling sa Kanya ng para sa sariling kapakanan at ng para sa kapakanan ng lahat ng mga Muslim. Ipananalangin ang anumang maiibigan. Kanais-nais na iangat ang mga kamay habang nananalangin. Ang Wuqúf (pananatili) sa 'Arafah ay isa sa mga Haligi ng Hajj. (Tingnan sa pahina 49 ang tungkol sa mga Haligi ng Hajj.) Ang sinumang hindi nanatili sa 'Arafah, hindi tanggap ang Hajj niya. Ang panahon ng pananatili sa 'Arafah ay magmula nang sumikat ang araw ng ika-9 araw ng Dhul Hijjah hanggang sa bago sumapit ang madaling araw ng ika-10 araw ng Dhul Hijjah. Ang sinumang nanatili sa 'Arafah kahit sa loob ng maikling panahon lamang sa gabi man o araw ay nakumpleto na niya ng kanyang Hajj. Kailangang tiyakin niya na siya ay nasa loob ng 'Arafah.
2. Kapag natiyak na lumubog na ang araw sa araw ng 'Arafah, panatag at mahinahon na pupunta sa Muzdalifah habang malakas na binibigkas ang Talbiyah.

Sa Muzdalifah

Pagdating sa Muzdalifah ay magdadasal ng pinagsamang Saláh na Maghrib at Ishá' at paiiksiin sa dalawang Rak'ah ang Ishá'. Pagkatapos ng Saláh ay maaari nang ihanda ang anumang naisin gaya ng pagkain at iba pa. Mabuting matulog nang maaga upang magising na masigla para sa Saláh sa Fajr.

Sa Ikasampung Araw: Araw ng 'Íd

1. Kapag sumapit ang oras ng Saláh sa Fajr ay isasagawa ito at pagkatapos nito ay mananatili sa kinaroroonan. Dadamihan ang pagsambit ng Dhikr at Du'á' hanggang sa magliwanag nang husto ang langit bago tuluyang sumikat ang araw.
2. Mamumulot ng pitong munting bato at bago sumikat ang araw ay pupunta sa Miná habang binibigkas ang Talbiyah.

---

[1]Bilang pagtugon sa Iyong panawagan upang magsagawa ng Hajj; bilang pagtugon sa Iyong panawagan, wala Kang katambal, bilang pagtugon sa Iyong panawagan. Tunay na ang papuri at ang pagbibiyaya ay ukol sa Iyo at ang paghahari; wala Kang katambal.

3. Magpapatuloy sa pagsambit ng Talbiyah hanggang sa makarating sa Jamrah al-'Aqabah (al-Jamrah al-Kubrá).[1] Magsisimula sa pagsasagawa ng Ramy (pagbato sa Jamarah). Ihahagis nang isa-isa ang pitong bato sa sahuran ng bato at magsasabi ng **Alláhu akbar** sa tuwing maghahagis.
4. Pagkatapos magsagawa ng Ramy ay mag-aalay na ng Hady kung ang isinasagawang Hajj ay Tamattu' o Qirán. Kanais-nais na kumain ng bahagi nito at ikakawanggawa at ipamimigay ang mga nalalabi.
5. Matapos na maialay ang Hady ay ipaaahit o paiiksian ang lahat ng buhok sa ulo ngunit lalong mainam na ipaahit. Ang mga babae naman ay magpapaputol o magpuputol lamang ng mga isang pulgada (mga tatlong sentemetro) sa lahat ng dulo ng kanilang buhok.

   Pagkatapos nito ay ipinahihintulot na ang ipinagbabawal dati sa sandali ng Ihrám gaya ng paghubad ng kasuutan para sa Ihrám, pagsusuot ng pangkaraniwang kasuutan, paggamit ng pabango o anumang mabango, pagpuputol ng mga kuko, at pag-aalis ng buhok. Ngunit mananatili pa ring bawal ang pagtatalik, pag-aasawa o anumang kaugnay rito gaya ng halik, yakap, at iba pa hanggang hindi pa naisasagawa ang Tawáf al-Ifádah (Tawáf para sa Hajj). Pagkatapos nito ay kanais-nais na maligo, maglinis ng sarili, magpabango o gumamit ng anumang mabango, at magsuot ng pangkaraniwang damit.
6. Pupunta sa al-Masjid al-Harám upang isagawa ang Tawáf para sa Hajj (Tawáf al-Ifádah).[2] Magsasagawa ng pitong Tawáf sa Ka'bah at pagkatapos nito ay magsagawa ng dalawang Rak'ah na Saláh. Pagkatapos nito ay pupunta sa Safá at Marwah upang isagawa ang Sa'y: 7 Shawt sa pagitan ng Safá at Marwah. Isasagawa ito gaya ng unang ginawa.

   Matapos maisagawa ang Sa'y ay nagwakas na ang mga ipinagbabawal sa sandali ng Ihrám, kaya ipinahihintulot na ang lahat ng dating ipinagbabawal dahil sa Ihrám, pati na ang pakikipagtalik o pagpapakasal.
7. Kailangang magpagabi sa Mina sa gabi ng ika-11, ika-12 ng Dhul Hijjah (at ika-13 ng Dhul Hijjah para sa magpapahuli).[3] Ang pagpapagabi sa Miná ay ang pananatili sa Miná sa loob ng higit na malaking bahagi ng gabi.

Ang nabanggit na pagkakasunod-sunod ng Ramy, pag-aalay ng Hady, pagpapaahit o pagpapaiksi ng lahat ng buhok sa ulo, Tawáf para sa Hajj ay Sunnah. Walang masama kung uunahin ang alinman sa mga ito.

Sa Ika-11 Araw ng Dhul Hijjah

Sa araw na ito ay kailangang isagawa ang Ramy (pagbabato o paghahagis ng bato) sa tatlong Jamrah. Sinisimulan ang Ramy kapag lumihis na ang araw sa katanghaliang-tapat at hindi ipinahihintulot na bago sumapit iyon. Magsisimula sa al-Jamrah as-Sughrá at pagkatapos ay sa al-Jamrah al-Wustá at pagkatapos ay sa al-Jamrah al-Kubrá naman. Ang paraan ng pagsasagawa ng Ramy ay ganito:

1. Magdadala ng 21 munting bato at pagkatapos ay pupunta sa al-Jamrah as-Sughrá at ibabato roon nang paisa-isa ang unang pitong munting bato, habang nagsasabi ng **Alláhu akbar** sa bawat pagbato. Sisikaping pabagsakin ang mga bato sa sahuran ng bato.[4] Pagkatapos bumato ay Sunnah na dumako nang kaunti sa gawing kanan, at saka tatayo at manalangin nang mahaba.

---

[1] Ang Jamrah o al-Jamrah ay ang lugar ng pinagsasagawaan ng Ramy.

[2] Sa Tawáf al-Ifádah ay walang Id'tibá' at walang Raml. Tingnan sa pahina 38 kung ano ang **Raml** at ang **Id'tibá'**.

[3] Sa kalendaryo ng Islam ang araw at petsa ay nagpapalit sa paglubog ng araw at hindi sa hatinggabi. Nagsisimula ang gabi paglubog na paglubog ng araw at nagsisimula ang araw (*day*) pagsapit ng madaling araw.

[4] Uulitin ang pagbato para sa bawat batong hindi bumagsak sa sahuran. Ang mahalaga sa paghahagis ng bato ay ang pabagsakin ang bato sa sahuran at hindi ang patamaan ang haligi sapagkat ito ay palatandaan lamang kung nasaan ang kalagitnaan ng sahuran.

2. Pagkatapos ay pupunta sa al-Jamrah al-Wustá at ibabato roon nang paisa-isa ang ikalawang pitong munting bato, habang sinasabi ang **Alláhu akbar** sa bawat pagbato. Pagkatapos bumato ay Sunnah na dumako sa dakong kaliwa, at saka tatayo at manalangin nang mahaba.
3. Pagkatapos nito ay pupunta sa al-Jamrah al-Kubrá at ibabato roon nang paisa-isa ang ikatlong pitong munting bato, habang nagsasabi ng **Alláhu akbar** sa bawat pagbato. Pagkatapos ay aalis at hindi na mananatili para manalangin.

Sa Ika-12 ng Dhul Hijjah

1. Gagawin ang tulad sa ginawa noong ika-11 ng Dhul Hijjah. Kung nais magpahuli at manatili pa hanggang sa ika-13 ng Dhul Hijjah—na siyang lalong mainam—gagawin sa araw na iyon ang tulad sa ginawa noong ika-11 at ika-12 ng Dhul Hijjah.
2. Matapos isagawa ang Ramy sa ika-12 ng Dhul Hijjah o sa ika-13 ng Dhul Hijjah—para sa nagpahuli—ay pupunta sa al-Masjid al-Harám upang isagawa ang Tawáf al-Widá'[1] (Tawáf ng Pamamaalam) na binubuo ng pitong paglibot sa Ka'bah. Pagkatapos nito ay Sunnah na magdasal ng dalawang Rak'ah sa likod ng Maqám Ibráhím kung magagawa iyon o kahit saan man sa al-Masjid al-Harám. Ang babaeng may regla o may Nifás ay hindi na obligadong magsagawa ng Tawáf al-Widá'.
3. Pagkatapos nito ay kailangang wala nang ibang pang gagawin kundi ang paglisan sa Makkah habang sinasamantala ang oras sa pagsambit ng mga Dhikr at Du'á' at pakikinig ng kapupulutan ng kapakinabangan. Wala ring masama kung mananatili nang hindi matagal matapos na magsagawa ng Tawáf al-Widá': halimbawa ay maghihintay sa mga kasama o magbubuhat ng mga dala-dalahan o bibili ng mga kakailanganin sa daan at iba pang mga dahilang katulad nito.

Ang mga Rukn o Haligi ng Hajj

1. Ang Ihrám;
2. Ang Pagtigil sa 'Arafah;
3. Ang Tawáf al-Ifádah (Ang Tawáf sa araw ng 'Íd);
4. Ang Sa'y.

Ang sinumang may nakaligtaang gawin kahit isa man lamang sa nabanggit na mga Haligi ng Hajj ay hindi matatanggap ang Hajj niya hangga't hindi niya naisasagawa ang gawaing iyon na nakaligtaan.

Ang mga Wájib (Kailangang Gawin) sa Hajj

1. Ang pagsasagawa ng Ihrám sa Míqát;
2. Ang pagtigil (Wuqúf) sa 'Arafah hanggang sa lumubog ang araw para sa mga nagsitigil doon sa araw;
3. Ang pagpapagabi sa Muzdalifah hanggang sa madaling araw hanggang sa magliwanag na nang husto ang langit ngunit bago tuluyang sumikat ang araw, maliban sa mga may mahihinang pangangatawan at mga kababaihan sapagkat pinahihintulutan silang manatili hanggang sa hatinggabi.
4. Ang pagpapagabi sa Mina sa mga gabi ng Tashríq;[2]
5. Ang pagsasagawa ng Ramy sa mga araw ng Tashríq;
6. Ang pagpapagupit o pagpapaahit ng buhok;
7. Ang pagsasagawa ng Tawáf al-Widá'.

---

[1] Sa Tawáf al-Widá' at Tawáf al-Ifádah ay walang Id'tibá' at walang Raml.

[2] Ang ika-11, ika-12, at ika-13 ng Dhul Hijjah. Sa kalendaryo ng Islam ang petsa ay nagpapalit sa paglubog ng araw at hindi sa hatinggabi. Nagsisimula ang gabi paglubog ng araw at nagsisimula ang araw (*day*) pagsapit ng madaling araw.

Ang sinumang may nakaligtaang gawin na kahit isa man lamang sa nabanggit na mga Wájib sa Hajj ay kailangang magkatay ng hayop: isang tupa o kambing para sa isang tao o isang baka o kamelyo para sa pitong tao. Ipamigay ito sa mga naninirahan sa Haram (sa loob ng Makkah).

Ang Pagdalaw sa Masjid ng Propeta (SAS)

Kanais-nais na magsagawa ng pagdalaw sa Masjid ng Sugo ni Allah (SAS) upang magsagawa ng Saláh doon. Iyon ay sapagakat naiulat sa Hadíth na ang Saláh na isinasagawa roon ay higit na mainam kaysa sa isang libong Saláh na isinasagawa sa ibang masjid maliban sa al-Masjid al-Harám. Ang pagdalaw sa Masjid na ito ay itinatagubilin sa buong taon, walang takdang panahon para sa pagdalaw rito at hindi rin ito bahagi ng Hajj. Hangga't ang isang Muslim ay nasa Masjid na ito, kanais-nais na dalawin ang libingan ng Propeta (SAS) at ng dalawa niyang Kasamahan na sina Abú Bakr at 'Umar—kalugdan sila ni Allah. Ang pagdalaw sa mga libingan ay para lamang sa mga kalalakihan at hindi para sa mga kababaihan. Hindi ipinahihintulot sa sinuman na ihipo ang kamay sa anumang bakod na nakapalibot sa libingan ng Propeta (SAS) upang ipahid ito sa alinmang bahagi ng katawan sa pag-aakalang may matatamong biyaya rito, o na magsagawa ng Tawáf sa palibot nito, na o humarap dito habang nananalangin.

أحكام النكاح

Ang mga Alituntunin sa Pag-aasawa

Ang mga Kondisyon sa Kasal

1. Ang Pagsang-ayon ng Lalaki at Babae

Hindi matatanggap na pilitin ang lalaki na magpakasal sa hindi niya naiibigan at hindi rin matatanggap na pilitin ang babae na magpakasal sa hindi niya naiibigan. Ipinagbawal ng Islam na ipakasal ang isang babae nang walang pagsang-ayon niya. Kaya kapag tumanggi siyang magpakasal sa isang lalaki, hindi ipinahihintulot sa sinuman, kahit pa sa kanyang ama, na pilitin siya.

2. Ang Pagkakaroon ng *Walí*[1]

Hindi matatanggap ang kasal na walang Walí ang babae sapagkat ang sabi ng Propeta (SAS): ***"Walang kasal kung walang Walí."*** Kaya kung sakaling ipinakasal ng isang babae kanyang sarili, ang kasal niya ay walang saysay—isagawa man niya mismo ang pagpapaksal sa kanyang sarili o magtalaga man siya ng kintawan. Hindi maaaring maging Walí ng isang Muslimah ang isang Káfir. Ang pamahalaang Muslim ang tatayong Walí sa babae na walang Walí.

Ang Walí ay kailangang may sapat na gulang (15 taon pataas), may matinong pag-iisp, at may hustong pag-iisip (*mature*) na kabilang sa mga 'Asabah (**lalaking kamag-anak**) ng babae ayon sa sumusunod na pagkakasunod-sunod:

A. Ang kanyang ama,
B. Ang pinagbilinan nito,
C. Ang lolo sa ama at kahit pa ang lolo sa tuhod: ang pinakamalapit sa mga ito ang pipiliin,
D. Ang kanyang anak,
E. Ang mga anak nito at kahit pa ang mga kaapu-apuhan nito,
F. Ang kanyang kapatid sa ama't ina,
G. Ang kanyang kapatid sa ama,
H. Ang mga anak ng kapatid na lalaki sa ama't ina,
I. Ang mga anak ng kapatid na lalaki sa ama: ang pinakamalapit sa mga ito ang pipiliin,
J. Ang tiyuhin na kapatid sa ama't ina ng ama,
K. Ang tiyuhin na kapatid sa ama ng ama,
L. Ang kanilang mga anak: ang pinakamalapit sa mga ito ang pipiliin,
M. Ang tiyuhin sa ama ng ama,
N. Ang mga anak nito,
O. Ang tiyuhin sa ama ng lolo sa ama,
P. Ang mga anak nito.

Kailangang humingi ng pahintulot ang Walí sa babae bago niya ito ipakasal. Ang dahilan kung bakit kailangang may Walí ang isang babae ay upang hadlangang gawing dahilan ang kasal upang gumawa ng pangangalunya[2] dahil hindi imposible sa isang lalaking nagbabalak mangalunya na sabihin sa babae na: "Ipakasal mo ang iyong sarili sa akin." At ang kasal-kasalan na ito ay maaari pang saksihan ng dalawa sa kanyang mga kaibigan o ng iba pa.

---

[1] Ang *Walí* ay ang kumakatawan sa babae na maaaring kanyang ama o malapit na kamag-anak o tumatayong magulang.

[2] Ang pangangalunya sa Islam ay ang pagtatalik ng lalaki at babaeng hindi kasal sa isa't isa. Ang kasal na walang Walí ang babae ay huwad at hindi tunay na kasal kaya ang kanilang pagtatalik ay itinuturing na pangangalunya.

3. Ang Dalawang Lalaking Saksi

Ang pagkakasal ay kailangang daluhan ng dalawang saksi o higit pa, na mga lalaking Muslim na makatarungan. Kailangan ding ang mga saksing ito ay mga mapagkakatiwalaan at umiiwas sa mga malaking kasalanang gaya ng pangangalunya, pag-inom ng alak, at mga tulad nito.

4. Ang Tungkuling Magbigay ng Mahr[1]

Ang itinatagublin sa Mahr ay dapat kaunting halaga ito at kapag lalong kaunti at magaan sa bulsa ay lalong mainam. Ang Mahr ay tinatawag ding Sidáq. Sunnah na banggitin ang halaga o uri nito sa sandali ng pagkakasal at madaliin ang pagbibigay nito kasabay ng pagkakasal. Tanggap din na ipagpaliban ang pagbibigay ng Mahr o ng bahagi nito sa napagkasunduang panahon. Kung sakaling diniborsiyo ng lalaki ang kanyang maybahay bago niya nakatalik ito, kukunin nito ang kalahati ng Mahr. At kung sakali namang namatay ang lalaki bago niya nakatalik ang babae matapos na naisagawa ang kasal, may karapatan na ang babae na magmana sa lalaking ito at makakamit niya nang buo ang Mahr.

Ilang Resulta ng Pag-aasawa

1. Ang Pagsusustento

Tungkulin ng asawang sustentuhan sa pagkain, pananamit, at tirahan ang kanyang maybahay, ayon sa kanyang kakayahan. Kaya kung nagmaramot ang lalaki sa pagsusustento sa maybahay niya, siya ay nagkakasala at may karapatan ang kanyang maybahay na kumuha mula sa kanyang ari-arian o salapi ng sapat na halagang pantustos sa pangangailangan nito, o na mangutang sa pangalan niya at obligado siyang magbayad. Tungkulin din ng lalaking gumastos para sa Walímah o handaan sa araw ng kasal para sa mga taong inanyayahan niya. Ito ay Sunnah na ipinag-uutos sapagkat ginawa at ipinag-utos ito ng Propeta (SAS).

2. Ang Pagmamana

Kapag nakasal ang lalaki sa babae ng kasal na legal sa Islam, magkakaroon ng karapatan ang isa't isa sa kanila na magmanahan sapagkat ang sabi ni Allah (4:12): **"At ukol sa inyo ang kalahati ng naiwan ng inyong mga maybahay kung wala silang anak; subalit kung mayroon silang anak, ukol sa inyo ang ikaapat mula sa naiwan nila matapos *ikaltas ang ukol* sa habiling ihinahabilin nila o sa pagkakautang. At ukol naman sa kanila ang ikaaapat mula sa naiwan ninyo kung wala kayong anak; subalit kung mayroon kayong anak, ukol sa kanila ang ikawalo mula sa naiwan ninyo matapos *ikaltas ang ukol* sa habiling ihinahabilin ninyo o sa pagkakautang...."** Walang pagkakaiba kung nagtalik at nagsama sila o hindi.

Mga Sunnah at mga Kaasalan sa Pag-aasawa

1. Sunnah na ipagbigay-alam ang kasal (sa pamamagitan ng pagdaraos ng handaan) at Sunnah din na ipanalangin ang mga bagong kasal at sabihin sa lalaki o sa babae: **"Bárakalláhu lak, wa báraka 'alayk, wa jama'a baynakumá fí khayr."** (Pagpalain ka ni Allah, panatiliin Niya ang pagpapala sa iyo, at pagsamahin niya kayo sa ginhawa.)
2. Sunnah, kapag nais nilang magtalik, na magsabi ng ganito: **"Bismilláh, alláhumma jannibnash shayṯán, wa jannibish shayṯána má razaqtaná"** (Sa ngalan ni Allah, o Allah ilayo Mo po sa amin si Satanas at ilayo mo pa siya sa anak na ipagkakaloob Mo sa amin.)
3. Kasuklam-suklam para sa mag-asawa na ipagsabi ang anumang nangyari sa pagitan nila na mga hinggil sa pagtatalik nila.

---

[1] Ang Mahr ay ang tinatawag sa Pilipino na dote o bigay-kaya. Ito ay ibinibigay ng lalaki sa babaeng kanyang mapangangasawa at hindi para sa magulang o mga kamag-anak ng babae.

4. Ipinagbabawal sa lalaki na makipagtalik sa maybahay habang ito ay may buwanang dalaw o may Nifás at hangga't hindi pa ito nakakapaligo matapos na huminto ang buwanang dalawa o Nifás.
5. Ipinagbabawal sa lalaki na makipagtalik sa kanyang maybahay sa *anus* nito sapagkat ito ay isa sa mga malalaking kasalanang ipinagbawal ng Islam.
6. Tungkulin ng lalaki na ibigay nang lubos sa kanyang maybahay ang karapatan nito sa pakikipagtalik. Tungkulin niya ring hindi gawin ang *withdrawal method* dahil sa pangangamba na baka magbuntis ito maliban kung may kapahintulutan nito at kung kinakailangan.

Ang mga Katangian ng Maybahay

Ang pag-aasawa ay naglalayon na magdulot ng kasiyahan at bumuo ng mabuting pamilya at malusog na lipunan. Alinsunod dito, ang babaeng dapat maging asawa ay ang makatutugon sa dalawang layuning ito. Siya ay ang nagtataglay ng panlabas at panloob na kagandahan. Ang kagandahang panlabas ay ang kalubusan ng anyo. Ang kagandahang panloob naman ay ang kalubusan ng pananampalataya at kaasalan. Kung magagawang makapag-asawa ng babae na nagtataglay ng kagandahang panlabas at kagandahang panloob, ito ang tunay na kaganapan at kaligayahang kaloob ni Allah. Tungkulin ding maging masigasig ang babae sa pagpili ng mabuting lalaki at may pangingilag na magkasala Allah.

Ang mga Babaeng Bawal Mapangasawa: ang Mahram

Sila ay dalawang pangkat: ang mga babaeng ipinagbabawal mapangasawa ***kailanman*** at ang mga babaeng ipinagbabawal mapangasawa ***sa pansamantala***.

I. Ang Tatlong Uri ng mga Bawal Mapangasawa Kailanman

A. Ang mga Babaeng Bawal Mapangasawa Dahil "Kamag-anak sa Dugo"

Sila ay pito at binanggit ni Allah sa Qur'an (4:23): **"Ipinagbawal sa inyo *na mapangasawa* ang inyong mga ina, ang inyong mga anak na babae, ang inyong mga kapatid na babae, ang inyong mga tiyahin sa ama, ang inyong mga tiyahin sa ina, ang mga anak na babae ng inyong kapatid na lalaki, ang mga anak na babae ng inyong kapatid na babae,..."**

1. Kabilang sa **"mga ina"** ang ina at ang mga lola sa ama at ina.
2. Kabilang sa **"mga anak na babae"** ang mga anak na babae, ang mga anak na babae ng mga anak na lalaki, ang mga anak na babae ng mga anak na babae, at ang mga babaeng kaapu-apuhan nila.
3. Kabilang sa **"mga kapatid na babae"** ang mga kapatid na babae sa ama't ina, ang mga kapatid na babae sa ama, at ang mga kapatid na babae sa ina.
4. Kabilang sa **"mga tiyahin sa ama"** ang mga tiyahin-sa-ama, ang mga tiyahin-sa-ama ng ama, ang mga tiyahin-sa-ama ng mga lolo, ang mga tiyahin-sa-ama ng ina, at ang mga tiyahin-sa-ama ng mga lola.
5. Kabilang sa **"mga tiyahin sa ina"** ang mga tiyahin-sa-ina, ang mga tiyahin-sa-ina ng ama, ang mga tiyahin-sa-ina ng mga lolo, ang mga tiyahin-sa-ina ng ina, at ang mga tiyahin-sa-ina ng mga lola.
6. Kabilang sa **"mga anak na babae ng kapatid na lalaki"** ang mga anak na babae ng kapatid na lalaki sa ama't ina, ang mga anak na babae ng kapatid na lalaki sa ama, ang mga anak na babae ng kapatid na lalaki sa ina, at ang mga babaeng kaapu-apuhan ng kanilang mga anak na lalaki at babae.
7. Kabilang sa **"mga anak na babae ng kapatid na babae"** ang mga anak na babae ng kapatid na babae sa ama't ina, ang mga anak na babae ng kapatid na babae sa ama, ang mga anak na

babae ng kapatid na babae sa ina, at ang mga babaeng kaapu-apuhan ng kanilang mga anak na lalaki at babae.

B. Ang mga Babaeng Bawal Mapangasawa Kailanman Dahil "Kamag-anak sa Gatas"

Sila ay tulad ng mga babaeng bawal mapangasawa kailanman dahil sa ugnayang batay sa dugo. Nagsabi ang Propeta (SAS): **"[Ang] ipinagbabawal mapangasawa dahil sa kaugnayang batay sa pagpapasuso ay gaya ng ipinagbabawal mapangasawa dahil sa kaugnayang batay sa dugo."** Subalit may mga kundisyon bago magkaroon ng kaugnayan batay sa pagpapasuso. Ang mga ito ay ang sumusunod:

1. Na nagkaroon ng limang ulit na pagpapasuso o higit pa. Kaya kung sakaling sumuso ang bata sa isang babae nang apat na beses lamang o mababa pa, ito ay hindi niya magiging ina sa gatas.
2. Na ang pagpapasuso ay bago nagdalawang taon ang sanggol. Ang ibig sabihin nito ay kailangang ang lahat ng limang pagpapasuso ay bago nagdalawang taon ang bata. Kaya kung ang limang beses na pagpapasuso ay matapos nagdalawang taon ang bata, o kung ang ilan sa limang pagpapasuso ay bago nagdalawang taon at ang iba ay matapos nagdalawang taon, ang babaeng sinusuhan ay hindi nito magiging ina sa gatas.

Kapag natupad ang mga kundisyon ng pagpapasuso, ang bata ay magiging anak na ng babaeng sinusuhan at ang mga anak nito ay magiging mga kapatid niya, nauna man sila sa kanya o nahuli sila sa kanya. Ang may-ari ng gatas[1] ay magiging ama niya at ang mga anak nito ay magiging mga kapatid din niya, anak man sila ng babaeng nagpasuso sa kanya o anak sa ibang babae. Kailangang mabatid natin na ang mga kamag-anak sa dugo ng batang pinasuso, maliban pa sa magiging mga anak at kaapu-apuhan niya, ay walang kaugnayan sa mga naging kamag-anak niya sa gatas at walang anumang epekto sa kanila ang pagpapasuso sa kanya.

C. Ang mga Babaeng Bawal Mapangasawa Dahil Napangasawa ng Malapit na Kamag-anak

1. **Ang mga maybahay ng ama at mga lolo.** Kapag nakasal ang isang lalaki sa isang babae, ang babaeng ito ay bawal nang mapangasawa ng kanyang mga anak, ng mga anak ng kanyang mga anak na lalaki at babae, at ng mga kaapu-apuhan nila, nakatalik man niya ang ito o hindi.
2. **Ang mga maybahay ng mga anak.** Kapag nakasal ang isang lalaki sa isang babae, ang babaeng ito ay bawal nang mapangasawa ng kanyang ama, ng kanyang mga lolo sa ama o sa ina, at ng kanyang mga kanunu-nunuan—dahil lamang sa pagpapakasal dito at kahit pa man hindi niya nakatalik ito.
3. **Ang ina at ang mga lola ng maybahay.** Kapag nakasal ang isang lalaki sa isang babae, ang ina at ang mga lola sa ama at ina nito ay bawal nang mapangasawa niya—dahil lamang sa pagpapakasal dito at kahit pa man hindi niya nakatalik ito.
4. **Ang mga anak ng maybahay, ang mga anak ng mga anak na lalaki at babae nito at ang mga kaapu-apuhan nila.** Kapag nakasal ang isang lalaki sa isang babae at nakatalik niya ito, ang mga anak na babae nito at ang mga anak na babae ng mga anak na lalaki at babae nito at mga babaeng kaapu-apuhan nila ay naging bawal nang mapangasawa niya, walang ipinagkaiba kung sila man ay mula sa unang asawa ng kanyang maybahay o sa naging asawa nito nang nagkahiwalay sila. Subalit kung naganap ang paghihiwalay nila bago nagkaroon ng pagtatalik, hindi ipinagbabawal na mapangasawa niya sila.

II. Ang mga Babaeng Bawal Mapangasawa sa Pansamantala

A. Ang kapatid na babae ng maybahay, ang tiyahin nito sa ama, at ang tiyahin nito sa ina hanggang hindi sila ipinaghiwalay ng kamatayan o diborsiyo at natapos na ang 'Iddah nito.

[1] Ang asawa ng babae na naging dahilan ng kanyang pagbubuntis at pagkakaroon ng gatas ay tinatawag na may-ari ng gatas sapagkat dahil sa taong iyon ay nagkagatas siya.

B. Ang babaeng nasa sandali ng 'Iddah[1] dahil sa dating asawa nito. Kapag ang babae ay nasa sandali ng 'Iddah dahil sa dating asawa nito, hindi ipinahihintulot sa isang lalaki na magpakasal dito hanggang hindi natatapos ang 'Iddah nito at hindi rin ipinahihintulot sa kanya na alukin ito ng kasal sa sandali ng 'Iddah hanggang hindi natatapos ang 'Iddah nito.

C. Ang babaeng nasa sandali ng Ihrám ng Hajj o 'Umrah. Hindi ipinahihintulot na magpakasal dito hanggang hindi nagwawakas ang Ihrám nito.

Ang Diborsiyo (Taláq)

Kung tutuusin ang diborsiyo ay isang kasuklam-suklam na bagay. Subalit yayamang ang diborsiyo ay hindi maiiwasan kung magkaminsan dahil sa naidudulot na kapinsalaan sa babae ng pananatili nito sa piling ng lalaki o dahil sa naidudulot na kapinsalaan sa lalaki dahil sa babae o dahil sa iba pang mga dahilan, bahagi ng awa ni Allah na ipinahintulot Niya ang diborsiyo sa Kanyang mga lingkod. Kaya kapag kinasusuklaman ng isang lalaki ang kanyang maybahay at hindi na niya matiis na makapiling ito, walang masama kung diborsiyuhin niya ito subalit kailangang isaalang-alang niya ang mga sumusunod:

1. Na hindi didiborsiyuhin ng isang lalaki ang maybahay niya samantalang ito ay nireregla. Kaya kapag diniborsiyo niya ito samantalang ito ay nireregla, sinuway na niya si Allah at ang Sugo (SAS) at nakagawa siya ng isang ipinagbabawal. Kaya sa sandaling iyon, kailangang balikan niya ang kanyang maybahay at panatilihin ito sa kanyang piling hanggang sa matapos ang regla nito at saka niya diborsiyuhin ito kung nais niya. Ngunit lalong mainam na hayaan niya muna itong magregla sa ikalawang pagkakataon at kapag natapos na ang regla nito ay kung nais niya ay panatilihin niya ito sa piling niya o kung nais niya ay diborsiyuhin niya rin ito.
2. Na hindi didiborsiyuhin ng lalaki ang kanyang maybahay sa panahong ito ay wala ngang regla ngunit nakipagtalik naman siya rito sa panahon ding iyon, maliban na lamang kung naging malinaw na sa kanya ang pagdadalang-tao nito. Kaya kapag nagbalak ang isang lalaki na diborsiyuhin ang maybahay niya ngunit nakatalik niya ito matapos ang huling regla nito, hindi niya didiborsiyuhin ito hangga't hindi ito muling niregla at saka natapos ang pagreregla nito, kahit pa man tumagal ang regla. Pagkatapos niyon, kung nais niya ay diborsiyuhin niya ito bago niya ito nakatalik, maliban kung naging malinaw na sa kanya ang pagdadalang-tao nito o ito ay nagdadalang-tao na sapagkat walang masama na diborsiyuhin niya ito.

Ang Ilang Resulta ng Diborsiyo

Yayamang ang diborsiyo ay pakikipaghiwalay sa maybahay, maraming mga alituntunin ang ibubunga ng paghihiwalay na ito, na ang ilan ay ang mga sumusunod:

1. Tungkuling magsagawa ng 'Iddah kapag nakatalik ng lalaki ang kanyang maybahay o kinasama niya ito nang kahit walang pagtatalik. Subalit kung diniborsiyo niya ito bago niya ito nakatalik o kinasama nang walang pagtatalik, hindi na kailangang magsagawa ito ng 'Iddah. Ang 'Iddah ng babaeng diniborsiyo ay tatlong pagreregla kung nireregla pa ang babae, tatlong buwan kung hindi na nireregla o hindi pa nireregla, at hanggang sa pagsilang ng sanggol kung nagdadalang-tao.[1] Ang dahilan kung bakit may 'Iddah ay upang mabigyan ang asawa ng pagkakataon na makipagbalikan sa kanyang maybahay na diniborsiyo at upang matiyak din kung nagdadalang-tao ang babae o hindi.
2. Ipinagbabawal na ang dating maybahay ay muling mapangasawa ng dati niyang asawa kung bago pa man naganap ang huling diborsiyo ay dalawang ulit na siyang diniborsiyo nito. Ibig

[1] Ang 'Iddah ay ang panahon na hindi pa muna maaaring mag-asawa ang isang babaeng diniborsiyo o namatayan ng asawa. Ang 'Iddah ng babaeng namatayan ay apat na buwan at sampung araw, o hanggang sa makapagsilang kung namatayan ng asawa habang nagdadalang-tao.

sabihin: kung sakaling diniborsiyo ng lalaki ang babae sa unang pagkakataon at pagkatapos ay binalikan siya nito sa panahon ng 'Iddah o muli siyang pinakasalan nito pagkatapos ng 'Iddah, pagkatapos ay diniborsiyo na naman siya nito sa ikalawang pagkakataon at saka binalikan na naman siya nito sa panahon ng 'Iddah o muli na naman siyang pinakasalan nito pagkatapos ng 'Iddah, pagkatapos ay diniborsiyo na naman siya nito sa ikatlong pagkakataon, siya ay hindi na ipinahihintulot na mapangasawa nito matapos ang ikatlong diborsiyo hanggang hindi siya nakakasal sa ibang lalaki nang kasal na legal sa Islam at saka kinatalik siya niyon, inayawan siya niyon at saka diniborsiyo siya niyon. Siya pagkatapos niyon ay maaari na namang makasal sa unang lalaki. Ipinagbawal lamang ni Allah na muling mapangasawa ang isang babae ng lalaking tatlong ulit na nagdiborsiyo sa kanya bilang awa sa mga babae sa pang-aapi ng mga asawa nila.

Ang Khula'

Ang Khula' ay ang paghiling ng isang babae na makipaghiwalay sa kanyang asawang kinasusuklaman niya sa pamamagitan ng pagbigay rito ng kabayaran upang iwan siya nito. Subalit kung ang asawa naman ang nasusuklam at siya ang nagnanais na makipaghiwalay sa babae, wala siyang karapatan na tumanggap ng anumang kabayaran mula sa babae. Kailangang pagtiisan o diborsiyuhin na lamang niya ang kanyang maybahay. Hindi dapat humingi ng Khula' ang isang babae maliban na lamang kung siya ay nagdurusa sa piling ng kanyang asawa at hindi na niya matiis na manatili pa sa piling nito. Hindi rin naman ipinahihintulot sa lalaki na sadyang pagdusahin ang kanyang maybahay nang sa gayon ay humiling ito ng Khula'. Kapag naganap ang Khula', makabubuting hindi kukuha ang lalaki sa babae ng halagang higit pa sa ibinigay niya rito bilang Mahr.

Ang Khiyár

Ang Khiyár ay ang karapatan ng mag-asawa na panatilihin ang kanilang kasal o pawalang-bisa dahil sa paglitaw ng isa sa mga kadahilanan. Halimbawa ay kinakitaan ng asawa ang kanyang maybahay o kinakitaan ng maybahay ang asawa nito ng sakit o kapinsalaan sa katawan na hindi nilinaw sa lalaki o sa babae habang idinadaos ang kasal, kapag nagkaganito, ang walang sakit o walang kapinsalaan ay may karapatang magpasya kung pananatilihin ang kasal o pawawalang-bisa ito. Ilan pang halimbawa:

1. Kung ang isa sa kanila ay baliw o dinapuan ng karamdaman na siyang dahilan kung bakit hindi matamo nang lubusan ng isa sa kanila ang lubos na karapatan bilang asawa o maybahay. Ang hindi baliw o ang walang sakit ang may karapatang humiling na pawalang-bisa ang kasal. Kung ang pagpapawalang-bisa ay bago nakapagtalik, may karapatan ang lalaking bawiin ang Mahr na ibinigay niya sa babae. Kung ang pagpapawalang-bisa naman ay matapos nakapagtalik, wala nang anumang mababawi sa Mahr. Ayon naman sa ibang Iskolar ng Islam, babawiin ng lalaki ang katumbas na halaga ng Mahr sa taong kapamilya ng babae na nanlinlang sa kanya gayong nalalaman nito ang kapintasan ng babae.
2. Ang kawalang-kakayahan ng lalaki na ibigay ang Mahr sa takdang panahon. Ang babae ay may karapatang humiling na ipawalang-bisa ang kasal kung bago nakapagtalik; ngunit pagkatapos na nakapagtalik ay wala na siyang karapatang hilingin iyon. [Ngunit maaari maaari siyang humiling ng Khula' kung nais pa rin niyang makipaghiwalay sa kanyang asawa.]
3. Ang kawalang-kakayahang sumustento. Kung nawalan ng kakayahan ang isang lalaki na sumustento sa maybahay niya, maghihintay ang kanyang maybahay ng ilang panahon hanggang sa makakaya nito at pagkatapos niyon ay may karapatan na ito na humiling ng pagpapawalang-bisa ng kasal sa pamamagitan ng hukuman.

4. Kapag nawala ang asawa at hindi malaman ang kinaroroonan niya, at hindi siya nag-iwan ng pangsustento sa maybahay niya, wala rin siyang pinagbilinang sumustento sa maybahay niya habang wala siya, wala ring sinumang sumususstento rito at wala rin itong maisususstento sa sarili na masisingil nito sa kanya (sa pagbalik niya), ang kanyang maybahay ay may karapatan na na humiling na pawalang-bisa ang kasal sa pamamagitan ng hukom ng Sharí'ah.

Ang Pag-aasawa ng Hindi Muslim

Ang lalaking Muslim ay pinhihintulutang lamang na mag-asawa ng Muslim o Kristiyano o Hudyo. Ang babaeng Muslim ay hindi pinahihintulutang mag-asawa ng hindi Muslim, maging ito man ay isang Kristiyano o Hudyo. Hindi rin ipinahihintulot sa isang babae, kapag yumakap na siya sa Islam bago yumakap ang asawa niya, na ipaubaya niya ang kanyang sarili rito bago ito yumakap sa Islam. Ang mga ito ang ilan sa mga patakaran kaugnay sa kasal ng mga hindi Muslim:

1. Kapag sabay na yayakap sa Islam ang mag-asawang di-Muslim, mananatili silang mag-asawa sa dati nilang kasal, hangga't walang mga hadlang ayon sa Sharí'ah sa pananatili nila bilang mag-asawa gaya ng kung ang babae ay Mahram ng kanyang asawa o hindi ipinahihintulot sa lalaki na maging asawa niya. Kung may hadlang ay paghihiwalayin sila.
2. Kung yumakap sa Islam ang asawa ng isang babaeng Kristiyano o Hudyo, mananatili silang mag-asawa sa dati nilang kasal.
3. Kung yumakap sa Islam ang isa sa mag-asawang kapwa hindi Kristiyano o Hudyo **bago sila nagkaroon ng pagtatalik, kaagad** na mawawalan ng saysay ang kanilang kasal.
4. Kung yumakap sa Islam ang maybahay ng isang Kristiyano o Hudyo o maging ano pa man ang kinaaanibang relihiyon nito **bago sila nagkaroon ng pagtatalik, kaagad** na mawawalan ng bisa ang kanilang kasal sapagkat ang babaeng Muslim na ay hindi pinahihintulutan na maging maybahay ng lalaking hindi Muslim.
5. Kung yumakap sa Islam ang maybahay ng isang lalaking hindi Muslim **matapos na nagkaroon sila ng pagtatalik**, magsasagawa ng 'Iddah ang babae at mapapagpasyahan ang kahihinatnan ng kanilang kasal pagkatapos ng 'Iddah: mawawalan ng bisa ang kanilang kasal pagkatapos ng 'Iddah kung hindi yumakap sa Islam ang lalaki at may karapatan ang babae na magpakasal sa kanino mang lalaking Muslim na naisin niya. Kung mahal ng babae ang lalaki ay maaari niyang hintayin ito na yumakap sa Islam—kahit pa man maghintay siya ng mga taon—subalit wala siyang mga obligasyon dito bilang maybahay sa panahon ng paghihintay at wala rin itong awtoridad sa kanya. Kapag yumakap sa Islam ang lalaki siya ay maybahay niya ayon sa Islam at hindi na kailangan pang ulitin ang kasal. Ganoon din ang patakaran kung yumakap sa Islam ang asawa ng babaeng hindi Kristiyano ni Hudyo.
6. Kung tatalikod sa Islam ang maybahay bago sila nakapagtalik, mawawalan ng saysay ang kanilang kasal at wala siyang karapatan sa Mahr. At kung ang lalaki naman ang tumalikod sa Islam, mawawalan ng saysay ang kanilang kasal at kailangang ibigay niya ang kalahati ng nagpagkasunduang Mahr. Kung ang isa sa kanila na siyang tumalikod sa Islam ay yumakap muli sa Islam, mananatiling may bisa ang kanilang unang kasal kung hindi nagkaroon ng diborsiyo sa pagitan nila.
7. Kung yumakap sa Islam ang lalaki at ang babaeng magka-*live in*, kailangang magpakasal sila ng kasal ng Islam; kung ang lalaki lamang ang yumakap sa Islam, kailangan pa rin nilang magpagkasal kung ang babae ay Kristiyano o Hudyo, kung nais pa nilang magsama. Ngunit kung ang babae ay hindi Kristiyano o Hudyo at hindi rin yumakap sa Islam, hindi sila maaaring magpakasal. Ang mga naging anak nila, bago pumasok sa Islam, ay itituring na mga lehitimong anak.

Ang mga Disbentaha ng Pag-aasawa ng Kristiyano o Hudyo

Si Allah, nang ipinahintulot Niya ang pag-aasawa, ay naglalayon na pabutihin ang kaasalan, na linisin ang lipunan sa mga bisyo, na pangalagaan ang moralidad, na magtatag ng isang dalisay na sistemang islamiko para sa lipunan, at na magpalitaw ng isang sambayanang Muslim na sumasaksi na walang totoong Diyos kundi Siya at si Muhammad ay Sugo Niya. Hindi maisasakatuparan ang mga layuning ito kung hindi makapag-aasawa ng babaeng Muslim na matuwid, relihiyosa, marangal, at nagtataglay ng mabuting kaasalan. Tungkol naman sa maaaring mga maging bunga at mga disbentaha ng pag-aasawa ng isang lalaking Muslim sa babaeng Kristiyano o Hudyo, ating bibigyang-buod ang mga ito sa mga sumusunod:

1. **Sa loob ng pamilya.** Sa loob ng maliit na pamilya, kung ang asawa ay may malakas na personalidad, siya ay mayroong impluwensiya sa kanyang maybahay. Ang pinakamalamang na palagay ay mahihikayat ang maybahay sa Islam. Ngunit maaari ring mangyari ang kabaligtaran sapagkat maaaring ang maybahay ay manatili sa kanyang relihiyon at gagawin niya ang inaakala niyang ipinahihintulot ng kanyang relihiyon gaya ng pag-inom ng alak, pagkain ng baboy, at baka pati ang pakikipagkalaguyo. Sa pamamagitan nito ay malalansag at makakalas ang isang pamilyang Muslim at lalaki ang mga anak sa paraang salungat sa Islam. Maaaring masahol pa rito ang mangyari kapag sinadyang isama ng panatiko at nagmamatigas na maybahay ang mga anak niya sa simbahan at masasanay naman silang makakita ng mga pagsambang Kristiyano. Ang lumaki sa isang bagay ay masasanay rito.
2. **Ang mga epekto sa lipunang Muslim.** Ang pagdami ng mga asawang Kristiyano o Hudyo sa loob ng lipunang Muslim ay isang mapanganib na bagay. Ang panganib nito sa loob ng lipunang Muslim ay sa sandali ng panghihina ng sambayanang Muslim na siyang nangyayari ngayon kaalinsabay ng pagtaas ng antas ng pamumuhay ng mga bansang Kristiyano. Ang mga babaeng ito sa ganitong kalagayan ay nagsisilbing mga sugo ng mapanganib na pananalakay pangkaisipan sa loob ng sambayanang Muslim, ng pagkalansag at pagkawatak-watak na ibinubunga nito, at ng ginagawa nila na mga kaugaliaang Kristiyano na ang pangunahin sa mga ito ay ang nakagawiang paghahalubilo ng mga kalalakihan at mga kababaihan kalakip ng halos kahubaran sa mga kasuutan at ilan pang mga ginagawang salungat sa mga katuruan ng Islam.

أحكام المرأة المسلمة

Ang mga Alituntunin Para sa Muslimah

Ang Kalagayan ng Babae sa Islam

Bago aatin pag-usapan ang tungkol sa mga karapatan ng babae sa Islam, kailangang linawin muna natin ang ilan sa mga saloobin ng ibang mga bansa noon sa babae at kung papaano nila siyang tinatrato. Ang mga babae sa mga Griego noon ay naipagbibili at nabibili. Wala siyang anumang mga karapatan sa halip ang lahat ng mga karapatan ay para sa lalaki. Siya ay pinagkakaitan din noon ng mana o ng karapatang mangasiwa ng sariling ari-arian. Sinabi pa nga ng kanilang bantog na Pilosopo na si Socrates: "Ang pagkakaroon ng babae pinakamalaking dahilan at pinagmumulan ng pagkasira sa mundo. Ang babae ay nakakawangis ng nakalalasong punong-kahoy na ang panlabas na anyo ay maganda ngunit oras na nanginain dito ang mga maya, mamamatay kaagad ang mga ito."

Ang mga Romano naman ay naniniwala noon na ang babae ay walang kaluluwa. Wala siyang anumang halaga sa kanila at wala siyang mga karapatan. Ang bukang-bibig nila noon ay "Ang babae ay walang kaluluwa." Dahil doon ang mga babae ay naparurusahan sa pamamagitan ng pagbuhos ng kumukulong langis sa kanilang mga katawan at sa pamamagitan ng pagtatali sa kanila sa mga poste. Hindi lamang iyon, itinatali pa nga nila ang mga inosenteng babae sa mga buntot ng mga kabayo at pinatatakbo nila ang mga ito nang ubod ng bilis hanggang sa mamatay ang mga babae.

Ganoon din ang pananaw ng mga taga-India. Karagdagan pa roon, sinusunog nila nang buhay ang babae kasama ng asawa niya kapag namatay ito.

Itinulad noon ng mga Intsik ang babae sa isang nakapipinsalang tubig na tumatangay sa kaligayahan at yaman. Ang lalaking Intsik noon ay may karapatang ipagbili ang kanyang maybahay at may karapatan din siyang ilibing ito nang buhay.

Ang mga Hudyo naman ay nagtuturing na ang babae ay isang sumpa dahil siya ang tumukso kay Adan at nag-udyok na kainin ang bunga ng ipinagbabawal na puno. Itinuturing din nilang ang babae ay marumi kapag siya ay nireregla at nagiging marumi ang bahay at ang lahat ng masasaling niya. Hindi rin siya magmamana ng kahit ano buhat sa ama niya kapag siya ay may mga kapatid na lalaki.

Ang tingin naman ng mga Kristiyano noon sa babae ay siya ang pinto ng Demonyo. Nagsabi nga ang isa sa mga kleriko ng relihiyong Kristiyano na ang babae ay hindi nauugnay sa lahing tao. Nagsabi naman ni San Buenaventura: "Kapag nakita ninyo ang babae ay huwag ninyong isiping kayo ay nakakikita ng isang tao ni isang hayop—ang inyong nakita lamang ay si Satanas mismo at ang tinig na naririnig ninyo ay ang huni ng ulupong."

Alinsunod sa Pangkalahatang Batas ng Inglatera (*English Common Law*), nanatili ang mga babaeng Inglis hanggang sa kalagitnaan ng nagdaang siglo (ika-19 siglo) na hindi ibinibilang na mga mamayan. Ang babae ay wala ring mga karapatang personal at walang karapatang magmay-ari ng anumang bagay pati na ang mga kasuutang isinusuot niya. Nagpasya ang Parlamento ng Scotland noong 1567 na ang babae ay hindi pinahihintulutang pagkalooban ng awtoridad sa anumang bagay. Ipinagbawal naman ng Parlamento ng Inglatera noong panahon ni Haring Henry XIII sa babae ang pagbabasa ng Bibliya sapagkat siya raw ay marumi. Noong 586, nagdaos ang mga Pranses ng isang komperensiya upang talakayin kung ang babae ba ay tao o hindi tao! Kinilala nilang ang babae ay tao ngunit siya ay nilikha para paglingkuran ang lalaki. Ang batas ng Inglatera hanggang sa taong 1805 ay nagpapahintulot sa lalaki na ipagbili ang kanyang maybahay, at itinakda pa nga ang halaga ng maybahay sa anim na *sterling pennny* (kalahati ng *schilling*).

Sa mga Arabe naman bago dumating ang Islam, ang babae ay isang hamak, hindi nagmamana, hindi pinahahalagahan, at walang mga karapatan. Manapa'y ang marami sa kanila noon ay naglilibing nang buhay sa kanilang mga anak na babae.

Pagkatapos ay dumating ang Islam upang alisin ang lahat ng kawalang-katarungan na ito sa babae at upang linawin na siya at ang lalaki ay pantay. Siya ay may mga karapatan din kung papaanong ang lalaki ay may mga karapatan. Nagsabi si Allah (49:13): **"O mga tao, tunay na Kami ay lumikha sa inyo buhat sa isang lalaki at isang babae at gumawa sa inyo na mga bansa at mga lipi upang magkakilalahan kayo. Tunay na ang pinakamarangal sa inyo para kay Allah ay ang higit na nangingilag sa inyo na magkasala. Tunay na si Allah ay Nakaaalam, Nakababatid."** Sinabi pa Niya (4:124): **"Ang mga gumawa ng mga matuwid—maging lalaki man o babae—habang sila ay sumasampalataya, ang mga iyon ay magsisipasok sa Paraiso at hindi sila gagawan ng kawalang-katarungan ni katiting man."** At sinabi pa Niya (29:8): **"At tinagubilinan Namin ang tao na sa mga magulang ay gumawa ng magaling...."** Nagsabi naman ng Propeta (SAS): ***"Ang pinakaganap ang pananampalataya sa mga mananampalataya ay ang pinakamaganda ang mga asal sa kanila, at ang pinakamabuti sa inyo ay ang pinakamabuti sa kanilang mga maybahay."*** Nasasaad din sa Hadíth na may isang lalaking nagtanong sa Propeta (SAS): "Sino po sa mga tao ang lalong karapat-dapat sa magandang pakikisama ko?" Nagsabi siya (SAS): ***"Ang iyong ina."*** Nagsabi ito: "Pagkatapos ay sino pa po?" Nagsabi muli siya (SAS): ***"Ang iyong ina."*** Nagsabi muli ito: "Pagkatapos ay sino pa po?" Nagsabi mula siya (SAS): ***"Ang iyong ina."*** Nagsabi muli ito: "Pagkatapos ay sino pa po?" Nagsabi siya (SAS): ***"Ang iyong ama."*** Ito, sa maikling pananalita, ang pananaw ng Islam sa babae.

Ang Pangkalahatang Karapatan

Ang babae ay may mga pangkalahatang karapatan na dapat niyang malaman at na kilalaning ukol sa kanya upang kanya itong matamasa nang lubusan kailan man niya ito naisin at gustuhin. Ang kabubuan ng mga karapatang ito ay ang sumusunod:

1. **Ang karapatang magmay-ari.** Ang babae ay may karapatang magmay-ari ng anumang naisin niya (kung kaya niya) gaya ng mga bahay, mga lupain, mga pagawaan, mga pataniman, ginto, pilak, at iba't ibang mga uri ng hayop—maging siya man ay isang maybahay o isang ina o isang anak o isang kapatid.
2. **Ang karapatang mag-asawa, pumili ng asawa, tumutol na ipakasal sa lalaking ayaw niya, at humingi ng diborsiyo kapag nagdurusa sa piling ng asawa.** Ang mga ito ay mga karapatang napagtibay para sa babae.
3. **Ang karapatang matuto ng lahat ng kinakailangan gampanan niya** tulad ng kaalaman tungkol kay Allah, kaalaman tungkol sa pagsamba sa Kanya at kung papaanong isasagawa ang mga ito, at kaalaman tungkol sa mga tungkuling kailangang gampanan niya, mga kagandahang asal ukol sa kanya, at mga pag-uugaling mahusay na kailangan taglayin niya, batay sa pangakalahatang kauutusang nasasaad sa sinabi ni Allah (47:19): **"Kaya dapat na malaman mo na walang Diyos kundi si Allah,..."** at sa sinabi ng Sugo (SAS): ***"Ang paghahanap ng kaalaman ay tungkulin ng bawat Muslim."***
4. **Ang karapatang magkawanggawa** ng anumang naisin niya buhat sa ari-arian niya at gumugol buhat dito para sa sarili niya at para sa kanino mang naisin niya gaya ng asawa, mga anak, at mga magulang hangga't hindi humahantong sa pag-aaksaya. Ang nauukol sa kanya sa usaping iyon ay ang nauukol din sa lalaki.
5. **Ang karapatang magmahal at masuklam.** May karapatan siyang mahalin ang mga matutuwid na babae, dalawin, sila pagkalooban sila ng regalo. Maaari rin niya silang sulatan, alamin ang kanilang kalagayan at aliwin sa kanilang dalamhati. Karapatan niyang kasuklaman at kamuhian ang mga babaeng tiwali at iwasan sila alang-alang kay Allah.
6. **Ang karapatang maghabilin ng hanggang sa ikatlong bahagi (1/3) ng kanyang ari-arian** habang nabubuhay pa at ipatutupad naman sa kanyang pagyao nang walang pagtutol sapagkat

ang paghahabilin ay personal na karapatan ng lahat. Kung paanong ito ay maaari sa lalake, maaari rin sa babae sapagkat walang sinuman ang hindi mangangailangan ng gantimpala ni Allah. Ngunit sa kundisyong hindi niya—at gayon din ang lalaki—palalampasin ang habilin sa ikatlong bahagi (1/3) ng kabuuan ng personal na ari-arian.

7. **Ang karapatang magsuot.** May karapatan siyang isuot ang anumang maibigan niya gaya ng seda at ginto—na ipinagbawal sa mga kalalakihan—ngunit wala siyang karapatang maghubad ng kasuutan, mag-alis ng damit, magsuot ng maiiksing damit, o mag-alis ng belo sa ulo, o palitawin ang leeg at dibdib maliban kung sa harap ng kanyang Mahram.
8. **Ang karapatang magpaganda para sa asawa.** Maaari siyang gumamit ng *eye-liner*, pulbos, *lipstick* at iba pang *make-up* kung ibig niya; magsuot ng pinakamaganda at pinakamarikit na mga hiyas maliban sa mga damit na kilalang gamit ng mga hindi Muslimah o kilalang gamit ng mga kalapating mababa ang lipad, hindi niya isusuot ang mga ito upang malayo sa pagiging tampulan ng tukso.
9. **Ang karapatan sa pagkain at inumin.** Maiinom at makakain niya ang masarap at mabuti para sa kanya. Walang ipinagkaiba ang babae sa lalaki pagdating sa pagkain at inumin. Ang anumang ipinahintulot na pagkain at inumin ay kapwa ipinahihintulot sa mga lalaki at mga babae at ang anumang ipinagbawal sa mga ito ay kapwa bawal sa lalaki at babae. Sinabi ni Allah (7:31): **"...At magsikain at magsiinom kayo ngunit huwag mag-aksaya; tunay na Siya ay hindi nagmamahal sa mga nag-aaksaya."** Ang talatang ito ay sumasaklaw sa kapwa babae at lalake.

Ang mga Karapatan ng Babae sa Kanyang Asawa

Kabilang sa mga natatanging karapatan ng babae ay ang kanyang mga karapatan sa kanyang asawa. Ang mga karapatan na iyon na gagampanan para sa kanya katumbas ng mga itinakdang tungkulin niya sa kanyang asawa, tulad ng pagtalima sa asawa sa mga bagay na hindi pagsuway kay Allah o sa Sugo (SAS), paghahanda ng pagkain nito at inumin, pag-aayos ng bahay, pagpapasuso sa mga anak nito at pag-aalaga sa kanila, pag-iingat sa kanyang mga ari-arian at karangalan, pangangalaga sa kanyang sarili, pagpapaganda at paggamit ng pampaganda para sa ikasisiya ng asawa, na mga ipinahihintulot na iba't ibang uri ng mga pampaganda.

Ito naman ang ilan sa mga karapatan ng babae na tungkuling gampanan ng lalaki sa kanya batay sa sinabi ni Allah (2:228): **"...At sila *na mga babae* ay may karapatang katulad ng tungkulin nila ayon sa kung ano ang makatuwiran;..."** Babanggitin natin ang mga ito upang malaman ng isang Muslimah at hilingin ang mga ito sa kanyang asawa nang walang halong hiya at pangamba. Tungkulin naman ng asawa na ibigay ang mga iyon nang buo sa kanyang maybahay maliban na lamang kung ipagpaparaya nito ang iba pa nitong mga karapatan sapagkat karapatan rin nito iyon.

1. **Ang pagsustento sa maybahay ayon sa kalagayan ng asawa:** sa kagipitan man o sa kaginhawahan. Nasasakop ng sustento ang kasuutan, pagkain, inumin, gamot, at tirahan.
2. **Ang pangangalaga sa kanya:** sa karangalan niya, sa katawan niya, sa ari-arian niya, at sa relihiyon niya, yayamang ang asawa ang tagapangalaga ng maybahay, at ang tungkulin ng tagapangalaga ng anuman ay ang pag-ingatan ito at ang pangalagaan ito.
3. **Ang pagtuturo sa kanya ng kinakailangang mga kaalaman tungkol sa pananampalataya.** Kung hindi kaya ng asawa na gawin iyon, pahihintulutan ito na matuto sa pamamagitan ng pagdalo sa mga aralin para sa mga kababaihan na idinaraos sa mga Masjid, sa mga paaralan o sa iba pang lugar kung may katiyakang walang mangyayaring masama, kapinsalaan sa maybahay at sa kanya.
4. **Ang mabuting pakikitungo sa kanya** sapagkat ang sabi ni Allah (4:19): **"...At pakitunguhan ninyo sila ayon sa kung ano ang nakabubuti...."** Kabilang din sa mabuting pakikitungo sa

kanya ay ang hindi ipagkakait sa kanya ang karapatan niya sa pagtatalik, at ang hindi siya saktan sa pamamagitan ng panlalait o pang-iinsulto o paghamak o pagmaliit. Bahagi rin ng mabuting pakikitungo sa maybahay ay ang hindi siya pipigilang dumalaw sa mga kamag-anak niya kung walang kinanatatakutan na masamang maaaring mangyari sa kanya, na hindi siya aatangan ng gawaing hindi niya makakaya, at na maging mabuti sa kanya sa salita at sa gawa sapagkat ang sabi ng Sugo (SAS): ***"Ang higit na mabuti sa inyo ay ang higit na mabuti sa kanyang maybahay, at ako ang higit na mabuti sa inyo sa aking maybahay."*** at ang sabi pa niya: ***"Walang nagpaparangal sa mga babae kundi marangal at walang humahamak sa kanila kundi hamak."***

Ang Hijáb[1]

Hinangad ng Islam na pangalagaan ang pamilya sa pagkalansag at pagguho. Pinaligiran nito ang pamilya ng matatag na pader ng mga kagandahang asal at moralidad upang manatiling ang mga kaluluwa ay malusog at ang lipunan ay malinis: hindi inaantig dito ang mga kalaswaan at hindi pinupukaw dito ang mga hilig ng laman. Naglagay na ito ng mga hadlang upang pigilin ang mga pampaantig na nag-aanyaya sa tukso. Kaya ipinag-utos nito sa panig ng lalaki at babae na ibaba ang tingin.

Isinabatas ni Allah ang Hijáb para sa babae bilang pagpaparangal sa kanya, upang pangangalaga sa kanyang karangalan laban sa kadustaan at kahihiyan, upang ilayo siya sa panliligalig ng mga buktot at mga halang ang kaluluwa, upang ipagsanggalang siya laban sa mga taong hindi kumikilala sa halaga at kabuluhan ng kagandahang asal, upang ipinid ang pinto ng tukso na idinudulot ng nakalalasong tingin, at upang bakuran ang kanyang dignidad at ang kanyang puri ng muog ng paggalang at pagpapahalaga.

Nagkaisa na ang mga pantas ng Islam na, maliban pa sa mukha at mga kamay, ang buong katawan ng isang babae magmula sa ulo ay kailangang takpan at hindi ipakikita, at na tungkulin niyang hindi ilahad ang kanyang kagandahan at pang-akit sa harap ng mga lalaking di-Mahram at di-kaanu-ano. Ngunit nahati ang mga Iskolar ng Islam sa dalawang pangkat hinggil sa usapin ng mukha at mga kamay.[1] Ang bawat pangkat ay may mga patunay na pinagbabatayan ng kanilang paninindigan. Maraming mga patunay ang lumitaw hinggil sa Hijáb, hinggil sa tungkuling isuot ito at sa pagtatakda ng bahagi ng katawan na kailangang takpan. Ang bawat pangkat ay nagpapatunay sa pamamagitng isang kalipunan ng mga patunay buhat sa maraming mga patunay. Itinutuon naman nila sa iba't ibang mga dako ang mga patunay na nagmumukhang salungat sa kanilang pananaw.

Ilan sa mga Patunay Hinggil sa Hijáb[2]

Sinabi ni Allah (33:53): **"...At kapag tatanungin ninyo sila hinggil sa isang bagay ay tanungin ninyo sila sa likod ng Hijáb. Iyan ang higit na dalisay para sa inyong mga puso at sa kanilang mga puso...."**

Sinabi pa Niya (33:59): **"O Propeta, sabihin mo sa iyong mga maybahay at sa iyong mga anak na babae at sa mga kababaihan ng mga Mananampalataya na ilaylay nila ang kanilang mga balabal sa mga katawan nila. Iyan ang lalong angkop nang sa gayon ay makilala sila upang hindi sila pinsalain. At si Allah ay laging Mapagpatawad, Maawain."**

---

[1] Ang Hijáb sa literal na kahulugan nito ay tabing. Ngunit ayon sa pakahulugan nito sa Batas ng Islam, ang Hijáb ay ang pagsusuot ng kasuutang bumabalot sa buong katawan ng isang babae kapag nasa harap ng mga hindi niya Mahram.

[2] Ang isang pangkat ay nagsasabing kailangang takpan ang mukha at ang mga kamay, samantalang ang ibang pangkat naman ay hindi naniniwalang kailangang takpan ang mukha at ang mga kamay.

Sinabi pa Niya (24:31): **"At sabihin mo sa mga babaeng mananampalataya na magbaba sila ng kanilang mga paningin, pangalagaan nila ang kanilang mga puri, huwag nilang ilitaw ang kanilang gayak maliban sa nakalitaw[1] na buhat dito, paabutin nila ang kanilang mga belo hanggang sa kanilang mga dibdib, huwag nilang ilantad ang kanilang gayak maliban sa kanilang mga asawa,..."**

Ayon sa Hadíth na nagsasaad na si 'Á'ishah (RA) ay nagsabi: ***"Ang mga babaeng mananampalataya ay nagdarasal noon kasabay ng Sugo ni Allah (SAS) ng Saláh sa madaling-araw. At kapag nakapagsagawa na siya ng Taslím, umaalis sila na nakatalukbong ng kanilang mga balabal at hindi sila nakikilala dahil sa kadiliman."***

Sa isa pang Hadíth na iniulat pa rin ni 'Á'ishah (RA): ***"Ang mga manlalakbay ay napapadaan sa amin noong kami, kasama ng Sugo ni Allah (SAS), ay mga nasa sandali ng Ihrám. Kapag nakasabay nila kami, ibinaba sa mukha ng bawat isa sa amin ang kanyang balabal mula sa kanyang ulo. Kapag nalampasan na nila kami, nag-aalis kami [ng takip sa mukha]."***

Sa isa pang Hadíth ayon pa rin kay 'Á'ishah (RA): ***"Kaawaan ni Allah ang mga unang kababaihan ng mga Muhájir[2] dahil noong naibaba ni Allah [ang áyah na ito[3]]: '...*** **paabutiin nila ang kanilang mga belo hanggang sa kanilang mga dibdib,...,'** ***hinati nila ang kanilang mga balabal at ipinambelo iyon."***

Ang mga patunay ay lubhang marami subalit sa kabila ng pagkakaiba ng pananaw sa usapain ng Hijáb, lahat naman ng mga Iskolar ng Islam ay nagkasundo na ipinahihintulot na ipakita ng babae ang kanyang mukha kung talagang kinakailangan, gaya ng sandali ng karamdaman sa harap ng doktor. Ang lahat ay naniniwala ring hindi ipinahihintulot na ipakita ang mukha kapag ang tukso ay pinangangambahang mangyari. Napagtibay rin pati na sa mga nagpapahintulot na ilantad ang mukha na kailangang takpan ng babae ang mukha niya kapag pinangambahan na magkaroon ng tukso sa paglalantad ng mukha. At kay tindi ng pangamba sa tukso sa panahong ito na labis-labis na at laganap na ang katiwalian; dumami na ang mga suwail kay Allah, pinuno na nila ang mga lansangan at ang mga pook, at ang mga mabubuting tao at ang mga nangingilag magkasala ay naging sila naman ang kakaunti.

Ipinagbabawal din ng Islam sa babae ang makihalubilo sa mga kalalakihang hindi niya Mahram. Ang lahat ng ito ay upang pangalagaan ang moralidad, ang pamilya, at ang dangal. Ang Islam ay nagsisigasig sa pag-iingat at sa pagpipinid sa mga pinto ng tukso at udyok sa immoralidad. Ang paglabas ng babae, ang kanyang pakikihalubilo sa mga kalalakihan at ang pag-aalis niya ng Hijáb ay siyang umaantig sa hilig ng laman, nagpapadali sa pagkakaroon ng mga dahilan para gumawa ng krimen, at gumagawa sa krimen na madaling maabot. Nagsasabi si Allah(33:33): **"Manatili kayo sa inyong mga bahay at huwag ninyong itanghal ang inyong alindog gaya ng pagtatanghal ng alindog noong unang panahon ng kamangmangan...."** Sinabi pa Niya (33:53): **"...At kapag tatanungin ninyo sila hinggil sa isang bagay ay tanungin ninyo sila sa likod ng hijáb. Iyan ang higit na dalisay para sa inyong puso at sa kanilang puso...."**

Mariing ipinagbawal ng Sugo (SAS) ang paghahalubilo ng mga lalaki at mga babae at hinadlangan niya ang lahat ng bagay maaaring mauwi sa paghahalubilo, pati na sa larangan ng mga pagsamba at sa mga pook sambahan. Ngunit maaaring mapilitan ang isang babae na lumabas sa kanyang bahay upang pumunta sa isang lugar na may mga lalaki. Halimbawa'y kukuha siya ng mga kinakailangan niya at walang isang gagawa niyon para sa kanya, o bumibili siya at nagtitinda upang

---

[1] **maliban sa nakalitaw na**: Gaya ng kamay, panlabas na kasuutan, belo, medyas, at mukha. Ang ibang mga pantas ng Islam ay hindi sumasang-ayong ilantad ang kamay at mukha.

[2] Nandayuhan sa Madínah buhat sa Makakh

[3] Qur'án 24:31

matiyak na may maipangtutugon sa pangangailangan ng kanyang sarili o ng mga kanyang itinataguyod, at iba pang mga pangangailangan. Walang masama roon sa kondisyong isasaalang-alang niya ang mga limitasyong iniatang ng Islam kapag nasa labas ng bahay: lalabas siya na suot ang kasuutang inaayunan ng Islam, natatakpan at hindi nakalitaw ang kagandahan niya, at nakahiwalay sa mga lalaki at hindi nakikihalubilo sa kanila.

Kabilang din sa mga pagsasabatas na ginawa ng Islam upang pangalagaan ang pamilya at ang moralidad ay ang pagbabawal na manatili ang isang lalaki sa isang pribadong lugar, halimbawa'y sa isang bahay o silid, kasama ng isang babaeng hindi niya Mahram nito kapag wala itong kasamang asawa o Mahram sapagkat masidhi ang hangad ni Satanas na sirain ang mga kaluluwa at ang moralidad.

Ang Regla

Ang Panahon at Period ng Pagreregla

1. **Ang Panahon ng Regla.** Ang karaniwang edad na mayroong regla ang isang babae ay nasa pagitan ng 12 taon hanggsng 50 taon. Maaari ring nireregla na ang babae bago mag-12 taon o nireregla pa matapos mag-50 taon depende sa kalagayan niya, sa kapaligiran niya, at sa klima.
2. **Ang Period ng Regla.** Walang takdang pinakakaunti o pinakamaraming bilang ng mga araw ang regla.

Ang Pagdurugo ng Nagdadalangtao

Karaniwang humihinto ang paglabas ng dugo sa isang babae kapag siya ay nagdadalangtao.

I. Kapag nakakita ang nagdadalang-tao ng dugo dalawa o tatlong araw bago magsilang at may kasama pang pananakit ng tiyan (*labor*), ang dugong ito ay Nifás.

II. Ngunit kapag nakakita ng dugo, maraming araw o hindi kaya'y dalawa o tatlong araw bago magsilang subalit walang kasamang pananakit ng tiyan (*labor*), ang dugong ito ay hindi Nifás at hindi rin regla; maliban kung ang kanyang regla ay dati nang tuloy-tuloy na hindi napapahinto ng pagbubuntis sapagkat kung gayon, ang dugong ito ay regla pa rin.

Ang Mga Abnormalidad sa Pagreregla

May iba't ibang uri ng abnormalidad sa pagreregla:

A. **Sa bilang ng Araw: sobra o kulang.** Halimbawa: kung ang regular na period ng regla (*menstrual period*) ng babae ay 6 araw at nagpatuloy ang paglabas ng dugo sa ika-7 araw, ito ay sobra; o kung ang kanyang regular na *menstrual period* ay 7 araw ngunit huminto ang paglabas ng dugo pagdating ng ika-6 araw, ito ay kulang.

B. **Sa pagdating: maaga o huli.** Halimbawa: kung karaniwang dumarating ang unang araw ng regla tuwing ika-28 araw at biglang dumating, halimbawa, sa ika-26, ito ay maaga; o kung dumating, halimbawa, sa ika-30 araw, ito ay huli. Oras na makita ang dugo, siya ay nireregla na; at oras na huminto ang pagdurugo, siya ay tapos nang magregla—sumobra man o kumulang ang period ng kanyang regla, o mapaaga man o mapahuli ang pagdating nito.

C. **Sa kulay: dilaw o kulay putik.** Kapag nakita na ang dugo ay manilaw-nilaw na parang nana o kulay putik: nasa pagitan ng kulay dilaw at kulay itim, at kung ito ay nakita sa loob ng period ng regla o karugtong ng period ng regla bago tuluyang huminto ang pagreregla, ito ay regla na nasasaklawan ng mga alituntunin sa regla; kapag naman nakakita ng manilaw-nilaw na dugo matapos na huminto ang pagreregla, hindi na ito regla.

D. **Ang paghinto-hinto ng regla.** Halimbawa: Sa isang araw ay makakikita ng dugo, sa susunod na araw ay walang makikita at sa susunod pang araw ay mayroon na naman. Ang ganitong pagreregla ay may dalawang kalagayan:

- Na ang paghinto-hinto ng regla ay palagiang nangyayari sa isang babae sa lahat ng araw. Ito ay dugo ng *Istiháḏah*; nasasaklawan ng alituntunin sa Istiháḏah ang sinumang mayroon nito.
- Na hindi patuloy na nangyayari sa isang babae; dumarating lamang ito sa ibang araw at pagkatapos niyon ay mayroon siyang araw na talagang humihinto ang regla. Ang paghinto ng pagdurugo, kung mababa sa isang araw (24 oras), ay hindi tunay na paghinto ng regla. Kaya alinsunod dito, ang paghinto ng daloy dugo ay kailangang hindi bababa sa isang araw upang maituring ito na talagang paghinto ng regla, maliban kung makakita ng nagpapahiwatig ng tuluyang paghinto ng daloy dugo gaya halimbawa kung ang paghinto nito ay nangyari sa katapusan ng period ng regla o nakakita ng puting *mucus*: likidong parang malinaw na sipon na inilalabas ng matris paghinto ng regla.

E. **Ang panunuyo ng dugo.** Kung nakadarama ang babae ng pamamasa (*wetness*) lamang at kung ito ay sa loob ng period ng regla o karugtong ng regla, ang pamamasa na ito ay regla pa rin; at kung pamamasang ito ay nadama matapos na tuluyang huminto ang regla, hindi na ito regla.

Ang Mga Alituntunin sa Regla

1. Ang Saláh

Ipinagbabawal sa isang may regla na magsagawa ng Saláh na Fard o Sunnah at hindi ito matatanggap mula sa kanya. Hindi niya tungkuling magsagawa ng Saláh habang may regla maliban kung may maaabutan siya sa oras ng isang Saláh na kahit isang sandaling kasinghaba ng isang buong rak'ah, naabutan man niya ang Saláh sa simula ng oras nito o sa katapusan ng oras nito. Ang halimbawa ng naabutan ang oras ng Saláh sa simula ay ganito: kapag ang isang babae ay dinatnan ng regla mga isang minuto pagkatapos lumubog ang araw, kailangang magsagawa siya ng Qaḏá' para sa Saláh sa Maghrib pagkatapos ng regla at pagkatapos makapaligo dahil may naabutang humigit-kumulang sa isang minuto sa oras ng Saláh na ito bago siya dinatnan ng regla. Ang halimbawa naman ng naabutan sa katapusan ang oras ng Saláh ay ganito: kapag huminto ang regla ng isang babae mga isang minuto bago sumikat ang araw, kailangang magsagawa siya ng Qaḏá' para sa Saláh sa Fajr pagkatapos ng regla at pagkatapos makapaligo dahil may naabutan siyang humigit-kumulang sa isang minuto sa oras ng Saláh na ito nang huminto ang kanyang regla.

Ang Dhikr, ang Takbír (pagsabi ng ***Alláhu akbar***), ang Tasbíh (pagsabi ng ***Subhánalláh***), ang Tahmíd (pagsabi ng ***Alhamdu lilláh***), ang Tasmiyah (pagsabi ng ***Bismilláh***) sa pagkain at iba pang gawain, ang pagbabasa ng Hadíth o aklat sa Fiqh (Batas at Patakaran sa Islam) o ang pagsambit ng Du'á' (panalangin), ang Ta'mín (pagsabi ng Amen), at ang pakikinig ng Qur'án ay hindi ipinagbabawal sa babaeng may regla. Tungkol naman sa pagbabasa ng isang may regla ng Qur'an, kung titingnan lamang niya ang mga nakasulat na talata ng Qur'án at babasahin ito nang hindi binibigkas, ay hindi ito ipinagbabawal gaya halimbawa kapag may nakalagay na kopya ng Qur'an at titingnan niya ang mga Áyah na nakasulat dito at babasahin ito ng tahimik. Ang karapat-dapat para sa may regla ay huwag basahin ang Qur'án nang may tunog maliban kung kinakailangan, gaya halimbawa kung ang may regla ay isang guro at kailangan niyang ipabigkas ang Qur'án sa mga tinuturuan, o kung siya ay isang mag-aaral at mayroong pagsusulit at kailangang basahin niya ang Qur'án bilang pagsusulit sa kanya, at iba pang dahilang tulad nito.

2. Ang Pag-aayuno

Ipinagbabawal sa isang may regla na mag-ayuno ng pag-aayunong Fard o Sunnah at hindi ito matatangap sa kanya, ngunit kailangang magsagawa siya ng Qaḏá' para sa mga pag-aayuno sa Ramaḏán na hindi niya napag-ayunuhan. Kung dinatnan siya ng regla habang siya ay nag-aayuno, wala nang saysay ang kanyang pag-aayuno sa araw na iyon kahit pa dinatnan siya nito mga isang sandali bago lumubog ang araw. Kailangang magsagawa siya ng Qaḏá' para sa araw na iyon kung

ang pag-aayuno ay Fard. Kapag naramdaman naman niya ang pagdaloy ng regla bago pa man lumubog ang araw subalit lumabas lamang ang dugo matapos na lumubog ang araw, ang pag-aayuno niya ay buo at hindi nawalan ng saysay. Kung sumapit na ang madaling araw at may regla pa siya, kailangang hindi siya mag-ayuno sa araw na iyon dahil hindi matatanggap ang kanyang pag-aayuno kahit pa huminto ang kanyang regla mga isang minuto matapos sumapit ang madaling araw. Kapag huminto ang regla bago magmadaling araw, kahit mga isang minuto bago magmadaling araw, kailangang mag-ayuno siya sa araw na ito sapagkat tanggap ang kanyang pag-aayuno kahit pa na nakapaligo lamang siya pagkatapos ng madaling araw.

3. Ang Pagsagawa ng Tawáf

Ipinagbabawal sa isang may regla ang pagsagawa ng Tawáf sa Ka'bah, Fard man o hindi Fard, at hindi ito matatanggap sa kanya. Ngunit ang ibang mga gawain sa Hajj at 'Umrah gaya ng Sa'y sa pagitan ng Safá at Marwah, Wuqúf (pagtigil) sa Arafat, Mabít (pagpapagabi) sa Muzdalifah at Miná, ang pagsasagawa ng Ramy sa mga Jamrah, at iba pa ay hindi bawal sa kanya. Kaya alinsunod dito kung nagsagawa siya ng Tawáf habang siya'y walang regla at kaagad na dumating ang matapos niyang magsagawa ng Tawáf o habang nagsasagawa siya ng Sa'y, tanggap pa rin ang kanyang Tawáf o Sa'y.

4. Ang Pananatili sa Masjid

Ipinagbabawal sa isang may regla na manatili sa Masjid (Ngunit hindi naman ipinagbabawal ang dumaan lamang.)

5. Ang Pakikipagtalik

Ipinagbabawal sa isang may regla na makipagtalik sa asawa at ipinagbabawal din na payagan niya ang kanyang asawa na gawin iyon. Subalit ipinahintulot naman ni Allah ang anumang gawain na makapagbabawa ng init ng katawan na hindi humahantong sa tuwirang pagtatalik gaya ng yakap, halik at iba pa.

6. Ang Diborsyo

Ipinagbabawal sa isang lalaki na diborsiyuhin niya ang kanyang maybahay sa panahong ng pagreregla nito. Kung diniborsiyo niya ito habang may regla ito, sinuway na niya si Allah at ang Sugo (SAS) at nakagawa siya ng isang ipinagbabawal. Kaya sa sandaling iyon, ay kailangang balikan niya ang kanyang maybahay at panatilihin ito sa kanyang piling hanggang sa matapos ang regla nito at saka niya diborsiyuhin ito kung nais niya. Ngunit ang lalong karapat-dapat ay hayaan niya muna itong magregla sa ikalawang pagkakataon at kapag natapos na ang regla nito ay pananatilihin niya ito sa kanyang piling kung nais niya o diborsiyuhin ito kung nais niya rin.

7. Ang Paligo

Kailangang maligo ang isang babae kapag huminto na ang kanyang regla. Hindi na niya kailangang kalagin sa pagkatirintas ang kanyang buhok maliban kung napakahigpit nang pagkakatali at baka hindi na makarating ang tubig sa anit ng ulo. Kapag huminto ang kanyang regla sa oras ng Saláh, kailangang magmadali siyang maligo upang maabutan niya ang pagsagawa ng Saláh sa oras nito. Kung siya naman ay naglalakbay at wala siyang makitang tubig o kung may tubig man ay nangangamba siya na baka makasama sa kanya ang paggamit ng tubig, o kung siya ay may-sakit na makasasama ang paggamit ng tubig, magsasagawa na lamang siya ng Tayammum sa halip na maligo at kapag nawala na ang mga hadlang sa paligo ay saka siya maligo.

Ang Istihadáh

Ang Istihádah ay ang patuloy na pagdurugo na hindi na talaga humihinto o kung humihinto man ay sa loob lamang ng maikling panahon: isa o dalawang araw sa loob ng isang buwan. At ayon sa

ibang mga Iskolar ng Islam ang pagdurugong humigit pa sa 15 araw ay Istihádah na maliban na lamang kung ang kanyang regular na period ng pagreregla ay mahigit sa 15 araw.

Ang Tatlong Kalagayan ng Babaeng may Istihádah

1. Na mayroon siyang regular na period ng regla noong bago siya nagkaroon ng Istihádah. Kaya naman siya ay babatay sa dating regular na period ng regla niya, ituturing niyang may regla siya sa panahong ito, masasaklawan siya ng mga alituntunin sa pagreregla, at ang iba pang pagdurugo ay Istihádah na saklaw naman ng mga alituntunin para sa babaeng may Istihádah.

Halimbawa: May isang babae na dinadatnan noon ng regla tuwing ika-28 araw at nagtatagal ng anim na araw ngunit bigla siyang nagkaroon ng Istihádah at ang pagdurugo ay patuloy nang dumarating. Kapag nagkaganito, ang regla niya ay anim na araw na nagsisimula tuwing ika-28 araw at ang pagdurugong iba pa rito ay Istihádah na. Kaya alinsunod dito, ituturing ng babaeng may Istihádah, na dati namang may regular na may regla, na may regla siya na kasingtagal ng dating regla. Pagkatapos nito ay maliligo na siya at saka magsagawa ng Saláh at hindi na niya bibigyang pansin ang lumalabas na dugo.

2. Na wala siyang regular na period ng regla noong bago siya nagkaroon ng Istihádah. Ang Istihádah ay tuloy-tuloy na sa kanya mula noong unang makita niya na lumabas ang dugo sa unang pagkakataon. Sa ganitong kalagayan ay magsasagawa siya ng pagkikilatis: ang dugo ng regla ay nakikilala sa kaitiman ng kulay o kalaputan o pagkakaroon ng amoy. Kung mayroong kahit isa man lamang sa tatlong katangiang ito, ang dugo ay ituturing na regla na saklaw ng mga alituntunin sa regla at ang dugo naman na iba pa rito ay Istihádah na saklaw naman ng mga alituntunin sa Istihádah.

Halimbawa: May isang babae na mula noong unang makita niya na lumabas ang dugo sa unang pagkakataon ay nagpatuloy na ito sa kanya subalit may nakikilatis siyang pagkakaiba:

A. napapansin niya na ang dugo sa loob ng sampung araw, halimbawa, ay kulay itim at sa nalalabing mga araw ng buwan ay kulay pula naman,

B. o napapansin niya na ito sa loob ng sampung araw, halimbawa, ay malapot at sa nalalabing mga araw ng buwan ay malabnaw naman,

C. o napapansin niya na ito sa loob nang sampung araw, halimbawa, ay may amoy at sa nalalabing mga araw ng buwan ay walang amoy naman.

Sa ganitong kalagayan ang kanyang regla ay (**A**)ang dugong kulay itim sa unang halimbawa, (**B**) ang dugong malapot sa ikalawang halimbawa, at (**C**) ang may amoy sa ikatlong halimbawa; ang anumang iba pa sa mga ito ay Istihádah na.

3. Na wala siyang regular na period ng regla at wala rin siyang angkop na batayan sa pagkikilatis. Ang Istihádah ay tuloy-tuloy na sa kanya mula noong unang makita niya na lumabas ang dugo sa unang pagkakataon at ang dugo ay may isang katangian lamang (hindi nagbabago sa kulay o amoy o lapot) o may mga katangiang nakalilito na hindi maaaring maging katangian ng regla. Sa ganitong situwasyon, siya ay babatay sa period ng regla ng nakararaming babae kaya ang magiging period ng regla niya ay anim o pitong araw sa bawat buwan na nagsisimula sa unang araw ng period na una niyang nakita ang dugo. Ang dugo pagkatapos ng Period ay Istihádah na.

Ang Mga Alituntunin sa Istihádah

Ang mga alituntuning sumasaklaw sa Istihádah ay katulad ng sa sumasaklaw kapag walang regla. Kaya walang pagkakaiba ang mga babaeng may Istihádah sa ang mga babaeng wala sa sandali ng pagreregla maliban sa mga sumusunod:

1. Kailangang magsagawa ng Wudú' sa bawat Saláh ang babaeng nasa sandali ng Istihádah,
2. Kapag nais niyang magsagawa ng Wudú', kailangang hugasan niya muna ang bakas ng dugo sa *underwear* at maglalagay sa ari ng bulak (o *sanitary napkin*) na pampigil sa daloy ng dugo.

Ang Nifás at ang mga Alituntunin Rito

Ang Nifás ay dugong inilalabas ng matris dahil sa panganganak, na maaaring lumabas habang nanganganak, o matapos manganak, o mga dalawa o tatlong araw bago manganak at may kalakip na pananakit ng tiyan (*labor*). Ang babae ay Táhir[1] na kapag huminto na ang kanyang pagdurugo. Kapag sumobra pa sa 40 araw ang pagdurugo, maliligo na siya pagkatapos ng ika-40 araw sapagkat ito ang pinakamahabang panahon ng Nifás kahit ang pagdurugo ay patuloy pa rin, maliban kung ang pagdurugo na sumobra sa 40 araw ay regla dahil kapag nagkagayon ay maghihintay siya hanggang sa matapos ang regla at pagkatapos ay maliligo siya.

Maituturing lamang na Nifás ang pagdurugo kung nagluwal ang isang babae ng isang may malinaw na anyong tao. Kaya kung nakunan siya at nagluwal ng maliit na *fetus* na walang malinaw na anyong tao, ang pagdurugo matapos makunan ay hindi dugo ng Nifás kundi dugong galing sa ugat at ang alituntuning sasaklaw sa kanya ay ang alituntunin sa Istiháḏah. Ang pinakamaikling panahon na magiging malinaw ang anyong tao ng *fetus* ay 80 araw mula nang magdalang-tao at ang karaniwang panahon ay 90 araw. Ang mga alituntunin na sumasasaklaw sa Nifás ay katulad ng sa mga alituntunin na sumasaklaw sa regla na nabanggit na.

Ang Pampigil ng Regla at ng Pagbubuntis

1. Ang paggamit ng isang babae ng gamot na pampigil ng regla ay ipinahihintulot alinsunod sa dalawang kundisyong ito:
   - **A.** Na walang kinatatakutang kapinsalaang maaaring mangyayari sa kanya ngunit kung may kinatatakutang kapinsalaang maaaring mangyari sa paggamit niyon, hindi ito ipinahihintulot;
   - **B.** Na iyon may kapahintulutan ng kanyang asawa kung ang paggamit nito ay may makakaapekto sa kanyang asawa.
2. Ang paggamit ng pamparegla ay ipinahihintulot alinsunod sa dalawang kundisyong ito:
   - **A.** Ang kapahintulutan ng asawa;
   - **B.** Na ang layunin ng paggamit ay hindi upang takasan ang mga tungkuling panrelihiyon gaya halimbawa ng paggamit nito upang takasan ang pag-aayuno sa buwan ng Ramaḏán, ang pagsasagawa ng Saláh at iba pa.
3. Ang paggamit ng pampapigil sa pagbubuntis (*contraceptive*) ay dalawang uri:
   - **A.** Ang anumang permamenteng makapipigil sa pagbubuntis ay hindi ipinahihintulot;[2]
   - **B.** Ang anumang pansamantalang makapipigil sa pagbubuntis ay ipinahihintulot. Halimbawa: kung ang isang babae ay madalas magbuntis at ang pagbubuntis ay lubhang nagpapahirap sa kanya kaya ibig niyang limitahan ang kanyang pagbubuntis tuwing ikalawang taon, halimbawa, ito ay ipinahihintulot sa kundisyon na may kapahintulutan ng kanyang asawa at wala itong kapinsalaang maidudulot sa kanya.

---

[1] Maaari nang makipagtalik at magsagawa ng lahat ng mga gawaing panrelihiyon.

[2] Gaya ng gamot o instrumento o operasyon na magbubunga ng permanenteng pagpigil sa pagbubuntis.

أحكام وآداب إسلامية

Ang mga Alituntunin at Ang mga Magandang Asal sa Islam

1. Ang Katapatan at Takot kay Allah

Sinabi ni Allah (98:5): **"At walang iniutos sa kanila kundi sambahin nila si Allah, habang wagas na inuukol sa Kanya ang pagsamba ..."**

Sinabi pa Niya (39:14): **"Sabihin mo: "Si Allah ay sinasamba ko nang tapat at Siya lamang ang aking sinusunod."**

Sinabi pa Niya (3:29): **"Sabihin mo: "Kung itago man ninyo ang nasa mga dibdib ninyo o ihayag ninyo ito, nalalaman pa rin ito ni Allah, ..."**

Sinabi pa Niya (3:5): **"Tunay na kay Allah ay walang maitatago sa Kanya na anuman, sa lupa man ni sa langit."**

Ayon sa sinabi ni 'Umar ibnu al-Khattáb (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsabi: ***'Ang mga gawa ay nakabatay lamang sa mga layunin at ang bawat tao ay gagantimpalaan lamang ayon sa kanyang nilayon. Kaya ang sinumang lumikas[1] alang-alang kay Allah at sa Sugo Nito, ang kanyang paglikas ay para kay Allah at sa Sugo Nito. At ang sinumang lumikas alang-alang sa makamundong bagay upang ito ay makamit o alang-alang sa isang babae upang ito ay mapangasawa, ang kanyang paglikas ay ayon sa layon ng kanyang paglikas.'"***

Ayon kay Abú Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Ang pinakamapalad sa mga taong tatanggap ng aking Pamamagitan sa araw ng paghuhukom ay ang nagsabi ng *Lá Iláha Illalláh* (Walang totoong Diyos kundi si Allah) nang tapat buhat sa kanyang puso."**

Ayon sa sinabi ni Abú Hurayrah (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **'Tunay na si Allah ay hindi tumitingin sa inyong mga anyo at inyong mga yaman, subalit tumitingin Siya sa inyong mga puso at inyong mga gawa.'"**

Ayon kay Abú Dharr (RA), ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah (SAS): **"Mangilag kang magkasala kay Allah saan ka man naroon. Pasundan mo ang masamang gawa ng mabuting gawa na papawi roon. Pakitunguhan mo ang mga tao ng magandang asal."**

Ang mga Aral

1. Na ang katapatan o wagas na pag-uukol kay Allah ay ang kundisyon upang matanggap ang mabuting gawa at ang pagpaparami pang lalo ni Allah ng gantimpala ay nakasalalay rin dito.
2. Na si Allah ay walang pangangailangan sa katambal at hindi Niya tatanggapin ang anuman kung hindi tapat na inukol sa Kanya. Nasasaad sa isang Hadíth Qudsí[2] na si Allah ay nagsasabi: ***"Ang sinumang gumawa ng isang gawain na nagtambal siya sa Akin sa pag-uukol nito sa iba pa sa Akin, iiwan Ko siya kasama ng kanyang pagtatambal."***
3. Kailangang magkaroon ng pangingilag na magkasala kay Allah at matakot sa Kanya sa lahat ng sandali yamang walang anumang bagay na nalilingid sa kanya maging sa lupa man o sa langit.

2. Ang Shirk at ang Kabutihan ng Tawhíd

Sinabi ni Allah (31:13): **"...Tunay na ang Pagtatambal ay talagang mabigat na paglabag sa katarungan."**

---

[1] Ang paglikas (Hijrah sa wikang Arabe) sa Islam ay ang paglipat mula sa lupain ng mga di-Muslim papunta sa lupain ng mga Muslim.

[2] Ang Hadíth Qudsí o Banal na Hadíth ay ang salita ni Allah sa kahulugan ngunit ipinahayag sa pamamagitan ng pananalita ni Propeta Muhammad (SAS). Ang Qur'án ay ang salita ni Allah sa kahulugan at sa pananalita.

Sinabi pa Niya (4:48): **"Tunay na si Allah ay hindi magpapatawad na tambalan Siya ngunit patatawarin Niya ang anumang iba pa roon, sa kaninumang loobin Niya...."**

Sinabi ni Allah (39:65): **"At talaga ngang naisiwalat sa iyo, at sa mga nauna sa iyo, na talaga namang kung nagtambal ka kay Allah ay talagang mawawalan nga ng kabuluhan ang iyong gawa at ikaw ay talagang mapabibilang nga sa mga talunan."**

Sinabi ni Allah (51:56): **"At hindi Ko nilikha ang jinni at ang tao kung hindi upang sambahin nila Ako."**

Sinabi ni Allah (16:36): **"At talaga ngang nagpadala Kami sa bawat bansa ng sugo *na nagsasabi*: "Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang diyos-diyusan."..."**

Ayon sa sinabi ni Jábir (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***'Ang sinumang makatagpo si Allah nang hindi niya Ito tinatambalan ng anuman, papasok siya sa Paraiso. At ang sinumang makatagpo si Allah nang tinatambalan niya Ito ng anuman, papasok siya sa Impiyerno."***

Ayon kay Abú Hurayrah, ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Pangilagan ninyo ang pitong makapagpapahamak na kasalanan." Nagsabi sila: "O Sugo ni Allah, at ano pa naman ang mga ito?" Sinabi niya: "Ang pagtatambal kay Allah,..."***

Ayon sa sinabi ni Mu'ádh ibnu Jabal (RA): "Noong ako noon ay angkas ng Propeta (SAS) sa isang asno ay nagsabi siya: ***'O Mu'ádh, nalalaman mo ba kung ano ang karapatan ni Allah sa mga tao at kung ano ang karapatan ng mga tao kay Allah?'*** Sinabi ko: 'Si Allah po at ang Sugo Niya ang lalong nakaaalam.' Nagsabi siya: ***'Karapatan ni Allah sa mga tao na sambahin nila Siya at hindi nila Siya tambalan ng anuman, at karapatan naman ng mga tao kay Allah na hindi Niya pagdurusahin ang sinumang hindi nagtatambal sa Kanya ng anuman. sa Kanya...."***

Ang mga Aral

1. Ang Shirk ay mapanganib at hindi ito mapapatawad kung hindi pagsisihan sapagkat hindi ito katulad ng ibang mga kasalanan na maaaring mapatawad kung loloobin ni Allah.
2. Na ang sinumang mamatay sa kasalanang Shirk ay nawalan na ng saysay at kabuluhan ang kanyang gawa. Ang Shirk ay dahilan ng pananatili ng isang tao sa Impiyerno magpakailan man.
3. Ang kabutihan ng Tawhíd. Ito ang dahilan kung kaya nilikha ang jinni at tao. Ito rin ang isa sa pinakamalaking dahilan ng pagpasok sa Paraiso at ang isang dahilan ng kaligtasan sa Impiyerno.

3. Ang Panganib ng Pagpapakitang-tao at na Ito ay Bahagi ng Shirk

Sinabi ni Allah (107:4-7): **"Kaya kapighatian sa mga nagdarasal, na sa kanilang pagdarasal ay pabaya, na nagpapakitang-tao, at nagkakait ng maliit na kagandahang-loob."**

Ayon sa sinabi ni Abu Sa'íd ibnu Fudálah (RA): " Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Kapag tinipon na ni Allah ang mga nauna at mga nahuli (ang buong sangkatauhan) sa araw ng pagkabuhay na muli, sa araw na walang pag-aalinlangan hinggil dito, may mananawagan na isang tagapanawagan [na magsasabi:] Ang sinumang sa kanyang gawa ay nagtambal kay Allah ng isa man, hilingin niya ang kanyang gantimpala sa isang iyon; sapagkat tunay na si Allah sa pagtatambal ay ang napakawalang pangangailangan sa lahat ng tinatambalan.'"***

Ayon sa sinabi ni Abu Sa'íd Al-Khudrí (RA): "Dumating sa amin ang Sugo ni Allah (SAS) samantalang kami ay nag-uusap tungkol sa Bulaang Kristo. At nagsabi siya (SAS): ***'Hindi ba't nais ninyong ipagbigay-alam ko sa inyo ang lalong nakatatakot para sa inyo sa tingin ko kaysa Bulaang Kristo?'*** Nagsabi kami: 'Opo, Sugo ni Allah.' Nagsabi siya: ***'Ang Tagong Shirk: na tatayo ang isang tao upang magdasal at pagagandahin niya ang kanyang pagdarasal dahil nakikita niya ang pagmamasid ng tao sa kanya."***

Ang mga Aral

1. Ang pananakot laban sa pagpapakitang-tao at ang mahigpit na pababala laban dito kalakip ang mariing banta laban sa mga nagpapakitang-tao.
2. Na ang tao ay maaaring makagawa ng pagpapakitang tao nang hindi niya namamalayan.
3. Ang gawa ng nagpapakitang-tao ay ibabalik sa kanya at hindi katanggap-tanggap.
4. Ang pangamba ng Propeta (SAS) na ang kanyang mga Kasama ay magkasala ng pagkakasalang pagpapakitang-tao, sa kabila ng lahat na sila ang pinakamainam na nilikha matapos ang mga propeta, ay nagpapahiwatig kung gaano kapanganib ang pagpapakitang-tao.

4. Ang Panalangin

Sinabi ni Allah (40:60): **"At nagsabi ang inyong Panginoon: "Dumalangin kayo sa Akin, tutugunin Ko kayo;..."**

Sinabi pa Niya (2:186): **"At kapag nagtanong sa iyo ang Aking mga lingkod hinggil sa Akin ay *sabihin mo*: "Tunay na Ako ay malapit: tinutugon Ko ang panalangin ng nananalangin kapag nanalangin siya sa Akin; kaya dinggin nila Ako at sumampalataya sila sa Akin, nang harinawa sila ay magabayan."**

Sinabi pa Niya (7:55): **"Manalangin kayo sa inyong Panginoon nang may kababaang-loob at palihim. Tunay na hindi Niya iniibig ang nagmamalabis."**

Ayon kay Nu'man ibnu Bashír (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ang panalangin ay ang pagsamba."***

Ayon kay Abú Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Ang pinakamalapit na sandali ng tao sa kanyang Panginoon ay habang siya ay nakapatirapa; kaya damihan ninyo ang panalangin [habang nakapatirapa]."***

Ayon sa sinabi ni 'A'ishah (RA): ***"Ang Sugo ni Allah (SAS) noon ay naibigan niya ang mga maikli ngunit malaman na panalangin at iniayawa niya iba pa rito."***

Ayon kay 'Ubádah ibnu as-Sámit (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Walang lingkod na Muslim na nananalangin ng isang panalangin na hindi ibibigay ni Allah sa kanya ang kanyang hinihingi, o ilalaan ni Allah para sa kanya para sa Kabilang-buhay ang higit na mainam kaysa roon, o hahadlangan Nito sa kanya ang isang masamang bagay na katulad niyon, hangga't hindi siya nananalangin ng ikapagkakasala o ikapuputol ng ugnayan sa kamag-anak."***

Ayon pa rin 'Ubádah ibnu as-Sámit (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsasabi noon: ***"Ang panalangin ng isang Muslim para sa kanyang kapatid (sa Islam) nang hindi nito nasasaksihan ay didinggin. Sa tabi ng kanyang ulo ay may isang anghel na nakatalaga. Sa tuwing mananalangin siya ng mabuti para sa kanyang kapatid, nagsasabi ang nakatalagang anghel ng: 'Amen; at sumaiyo ang katulad ng ipinanalangin mo.'"***

Ang mga Aral

1. Ang panalangin ay pagsambang hindi ipinahihintulot na ibaling sa iba pa kay Allah. Ang sinumang magbaling nito sa iba pa kay Allah ay nagtambal kay Allah. Dapat malamang ang panalangin ay may dakilang kalagayan yayamang itinuring ito ng Sugo (SAS) na pagsamba o ang pinakadakilang saligan ng pagsamba.
2. Kaibig-ibig na hinaan ang tinig sa panalangin at kaibig-ibig din na manalangin ng mga maikli ngunit malaman na pangungusap: panalanging puno ng kahulugan sa kakaunting mga salita.
3. Ang babala laban sa pananalangin laban sa kanyang sarili o kanyang pag-aari o kanyang anak.
4. Ang pagiging kaibig-ibig na ipanalangin ang mga kapatid na Muslim nang hindi nila nasasaksihan.
5. Na kapag nananalangin ang isang tao, hindi nangangahulugang matutupad kaagad ang kanyang hinihiling. Maaaring ilayo sa kanya ang isang masamang bagay na katulad ng ipinanalangin

niyang ilayo sa kanya o ang katuparan ng kanyang panalangin ay ilalaan sa kanya para sa Kabilang-buhay at saka ibibigay sa araw na iyon na lalo niyang kailangan.

5. Ang Kaalaman

Sinabi ni Allah (39:9): **"... Sabihin mo: "Nagkakapantay ba ang mga nakaaalam at ang mga hindi nakaaalam?..."**

Sinabi pa Niya (58:11): **"...itataas ni Allah sa mga antas ang mga sumampalataya mula sa inyo at ang mga binigyan ng kaalaman. ..."**

Sinabi pa Niya (20:114): **"...at sabihin mo: "Panginoon ko, dagdagan Mo po ako sa kaalaman."**

Sinabi pa Niya (35:27): **"...Ang tanging tunay na natatakot kay Allah mula sa Kanyang mga lingkod ay ang mga maalam..."**

Ayon sa sinabi ni Mu'awiyah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Ang sinumang ninaisan ni Allah ng kabutihan, bibigyan Niya ito ng pag-unawa sa Relihiyon."***

Ayon kay Anas (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ang sinumang magturo ng isang karunungan ay magkakamit siya ng katulad ng gantimpala ng gumawa ayon dito nang hindi nababawasan ng anuman ang gantimpala ng gumagawa."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Kapag namatay ang anak ni Adam (ang tao), humihinto ang kanyang gawa maliban sa tatlo: kawanggawa na tuloy-tuloy, o kaalamang napakikinabangan, o matuwid na anak na nananalangin para sa kanya."***

Ayon kay Sahl ibnu Sa'd (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"...sumpa man kay Alláh, na patnubayan ni Alláh sa pamamagitan ang iisang tao ay higit pang mainam para sa iyo kaysa sa [magmay-ari ng] ng mga mamahaling kamelyo.[1]"***

Ayon kay 'Abdulláh ibnu 'Amr ibni al-Áss (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Iparating ninyo ang tungkol sa akin, kahit isang talata lamang ng Qur'án."***

Ang mga Aral

1. Inilahad sa mga talata ng Qur'án at mga Hadíth na nabanggit ang kahalagahan ng kaalaman at ng mga may kaalaman, na ang pagkakaroon ng pag-unawa sa Relihiyon ay patunay ng pagnanais ni Allah ng kabutihan sa isang tao, at na ang paghahanap ng kaalaman ay isa sa mga dahilan ng pagpasok sa Paraiso.
2. Ang laki ng gantimpala sa pagtuturo sa mga tao, pagpatnubay sa kanila sa kabutihan, pagpaparating sa kanila ng kaalaman kahit kaunti lamang, at na ito ay nakapagdudulot ng kapakinabangan sa tao kahit patay na siya.
3. Na ang paghahanap ng karunungan ay mas mainam pa sa mga pagsambang di-kailangang gampanan.
4. Maging masigasig na palakihing matuwid ang mga bata.

6. Ang Pag-uutos sa Nakabubuti at ang Pagsaway sa Nakasasama

Sinabi ni Allah (3:110): **"Kayo ang pinakamainam na kalipunang pinalitaw sa sangkatauhan: ipinag-uutos ninyo ang nakabubuti, sinasaway ninyo ang nakasasama at sumasampalataya kayo kay Allah. ..."**

Sinabi pa Niya (3:104): **"At magkaroon mula sa inyo ng kalipunan na nag-aanyaya sa mabuti, nag-uutos sa nakabubuti at sumasaway sa nakasasama. At ang mga iyon ang mga magtatagumpay."**

---

[1] Ito ang itinuturing ng mga Arabe noon na pinakamahal na ari-arian kaya ito ang ihinalimbawa ng Sugo (SAS); hindi ibig sabihing ito na ang pinakamahal sa lahat.

Ayon sa sinabi ni Abu Sa'íd Al-Khudrí (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah na nagsabi: ***'Ang sinuman sa inyong makakita ng nakasasama ay baguhin niya ito sa pamamagitan ng kanyang kamay. Ngunit kung hindi niya makaya ay sa pamamagitan ng kanyang dila. Ngunit kung hindi pa rin niya makaya ay sa pamamagitan ng kanyang puso, subalit iyan ang pinaka-mahinang pananampalataya."***

Ayon Kay Hudhayfah (RA), ayon sa sinabi ng Propeta (SAS): ***"Sumpa man sa Kanya na ang aking kaluluwa ay nasa Kanyang mga kamay, talagang ipag-utos nga ninyo ang nakabubuti at talagang ipagbawal nga ninyo ang nakasasama dahil kung hindi ay talagang halos ngang si Allah ay magpapadala na sa inyo ng parusang buhat sa Kanya, at pagkatapos ay kung mananalangin kayo sa Kanya ay hindi na Niya kayo diringgin."***

Ayon sa sinabi ni Abu Bakr as-Siddíq (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Tunay na ang mga tao kapag nakakita ng lumalabag sa katarungan at hindi nila sinupil ito, halos sama-sama silang papatawan ni Allah na kaparusahang buhat sa Kanya."***

Ang mga Aral

1. Ang pag-uutos sa nakabubuti at ang pagsaway sa nakasasama ay dahilan ng pananagumpay.
2. Na ang sinumang makakita ng masama, tungkulin niyang baguhin iyon ayon sa kanyang kakayahan.
3. Ang pagtatakwil sa nakasasama sa pamamagitan ng kamay (lakas) ay tungkulin ng sinumang nagtataglay ng kapagyarihan gaya ng ama sa kanyang tahanan, o ng isang pinuno o ng sinumang itinalaga niya upang kumatawan sa kanya.
4. Ang pagtatakwil sa nakasasama ay humihiling na kamuhian at layuan ang nakasasama.
5. Ang pagtalikod sa pag-uutas sa nakabubuti at pagsaway sa nakasasama ay isang dahilan kung bakit nahahadlangang matugon ang panalangin at ito ay isa ring dahilan ng pagpapataw ng kaparusahan mula kay Allah.

7. Ang Wastong Paraan ng Pag-uutos sa Nakabubuti at Pagsaway sa Nakasasama

Sinabi ni Allah (16:125): **"Mag-anyaya ka sa landas ng iyong Panginoon sa pamamagitan ng karunungan at magaling na pangangaral, at makipagtalo kayo sa kanila sa paraang pinakamagaling...."**

Sinabi pa Niya (3:159): **"At dahil sa awa buhat kay Allah, naging banayad ka sa kanila. At kung ikaw ay naging mabagsik na matigas ang puso, nagsilayuan na sana sila sa iyong paligid."**

Ayon sa sinabi ni 'Á'ishah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Tunay na si Allah ay mabait at ibig Niya ang kabaitan sa lahat ng bagay."***

Ayon pa rin sa sinabi ni 'Á'ishah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Tunay na ang kabaitan kapag nasa isang bagay ay pinagaganda nito iyon, at kapag inalis ay pinapapangit nito iyon."***

Ayon sa sinabi ni Jarír ibnu 'Abdulláh (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Ang sinumang pinagkakaitan ng kabaitan ay pinagkakaitan siya ng lahat ng kabutihan."***

Ang mga Aral

1. Ang paghimok sa kabaitan at paggamit ng dunong sa pag-aanyaya sa Islam, pag-uutos sa nakabubuti at pagsaway sa nakasasama.
2. Ang paggamit ng kabagsikan sa mga tao ay maaaring maging dahilan ng hindi nila pagtanggap sa katotohanan.

8. Ang Pagiging Mabuti sa mga Magulang

Sinabi ni Allah (29:8): **"At nagtagubilin Kami ng maganda sa tao kaugnay sa kanyang mga magulang...."**

Sinabi pa Niya (17:23): **"At iniatas ng iyong Panginoon na wala kayong sasambahin kundi Siya, at na sa mga magulang ay gumawa ng magaling. Kung umabot nga sa iyong piling sa katandaan ang isa sa kanila o silang dalawa ay huwag kang magsabi sa kanila ng pabalang na salita at huwag mo silang bulyawan, datapuwa't ay magsabi ka sa kanila ng marangal na salita."**

Sinabi pa Niya (31:14): **"At nagtagubilin Kami sa tao kaugnay sa kanyang mga magulang —dinala siya ng kanyang ina *sa sinapupunan* na nanghina nang nanghina at ang pag-awat sa kanya ay *umaabot* sa dalawang taon—magpasalamat ka sa Akin at sa iyong mga magulang...."**

Ayon sa sinabi ni 'Abdulláh ibnu Mas'úd (RA): "Tinanong ko ang Propeta (SAS) kung anong gawain ang pinakamainam. Nagsabi siya: ***'Ang pagdarasal sa takdang oras nito.'*** Nagsabi ako: 'Pagkatapos ay ano pa po?' Nagsabi siya: ***'Ang pag-gawa ng mabuti sa mga magulang.'*** Nagsabi muli ako: 'Pagkatapos ay ano pa po?' Nagsabi muli siya: ***'Ang pakikibaka sa Landas ni Allah."***

Ayon sa sinabi ni Abú Hurayrah (RA): "May dumating na isang lalaki sa Sugo ni Allah at nagsabi ito: 'O Sugo ni Allah, sino po sa mga tao ang higit na karapat-dapat sa magandang pakikisama ko? Nagsabi siya (SAS): ***'Ang iyong ina.'*** Nagsabi ito: 'Pagkatapos ay sino pa po?' Nagsabi muli siya (SAS): ***'Ang iyong ina.'*** Nagsabi muli ito: 'Pagkatapos ay sino pa po?' Nagsabi muli siya (SAS): ***'Ang iyong ina.'*** Nagsabi muli ito: 'Pagkatapos ay sino pa po?' Nagsabi siya (SAS): ***'Ang iyong ama."***

Ang mga Aral

1. Ang pagpaparangal ng Islam sa mga magulang, at ang pag-uutos nito na tumalima sa mga magulang at maging masigasig sa paggawa ng mabuti sa kanila.
2. Na ang pinaka-ibig ni Allah sa lahat ng mga gawain matapos ang pagdarasal sa takdang oras nito ay ang paggawa ng mabuti sa mga magulang.
3. Ang mariing babala laban sa pagsuway sa mga magulang, laban sa magaspang sa pakikipag-usap sa kanila, at laban sa pagdadabog sa kanila.
4. Ang pagtatalakay ng mataas na kalagayan ng isang ina: na siya ay uunahin kaysa sa ama sa pagtalima at sa pag-uukol ng kabutihan.

9. Ang Kagandahang Asal

Sinabi ni Allah (68:4): **"At tunay na ikaw (Muhammad) ay nasa dakilang *antas ng* kaasalan."**

Sinabi pa Niya (3:159): **"At dahil sa awa buhat kay Allah, naging banayad ka sa kanila. At kung ikaw ay naging mabagsik na matigas ang puso, nagsilayuan na sana sila sa iyong paligid."**

Ayon kay Abu Dardá' (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Wala nang bagay na higit pang mabigat sa timbangan ng tao sa araw ng paghuhukom kaysa sa kagandahang asal. At tunay na si Allah ay namumuhi sa mahalay na nagsasalita ng masama."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA): "Tinanong ang Sugo (SAS) kung ano ang pinakamadalas na nagpapapasok sa mga tao sa Paraiso kaya nagsabi Siya (SAS): ***'Ang pangingilag magkasala kay Allah at kagandahang asal."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang pinakaganap sa mga mananampalataya sa pananampalataya ay ang pinakamagandang sa kanila sa kaasalan, at ang pinakamabuti sa inyo ay ang pinakamabuti sa inyo sa kanilang mga may-bahay."***

Ayon sa sinabi ni 'Á'ishah (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsabi: ***'Tunay na ang mananampalataya ay makakaabot sa pamamagitan ng kanyang magandang asal sa antas ng taong parating nagdarasal at parating nag-aayuno."***

Ang mga Aral

1. Ang paglalahad ng kagandahang asal ng Sugo (SAS).
2. Ang kahalagahan at ang mataas na kalagayan ng kagandahang asal, at na ito ay isa dahilan ng pagpasok ng tao sa paraiso at ng pag-angat ng kanyang mga antas. Ang mga gawa ay titimbangin sa araw ng pagtutuuos at ang pinakamabigat na bagay sa timbangan ng isang Muslim ay ang *taqwá* (pangingilag na magkasala kay Allah) niya at ang kagandahang asal niya.
3. Ang paghimok ng Islam sa kagandahan sa salita at gawa, at ang pagbibigay-babala nito laban sa kahalayan sa salita at gawa.
4. Ang kahalagahan ng magandang pagsasama ng mag-asawa.
5. Na ang pananampalataya ay nadadagdagan sa pamamagitan ng pagtalima kay Allah at nababawasan sa pagsuway sa Kanya.

10. Ang Kahinahunan at Kabaitan

Sinabi ni Allah (3:159): **"At dahil sa awa buhat kay Allah, naging banayad ka sa kanila. At kung ikaw ay naging mabagsik na matigas ang puso, nagsilayuan na sana sila sa iyong paligid."**

Ayon sa sinabi ni 'Á'ishah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Tunay na si Allah ay mabait at iniibig Niya ang kabaitan sa lahat ng bagay."***

Ayon sa sinabi ni ibnu 'Abbás (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS) kay Ashajj Abdulqays (RA): ***"Tunay na may taglay kang dalawang katangiang naiibigan ni Allah: ang pagtitimpi at ang kahinahunan."***

Ayon kay 'Á'ishah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Tunay na ang kabaitan kapag nasa isang bagay ay pinagaganda niyon ito, at kapag inalis ay pinapapangit niyon ito."***

Ayon sa sinabi Jarír ibnu 'Abdulláh (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Ang sinumang pinagkakaitan ng kabaitan ay pinagkakaitan siya ng lahat ng kabutihan."***

Ang mga Aral

1. Ang pagkaibig ni Allah sa kabaitan at na ang kabaitan ay isang dahilan ng pagpapalapit ng biyaya.
2. Na ang ilan sa mga ugali ng mga mapupunta sa Paraiso ay ang kaluwagan at ang kabaitan sa pakikitungo sa kapwa.
3. Ang kahalagahan ng kahinahunan at ang babala laban sa galit.

11. Ang Awa

Ang sabi ni Allah hinggil sa Kanyang Propetang si Muhammad (SAS) (9:128): **"Talagang may dumating na nga sa inyo na isang Sugo na mula sa inyong mga sarili, na mabigat sa kanya ang paghihirap ninyo, na masigasig sa kapakanan ninyo, na mahabagin at maawain sa mga Mananampalataya."**

Ang sabi naman Niya hinggil sa mga Mananampalataya (48:29): **"...mga maaawain sa isa't isa sa kanila...."**

Ayon sa sinabi ni Jarír ibnu 'Abdulláh (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***'Hindi kaaawaan ni Allah ang hindi naaawa sa mga tao."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA): "Narinig ko si Abul Qásim (ang Sugo (SAS)), ang Tapat at ang Pinaniniwalaan, na nagsasabi: ***"Walang pinagkakaitan ng awa kundi ang sawing-palad."***

Ang mga Aral

1. Na ang pagiging maawain ay isa sa mga katangian ng mga mananampalataya.
2. Na ang pagiging maaawain sa mga tao ay isa sa mga dahilan ng pagpasok sa Awa ni Allah.
3. Ang pagkaalis ng awa sa puso ay tanda ng kasawiang-palad ng isang tao.

12. Ang Pagbabawal sa Paglabag sa Katarungan

Sinabi ni Allah (40:18): **"...Ang mga lumalabag sa katarungan ay mawawalan ng matalik na kaibigan ni tagapamagitang matatalima."**

Ayon kay Abu Dharr (RA), ayon sa isinasalaysay ng Propeta (SAS) hinggil kay Allah na Siya ay nagsabi: ***"O mga lingkod Ko, tunay na Aking ipinagbawal sa Aking sarili ang paglabag sa katarungan at ginawa Ko itong ipinagbabawal sa pagitan ninyo, kaya naman huwag kayong maglabagan sa katarungan...."***

Ayon kay Jábir (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Pangilagan ninyo ang paglabag sa katarungan sapagkat ang paglabag sa katarungan ay mga kadiliman sa araw ng pagkabuhay na muli...."***

Ayon kay Mu'ádh ibnu Jabal (RA), batay sa Hadíth hinggil sa pagpapadala sa kanya sa Yemen, na ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Pangilagan mo ang panalangin ng isang nagawan ng kawalang-katarungan sapagkat walang hadlang sa pagitan nito (panalangin niya) at ni Allah."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ang sinumang may paglabag sa katarungan na nagawa sa kanyang kapwa: sa karangalan nito o sa ano pa man iyon ay humingi siya ng kapatawaran dito bago dumating ang araw na wala nang Dinar ni Dirham. Kung siya ay may matuwid na gawa, kukunin ito sa kanya ayon sa katumbas ng nagawa niyang paglabag sa katarungan. Ngunit kung wala siyang mga mabuting gawa, kukuha mula sa mga masamang gawa ng kanyang inapi at ipapapasan sa kanya."***

Ang mga Aral

1. Ang pagbabawal sa pang-aapi at ang babala laban dito.
2. Ang tindi ng nakalaang parusa sa lumabag sa katarungan sa mundo at sa Kabilang-buhay.
3. Ang panalangin ng isang nagawan ng kawalang-katarungan ay dinidinig laban sa gumawa ng kawalang-katarungan sa kanya.

13. Ang Kabanalan ng Buhay ng Muslim

Sinabi ni Allah (4:93): **"Ang sinumang pumatay nang sadya sa isang mananampalataya, ang ganti sa kanya ay Impiyerno upang manatili roon. Nagalit si Allah si Allah, isinumpa siya Nito, at pinaghandaan na siya Nito ng mabigat na pagdurusa."**

Ayon sa sinabi ni 'Abdulláh ibnu Mas'úd (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang unang kasalanan na hahatulan sa mga tao sa araw ng pagkabunay na muli ay ang kaugnay sa pagpatay."***

Ayon kay 'Abdulláh ibnu 'Amr (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Talagang ang paglaho ng mundo ay higit na magaan kay Allah kaysa pagpatay sa taong Muslim."***

Ang mga Aral

1. Ang mariing babala laban sa pagpatay sa isang Muslim at ang pagtatalakay sa bigat laki ng kabanalan ng buhay ng isang Muslim para kay Allah.
2. Na ang unang hahatulan sa mga tao sa araw ng paghuhukom ay ang mga pagpatay dahil sa bigat ng kasalanan ng paggawa ng mga ito.
3. Na ang ganti sa isang mamamatay-tao ay kamatayan at sa kabilang-buhay ay ang pananatili sa Impiyerno.

14. Ang Karapatan ng Muslim

Sinabi ni Allah (49:10): **"Ang mga mananampalataya ay magkakapatid lamang;..."**

Ayon sa sinabi ni Abú Músá (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang mananampalataya sa kapwa mananampalataya ay katulad ng isang gusali—pinatatatag nila ang isa't isa."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang Muslim ay kapatid ng kapwa Muslim. Hindi niya pinagtataksilan ito, hindi niya pinagsisinungalingan ito, at hindi niya iniiwan ito sa alanganin. Ang lahat ng nasa Muslim ay ipinagbabawal sa kapwa Muslim [na lapastanganin] : ang kanyang karangalan, ang kanyang pag-aari, at ang kanyang buhay. Ang pangingilag sa pagkakasala ay narito [sa puso]. Sapat ng kasamaan para sa isang tao na hamakin niya ang kanyang kapwa Muslim."***

Ayon kay Anas (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Hindi sumasampalataya ang sinuman sa inyo hangga't hindi niya naiibigan para sa kanyang kapatid ang naiibigan niya para sa kanyang sarili."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang sinumang mag-alis sa isang Muslim ng isang kapighatian, mag-aalis si Allah sa kanya ng isang kapighatian buhat sa mga kapighatian sa araw ng Pagkabuhay na muli; ang sinumang magpaginhawa sa isang nahihirapan, pagiginhawahin siya ni Allah sa Mundo at sa Kabilang-buhay; ang sinumang magtakip sa isang Muslim, pagtatakpan siya ni Allah sa araw ng Pagkabuhay na muli. Si Allah ay handa sa pagtulong sa tao hangga't ang tao ay handa sa pagtulong sa kanyang kapwa...."***

Ang mga Aral

1. Ang mananampalataya ay kapatid ng kapwa mananampalataya, maging ito man ay bata o matanda, namumuno o nasasakupan.
2. Ang paghimok sa mga Muslim na magtulungan at alalayan ang lahat ng nangangailangan ng pag-alalay sa anumang walang kinalaman sa pagsuway kay Allah.
3. Ang kabutihan ng pagtulong sa nangangailangan at ang laki ng gantimpalang inilaan doon ni Allah.

15. Ang Karapatan ng Kapit-bahay

Sinabi ni Allah (4:36): **"At sambahin ninyo si Allah at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anuman. At sa mga magulang ay gumawa ng magaling, at pati sa mga kamag-anak, mga ulila, mga dukha, kapit-bahay na kamag-anak, kapit-bahay na di-kaanu-ano, kasamahan, dayuhang manlalakbay,..."**

Ayon kay Abu Hurayrah (RA): "Ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***'Sumpa man kay Allah, hindi siya sumasampalataya; sumpa man kay Allah, hindi siya sumasampalataya; sumpa man kay Allah, hindi siya sumasampalataya!'*** May nagsabi: 'Sino po, o Sugo ni Allah?' Nagsabi Siya (SAS): ***'Ang taong hindi ligtas ang kanyang kapit-bahay sa kanyang mga panliligalig."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay huwag niyang pinsalain ang kanyang kapit-bahay. At ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay magparangal sa kanyang panauhin. At ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay magsalita ng mabuti o manahimik."***

Ang mga Aral

1. Ang paghimok at pagbibigay-diin sa paggawa ng mabuti sa mga kapit-bahay at ang hindi paggawa ng kapinsalaan sa kanila.

2. Na bahagi ng kaganapan ng pananampalataya ng isang Muslim ay ang paggawa niya ng mabuti sa kanyang kapit-bahay at pagpigil niyang magawan ito ng kapinsalaan kahit ito ay isang di-Muslim.

16. Ang Pagiging Mapanganib ng Dila

Sinabi ni Allah (50:18): **"Wala siyang nabibigkas na salita kung hindi mayroon sa kanyang nakabantay na nakahanda *na magtala*."**

Sinabi pa Niya (17:36): **"At huwag mong sundan ang anumang wala kang kaalaman hinggil dito. Tunay na ang pandinig, ang paningin, at ang puso — ang bawat isa sa mga iyon ay pananagutin."**

Ayon sa sinabi ni Músá al-'Ash'arí (RA): "Nagsabi ako: 'O Sugo ni Allah, alin sa mga Muslim ang pinakamainam?' Nagsabi siya (SAS): ***'Ang sinumang ligtas ang [kapwa] Muslim sa kanyang dila at kanyang kamay."***

Ayon sa sinabi ni Sahl ibnu Sa'd (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang sinumang magtiyak sa akin [na hindi gagamitin sa ipinagbabawal] ang nasa pagitan ng kanyang bigote't balbas (dila), at ang nasa pagitan ng kanyang dalawang hita (ari), titiyakin ko rin sa kanya ang Paraiso."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), narinig niyang ang Propeta (SAS) na nagsasabi: ***"Tunay na ang tao ay talagang makapagsalita ng salitang hindi niya muna pinag-isipan ito [kung ito ay tama o mali] na matitisod siya sa pamamagitan nito sa Impiyerno na ang lalim ay higit na malayo kaysa sa pagitan ng silangan at kanluran."***

Ang mga Aral

1. Ang panganib ng dila at ang tungkuling pag-ingatan ito, at na ang tao ay maaaring matisod sa Impiyerno dahil sa isang salitang walang ingat niyang sinabi. Ang pagsasalita na hindi ayon sa pagtalima kay Allah ay isa sa mga dahilan ng pagpasok ng tao sa Impiyerno at ang pag-iingat sa pagsasalita ang isa rin sa mga dahilan ng pagpasok sa Paraiso. Ang pagkakamali ng maraming mga tao ay sanhi ng walang ingat nilang pagbibitaw ng mga salitang walang kabuluhan.
2. Ang tao ay pananagutin sa mga sinabi at mga ginawa niya, at ang pinakamapanganib sa katawan ng tao ay ang dila at ang ari (*sex*).

17. Ang Pagbabawal sa Panlilibak

Sinabi ni Allah (49:12): **"At huwag libakin ng ilan sa inyo ang iba sa inyo. May isa ba sa inyo na iibiging kainin ang laman ng kanyang kapatid na patay? Kasusuklaman ninyo ito."**

Ayon kay Abú Hurayrah (RA): "Ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***'Nalalaman ba ninyo kung ano ang panlilibak?'*** Nagsabi sila: 'Si Allah at ang Kanyang Sugo ay higit na nakaaalam.' Nagsabi siya (SAS): ***'Ang pagbanggit mo sa iyong kapwa ng hinggil sa anumang kasusuklaman niya [na marinig].'*** May nagsabi: 'Ano po naman ang tingin ninyo kung taglay ng kapwa kong iyon ang aking sinasabi?' Nagsabi siya: ***'Kung taglay niya ang sinasabi mo ay nilibak mo na nga siya; at kung hindi niya taglay ang sinasabi mo, siniraang-puri mo na nga siya."***

Ayon sa sinabi ni 'Á'ishah (RA): "Nagsabi ako sa Propeta (SAS): 'Sapat na iyo si Safíyah na ganito at ganoon (Ang ibig niyang sabihin ay pandak si Safíyah.).' Kaya nagsabi siya (SAS): ***'Talaga ngang nakapagsabi ka ng isang salitang kung ihinalo sa tubig ng dagat ay talagang binago niyon sana ito."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"...Ang lahat ng nasa Muslim: ang kanyang karangalan, ang kanyang pag-aari, at ang kanyang buhay ay hindi dapat lapastanganin...."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"... At ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay magsalita ng mabuti o manahimik."***

Ayon kay Abú Dardá' (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ang sinumang magsanggalang sa karangalan ng kanyang kapwa, ipagsasanggalang ni Allah ang kanyang mukha sa Apoy sa araw ng Pagkabuhay na muli."***

Ang mga Aral

1. Ang pagbabawal sa panlilibak, na ito ay isa sa mga malalaking kasalanan, at ang pagiging matindi ng parusa sa manlilibak.
2. Ang pagbanggit sa isang tao hinggil sa bagay na kasusuklaman niyang marinig ay isang panlilibak na ipinagbabawal, kahit pa man iyon ay nagtataglay ng katotohanan.
3. Ang tungkuling pagsabihan at pigilan ang nanlilibak sa kanyang panlilibak, ang pagbabawal sa pakikinig sa panlilibak, at ang kabutihan ng pagsasanggalang sa karangalan ng kapwa Muslim upang ipagsanggalan din ni Allah ang mukha sa Apoy sa araw ng Pagkabuhay na muli.
4. Na ang panlilibak ay maaaring sa pamamagitan ng pagsasalita o pagpapahiwatig ng kinasusuklaman ng isang tao.

18. Ang Kabutihan ng Katapatan at ang Pagpupula sa Kabulaanan

Sinabi ni Allah (16:105): **"Tanging ang gumagawa-gawa ng kasinungalingan ay ang mga hindi sumasampalataya sa mga Kapahayagan ni Allah, at ang mga iyon ang mga sinungaling."**

Sinabi pa Niya (9:119): **"O mga sumampalataya, mangilag kayong magkasala kay Allah at maging kasama kayo ng mga matapat."**

Sinabi pa Niya (47:21): **"...At kung naging tapat sila kay Allah, talagang ito sana ay naging mabuti para sa kanila."**

Ayon kay Hasan ibnu 'Alí (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Iwan mo ang nakapag-aalinlangan sa iyo at kunin mo ang hindi nakapag-aalinlangan sa iyo, sapagkat ang katapatan ay kapanatagan at ang kasinungalingan ay pag-aalinlangan."***

Ayon sa sinabi ni 'Abdulláh ibnu Mas'úd (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Tunay na ang katapatan ay nauuwi sa kabutihan, at ang kabutihan ay nauuwi sa Paraiso. Ang tao ay talagang nagsasabi ng totoo at nagsisikap na magsabi ng totoo hanggang sa maitala siya kay Allah na isang tapat. Tunay na ang pagsisinungaling ay nauuwi sa kabuktutan at ang kabuktutan ay nauuwi sa Impiyerno. Ang isang tao ay talagang nagsisinungaling at nagsisikap na magsinungaling hanggang sa siya ay maitala siya kay Allah na isang palasinungaling."***

Ayon kay 'Abdúllah ibnu 'Umar (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"May apat [na katangiang] ang sinumang nasa kanya ang mga ito ay magiging ganap na mapagkunwari; at ang sinumang nasa kanya ang isang katangian sa mga ito ay magiging nasa kanya ang isang katangian ng pagkamapagkunwari maliban kung iiwan niya ito: kapag pinagkatiwalaan siya ay nagtataksil siya; kapag nagsalita siya ay nagsisinungaling siya; kapag nangako siya ay nagtatalusira[1] siya; at kapag nakipagtalo siya ay nagsasalita siya nang marahas."***

Ang mga Aral

1. Ang babala laban sa pagsisinungaling, na ito ay isa sa mga katangian ng mga mapagkunwari, at ang pagiging matindi ng pagdurusa ng sinumang nagkakalat ng kasinungalingan sa mga tao.
2. Na ito ay nauuwi sa mga pagsuway at na ito ay isa sa mga dahilan ng pagpasok sa Impiyerno.
3. Ang pagpatatalakay ng kabutihan ng katapatan at ang paghimok na maging tapat sa lahat ng bagay.
4. Na ang pagsisinungaling ay isa sa mga tanda ng pagkukunwari.

[1] Sumisira sa pangako

19. Ang Pagsisisi

Sinabi ni Allah (24:31): **"... At magbalik kayong lahat na nagsisisi kay Allah, o mga Mananampalataya, nang harinawa kayo ay magtagumpay."**

Sinabi pa Niya (66:8): **"O mga sumampalataya, magbalik kayo na nagsisi kay Allah nang may tapat na pagsisi; ..."**

Ayon sa sinabi ni al-Agharr ibnu Yasár Al-Muzani (RA), nagsabi ang Sugo (SAS): ***"O mga tao magbalik kayo kay Allah nang nagsisi at humingi kayo ng tawad sa Kanya sapagkat tunay na ako nga ay nagbabalik na nagsisisi sa kanya isang daang beses isang araw."***

Ayon sa sinabi ni Anas (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Si Allah ay higit pang masaya sa pagsisi ng Kanyang lingkod kaysa sa sinuman sa inyong natagpuan ang kanyang kamelyo[1] na naiwala niya sa lupain ng tigang na disyerto."***

Ayon sa sinabi ni Anas (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Lahat ng anak ni Adam ay nagkakamali at ang pinakamainam sa mga nagkakamali ay ang mga nagsisisi."***

Ayon kay 'Abdulláh ibnu 'Umar ibni al-Khattab (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Tunay na si Allah na Makapangyarihan at Maluwalhati, ay tumatanggap ng pagsisi ng Kanyang lingkod hangga't hindi pa ito naghihingalo."***

Ayon kay Abu Músa al-Ash'arí (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Inaabot ni Allah ang Kanyang kamay sa gabi upang makapagsisi ang nakagawa ng masama sa maghapon at iniaabot Niya ang Kanyang kamay sa maghapon upang makapagsisi ang nakagawa ng masama sa gabi, hangga't hindipa sumisikat ang araw sa kanluran[2] nito."***

Ang mga Aral

1. Ang tungkuling magbalik na nagsisi kay Allah sa lahat ng oras maging ano pa man ang kasalanan at maging gaano man ito kalaki. Ito ay isa rin sa mga dahilan ng tagumpay at kaligtasan ng tao.
2. Ang kahalagahan ng pagbabalik na nagsisi kay Allah, ang lawak ng awa at kagandahang-loob ni Allah at na ikinagagalak Niya ang pagsisi ng isang.
3. Ang bahagi ng kalikasan ng tao ang pagkakamali, subalit tungkulin pa rin niyang pagsisihan at ihingi ng kapatawaran ang kanyang mga pagkakasala.

Ang mga Kundisyon sa Pagsisisi

A. Na isa sa mga kundisyon ng pagsisisi ay bago sumapit ang kamatayan at bago maghingalo.

B. Na ito ay bago sumikat ang araw sa kanluran nito yayamang sa sandaling iyon ay wala nang kabuluhan ang pagsisisi.

C. Na ang sinumang magsisi ng tapat sa kasalanan at pagkatapos ay nagbalik sa kasalanan, ang una niyang pagsisi ay tanggap pa rin subalit mangangailangan siya ng panibagong pagsisi.

D. Ang pagtalikod sa kasalanan, ang pagsisi kung bakit pa nagawa ang mga nagdaang pagsuway kay Allah, at pagtitika (matibay na pagpapasya) na hindi na magbabalik sa kasalanan.

20. Ang Pagbati

Sinabi ni Allah (24:27): **"O mga sumampalataya, huwag kayong pumasok sa mga bahay na hindi mga bahay ninyo hanggang hindi kayo humihingi ng pahintulot at bumabati sa nakatira roon...."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Hindi kayo papasok sa Paraiso hanggang hindi kayo sumasampalataya at hindi kayo sumasampalataya hanggang***

---

[1] Na may dala ng kanyang pagkain at inumin.

[2] Ito ay isa sa tanda ng pagsapit ng wakas ng mundo.

hindi kayo nagmamahalan. Hindi ba't nais ninyong gabayan ko kayo sa isang bagay na kapag ginawa ninyo iyon ay magmamahalan kayo? Ipalaganap ninyo ang pagbati [ng assalámu 'alaykum] sa gitna ninyo."

Ayon sa sinabi ni 'Abdulláh ibnu Salám (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'O mga tao, ipalaganap ninyo ang pagbati [ng assalámu 'alaykum], magbigay kayo ng pagkain, panatilihin ninyo ang ugnayang pangmag-anak, at magdasal kayo sa gabi habang ang mga tao ay natutulog at papasok kayo sa paraiso nang may kapayapaan."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Kapag dumating ang sinuman sa inyo sa isang pagtitipon ay bumati siya [ng assalámu 'alaykum]. At kapag ninais niyang umupo ay umupo siya at pagkatapos kung ninais niyang tumayo [upang lumisan] ay bumati uli siya, sapagkat ang unang pagbati ay hindi naman higit na mahalaga kaysa sa huling pagbati."***

Ang mga Aral

1. Ang kabutihan ng Pagbati, na ito ay isang dahilan ng pagmamahalan, na siya namang dahilan ng pagpasok sa Paraiso.
2. Na minamabuti ang pagbati sa pamamagitan ng ***assálamu 'alaykum*** sa kapwa mga Muslim na nakikilala at hindi nakikilala, at na ang pagbati ay hindi lamang para sa kakilala.
3. Ang paraan ng pagbati ayon sa Propeta (SAS) ay ang pagsabi ng: ***assalámu 'alaykum*** (ang kapayapaan ay sumainyo). Kung dadagdagan ito ng: ***wa rahmatulláh*** (at ang awa ni Allah), iyon ay lalong mainam. Kung dadagdagan naman ng: ***wa rahmatulláhi wa barakátuh*** (at ang awa ni Allah at ang Kanyang mga biyaya), iyon ay ang pinakamainam. Tungkuling tugunin ang pagbati ng katulad ng ibinati ngunit minamabuting dadagdagan pa ang pagbati.
4. Kapag sa isang pagtitipon ay magkahalo ang mga Muslim at di-Muslim, maaari rin silang batiin.
5. Ang pagbabawal na maunang bumati ng ***assalámu 'alaykum*** sa mga Káfir; ngunit kapag bumati sila sa atin, ang ating sasabihin ay ***wa 'alaykum.***
6. Ang pagiging kananais-nais na magbatian kapag nagkahiwalay ang mga Muslim at pagkatapos ay muling nagkita, kahit pa man nagkahiwalay lamang sa loob ng maikling sandali.
7. Ang pagbabawal na pumasok sa mga bahay ng iba nang walang paalam sa mga nakatira rito.

21. Ang Kagandahang Asal sa Harap ng Pagkain

Ayon sa sinabi ni 'Á'ishah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Kapag kakain ang sinuman sa inyo ng pagkain ay magsabi siya ng bismilláh (Sa ngalan ni Allah). Subalit kung nakalimutan niya sa simula ay magsabi siya, [kapag naalaala] sa bandang huli, ng*** **bismilláhi fí awwalihi wa ákhirih** ***(Sa ngalan ni Allah, sa simula at sa wakas)."***

Ayon sa sinabi ni 'Umar ibnu Abí Salamah (RA): "Nagsabi sa akin ng Sugo ni Allah (SAS): ***'Sabihin mo ang bismillah [bago kumain], kumain ka sa pamamagitan ng iyong kanang kamay, at kanin mo ang [pagkaing] malapit sa iyo."***

Ayon kay 'Abdulláh ibnu 'Umar (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Huwag ngang kumain ang isa man sa inyo sa pamamagitan ng kaliwang kamay at huwag nga ring uminom sa pamamagitan nito sapagkat tunay na ang Demonyo ay kumakain sa pamamagitan ng kaliwang kamay niya at umiinom sa pamamagitan nito."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA): "Walang pinintasang pagkain ang Sugo ni Allah (SAS). Kung naiibigan niya iyon, kakainin niya iyon; at kung inaayawan niya iyon, iiwan niya iyon."

Ang mga Aral

1. Ang pagiging kanais-nais ng pagsabi ng **bismilláh** kapag kakain, at na ang sinumang makalimot ay magsasabi ng **bismilláh** kapag naalaala ito habang kumakain na. Pagkatapos kumain ay

kanais-nais na magsabi ng: **"Alhamdu lilláhil ladhí at'amaní hádhá wa razaqaní min ghayri hawlim minní wa lá qúwah"** ***(Ang papuri ay ukol kay Allah na nagpakain sa akin nito at nagtustos sa akin nang wala akong ginamit na lakas ni kapangyarihan).***

2. Ang pagbabawal na kumain sa pamamagitan ng kaliwang kamay sapagkat ang ganito ay pagtutulad sa Demonyo, maliban na lamang kung may makatuwirang dahilan.
3. Na ang Sunnah ay hindi pintasan ang pagkain, sa halip, kung maibigan ay kung hindi naman ay huwag kainin. Gayon pa man, ipinahihintulot ang pagbanggit ng kapintasan ng pagkain kapag ang layunin ay ang pagbibigay-alam.

22. Ang Paggamit ng Palikuran

Ayon sa sinabi ni Anas (RA): ***"Ang Propeta noon (SAS), kapag [nagnais na] pumasok sa palikuran ay nagsasabi muna siya ng*** **alláhumma inní a'údhu bika minal khubthi wal khabá'ith** ***(O Allah, tunay na ako po ay nagpapakupkop sa Iyo laban sa mga masama at mga demonyo)."***

Ayon kay 'Á'ishah (RA): "Ang Sugo ni Allah (SAS) noon, kapag nakalabas na siya sa palikuran ay nagsasabi ng ***ghufrának*** (Hinihingi ko po ang Iyong kapatawaran)."

Ayon kay Jábir ibnu 'Abdulláh (RA): "Ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagbawal sa pag-ihi sa tubig na hindi umaagos."

Ang mga Aral

1. Kanais-nais para sa isang Muslim na nagnanais na pumasok sa palikuran na magsabi ng ***alláhumma inní a'údhu bika minal khubthi wal khabá'ith.*** At kanais-nais naman na magsabi ng ***ghufrának*** kapag nakalabas na.
2. Ang tungkuling takpan ang 'Awrah[1] sa harap ng mga tao. Ang pagiging kanais-nais na lumayo at magtago sa mga tao kapag iihi o dudumi. Kailangan ding maging maingat upang hindi humarap o tumalikod sa Qiblah kapag ihi o dudumi sa labas ng palikuran.
3. Kailangan ding maging maingat na hindi mabahiran ng ihi o dumi ang kasuutan, at maglinis nang maigi pagkatapos umihi o dumumi, sa pamamagitan ng tubig hanggang maaari.
4. Ang paglalahad ng pagiging kumpleto ng pananampalatayang Islam yayamang sinasaklawan at nililinaw nito ang lahat ng bagay pati na ang kagandahang asal sa paggamit ng palikuran.

23. Ang Pagbahin at ang Paghikab

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ayon sa sinabi ng Propeta (SAS): ***"Naiibigan ni Allah ang pagbahin at kinasusuklaman Niya ang paghikab. Kaya kapag bumahin ang sinuman sa inyo at nagsabi ng alhamdu lilláh (ang papuri ay ukol kay Allah), tungkulin ng bawat Muslim na nakarinig sa kanya na magsabi sa kanya ng yarhamukalláh (Kaawaan ka ni Allah). At tungkol naman sa paghihikab, ito ay galing lamang sa Demonyo. Kaya kapag naghikab ang sinuman sa inyo ay pigilin niya iyon sa abot ng kayang makakaya, sapagkat kung ang sinuman sa inyo ay naghikab, pinagtatawanan siya ng Demonyo."***

Ayon pa rin kay Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Kapag bumahin ang sinuman sa inyo ay magsabi siya ng*** **alhamdu lilláh,** ***at ang kapatid naman niya—o kanyang kasama—[na nakarinig] ay magsasabi ng*** **yarhamukalláh.** ***Kapag nagsabi na nga ito ng*** **yarhamukalláh** ***ay magsabi naman siya (ang bumahin) ng*** **yahdíkumulláh wa yuslihu bálakum** ***(Patnubayan kayo ni Allah at pabutihin Niya ang inyong kalagayan)."***

---

[1] Ang 'Awrah ng lalaking nasa wastong gulang ay ang bahagi ng katawan sa pagitan ng pusod at tuhod. Ang 'Awrah naman ng babaing nasa wastong gulang ay ang buong katawan. May mga iskolar ng Islam na nagsasabing kasama sa Awrah ng babae ang mukha at kamay kaya dapat ding takpan at mayroon namang nagsasabing hindi kasama ang mukha at kamay kaya hindi kailangang takpan.

Ayon sa sinabi ni Abú Músá (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Kapag bumahin ang sinuman sa inyo at nagsabi siya ng alhamdu lillah ay magsabi kayo ng yarhamukallah sa kanya. At kung hindi siya nagsabi ng alhamdu lillah [pagkatapos bumahin] ay huwag din kayong magsabi ng yarhamukallah."***

Ayon kay Abu Hurayrah (RA): "Ang Propeta, (SAS) kapag bumahin, ay tinatakpan niya ang kanyang mukha ng kanyang kamay o ng kanyang damit at pinahihina niya sa pamamagitan nito ang tunog niyon."

Ang mga Aral

1. Ang pagiging kanais-nais ng pagsabi ng ***yarhamukalláh*** sa isang bumahin kapag nagsabi ito ng ***alhamdu lilláh*** matapos bumahin, kapag narinig ninuman.
2. Kapag hindi siya nagsabi ng ***alhamdu lilláh*** ay huwag din siyang sabihan ng ***yarhamukalláh.***
3. Ang pagiging kanais-nais na pigilan o itago ang paghihikab.
4. Ang pagiging kanais-nais na takpan ng kamay ang bibig kapag naghihikab.
5. Ang pagiging kanais-nais na takpan ang mukha ng damit o panyo o kamay kapag bumabahin.
6. Ang kasagwaan ng pagpapalakas ng tunog ng pagbahin o paghikab.

24. Ang Pag-aalaga ng Aso

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang sinumang mag-alaga ng aso, maliban pa sa aso na [ipinambabantay] sa alagang hayop o ipinangangaso o [ipinambabantay] sa pataniman, ay may nababawas mula sa kanyang gantimpala na isang qírát[1] [na gantimpala]."***

Ayon muli kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Kapag dumila ang aso sa lalagyan[2] ng sinuman sa inyo ay hugasan ninyo ito nang makapitong ulit at kuskusin[3] ninyo ito ng lupa sa ikawalong [paglilinis]."***

Ang mga Aral

1. Ang pagbabawal sa pag-aalaga ng aso maliban na lamang kung ginagamit sa pangangaso o pagbabantay ng mga alagang hayop o ng pataniman.
2. Ang pagpapalayo sa mga aso at ang utos na iwaksi ang mga ito.
3. Ang babala laban sa karumihan ng dinilaan ng aso: huhugasan ito nang makapitong ulit at pagkatapos ay kuskusin ng lupa.

25. Ang Pag-aalaala[4] kay Allah

Sinabi ni Allah (62:10): **"...At alalahanin ninyo si Allah nang madalas nang harinawa kayo ay magtagumpay."**

Sinabi pa Niya (33:41-42): **"O mga sumampalataya, alalahanin ninyo si Allah nang madalas na pag-aalaala, at luwalhatiin ninyo Siya sa umaga at gabi."**

Ayon kay Abu Músá al-Ash'arí (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"Ang paghahalintulad ng umaalaala sa kanyang Panginoon at ng hindi umaalaala sa kanyang Panginoon ay katulad ng buhay at patay."***

---

[1] Ang qírát ay kasinglaki ng bundok. Samakatuwid, ang isang may alagang aso ay nawawalan ng gabundok na gantimpala araw-araw.

[2] Plato o kaldero o baso o anumang katulad nito.

[3] Maaaring gumamit ng sabon sa paghuhugas ng nadilaan ng aso ngunit ang pinakamainam ay kuskusin ng lupa sapagkat natuklasang may mikrobyong galing sa aso na hindi napapatay ng sabon ngunit napapatay ng lupa.

[4] O Dhikr sa Arabe: ang pagbanggit ng mga papuri at mga panalangin kay Allah.

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"May dalawang salitang magaan sa dila, mabigat sa timbangan [ng mga gawa], naiibigan ng Pinakamaawain (Allah):*** **subhanalláhi wa bihamdih, subhanalláhil adhím.[1]"**

Ayon muli sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Na magsabi ako ng*** **subhanállahi wal hamdu lilláh[2]** ***at*** **lá iláha illalláhu walláhu akbar[3]** ***ay higit na ibig ko pa kaysa sa lahat ng bagay na sinisikatan ng araw."***

Ayon sa sinabi ni Jábir (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Ang pinakamainam na [kataga sa] pag-alaala [kay Allah] ay:*** **lá iláha illalláh.'[4]"**

26. Ang Kaibigan

Sinabi ni Allah (43:67): **"Ang mga magkakaibigan, sa araw na iyon, ay magiging kaaway ng isa't isa sa kanila, maliban sa mga Nangingilag magkasala."**

Sinabi pa Niya (25:27-29): **"At sa araw na kakagatin ng lumabag sa katarungan ang kanyang mga kamay ay magsasabi siya: "O kung sana'y tumahak akong kasama ng Sugo sa *tamang* landas. Ah, kapighatian sa akin! Sana ako ay hindi nagturing kay Polano bilang isang kaibigan. Talagang iniligaw nga niya ako palayo sa Paalaala matapos na dumating ito sa akin. ..."**

Sinabi pa Niya (37:50-57): **"At haharap ang iba sa kanila sa iba pa upang magtanungan. Sasabihin ng isa sa kanila: "Ako ay may kasamahan noon, Na nagsasabi, Ikaw ba ay talagang kabilang sa mga naniniwala na kapag namatay ba tayo at tayo ay naging alabok at mga buto na, tunay na tayo ba ay *bubuhaying muli at* talagang mga gagantihan?" Magsasabi siya: "Kayo ba ay magsisitingin?" At titingin siya kaya makikita niya iyon na nasa gitna ng Apoy. Magsasabi siya: "Sumpa man kay Allah, kamuntik mo na talagang maipahamak ako; At kung hindi dahil sa pagpapala ng aking Panginoon, talagang ako ay kabilang na sana sa mga dinala *sa Impiyerno*."**

Nagsabi ang Sugo (SAS): ***"Ang isang tao ay napapagaya sa paniniwala ng kanyang kaibigan; kaya tingnan ng sinuman sa inyo ang kanyang kinakaibigan."***

Ayon kay Abú Hurayrah (RA) ang Propeta (SAS) ay nagsabi: ***"May pitong [uri ng tao na] pasisilungin sila ni Allah sa Kanyang lilim sa araw na walang lilim kundi ang Kanyang lilim: ... dalawang taong nagmamahalan alang-alang kay Allah: nagkikita alang-alang sa Kanya at naghihiwalay alang-alang sa Kanya; ..."***

Ang mga Aral

1. Hindi maiiwasang magkaroon ang bawat ng kaibigan kaya dapat na maging masigasig na magkaroon ng matuwid na kaibigan na papatnubay at tutulong sa kabutihan.
2. Na ang kaibigan ay maaaring maging pinakamatindi sa mga kaaway kong siya ang nagtutulak sa mga pagsuway at pagtangging sumampalataya kay Allah.
3. Ang pag-iingat na makipagkaibigan sa mga Káfir sapagkat sila ay maaaring humadlang sa isang Muslim sa paggawa ng mabuti at pagtalima kay Allah.

27. Ang Pagtitiis

Sinabi ni Allah (3:200): **"O mga sumampalataya, magtiis kayo, magpakahigit kayo sa pagtitiis, ..."**

---

[1] Kaluwalhatian kay Allah at papuri sa Kanya; kaluwalhatian kay Allah, ang Dakila.

[2] Kaluwalhatian kay Allah at at ang papuri kay Allah.

[3] Walang tunay na Diyos kundi si Allah; si Allah ay pinakadakila.

[4] Walang tunay na Diyos kundi si Allah.

Sinabi pa Niya (2:155): **"At talagang susubukin Namin kayo sa pamamagitan ng pangyayaring tulad ng pangamba, gutom, at kabawasan mula sa mga pag-aari, sa mga buhay, at sa mga bunga. At iparating mo ang nakalulugod na balita sa mga Matiisin,"**

Ayon sa sinabi ni Suhayb (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Alláh (SAS): ***'Kataka-taka ang kalagayan ng mananampalataya. Tunay na ang kalagayan niya ay pawang mabuti. Walang mayroon niyon kundi ang mga mananampalataya. Kapag dinapuan siya ng nakalulugod, nagpapasalamat siya. At iyon ay mabuti para sa kanya. Kapag naman dinapuan siya ng nakalulumbay, nagtitiis siya. At iyan ay mabuti rin para sa kanya."***

Ayon sa sinabi ni Anas (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: ***'Si Allah na Makapangyarihan at Maluwalhati ay nagsasabi: 'Kapag sinubok Ko ang Aking lingkod sa pamamagitan ng [pagbulag sa] kanyang dalawang pinakamamahal [na mata] at siya naman ay nagtiis, tutumbasan Ko siya, kapalit ng dalawang iyon, ng Paraiso."***

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Walang dumarating sa isang Muslim na pagod, ni karamdaman, ni pagkabagabag, ni kalungkutan, ni kapinsalaan, ni lumbay, pati na ang tinik na ikinatitinik niya, kung hindi pinapawi ni Allah sa pamamagitan niyon ang ilan sa kanyang mga pagkakamali."***

Ayon pa rin kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: ***"Hindi titigil ang pagsubok sa lalaking mananampalataya, o babaeng mananampalataya, sa kanyang sarili, sa kanyang anak, at sa kanyang pag-aari hanggang sa makatagpo niya si Allah nang wala na siyang pagkakamali."***

Ang mga Aral

1. Ang paghihimok na maging matiisin sa lahat ng mga nangyayari at na mag-ingat na huwag maghinanakit sapagkat ito ang dahilan ng pagkawala ng gantimpala bunga ng pagsubok.
2. Na ang isang Muslim ay inaalisan ng mga pagkakasala sa pamamagitan ng mga pagsubok na dumarating sa kanya.
3. Ang pagtitiis sa paggawa ng mga pagtalima kay Allah at ang pagtitiis sa pag-iwas sa mga pagsuway sa Kanya ay kabilang sa mga pinakamainam na uri ng pagtitiis.
4. Kailangang malugod ang isang Muslim sa kapalarang ibinahagi sa kanya ni Allah yayamang si Allah ay Maalam at Marunong at Siya ang lalong nakababatid sa ikabubuti ng Kanyang lingkod.

اليوم الآخر
Ang Kabilang Buhay

Ang papuri ay ukol kay Allah. Ang pagpapala at ang pagbati ni Allah ay matamo ng pinakadakila sa lahat ng mga Propeta at mga Sugo, at ng lahat ng kanyang mag-anak at kanyang mga Kasama.

Kabilang sa mga Saligan at anim na Haligi ng Pananampalataya ang paniniwala sa Kabilang Buhay o Huling Araw.[1] Kaya naman ang tao ay hindi magiging Mananampalataya hangga't hindi siya sumasampalataya sa nasasaad sa Aklat ni Allah (Qur'an) at sa mga napatotohanang Sunnah[2] ng Sugo (SAS) na nahihinggil sa Araw na iyon. Ang kaalaman hinggil sa Araw na ito at ang madalas na paggunita rito ay mahalaga dahil may malaking impluwensiya ito sa pagiging matuwid ng kaluluwa ng tao, sa pangingilag niya na magkasala, at sa pananatili niya sa Relihiyon ni Allah. Walang nagpapatigas sa puso at nagpapasigla sa paggawa ng mga pagsuway kay Allah na tulad ng pagpapabaya sa paggunita sa Araw na iyon, at sa mga kakila-kilabot na bagay at mga matinding kapighatian sa Araw na iyon, na hinggil doon ay nagsabi si Allah (73:17): **"...sa araw na gagawa sa mga bata na ubanin?"** at nagsabi rin Niya (22:1-2): **"O mga tao, mangilag kayong magkasala sa inyong Panginoon! Tunay na ang pagyanig ng Huling Sandali ay kakila-kilabot na bagay. Sa Araw na makikita ninyo ito ay malilimutan ng bawat nagpapasuso ang pinasuso nito at mailalaglag ng bawat may dinadala *sa sinapupunan* ang dinadala nito. At makikita mo ang mga tao na *parang* mga lasing at hindi naman sila lasing, ngunit *dahil sa* ang pagdurusa mula kay Allah ay matindi."**

Ang Kamatayan

Ang kamatayan ang katapusan ng lahat ng may buhay rito sa mundo. Nagsabi si Allah (3:185): **"Ang bawat may-buhay ay makatitikim ng kamatayan...."** Sinabi pa Niya (55:26): **"Ang lahat ng sinumang nasa lupa ay malilipol."** Nagsabi naman Siya sa Kanyang Sugo (SAS) (39:30): **"Tunay na ikaw ay mamamatay at tunay na sila rin ay mga mamamatay."** Samakatuwid, walang isa man sa mga tao ang mabubuhay magpakailan man sa mundong ito. Nagsabi si Allah (21:34): **"At hindi Namin ibinigay sa isang tao noong wala ka pa ang Kawalang-kamatayan."**

Ang kamatayan ay tiyak na mangyayari na hindi magagawang pagdudahan. Ngunit sa kabila nito, ang karamihan sa mga tao ay mga pabaya. Kaya kailangang dalasan ng isang Muslim ang pag-aalaala sa kamatayan at paghandaan ito. Kailangan ding magbaon siya ng mabuting nagawa sa mundo para sa kapakanan niya sa Kabilang-buhay bago mahuli ang lahat. Nagsabi ang Sugo (SAS): ***"Samantalahin ninyo ang limang ito bago dumating ang limang iyon: ang iyong buhay bago dumating ang iyong kamatayan, ang iyong kalusugan bago dumating ang iyong karamdaman, ang iyong panahong walang ginagawa bago dumating ang iyong pagkakaabalahan, ang iyong kabataan bago dumating ang iyong katandaan, at ang iyong yaman bago dumating ang iyong kadalitaan."*** (Musnad al-Imám Ahmad)

Dapat mong malaman na sng patay ay walang madadala sa kanyang libingan na anumang makamundong pag-aari. Ang matitira lamang sa kanya ay ang nagawa niya. Kaya maging masigasig kang magbaon ng mabuting gawa na sa pamamagitan nito ay matatamo mo ang buhay na walang hanggan at ang kaligtasan sa pagdurusa kung ipahihintulot ni Allah.

---

[1] Tumutukoy ito sa anumang magaganap pagkatapos ng kamatayan ng tao.

[2] Ang anumang sinabi, ginawa at sinang-ayunang ng Sugo (SAS).

Ang taning ng tao ay di-malinaw; walang nakaaalam nito kundi si Allah lamang. Kaya walang isa mang nakaaalam kung kailan siya mamamatay at kung saan siya mamamatay sapagkat ito ay bahagi ng kaalaman hinggil sa Nakalingid na natatanging si Allah ang nakaaalam.

Kapag dumating ang kamatayan ay hindi na magagawang itaboy ito o ipagpaliban ito o takasan ito. Sinabi ni Allah (7:34): **"At ang bawat kalipunan ay may taning; kaya kapag dumating na ang kanilang taning, hindi sila mahuhuli ng isang saglit at hindi rin sila mauuna."**

Ang Mananampalataya, kapag pinuntahan na ng kamaatayan, ay pinupuntahan ng anghel ng kamatayan na nasa magandang anyo at may mabangong amoy. Kasama nitong dumarating ang mga anghel ng awa na magpaparating sa kanya ng nakalulugod na balita ng pagpasok sa Paraiso. Nagsabi si Allah (41:30): **"Tunay na ang mga nagsabing, "Si Allah ang aming Panginoon," at pagkatapos ay nananatiling matuwid, magsisibabaan sa kanila ang mga anghel *sa sandali ng kamatayan upang magsabi* na "Huwag kayong mangamba at huwag kayong malungkot, at tanggapin ninyo ang nakalulugod na balita ng *pagpasok sa* Paraiso na sa inyo noon ay ipinangangako." "**

Kapag namatay naman ang isang Káfir (di-sumasampalataya o tumatangging sumampalataya) ay pupuntahan siya ng anghel ng kamatayan na may nakatatakot na anyo at maitim ang mukha. Darating kasama nito ang mga anghel ng parusa na magbabalita sa kanya ng pagdurusang tatamuhin niya. Sinabi ni Allah (6:93): **"At kung nakikita mo sana kapag ang mga lumalabag sa katarungan ay nasa mga hapdi ng kamatayan samantalang ang mga anghel ay nag-aabot ng kanilang mga kamay *habang nagsasabi*: "Ilabas ninyo ang inyong mga kaluluwa; ngayon ay gagantihan kayo ng pagdurusa ng kahihiyan dahil sa kayo noon ay nagsasabi hinggil kay Allah ng hindi totoo at kayo noon sa Kanyang mga Kapahayagan ay nagmamalaki."**

Kapag dumating ang kamatayan, mabubunyag ang katotohanan at magiging malinaw na ang lahat sa bawat tao. Sinabi ni Allah (23:99-100): **"Hanggang sa, noong dumating na ang kamatayan sa isa sa kanila, magsabi siya: "Panginoon ko, pabalikin Mo po ako nang harinawa ako ay makagawa ng matuwid sa naiwan ko!" Aba'y hindi! Tunay na ito ay isang salitang siya ang nagsasabi nito. At ang nasa likod nila ay isang hadlang hangang sa araw na muli silang bubuhayin."**

Kaya kapag dumating ang kamatayan ay hahangarin ng Káfir at makasalanan na muling mabuhay upang gumawa ng mga matuwid na gawa ngunit wala nang kabutihang maidudulot ang pagsisi kapag nahuli na ang lahat. Nagsabi ni Allah (42:44): **"At makikita mo ang mga lumalabag sa katarungan nang nakita na nila ang pagdurusa ay magsasabi sila: "May daan ba pabalik *sa mundo*?"**

Bahagi ng awa ni Allah sa Kanyang mga lingkod na papasukin sa Paraiso ang sinumang ***lá iláha illalláh*** (Walang tunay na Diyos kundi si Allah) ang huling salita bago namatay. Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): ***"Ang sinumang ang huling salita niya sa mundo ay lá iláha illalláh, papasok siya sa Paraiso."*** (Itinala ni Imám Abú Dáwúd.) Iyon ay sapagkat hindi magagawang sabihin ito ng isang tao sa maselang sandaling iyon kung hindi siya tapat na naniniwala rito. Ang hindi tapat na naniniwala rito ay malilimutang sabihin ito dahil sa tindi ng dumapo sa kanya na hapdi ng paghihingalo. Kaya dahil doon, Sunnah (itinatagubilin) sa isang pupunta sa isang naghihingalo na ipabigkas dito ang ***lá iláha illalláh.***

Ang Libingan

Nagsabi ang Sugo (SAS): ***"Tunay na ang tao—kapag inilagay na sa libingan nito, tinalikuran na at umalis na ang mga nakilibing sa kanya—tunay na siya ay talagang makaririnig ng mga yabag ng kanilang mga sapin sa paa. Pagkatapos ay pupuntahan siya ng dalawang anghel at pauupuin nila siya at magsasabi sila sa kanya: 'Ano ang sinasabi mo noon sa taong ito (si***

Muhammad)?' " Nagsabi pa siya (SAS): ***"Tungkol naman sa Mananampalataya, magsasabi ito: 'Sumasaksi ako na siya ay Lingkod ni Allah at Kanyang Sugo.' Kaya may magsasabi sa kanya: 'Tingnan mo ang luklukan mo sana sa Impiyerno, pinalitan ni Alláh alang-alang sa iyo ng isang luklukan sa Paraiso."*** Nagsabi pa siya (SAS): ***"Kaya kapwa niya makikita ang dalawang ito. Tungkol naman sa Káfir o Munáfiq ay may magsasabi naman dito: 'Ano ang sinasabi mo noon sa taong ito (si Muhammad)?' At magsasabi ito: 'Hindi ko alam; sinasabi ko noon ang sinasabi ng mga tao.' Kaya may magsasabi: 'Hindi mo nalaman at hindi mo sinunod ang patnubay?' Pupukpukin siya ng mga martilyong bakal ng isang pukpok kaya mapasisigaw siya ng sigaw na maririnig ng anumang nasa malapit sa kanya maliban sa tao at jinní."***

Ang pagbabalik ng kaluluwa sa katawan sa loob ng libingan ay ilan sa mga bagay hinggil sa Kabilang-buhay na hindi matatalos ng isipan ng tao sa daigdig. Nagkaisa ang mga Muslim sa paniniwala na ang tao ay pagiginhawahin sa libingan niya kapag siya ay isang Mananampalataya na karapat-dapat palasapin ng kaginhawahan, o pagdurusahin kapag siya ay karapat-dapat palasapin ng pagdurusa. Nagsabi nga si Allah (40:46): **"Ang Apoy, idadarang sila roon sa umaga at gabi. At sa araw na sumapit ang Huling Sandali** ***ay sasabihin sa mga anghel*****: "Papasukin ninyo ang mga kampon ni Paraon sa pinakamatinding pagdurusa."** " Nagsabi naman ang Sugo (SAS): ***"Manalangin kayo ng pagpapakupkop kay Allah laban sa pagdurusa sa libingan."***

Ang matinong isip ay hindi magkakaila nito sapagkat nakikita ng tao sa buhay sa mundong ito ang nakahahawig ng dinaranas ng nasa libingan. Ang natutulog ay maaaring makadama na siya ay pinagdurusa ng matinding parusa; magsisigaw siya at hihingi ng saklolo ngunit ang kanyang katabi ay hindi makararamdam niyon. Ito ay sa kabila ng malaking pagkakaiba sa pagitan ng buhay at kamatayan. Ang pagdurusa sa libingan ay kapwa sa kaluluwa at sa katawan. Nagsabi nga ang Sugo (SAS): ***"Ang libingan ang una sa mga yugto ng Kabilang-buhay. Kaya kung nakaligtas siya rito, ang anumang pagkatapos nito ay higit na madali kaysa rito; ngunit kung hindi siya nakaligtas dito, ang anumang pagkatapos nito ay higit na matindi kaysa rito."*** (Itinala ni Imám at-Tirmidhí) Kaya nararapat sa isang Muslim na dalasan ang panalangin na iligtas siya sa parusa sa libingan, lalong-lalo na bago magsabi ng ***assalámu 'alaykum wa rahmatulláh*** sa Saláh.[1] Gayon din ang pagiging masigasig sa paglayo sa mga pagsuway na siyang unang dahilan ng pagdurusa sa libingan at sa Impiyerno. Tinawag itong pagdurusa sa libingan sapagkat ang karamihan sa mga tao ay inililibing. Gayon pa man, ang nalunod o ang nasunog o ang nakain ng mabangis na hayop o ang anumang tulad nito na hindi nalibing ay pinagdurusa o pinalalasap ng ginhawa sa **Barzakh.**[2]

Ang pagdurusa sa libingan ay sari-sari gaya ng pagpukpok ng mga martilyong bakal at iba pa. Pupunuin ng kadiliman ang libingan ng isang patay, lalatagan siya ng higaang mula sa Impiyerno, at magbubukas sa harap niya ng isang pinto mula sa Impiyerno. Ang masagwang gawa niya ay magpapakita sa kanya sa anyo ng isang lalaking pangit ang mukha at nakasuot ng damit na mabaho ang amoy, na mananatiling kasama niya sa libingan niya.

Ang pagdurusa ay magpapatuloy kung ang namatay ay isang Káfir o isang Munáfiq. Ngunit kung ang namatay naman ay isang Mananampalatayang masuwayin, magkakaiba ang pagdurusa ayon sa pagsuway na nagawa at maaari pang itigil ang parusa sa kanya. Ang mabuting Mananampalataya naman ay lalasap ng ginhawa sa libingan niya sapagkat paluluwagin para sa kanya ang kanyang libingan at pupunuin ng liwanag. Magbubukas para sa kanya ng isang pinto patungo sa Paraiso. Makararating sa kanya ang halimuyak nito at bango nito. Lalatagan siya ng higaang mula sa Paraiso.

---

[1] Ang panalanging ito ay: ***alláhumma inní a'údhu bika min 'adhábi jahannam, wa min 'adhábil qabri, wa min fitnatil mahyá wal mamát, wa min fitnatil masíhid dajjál***: O Allah, tunay na ako po ay nagpapakupkop sa Iyo laban sa pagdurusa sa Impiyerno at laban sa pagdurusa sa libingan, laban sa tukso ng buhay at kamatayan, at laban sa tukso ng Bulaang Kristo.

[2] Ito ay ang yugto ng panahon sa pagitan ng kamatayan ng tao at muling pagbubuhay.

Ang mabuti niyang gawa ay magpapakita sa kanya sa anyo ng isang magandang lalaki na aaliw sa kanya sa kanyang libingan.

Ang Pagsapit ng Huling Sandali[1] at ang mga Tanda Nito

Hindi nilikha ni Allah ang daigdig upang manatili kailanman. Darating dito ang isang araw na pagwawakasan nito. Ang araw na ito ay ang araw ng pagsapit ng Huling Sandali. Ito ay isang katotohanang di-mapag-aalinlanganan. Nagsabi si Allah (40:59): **"Tunay na ang Huling Sandali ay talagang darating, walang pag-aalinlangan hinggil dito..."** Sinabi pa Niya (34:3): **"Nagsabi ang mga tumangging sumampalataya: "Hindi darating sa amin ang Huling Sandali." Sabihin mo: "Aba'y hindi, sumpa man sa aking Panginoon, talagang darating ito sa inyo.""** Ang Huling Sandali ay malapit na sapagkat nagsabi si Allah (54:1): **"Nalalapit na ang Huling Sandali...."** Nagsabi pa Siya (21:1): **"Nalalapit na para sa mga tao ang Pagtutuos sa kanila habang sila ay pabayang bumabaling palayo."** Ngunit ang pagiging malapit na ng Araw ng Pagtutuos ay hindi batay sa sukatan ng mga tao at sa nalalaman nila. Ito ay kaugnay sa kaalaman ni Allah at sa nagdaan sa edad ng mundo.[2] Ang kaalaman hinggil sa pagsapit ng Huling Sandali ay kabilang sa kaalamang Nakalingid na sinarili ni Allah ang kaalaman hinggil doon. Hindi Niya ito ipinaalam sa isa man sa Kanyang mga nilikha. Sinabi Niya (33:63): **"Tinatanong ka ng mga tao hinggil sa Huling Sandali. Sabihin mo: "Ang kaalaman hinggil dito ay nasa kay Allah lamang." At ano ang magpapabatid sa iyo, baka ang Huling Sandali ay malapit na?"**

Bumanggit ang Sugo (SAS) ng mga tandang nagpapahiwatig sa nalalapit na pagdating ng Huling Sandali. Kabilang sa mga ito ay ang pagdating ng ***al-Masíh ad-Dajjál*** (Bulaang Kristo). Siya ay isang malaking tukso sa mga tao dahil bibigyan siya ni Allah ng kapangyarihang makagawa ng mga mahimalang bagay na ikalilinlang ng maraming tao. Uutusan niya ang langit na umulan at ito ay uulan; uutusan niyang tumubo ang damo at ito ay tutubo; bubuhay siya ng patay; at iba pang mga himala. Nabanggit din ng Sugo (SAS) na siya ay kirat. Darating siya na dala ang halimbawa ng Paraiso at Impiyerno; ang sinasabi niya na Paraiso ay Impiyerno at ang sinasabi naman niya na Impiyerno ay Paraiso. Mananatili siya sa Lupa sa loob ng apatnapung araw: may araw na gaya ng isang taon, may araw na gaya ng isang buwan, may araw na gaya ng isang linggo, at ang nalalabing mga araw ay gaya ng mga karaniwang araw. Walang matitirang lugar sa daigdig na hindi niya papasukin, maliban sa Makkah at Madínah.

Kabilang rin sa mga tanda ng Huling Sandali ay ang pagbaba ni Jesus na anak ni Maria (AS) sa puting minaret sa dakong silangan ng Damascus sa oras ng Saláh sa madaling araw, na doon ay magdadasal siya ng dasal sa madaling araw kasama ng mga tao. Pagkatapos ay hahanapin niya ang Bulaang Kristo at kanya itong papatayin. Ang isa pa rin sa mga tanda ng Huling Sandali ay ang pagsikat ng araw sa kanluran. At kapag nakita ito ng mga tao, matatakot sila at mananampalataya ngunit wala nang maidudulot na mabuti ang kanilang pagsampalataya. Mayroon pang maraming ibang tanda ng pagsapit ng Huling Sandali.

Walang maaabutan ang Huling Sandali kundi ang mga taong ubod ng sama dahil magpapadala si Allah, bago sumapit ang Huling Sandali, ng banayad na hanging kikitil sa mga mananampalataya. Kaya kapag nagpasya na si Allah na hatulan ng kamatayan ang mga nilikha at wakasan ang daigdig, mag-uutos Siya sa anghel na hipan ang Tambuli. At kapag narinig iyon ng mga tao ay mamamatay sila. Nagsabi si Allah (39:68): **"At iihip sa tambuli at mamamatay ang sinumang nasa mga langit at ang sinumang nasa lupa, maliban sa niloob ni Allah...."** Magaganap iyon sa araw ng Biyernes at pagkatapos niyon ay mamamatay ang lahat ng anghel at walang matitira kundi si Allah.

---

[1] Ang Huling Sandali na tinutukoy rito ay ang huling sandali ng isang tao, o ng Sansinukob bago sirain at lipulin ni Allah ang lahat ng Kanyang nilalang.

[2] Ang panahon ngayon ay higit na malapit sa Huling Sandali kaysa sa oras ng paglikha ng mundo.

Ang buong katawan ng isang tao ay maglalaho at kakainin ng lupa maliban sa napakaliit na buto sa dulo ng gulugod (*spinal cord*). Ang mga katawan naman ng mga propeta at mga **Shahíd** (namatay na alay ang buhay sa Islam) ay hindi kakainin ng lupa. Magpapadala si Allah ng ulan at manunumbalik ang mga katawan ng mga tao. Kapag ninais na ni Allah na buhayin ang mga tao ay bubuhayin muna Niya si Isráfil, ang anghel na nakatalaga sa pag-ihip ng Tambuli. Iihip ito sa tambuli sa ikalawang pagkakataon at bubuhayin ni Allah ang lahat ng nilikha. Magsisilabasan ang mga tao sa kanilang libingan, na gaya ng kung papaano silang nilikha ni Allah sa unang pagkakataon: mga nakayapak, mga hubad, at mga di-tuli. Nagsabi si Allah (36:51): **"At iihip muli sa tambuli at walang-anu-ano sila, buhat sa mga libingan, ay dali-daling magsisilalabasan patungo sa kanilang Panginoon."** Nagsabi pa Siya (70:43-44): **"Sa Araw na magsisilabasan sila mula sa libingan nang mabilis na para bagang nag-uunahan sila tungo sa mga diyus-diyusan *nila*. Mapagpakumbabang nakatungo ang mga tingin nila—binabalot sila ng kahihiyan! Iyan ang araw na sa kanila noon ay ipinangangako."**

Ang unang ilalabas sa lupa ay ang ating Propetang si Muhammad (SAS) gaya ng nasaad mula sa kanya. At pagkatapos nito ay dadalhin ang mga tao sa pook na pagtitipunan sa kanila. Ang pook na ito ay malapad at malawak. Ang mga Káfir ay titipunin na naglalakad sa pamamagitan ng kanilang mga mukha. (Tinanong na ang Sugo (SAS) kung papaano silang titipunin na naglalakad sa pamamagitan ng kanilang mukha. Nagsabi siya: ***"Ang nagpalakad sa kanila sa pamamagitan ng kanilang mga paa ay magagawa silang palakarin sa pamamagitan ng kanilang mga mukha."***) Ang tumalikod sa paggunita kay Allah ay bubuhaying muli na isang bulag. Lalapit ang araw sa mga tao. At ang dami ng pawis ng tao ay ayon sa kanilang mga kasamaang nagawa. Mayroon sa kanilang ang pawis ay aabot sa bukong-bukong, mayroon sa kanilang hanggang sa baywang, at mayroon sa kanilang ang pawis ay halos umabot na sa ilong.

Mayroong pasisilungin si Allah sa Kanyang lilim sa araw na walang ibang lilim kundi ang Kanyang lilim. Nagsabi ang Sugo (SAS): ***"May pitong [uri ng tao na] pasisilungin ni Allah sa Kanyang lilim sa araw na walang lilim kundi ang Kanyang lilim: makatarungang pinuno; binatang lumaki sa pagtalima kay Allah; lalaking nakatali ang puso sa mga masjid; dalawang taong nagmamahalan alang-alang kay Allah: nagkikita alang-alang sa Kanya at naghihiwalay alang-alang sa Kanya; lalaking inanyayahan ng isang babaeng may mataas na kalagayan at kagandahan, ngunit nagsabi siya: 'Tunay na ako ay natatakot kay Allah;' at taong nagkawanggawa ng isang kawanggawa at ikinubli niya ito upang hindi malaman ng kaliwa niya ang ginugol ng kanan niya; at taong nang maalaala si Allah habang nag-iisa ay nag-umupaw ang mga mata niya [sa luha]."***

Ang mga nabanggit na ito ay hindi lamang ukol para sa lalaki datapuwa't ukol din para sa babae: pananagutin din siya sa mga ginawa niya—kung mabuti ang kanyang mga nagawa ay mabuti rin ang gantimpala at kung masama ang kanyang mga nagawa ay masama rin ang gantimpala. Ang tatanggapin niya ay katulad ng ukol sa lalaki na gantimpala at pagtutuos.

Sa gayong katayuan, titindi ang uhaw sa lahat ng mga tao sa araw na iyon na ang haba ay katumabas ng limampung libong taon, ngunit para sa mga sumampalataya iyon ay lilipas nang mabilis: kasingtagal ng pagsasagawa ng dasal na tungkuling isagawa. Pupunta ang mga Muslim sa Hawd (Lawa) ng Propeta (SAS) upang uminom doon. (Ang Hawd ay isang malaking pagpaparangal na tanging sa ating Propeta [SAS] ipinagkaloob ni Allah. Iinom doon ang mga tagasunod niya sa Araw ng Pagbubuhay. Ang tubig nito ay higit na matindi ang kaputian kaysa sa gatas, higit na matamis kaysa sa pulut-pukyutan; ang amoy nito ay higit na mabango kaysa sa musk, at ang mga panalok dito ay kasindami ng bilang ng mga bituin sa langit. Ang sinumang uminom dito nang isang ulit ay hindi na mauuhaw pagkatapos niyon kailanman.)

Mananatili ang mga tao sa pook na pinag-ipunan sa kanila nang mahabang panahon habang naghihintay ng hatol at pagsisiyasat sa kanila. Kapag nagtagal na ang kanilang pagtayo at paghihintay kalakip ng dinaranas nilang matinding hirap at init ng araw ay maghahanap sila ng mamamagitan para sa kanila kay Allah upang hilinging hatulan na ang mga tao. Pupuntahan nila si Adan (AS) ngunit ito ay hihingi ng paumanhin na hindi makapamamagitan. Pupuntahan nila si Noe (AS) at ito ay hihingi rin ng paumanhin. Pupuntahan nila si Abraham (AS) at ito ay hihingi rin ng paumanhin. Pupuntahan nila si Moises (AS) at ito ay hihingi rin ng paumanhin. Pupuntahan nila si Jesus (AS) at ito ay hihingi rin paumanhin. At saka nila pupuntahan si Muhammad (SAS) at magsasabi siya: "Ako ang mamamagitan." Magpapatirapa siya sa ilalim ng Trono at magpupuri kay Allah ayon sa mga papuring isisiwalat Nito sa kanya sa sandaling iyon. At sasabihin sa kanya: "O Muhammad, itaas mo ang iyong ulo; humiling ka at bibigyan ka; mamagitan ka at tatanggapin ang iyong pamamagitan." Kaya ipahihintulot na ni Allah na simulan ang pagsisiyasat at ang paghahatol. Ang mga tagasunod ni Propeta Muhammad (SAS) ang unang sisiyasatin.

Ang unang sisiyasatin sa mga nagawa ng tao ay ang kanyang pagsagawa ng Saláh (dasal): kung naging wasto at katanggap-tanggap ito, isasaalang-alang ang iba pang nagawa niya; at kung tatanggihan ito, tatanggihan ang iba pa niyang nagawa. Tatanungin din ang tao tungkol sa limang bagay: tungkol sa kanyang buhay kung sa ano niya inubos ito, tungkol sa kanyang kabataan kung sa ano niya ginamit ito, tungkol sa kanyang kayamanan kung saan niya nakuha ito at kung sa ano niya ginugol ito, at tungkol sa kanyang kaalaman kung ano ang ginawa niya rito.

Ang unang hahatulan sa mga tao ay ang kasalanang kaugnay sa pagpatay. Ang kabayaran sa kasalanan sa araw na iyon ay ang mga Hasanah (nagawang mabuti) at ang mga Sayyi'ah (nagawang masama). Kukuha mula sa mga Hasanah ng taong nakagawa ng kasalanan at ibibigay sa nagawan niya ng kasalanan. At kapag kinapos ang kanyang mga Hasanah, kukuha mula sa mga Sayyi'ah ng taong nagawan niya ng kasalan at ililipat sa kanya.

Pagkatapos ng pagsisiyasat ay itatayo ang Sirát. (Ito ay isang tulay na manipis pa sa buhok at matalas pa sa espada na itatayo sa ibabaw ng Impiyerno.) Ang bilis ng pagdaan ng mga tao sa Sirát ay batay sa kanilang gawa. Mayroon sa kanilang daraan na kasingbilis ng kisap-mata, kasingbilis ng hangin, at kasingbilis ng mga matuling kabayo. Mayroon din sa kanilang magsisigapang. Sa ibabaw ng Sirát ay mayroong mga kalawit na susungkit sa mga tao at itatapon sila sa Impiyerno. Magsisilaglagan sa Impiyerno ang mga Káfir at ang mga masuwaying Mananampalatayang niloob ni Allah na malaglag. Ang mga Káfir ay mananatili magpakailanman sa Impiyerno, ngunit ang mga masuwaying Mananampalataya ay pagdurusahin doon hangga't ninanais ni Allah at pagkatapos ay hahanguin din upang ipasok sa Paraiso. Magpapapahintulot si Allah ~~sa si~~numang ninais Niya sa mga propeta, mga sugo, at mga matutuwid na tao na mamagitan para sa ibang pumasok sa Impiyerno na mga sumampalataya sa Tawhíd. At hahanguin din sila ni Allah mula roon.

Ang mga tumatawid sa Sirát—na mga mananahan sa Paraiso —ay titigil sa tulay na nasa pagitan ng Paraiso at Impiyerno upang magsingilan sa mga pagkakasalang nagawa nila sa isa't isa. Kaya hindi makapapasok sa Paraiso ang isang taong may pagkakasala sa kanyang kapatid sa pananampalataya hanggang hindi siya nakapagbabayad dito at hanggang hindi sila nasisiyahan sa isa't isa. At kapag pumasok na ang mga taga-Paraiso sa Paraiso at pumasok na rin ang mga taga-Impiyerno sa Impiyerno, dadalhin ang kamatayan na nasa anyong lalaking tupa at kakatayin sa pagitan ng Paraiso at Impiyerno habang nanununod ang mga taga-Paraiso at ang mga taga-Impiyerno. Pagkatapos nito ay sasabihin: "O mga taga-Paraiso, mabuhay nang walang hanggan sapagkat wala nang kamatayan; o mga taga-Impiyerno, mabuhay nang walang hanggan sapagkat wala nang kamatayan." Kaya kung may isang mamamatay sa galak, namatay na sana sa galak ang mga taga-Paraiso; at kung may isang mamamatay sa hinagpis, namatay na sana sa hinagpis ang mga taga-Impiyerno.

Ang Impiyerno at ang Pagdurusa Roon

Nagsabi si Allah (2:24): **"...pangilagan ninyo ang Apoy na ang panggatong ay ang mga tao at ang mga bato, na inihanda para sa mga tumatangging sumampalataya."** Nagsabi naman ang Sugo (SAS) sa kanyang mga Kasama: ***"Ang [init ng] inyong apoy na pinaririkit ninyo ay isang bahagi sa pitumpung bahagi [ng init] ng apoy ng Impiyerno."*** Nagsabi sila: "O Sugo ni Allah, kahit nga ito ay talagang sapat na." Nagsabi pa siya: ***"At tunay na iyon ay nakahihigit ng animnapu't siyam na bahagi, na ang bawat bahagi ay katulad [ng init] nito."***

Ang Impiyerno ay may pitong antas na ang bawat antas ay higit na matindi ang pasakit na dulot kaysa sa ibang antas. Ang bawat antas sa mga ito ay tatahanan ng mga tao ayon sa kanilang mga ginawa. Ang mga Munáfiq (Nagpapangap na Muslim) ay ilalagay sa pinakamababang antas ng Impiyerno na siyang pinakamatindi ang pasakit. Ang pagdurusa ng mga mapupunta sa Impiyerno na mga Káfir ay tuloy-tuloy at hindi titigil. Sa tuwing naluluto ang kanilang balat, muli itong panunumbalikin para sa karagdagang pagdurusa na naman. Nagsabi si Allah (4:56): **"Sa tuwing naluluto ang kanilang mga balat, pinapalitan Namin sila ng mga balat na iba sa una, upang malasap nila ang pagdurusa."** Nagsabi pa Siya (35:36): **"Ngunit ang mga tumangging sumampalataya ay mapasasakanila ang apoy ng Impiyerno na hindi pupuksa sa kanila upang mamatay sila. At hindi rin magpapagaan sa kanila ng pagdurusang dulot nito. Ganyan Kami gaganti sa bawat palatangging sumampalataya."**

Tatanikalaan sila roon at igagapos ang mga leeg nila. Nagsabi si Allah (14:49-50): **"At iyong makikita ang mga sumalansang, sa Araw na iyon, na sama-samang nakagapos sa mga tanikala. Ang kanilang mga damit ay mula sa alkitran at tatakpan ang kanilang mga mukha ng apoy."**

Ang pagkain ng mga mapupunta sa Impiyerno ay ang Zaqqúm sapagkat nagsabi si Allah (44:43-46): **"Tunay na ang puno ng Zaqqúm ang magiging pagkain ng mga makasalanan. Gaya ng latak ng langis, kukulo ito sa loob ng mga tiyan gaya ng pagkulo ng mainit na tubig."** Nagsabi naman ang Sugo (SAS): ***"Kung may isang patak mula sa Zaqqúm na pumatak sa mundo, talagang nakasira na sana ito sa mga naninirahan sa mundo: sa mga pamumuhay nila. Kaya papaano na ang sinumang ito ang magiging pagkain niya?"*** (Itinala ni Imám at-Tirmidhí)

Binibigyang-linaw ng isang sanaysay buhat sa Sugo (SAS) na nasasaad sa aklat ng Sahíh Muslim kung gaano kabigat ang pagdurusa sa Impiyerno at gaano katindi ang kaginhawahan sa Paraiso. Ayon sa sanaysay, dadalhin sa Impiyerno ang Káfir na pinakamaginhawa ang buhay sa mundo. Ilulublob siya rito nang sandali at pagkatapos ay sasabihin sa kanya: "May nagdaan na ba sa iyo noon na kaginhawahan?"

"Wala. Walang nagdaan sa akin na kaginhawahan kailanman," ang sasabihin niya.

Nakalimutan niya ang lahat ng kaginhawahan at kariwasaan na nalasap sa lupa dahil sa sandaling paglulublob Impiyerno.

Gayon din ang Mananampalatayang may pinakamiserableng pamumuhay sa daigdig, dadalhin siya sa Paraiso. Ipapasok siya rito nang sandali at saka sasabihin sa kanya: "May nagdaan na ba sa iyo noon na kamiserablehan?"

"Wala. Walang nagdaan sa akin na kamiserablehan ni kapinsalaan kailanman."

Nakalimutan niya ang lahat ng dinanas niyang kamiserablehan, karukhaan at kalungkutan dahil sa sandaling pagpasok sa Paraiso.

Ang Katangian ng Paraiso

Ang Paraiso ay ang tahanan ng buhay na walang hanggan at ang pagpaparangal para sa mga matuwid na lingkod ni Allah. Doon ay mayroong kaginhawahang wala pang matang nakakita, wala pang tainga na nakarinig, at hindi pa sumagi sa isip ng tao. Sinabi ni Allah (32:17): **"At hindi**

nalalaman ng isang tao ang itinago para sa kanila na ikalulugod ng mga mata bilang ganti sa anumang ginagawa nila noon."

Ang Paraiso ay binubuo ng mga antas na magkakaiba ang mga kalagayan ng mga mananampalataya roon ayon sa kanilang mga nagawa sa mundo. Nagsabi si Allah (58:11): **"...itataas ni Allah sa mga antas ang mga sumampalataya mula sa inyo at ang mga binigyan ng kaalaman...."**

Makakain at maiinom nila roon ang minimithi ng kanilang mga sarili. Doon ay may mga ilog ng tubig na di-nagbabago ang lasa at amoy, mga ilog ng gatas na hindi nagbabago ang lasa, may mga ilog ng dinalisay na pulut-pukyutan, at mga ilog ng alak na masarap para sa mga umiinom. Ang kanilang alak ay hindi katulad ng alak dito sa lupa. Nagsabi si Allah (37:45-47): **"Magpapaikot sa kanila ng kopa mula sa dalisay na alak: maputi, masarap para sa mga umiinom. Walang taglay ito na kapinsalaan at hindi sila, mula rito, malalasing."**

Doon ay mag-aasawa sila ng mga magagandang dilag. Nagsabi ang Sugo (SAS): ***"Kung may isang babaeng buhat sa Paraiso na susulyap sa mga naninirahan sa lupa, talagang paliliwanagin niya ang anumang nasa pagitan ng dalawa—ang langit at lupa—at talagang pupunuin niya ito ng mabangong halimuyak."***

Ang pinakamalaking kaligayahan ng mga maninirahan sa Paraiso ay ang mapagmasdan si Allah. Ang mga maninirahan sa Paraiso ay hindi iihi, hindi dudumi, hindi sisipunin, at hindi dudura. Ang mga suklay nila ay ginto at ang mga pawis nila ay *musk*. Ang kaligayahan nilang ito ay mamamalagi, hindi titigil at hindi mababawasan. Nagsabi ang Sugo (SAS): ***"Ang sinumang papasok sa Paraiso ay pagiginhawahin, hindi na maghihirap at hindi na susubukin. Ang pinakakaunti ang bahagi sa mga maninirahan sa Paraiso—at siya ang kahuli-hulihang lalabas sa Impiyerno at papasok sa Paraiso—ay mainam kaysa sa buong mundo nang makasampung ulit."***

مختصر السيرة النبوية

Maikling Talambuhay ng Propeta

Ang Arabia Bago Dumating ang Islam

Ang Paganismo ang siyang umiiral na relihiyon noon sa mga Arabe. Dahil sa pagkakayakap nila sa Paganismo na sumasalungat sa matuwid na pananampalataya, binansagan ang kapanahunan nila na *al-Jáhiliyah*: ang Panahon ng Kamangmangan. Ang ilan sa pinakabantog sa mga diyos-diyusang sinasamba nila noon bukod pa kay Allah na tunay na Diyos ay sina Al-Lát, Al-'Uzzá, Manáh at Hubal. Ngunit mayroon din sa mga Arabe na yumakap sa Judaismo, o Kristiyanismo, o Zoroasterismo. Mayroon din sa kanila na mga iilang indibiduwal na patuloy na yumayakap sa *al-Hanafiyah*, ang paniniwala ni Abraham.

Tungkol naman sa buhay pang-ekonomiya, ang mga *Badawí*[1] ay umaasa nang lubusan sa yamang panghayupan na nakabatay sa pagpapastol. Ang saligan naman ng buhay pang-ekonomiya ng mga *Hádir*[2] ay ang pagsasaka at ang pangangalakal. Bago dumating ang Islam, ang Makkah ang pinakamalaking lunsod pangkalakalan sa Arabia. Mayroon na ring mga pamayanang may kabihasnan sa maraming rehiyon. Tungkol naman sa kalagayang panlipunan, ang kawalang-katarungan ay laganap, walang karapatan ang mahihina, inililibing nang buhay ang mga batang babae, nilalapastangan ang mga karangalan, nilalabag ng malakas ang karapatan ng mahina, nag-aasawa sila nang walang takda, ang pangangalunya ay laganap, at ang mga digmaan sa pagitan ng mga lipi ay nangyayari sanhi ng napakababaw na mga kadahilanan. Ito, sa maikling salita, ay isang dagliang sulyap sa kalagayan ng Arabia bago dumating ang Islam.

Ang Handog

Ipinagmamalaki noon ng mga Quraysh kay 'Abdulmuttalib, ang lolo ni Propeta Muhammad (SAS), ang pagkakaroon nila ng mga anak at yaman. Kaya naman nagpanata si 'Abdulmuttalib na kung pagkakalooban nga siya ni Allah ng sampung anak na lalaki, iaalay niya ang isa sa kanila bilang handog sa mga dinidiyos. Natupad ang kanyang ninais; siya ay napagkalooban ng sampung anak na lalaki, na ang isa sa kanila ay si 'Abdulláh, ang ama ng Propeta (SAS). Nang nais nang isakatuparan ni 'Abdulmuttalib ang panata niya ay sinalungat siya ng mga tao upang mapigilan siya nang sa gayon ay hindi iyon maging issng kaugalian sa mga tao. Nagkaisa sila na gumawa ng palabunutan upang pagpilian si 'Abdulláh at ang sampung kamelyo na magiging pantubos sa kanya. Pagkatapos ay magdadagdag pa sila roon ng sampung kamelyo kung si 'Abdulláh ay mabubunot. Isinagawa nila ang pagbunot. Ngunit sa tuwina ay si 'Abdulláh ay nabubunot. Sa ikasampung pagbunot ay nabunot na rin ang mga kamelyo na umabot na sa isandaan. At kinatay nila ang mga kamelyo.

Si 'Abdulláh ang pinakamalapit sa puso ni 'Abdulmuttalib sa lahat ng kanyang mga anak, lalo na nang matapos ang pagtubos dito at nang nagsimula na itong lumaki, nagbinata at nilitawan ang noo nito ng mga liwanag na hindi nakikita sa ibang tao. Nang sumapit na sa wastong gulang si 'Abdulláh ay pumili ang kanyang ama para sa kanya ng isang dalagang kabilang sa liping Banú Zuhrah, na ang pangalan ay Áminah Bint Wahb. Ipinakasal siya ni 'Abdulmuttalib sa dalagang ito. Pagkatapos ng pag-iisang dibdib na ito ay naglaho ang kislap na noon ay nagniningning sa kanyang noo at nalipat ito sa sinapupunan ni Áminah.

---

[1] Ang mga Arabeng disyerto na walang pirmihang tirahan.

[2] Ang mga Arabeng nakatira sa isang nayon o bayan at may pirmihang tahanan.

Ginampanan ni 'Abdulláh ang papel niya sa larangan ng buhay at paghahanap-buhay. Matapos ang tatlong buwan pagdadalang-tao ni Aminah sa Sugo ni Allah (SAS) ay lumisan si 'Abdulláh kasama ng karaban ng mga kalakal patungong Shám.[1] Habang nasa daan pauwi ay dinapuan siya ng karamdaman. Kaya tumigil siya sa Madinah sa piling ng kanyang mga tiyuhin sa ina na kabilang sa liping Banú an-Najjár. Doon na siya binawian ng buhay at inilibing.

Ang Kapanganakan ng Sugo (SAS)

Nabuo na ang mga buwan ng pagdadalang-tao ni Aminah at palapit na ang araw ng pagsilang. Nagsimula na ang pananakit ng kanyang tiyan ngunit hindi siya nakadama ng sakit at hirap na nakagawian na ng mga babae sa pagsisilang. Madaling-araw ng Lunes ng ika-12 ng buwan ng Rabí'ul'awwal taong 571 A.D. nang isinilang ni Aminah ang kanyang sanggol. Ang taong iyon ay ang Taon ng Elepante.

Ang Taon ng Elepante

Ito ang buod ng kasaysayan ng elepante. Noong nalaman ni Abrahah na taga-Ethiopia, ang kinatawan ng Hari ng Ethiopia sa Yemen, na ang mga Arabe ay dumadalaw sa Ka'bah ay nagpatayo siya ng isang malaking simbahan sa San'á'. Ninais niyang ibaling sa simbahang ito ang pagdalaw ng mga Arabe. Narinig iyon ng isang lalaking kabilang sa liping Banú Kinánah (isa sa mga liping Arabe). Kaya't pinasok niyon ang simbahan isang gabi at pinahiran ang mga dingding nito ng dumi ng tao. Noong nalaman iyon ni Abrahah iyon ay sumambulat siya sa galit. Lumisan siya na may dalang malaking hukbo—na ang bilang ay 60,000 kawal—papunta sa Ka'bah upang wasakin ito. Pumili siya para sa kanyang sarili ng pinakamalaking elepante. Ang hukbo ay may siyam na elepante.

Nagpatuloy ang kanyang paglalakbay hanggang sa makarating sa isang pook na malapit sa Makkah. Doon niya inihanda ang hukbo. Nakahanda na siya sa pagpasok sa Makkah ngunit ang elepante ay lumuhod at hindi sumulong patungong Ka'bah. Tuwing ihinaharap nila ang elepante sa ibang mga dako ay tumatayo ito at mabilis na lumalakad. Ngunit kapag ibinabaling naman nila ito sa papunta sa Ka'bah ay lumuluhod ito. Habang sila ay nasa gayong kalagayan, nagpadala si Allah sa kanila ng mga kawan ng ibon na nagbabato sa kanila ng batong mula sa natuyong putik, kaya ginawa Niya (Allah) silang gaya ng uhay na kinainan. Ang bawat ibon ay nagdadala ng tatlong bato: isang bato sa tuka nito at tig-iisang bato sa bawat paa, mga batong kasinlaki ng garbansos. Walang isa man sa kanila na tinatamaan na hindi nagkakaputol-putol ang mga bahagi ng katawan at saka namamatay. Nagsialisan sila upang tumakas at nagkandabuwal sila sa daan. Si Abrahah naman ay pinadalhan ng karamdamang sanhi nito ay nagkandalagas ang mga dulo ng daliri niya. Dumating siya sa San'á' na para baga siyang sisiw na lamang. Namatay siya roon.

Ang mga Quraysh naman ay nagkahiwa-hiwalay sa mga landas sa pagitan ng mga bundok at nagtago sa mga bundok dahil sa takot sa hukbo. Noong naganap sa hukbo ang di-inaasahang mangyari, panatag silang nagbalik sa mga tahanan nila. Ang pangyayaring ito ay naganap limampung araw bago isinilang ang Sugo (SAS).

Si Halímah (RA)

Isa sa kaugalian noon ng mga Arabe na ang kanilang mga anak ay ipinapasuso nila sa mga sisiwa[2] na nakatira sa disyerto sapagkat ang disyerto ay makapagdudulot sa mga ito ng mga kakailanganin upang lumaking may malusog na pangangatawan. Nang mga panahong iyon noong ipinanganak si Muhammad (SAS) ay may dumating sa Makkah na isang pangkat ng mga taong kabilang sa angkan ng Banú Sa'd upang maghanap ng mga batang mapasususo. Nagsimulang

[1] Ang rehiyon na binubuo sa kasalukuyan ng Syria, Palestine, Lebanon, at Jordan.

[2] Babaeng nagpapasuso ng kanyang gatas sa batang hindi niya anak.

mamahay-mahay ang mga kababaihan sa kanila. Silang lahat ay umayaw kay Muhammad (SAS) dahil sa pagiging ulila at maralita nito. Si Halīmah as-Sa'dīyah (RA) ay isa sa mga ito. Umayaw rin siyang katulad ng pag-ayaw nila. Subalit matapos na magsadya sa pinakamaraming mga bahay ay hindi niya nakamit ang kanyang hangad: hindi siya nakatagpo ng batang sumususo na madadala niya kasama niya upang pagaanin ng upa sa pagpasuso rito ang pinagtitiisan niyang kahikahusan ng pamumuhay at hirap ng buhay lalo na sa taong iyon ng tagtuyot. Kaya nagtungo siya pabalik sa bahay ni Āminah upang magkasya sa isang batang ulila at sa maliit na upa.

Ang Unang Himala

Dumating si Halīmah (RA) sa Makkah kasama ng kanyang asawa, sakay ng isang payat at makupad na inahing asno. Ngunit noong nasa daan na pauwi habang kanyang kinakalong ang Sugo ni Allāh (SAS) sa kanyang kanlungan, ang inahing asno ay tumatakbo na nang mabilis at iniwanan nito sa hulihan nito ang lahat ng mga sasakyang hayop, na lubos namang ipinagtaka ng mga kasamahan sa paglalakbay.

Isinalaysay rin sa atin ni Halīmah (RA) na ang kanyang suso ay hindi halos naglalabas ng anumang gatas at na ang kanyang anak na sumususo ay palaging umiiyak sa tindi ng gutom. Ngunit nang isinubo niya ang kanyang suso sa Sugo ni Allāh (SAS) ay dumaloy nang masagana ang gatas. Isinalaysay niya rin ang tungkol sa tagtuyot sa lupang pinaninirahan niya, sa lupain ng angkan ng Banū Sa'd. Subalit nang makamit niya ang karangalang magpasuso sa batang ito, naging mabiyaya ang lupain niya at ang mga hayupan niya at lubos na nagbago ang kanyang kalagayan: mula sa kasalatan at hirap ay naging kasaganaan at kaginhawahan.

Inabot si Muhammad (SAS) ng dalawang taon sa pangangalaga ni Halīmah na lubusang nahumaling sa kanya. Nakararamdam nito sa kaibuturan ng puso nito ng hindi pangkaraniwang mga bagay at mga kalagayang bumabalot sa batang ito. Matapos ang dalawang taong ito, dinala siya ni Halīmah (RA) sa kanyang ina at sa kanyang lolo sa Makkah. Subalit si Halīmah (RA), na nakakita sa biyayang dala niya na nagpaigi sa kalagayan nito, ay nagpumilit kay Aminah na sumang-ayong manatili siya sa piling nito. Sumang-ayon naman si Āminah. Kasama ng batang naulila sa ama, pinag-uumapawan ng kagalakan at pinupuspos ng kaligayahan na bumalik si Halīmah (RA) sa lupain ng angkan ng Banū Sa'd.

Ang Pagbiyak ng Dibdib

Isang araw noong malapit nang mag-apat na taong gulang si Muhammad (SAS), habang siya ay naglalaro malayo sa mga kubol kasama ng kanyang kapatid sa gatas na anak na lalaki ni Halīmah (RA), ay biglang umalis ang anak na ito ni Halīmah (RA). Tumatakbong dumating ito kay Halīmah. Ang mukha nito ay may mga tanda ng pagkatakot. Hiniling nito sa kanya na puntahan ang kanyang kapatid nitong Quraysh na si Muhammad (SAS). Tinanong niya ito kung ano ang nangyari.

"May nakita po akong dalawang lalaking nakasuot ng puting damit. Kinuha nila siya sa gitna namin. Pinahiga nila siya at pagkatapos ay biniyak nila ang kanyang dibdib," sabi ng bata.

Ngunit bago natapos ng bata ang salaysay nito ay tumatakbo na si Halīmah (RA) patungo kay Muhammad (SAS). Nakita siya ni Halīmah na nakatayo sa kinaroroonan niya at hindi gumagalaw. Natigmak ng pamumutla ang mukha niya at pumusyaw ang kulay niya. Nag-aalalang tinatanong nito siya kung ano ang nangyari sa kanya. Ibinalita niya rito na siya ay nasa mabuti namang kalagayan. Ikinuwento niya rito na may dalawang lalaking nakasuot ng puting damit na kumuha sa kanya. Biniyak nila ang kanyang dibdib at pagkatapos ay inilabas nila ang kanyang puso, at may inalis dito na isang itim na namuong dugo, na itinapon naman nila. Pagkatapos ay hinugasan nila ng malamig na tubig ang puso, ibinalik nila ito sa dibdib, at pinahiran ang ibabaw ng dibdib. Nilisan ng dalawa ang pook at pagkatapos ay naglaho na sila. Tinangka ni Halīmah (RA) na salatin ang pinagbiyakan ngunit wala siyang nakitang bakas.

Pagkatapos niyon ay dinala ni Halímah (RA) si Muhammad (SAS) sa kubol. Kasabay ng pagputok ng madaling-araw ng sumunod na araw ay dala-dala na niya si Muhammad (SAS) papunta sa ina nito sa Makkah. Nagtaka si Áminah sa pagsasauli ni Halímah (RA) sa bata nang wala sa panahon sa kabila ng pagkahumaling niya roon. Tinanong siya nito kung ano ang dahilan. At isinalaysay ni Halímah rito, matapos ang pagpupumilit nito, ang nangyaring pagbibiyak sa dibdib.

Ang Pagyao ng Kanyang Ina at Lolo

Nagpunta si Áminah kasama ng anak na ulila sa Yathrib (ang dating panglan ng Madínah) upang dalawin ang mga amain sa ina niya na kabilang sa angkan ng Banú an-Najjár. Nanatili sila roon nang mga ilang araw. Pagkatapos niyon ay binawian si Áminah ng buhay, habang ito ay nasa daan pauwi, sa isang lugar na tinatawag na al-Abwá'. Doon na rin ito inilibing. Heto si Muhammad (SAS), namamaalam na siya sa kanyang ina sa gulang na anim na taon.

Tungkulin na ngayon ng kanyang lolo na si 'Abdulmuttalib na punuan sa kanya ang malaking kawalan. Kaya naman inalagaan, kinalinga, at kinahabagan siya nito. Kasabay ng pagsapit niya sa gulang na walong taon ay yumao rin ang kanyang lolo na si 'Abdulmuttalib. Kaya inalagaan naman siya ng kanyang amaing si Abú Tálib sa kabila ng dami ng mga anak nito at kasalatan nito sa yaman. Itinuring siya ng kanyang tiyuhin at gayon din naman ng maybahay nito na parang isa sa kanilang mga anak. Lubha namang napalapit ang damdamin ng batang ulila sa amain niya. Sa ganitong kalagayan nagsimula ang unang paghubog sa kanya. Lumaki siya na matapat at mapagkakatiwalaan kaya naman sa dalawang katangiang ito siya nakikilala. Kaya kapag sinasabing, "dumating ang mapagkakatiwalaan," alam na si Muhammad (SAS) ang tinutukoy.

Si Khadíjah (RA)

Nang siya ay magbinatilyo na at lumaki nang kaunti, nagsimula na siya sa pagtatangkang umasa sa kanyang sarili sa mga bagay-bagay na may kinalaman sa kanyang buhay at sa paghahanap ng kanyang ikabubuhay. Nagsimula na siyang magtrabaho at kumita. Nagtrabaho siya sa ilang mga Quraysh bilang pastol ng kanilang mga tupa kapalit ng kabayarang salapi. Lumahok din siya sa isang paglalakbay pangkalakalan papuntang Sham.

Sa paglalakbay na ito ay malaki ang puhunang iniambag ni Khadíjah bint Khuwaylid (RA) na isang mayamang babae. Ang katiwala niya sa paglalakbay na iyon ay ang alila niyang si Maysarah, na siya ring tagapangasiwa ng mga gawain nito. Dahil sa biyayang taglay ni Muhammad (SAS) at katapatan nito, tumubo ang kalakal ni Khadíjah (RA) ng tubong hindi pa niya kinita noon. Kaya tinanong niya ang alila niyang si Maysarah kung ano ang dahilan ng malaking tubong ito. Ibinalita niyon sa kanya na si Muhammad (SAS) ang siyang bumalikat sa pag-aalok at pagtitinda. Tinangkilik ito ng mga tao nang malaking pagtangkilik. Ang maraming tinubo ay hindi dahil sa pandaraya. Nakinig si Khadíjah (RA) sa kanyang alila bagamat may nalalaman na siya noon pa man tungkol kay Muhammad (SAS) tungkol sa ilang mga bagay hinggil dito. Lalong tumindi ang paghanga niya rito.

Ang Pakikipag-isang-dibdib Kay Khadíjah

Nakapag-asawa na si Khadíjah (RA) noon ngunit namatay ang kanyang asawa. Kaya ninais niyang pumasok na naman sa bagong pagsubok sa piling ng isang asawang si Muhammad (SAS) na anak ni 'Abdulláh. Nagsugo siya ng isa sa mga babaeng kamag-anak niya upang siyasatin para sa kanya ang magiging tugon ni Muhammad (SAS) hinggil sa bagay na iyon. Nang panahong iyon ay sinapit na ni Muhammad (SAS) ang gulang na dalawampu't lima. Pinuntahan ito ng isang babae upang ilahad dito ang alok na makipag-isang-dibdidb kay Khadíjah (RA). Nalugod nama ito sa alok na iyon.

Nairaos ang pag-iisang-dibdib at nasiyahan ang isa't isa sa kanila. Nagsimula na si Muhammad (SAS) sa pamamahala sa mga kapakanan ng yaman ni Khadíjah (RA). Napatunayan niya naman ang kanyang kakayahan. Nagkasunod-sunod ang pagdadalang-tao at ang panganganak ni Khadíjah (RA). Nagkaroon siya rito ng mga anak na babae: sina Zaynab, Ruqayyah (RA), Umm Kulthúm (RA), at Fátimah (RA). Ang mga anak na lalaki na sina Al-Qasim at 'Abdulláh ay namatay lahat.

Ang Pagkapropeta

Kasabay ng paglapit ng edad niya (SAS) sa gulang na apatnapu, dinalasan niya ang pag-iisa at pananatili sa yungib ng Hirá' sa isang bundok na malapit sa Makkah. Nananatili siya roon ng mga araw at mga gabi. Noong gabi ng ika-21 ng buwan ng Ramadán, noong nasapit na niya ang gulang na apatnapu habang siya ay nasa yungib ng Hirá' ay pinuntahan siya ni Anghel Gabriel.

"Bumasa ka," sabi nito sa kanya.

"Hindi ako nakababasa," tugon naman niya rito.

Inulit iyon ni Gabriel sa ikalawa at ikatlong pagkakataon. Ngunit sa ikatlong pagkakataon ay nagsabi ito: ***"Bumasa ka sa ngalan ng iyong Panginoon na lumikha, lumikha sa tao buhat sa namuong dugo. Bumasa ka sapagkat ang iyong Panginoon ay ang Pinakamapagbigay, na nagturo sa pamamagitan ng panulat, nagturo sa tao ng hindi nito nalaman."*** Pagkatapos niyon ay iniwan na siya nito.

Hindi na niya nakayang manatili pa sa yungib ng Hirá' kaya't umuwi siya sa kanyang tahanan. Pumasok siya sa kinaroroonan ni Khadíjah (RA), na kumakabog-kabog ang kanyang dibdib.

"Balutin ninyo ako. Balutin ninyo ako," sabi niya.

Binalutan naman nila siya hanggang sa maalis ang sindak sa kanya. Ibinalita niya kay Khadíjah (RA) ang nangyari sa kanya. At pagkatapos ay nagsabi siya: "Natakot ako para sa aking sarili." Kaya sinabihan naman siya ni Khadíjah (RA): "Aba'y huwag, sumpa man kay Allah, hinding-hindi ka bibigyan ni Allah ng kahihiyan. Tunay na ikaw ay talagang nakikitungo nang maigi sa kaanak, umaalalay sa maralita, nagbibigay sa naghihikahos, malugod na tumatanggap sa panauhin, at umagapay sa dinapuan ng kasawiang-palad."

Pagkalipas ng ilang araw ay nagbalik muli siya sa yungib ng Hirá' upang ipagpatuloy roon ang kanyang pagsamba at upang buuhin doon ang mga natitirang araw ng Ramadán. Nang natapos ang buwan ng Ramadán ay nanaog siya buhat sa yungib upang bumalik sa Makkah. Nang siya ay nasa gitna na ng lambak, pinuntahan siya ni Anghel Gabriel na nakaupo sa isang upuang nasa pagitan ng langit at lupa. Pagkatapos ay ibinaba ang mga talata ng Qur'án na ito (74:1-5): **"O nakabalot! Bumangon ka at magbabala. At ang iyong Panginoon ay dakilain mo. At ang iyong kasuutan ay linisin mo. At ang diyus-diyusan ay layuan mo *palagi*."** Pagkatapos nito ay nagpatuloy at nagkasunod-sunod na ang pagdating ng Kapahayagan.

Ang Pag-aanyaya sa Islam

Nang sinimulan ng Propeta (SAS) ang kanyang pag-anyaya sa Islam, tinugon ng kanyang butihing maybahay ang panawagan ng pananampalataya. Sinaksihan ni Khadíjah (RA) ang kaisahan ni Allah at ang pagiging propeta ng kanyang marangal na asawa. Si Khadíjah (RA) ang unang yumakap sa Islam. Bilang pagtanaw niya ng utang na loob sa kanyang amaing si Abú Tálib na siyang tumangkilik at nangalaga sa kanya noong wala na ang kanyang ina at ang kanyang lolo, pinili niya si 'Alí (RA) sa mga anak nito upang alagaan sa piling niya at gugulan sa mga pangangailangan nito. Sa ganitong kalagayan binuksan ni 'Alí (RA) ang kanyang puso at ang kanyang isip kaya naman sumampalataya. Pagkatapos niyon ay sumunod naman sa kanila si Zayd ibnu al-Hárithah (RA) na alila ni Khadíjah (RA). Kinausap ng Sugo ni Allah (SAS) ang matalik niyang kaibigan na si Abú Bakr (RA). Sumampalataya naman ito at naniwala nang walang pag-aalinlangan.

Nagpatuloy siya sa lihim na pagpapalaganap sa Islam sa simula. Ang ibig sabihin ng lihim ay ang pagiging lihim ng pook na pinagtatagpuan ng mga Kasama niya, mga tagasunod niya at mga taong inaanyayahan niya, na yumakap din naman sa Islam. Naniwala sa kanya ang marami ngunit inililihim nila ang kanilang pagyakap sa Islam. Kapag natuklasan ang pagpasok sa Islam ng isa sa kanila, pinasasailalim ito ng mga Káfir[1] sa mga Quraysh sa napakahirap sa mga uri ng pahirap upang tumalikod ito sa Islam.

Ang Hayagang Pag-aanyaya sa Islam

Matapos na gumugol ang Sugo ni Allah (SAS) ng tatlong taon sa paisa-isang pag-aanyaya sa Islam ay ibinaba ni Allah ang talata na ito ng Qur'an (15:94): **"Kaya ilantad mo *ang pag-aanyaya* sa ipinag-uutos sa iyo at pabayaan mo ang mga Mushrik.[2]"** Dahil dito, isang araw ay tumayo siya sa tuktok ng burol ng Safá upang tawagin ang mga Quraysh (ang mga taga-Makkah). Pinagtipunan siya ng maraming tao at kabilang sa mga iyon ang kanyang amaing si Abú Lahab, na isa sa mga Quraysh na may napakalaking pagkamuhi kay Allah at sa Kanyang Sugo. Nang pinagtipunan na siya ng mga tao ay nagsabi siya: "Sa tingin ba ninyo kung ibalita ko sa inyo na sa likod ng bundok na ito ay may kalaban na naghihintay sa inyo, paniniwalaan ba ninyo ako?"

"Wala kaming nalaman sa iyo kundi ang katotohanan sa salita at ang katapatan," sabi nila.

"Tunay na ako ay isang tagapagbabala sa inyo ng napipintong matinding parusa," sabi niya sa kanila.

Nagpatuloy ang Sugo ni Allah (SAS) sa pag-aanyaya sa kanila sa wagas na pagsamba kay Allah at sa pagwaksi sa kanilang ginagawang pagsamba sa mga diyos-diyusan. Lumabas si Abú Lahab gitn ng mga tao at nagsabi: "Kapariwaraan sa iyo; dahil ba dito ay tinipon mo kami?" Matapos ang sinabi niyang iyon ay ibinaba ni Allah ito (111:1-5): **"Napariwara ang dalawang kamay ni Abú Lahab at napariwara siya! Walang magagawa para sa kanya ang kanyang kayamanan at ang kanyang nakamit. Papasok siya sa Apoy na may liyab. At ang may-bahay niya, ang tagapasan ng panggatong, sa leeg nito ay may tali mula sa linubid na himaymay."**

Ang Paniniil sa mga Muslim

Ipinagpatuloy ng Propeta (SAS) ang pag-aanyaya niya sa Islam. Sinimulan niyang ilantad ang pagpapahayag sa Islam sa mga pinagtitipunan ng mga tao kasabay ng pag-aanyaya sa kanila sa Islam. Hayagan na siyang nagdarasal sa Ka'bah. Nadagdagan ang pamiminsala ng mga Káfir sa mga Muslim, gaya ng nangyari kina Yásir, Sumayyah, at anak nilang si 'Ámmár (RA). Namatay sina Sumayyah (RA) at Yásir (RA) na mga martir. Si Sumayyah (RA) ang unang martir sa Islam. Iyon ay dahil sa dinanas niyang pahirap.

Dumanas din ng pahirap si Bilál ibnu Rabáh (RA) na taga-Ethiopia sa kamay nina Abú Jahl at Umayyah ibnu Khalaf. Pumasok sa Islam si Bilál ibnu Rabáh (RA) sa pamamagitan ni Abú Bakr (RA). Noong nalaman iyon ng kanyang panginoong si Umayyah ibnu Khalaf, ginamit nito sa kanya ang halos lahat ng pamamaraan ng pagpapahirap upang talikuran niya ang Islam, subalit tumanggi siya at nanatili sa kanyang Relihiyon. Dinadala siya noon ni Umayyah sa labas ng Makkah na nakagapos sa mga tanikala. Dinadaganan nito ang kanyang dibdib ng malaking bato matapos na pahigain siya nito sa nakapapasong buhangin. Pagkatapos pa ay hinahagupit siya ng latigo ni Umayyah at ng mga kasama nito samantalang siya naman ay paulit-ulit na nagsasabi ng "*ahad, ahad*": isa, isa ang Diyos. Ganito ang nangyayari hanggang sa madaanan siya ni Abú Bakr (RA) sa gayong kalagayan. Binili siya nito kay Umayyah at pinalaya alang-alang kay Allah.

---

[1] Isang di-Muslim o tumatangging sumampalataya sa Islam.

[2] Taong gumagawa ng Shirk o lumalabag sa Tawhíd. Sa kabuuan ang Mushrik ay ang sinumang naniniwalang may iba pang Panginoon bukod pa kay Allah, ang namumukod-tanging tunay na Diyos, at sumasamba sa iba pa kay Allah.

Makatuwiran lamang, sa harap ng mga paniniil na iyon, na pigilan ng Sugo ni Allah (SAS) ang mga Muslim na harapang ipahayag ang kanilang pagyakap sa Islam yayamang nakikipagkita naman siya sa kanila nang lihim. Sapagkat kung nakipagkita siya sa kanila nang hayagan, walang dudang ang mga Mushrik ay hahadlang sa kanya at sa kanyang ninanais na pagtuturo sa kanila at pagpapatnubay sa kanila. At maaari pang humantong iyon sa sagupaan ng dalawang pangkat. Alam nilang ang sagupaan ay mauuwi sa pagkawasak at pagkalipol ng mga Muslim. Kaya naman makatuwiran ang paglilihim. Sa kabilang dako, ang Sugo ni Allah (SAS) naman ay nagsasagawa ng lantarang pag-aanyaya sa Islam at pagsamba sa gitna ng mga Mushrik sa kabila ng natatamo niyang mga pamiminsala mula sa mga Quraysh.

Ang Paglikas sa Ethiopia

Sa harap ng pagpapatuloy ng mga Mushrik sa pagpapahirap sa sinumang matuklasang yumakap sa Islam lalo na ang mga mahihina sa kanila, hiniling ng Sugo (SAS) sa kanyang mga Kasamahan na lumikas sila, alang-alang sa kanilang pananampalataya, sa Ethiopia sa ilalim ng Najáshí[1] na sa piling niya ay makatatagpo sila ng kapanatagan lalo na at may marami sa mga Muslim na natatakot para sa kanilang sarili at kanilang mag-anak na saktan ng mga Quraysh. Naganap iyon noong ikalimang taon ng pagkapropeta ni Muhammad (SAS). Kaya may lumikas na mga pitumpung Muslim, kasama ang kanilang mag-anak. Kabilang sa kanila si 'Uthmán ibnu 'Affán (RA) at ang kanyang maybahay na si Ruqayyah (RA) na anak ng Sugo (SAS).

Tinangka ng mga Quraysh na siraan ang mga Muslim sa Ethiopia. Nagpadala sila ng mga regalo sa Najáshí at hiniling sa kanya na ibigay sa kanila ang mga nagsitakas na iyon. Sinabi pa nila sa kanya na nilalait diumano ng mga Muslim si Jesus at ang ina nito. Ngunit nang tinanong ni Najashí ang mga Muslim tungkol doon at ipinaliwanag naman ng mga ito sa kanya ang sinasabi ng Islam tungkol kay Jesus (AS) at nilinaw sa kanya ang katotohanan, ipinagsanggalang niya ang mga ito at tumanggi siya na ibigay ang mga ito sa kanila.

Nang buwan ng Ramadán ng taon ding iyon ay pumunta ang Sugo (SAS) sa malapit sa Ka'bah, samantalang may malaking pagtitipon ng mga Quraysh. Tumayo siya sa gitna nila at sinimulan niyang bigkasin ang Kabanata an-Najm ng Qur'an. Ang mga Káfir na ito ay hindi pa nakarinig ng Salita ni Allah bago nangyari ito dahil sa gawi nilang nagpapatuloy sa pagpapayuhan na hindi sila makikinig sa anuman mula sa Sugo (SAS). Subalit nang binigla sila ng pagbigkas ng Súrah na ito at kinatok ang mga tainga nila ng nakabibighani na makadiyos na salitang iyon, nanatiling matamang nakikinig dito ang bawat isa sa kanila. Walang anumang sumasagi sa kanilang isipan maliban sa pakikinig dito at nang binigkas ng Sugo (SAS) ang ***"Kaya magpatirapa kayo kay Allah at sumamba kayo."*** ay nagpatirapa siya at walang isa sa kanilang nakapagpigil sa sarili kaya sumubsob din na nakapatirapa. Nagkasunod-sunod tuloy ang paninisisi sa kanila mula sa mga Mushrik na hindi nakasaksi sa pangyayaring iyon. Dahil doon ay pinasinungalingan nila ang Sugo (SAS). Sinabi pa nilang pinapurihan diumano ng Sugo (SAS) ang kanilang mga diyos-diyusan at sinabi raw niya na ang pamamagitan ng mga ng mga diyos-diyusang ito ay talagang maaasahan. Ginawa nila ang malaking kasinungalingang ito upang ipandadahilan nila sa kanilang pagpapatirapa.

Ang Pagyakap ni 'Umar (RA) sa Islam

Ang pagyakap ni 'Umar ibnu al-Khattáb (RA) sa Islam ay isang tagumpay para sa mga Muslim. Tinawag siyang al-Fárúq ng Sugo ni Allah (SAS) sapagkat pinaghiwalay ni Allah sa pamamágitan niya ang katotohanan at ang kabulaanan. At pagkalipas ng ilang araw lamang matapos na yumakap sa Islam si 'Umar (RA) ay nagsabi siya sa Sugo ni Allah (SAS): "O Sugo ni Allah, hindi ba't tayo ang nasa katotohanan?"

[1] Ito ang tawag noon sa mga hari ng Ethiopia.

"Oo," sabi naman nito.

"Bakit pa tayo nagtatago at nagkukubli?" sabi ni 'Umar (RA).

Kaya lumabas ang Sugo ni Allah (SAS) kasama ng mga Muslim na nakasama niya sa tahanan ni al-Arqam (RA). Lumabas sila sa dalawang hanay: ang isang hanay ay sa pamumuno ni Hamzah ibnu 'Abdulmuttalib (RA) at ang isa pa ay sa pamumuno naman ni 'Umar ibnu al-Khattáb (RA) upang pumunta sa mga lansangan ng Makkah sa pagkilos na nagbibigay-alam sa lakas ng pagsulong ng pag-aanyaya sa Islam.

Ang Boykoteo

Sinunod ng mga Quraysh alang-alang sa pagkalaban sa pag-aanyaya sa Islam ang maraming pamamaraan. Nagpahirap na sila, naniil, nanghikayat at nagbanta. Ngunit ang lahat ng iyon ay walang kinahantungan kundi ang ibayong pagkapit sa Relihiyong Islam at ang pagdami ng mga Mananampalataya. Heto na naman ang kanilang pag-iisip, nagpapakana ng bagong kaparaanan: susulat sila ng isang kasulatang lalagdaan nilang lahat at isasabit sa loob ng Ka'bah. Naglalaman ang kasulatang ito ng pangkalahatang boykoteo sa mga Muslim at sa angkan ni Háshim, ang angkan ng Propeta (SAS): hindi pagbibilhan, hindi bibilhan, hindi tutulungan, hindi makikipagpangasawahan sa kanila, at hindi pakikitunguhan. Napilitan tuloy ang mga Muslim na umalis sa Makkah at magpunta sa isa sa mga lambak na tinatawag na Shi'b Abí Tálib.

Doon ay nakalasap ang mga Muslim ng matinding pasakit at dumanas ng gutom at sari-saring kapighatian. Ibinigay ng mga may kaya sa kanila ang lahat ng ari-arian, hanggang sa nagugol ni Khadíjah (RA) ang lahat ng ari-arian niya. Lumaganap sa kanila ang mga sakit at umabot na ang karamihan sa kanila sa bingit ng kamatayan. Subalit sila ay nagpakatatag, nagtiis, at walang tumalikod sa kanila ni isa man sa Islam. Nagtagal ang paninikis na ito sa loob ng tatlong taon. Pagkatapos niyon, ang isang pangkat ng mga tanyag na tao sa mga Quraysh na may kaugnayan sa ilan sa kasapi ng angkan ni Háshim ay nagsagawa ng pagpapawalang-bisa sa nilalaman ng kasulatan. Ipinahayag nila iyon sa madla. Nang nailabas na nila ang kasulatan ay natagpuan nilang kinain na ito ng anay at walang natira rito kundi ang maliit na gilid na kinasusulatan ng pararilang 'Sa ngalan Mo, o Allah.' Naglaho ang krisis at nagbalik ang mga Muslim at ang angkan ni Háshim sa Makkah ngunit nanatili pa rin ang mga Quraysh sa kanilang matigas na saloobin sa pagkalaban sa mga Muslim.

Ang Taon ng Dalamhati

Heto si Abú Tálib, kumakalat na ang matinding sakit sa buong katawan niya at nananatili siyang nakaratay sa higaan. Pagkatapos niyon ay heto siya at dumaranas ng hapdi ng paghihingalo habang ang Sugo ni Allah (SAS) ay nasa kanyang uluhan at nagsusumamo sa kanyang sabihin ang *Lá Iláha Illalláh* bago siya mamatay. Subalit ang mga masamang kaibigan na mga dati niyang kasama sa pangunguna ni Abú Jahl ay pumipigil sa kanya at nagsasabi sa kanya: "Huwag kang tumalikod sa paniniwala ng iyong mga ninuno at iyong mga lolo." Namatay siya sa *Shirk*. Kaya naman ang dalamhati ng Sugo (SAS) sa kanya ay ibayo dahil sa pagyao niya nang hindi yumayakap sa Islam.

Pagkalipas ng malapit sa dalawang buwan mula ng yumao si Abú Tálib ay yumao naman si Khadíjah (RA). Kaya gayon na lamang ang tindi ng lungkot ng marangal na Sugo (SAS) dahil sa kanya. Tumindi pang lalo ang dinanas na pagsubok ng Sugo ni Allah (SAS) mula sa kanyang mga kalipi magmula ng yumao ang amain niyang si Abú Tálib at ang maybahay niyang si Khadíjah.

Ang Pagpunta sa Ta'if

Nagpatuloy ang mga Quraysh sa kanilang panunupil, kanilang paghahari-harian, at kanilang pananakit sa mga Muslim. Nawalan na ng pag-asa ang Sugo ni Allah (SAS) na bubuti pa ang saloobin ng mga Quraysh kaya naisip niya ang Tá'if na harinawa'y patnubayan ni Allah sa Islam

ang mga naninirahan doon. Ang paglalakbay patungong Tá'if ay hindi isang madaling bagay sanhi ng mahirap na daan dahil na rin sa mga nagtataasang bundok na nakapaligid doon. Subalit nagiging madali ang bawat mahirap alang-alang kay Allah. Ngunit ang mga naninirahan sa Tá'if ay tumugon sa kanya ng pinakamasagwang tugon. Inudyukan nila ang mga batang paslit nila na hagisan siya ng bato hanggang sa napadugo nila ang kanyang mga bukung-bukong. Kaya nalulumbay at malungkot niyang binalikan ang kanyang mga dinaanan pauwi sa Makkah. Walang anu-ano'y pinuntahan siya ni Anghel Gabriel kasama ng Anghel ng mga kabundukan. Tinawag siya ni Gabriel at nagsabi: "Tunay na si Allah ay nagpadala sa iyo ng Anghel ng mga kabundukan upang pag-utusan mo ito ng anumang naisin mo."

"Muhammad, kung nais mo'y iipitin ko sila ng al-Akhshabán," sabi naman ng Anghel ng mga kabundukan. Ang al-Akhshabán ay ang dalawang bundok na nakapalibot sa Makkah.

"Datapuwa't umaasa akong magpapaluwal si Allah buhat sa kanila ng mga sasamba kay Allah lamang at hindi magtatambal ng anuman sa Kanya," sabi ng Sugo (SAS) sa Anghel.

Ang Paghiling ng mga Himala

Ang isa sa mga ipinakikipagtalo ng mga Mushrik sa Sugo ni Allah (SAS) ay ang pagihiling nila sa kanya ng mga himala upang pabulaanan siya. Naulit ang kahilingang iyon buhat sa kanila nang maraming beses. Minsan ay hiniling nila sa kanya na biyakin ang buwan sa dalawang bahagi. Kaya hiniling niya iyon kanyang Panginoon. At ipinakita ni Allah sa kanila ang buwan na nahati sa dalawang bahagi. Nakita ng mga Quraysh ang himalang ito nang matagal subalit sila ay hindi pa rin sumampalataya. Sa halip ay nagsabi sila: "Ginaway tayo ni Muhammad."

"Kung nagaway man niya kayo, hindi niya makakayang gawayin ang lahat ng mga tao; kaya hintayin ninyo ang mga manlalakbay," sabi ng isang lalaki. Dumating ang mga manlalakbay at tinanong nila ang mga ito.

"Oo. Nakita namin iyon," sabi naman ng mga ito.

Ngunit sa kabila niyon ang mga Quraysh ay nagpumilit pa rin sa kanilang kawalan ng pananampalataya. Ang pagkabiyak ng buwan ay isang paunang himala sa himalang higit na malaki pa rito: ang *al-Isrá' wa al-Mi'ráj* o ang Paglalakbay sa Gabi at ang Pag-aakyat sa Langit.

Al-Isrá' wa al-Mi'ráj

Matapos ang pagbabalik niya mula sa Tá'if at ang mga nangyari roon, matapos na yumao si Abú Tálib at sinundan pa ito ng pagyao ni Khadíjah (RA) at matapos na tumindi ang pamiminsala ng mga Quraysh, nagkatipon-tipon na ang mga dalamhati sa puso ng Sugo ni Allah (SAS). Kaya naman dumating ang pampalubag-loob para sa marangal na Propetang ito. Kaya noong gabi ng ika-27 ng buwan ng Rajab ng ika-10 taon ng pagsusugo sa kanya, habang natutulog ang Sugo ni Allah (SAS) ay pinuntahan siya ni Anghel Gabriel dala ang Buráq, isang hayop na nakahahawig ng kabayo, na may mga pakpak at mabilis lumipad na para bagang kidlat. Pinasakay siya rito ni Anghel Gabriel at dinala siya nito sa Sambahan sa Jerusalem sa Palestina. Mula roon ay iniakyat siya sa langit at nakakita siya roon ng mga malaking himala ng Panginoon niya. Sa langit iniatas ni Allah ang tungkuling magdasal nang limang beses isang-araw.

Bumalik siya nang gabi ring iyon sa Makkah, na panatag ang isip at may matatag na katiyakan. Kinaumagahan ay pumunta siya sa Ka'bah at nagsimulang isalaysay sa mga tao ang nangyari. Kaya tumindi pang lalo ang pagpapabula sa kanya ng mga Káfir at ang panunuya nila sa kanya. Pagkatapos ay hiniling pa sa kanya ng ilan sa mga naroroon na ilarawan sa kanila ang Sambahan sa Jerusalem at iyon ay upang pabulaanan. Nagsimula siyang ilarawan ito nang isa-isa. Ngunit hindi pa nagkasya ang mga Mushrik sa mga pagtatanong na ito, datapuwa't ay nagsabi pa sila: "Nais namin ang isa pang patunay." Kaya nagsabi ang Sugo (SAS): "May nasalubong ako sa daan na isang karaban na patungong Makkah." Inilarawan niya ito sa kanila at ibinalita sa kanila ang bilang ng

mga kamelyo nito at ang oras ng pagdating nito. Nagsasabi ng totoo ang Sugo ni Allah (SAS) ngunit ang mga Káfir ay tuluyan nang naligaw sanhi ng kanilang kawalan ng pananampalataya, kanilang pagmamatigas, at hindi paniniwala.

Kinaumagahan din ng *al-Isrá' wa al-Mi'ráj* ay dumating si Anghel Gabriel at itinuro nito sa Sugo (SAS) ang pamamaran ng pagsasagawa ng limang pang-araw-araw na pagdarasal at ang mga takdang oras ng mga ito. Bago iyon, ang dasal noon ay binubuo ng dalawang bahagi (Rak'ah) sa umaga at dalawang bahagi sa gabi.

Ang mga Taga-Yathrib[1]

Sa mga panahong iyon, pinagtuunan ng pansin ng Sugo (SAS) ang mga nagsisidatingan sa Makkah matapos na nanatili ang mga Quraysh sa paglayo sa katotohanan. Nakikipagkita siya sa kanila sa mga tinitigilan nila at sa mga pook na kanilang tinutuluyan. Inaalok niya silang yumakap sa Islam at ipinaliliwanag niya ito sa kanila. Ang amain niyang si Abú Lahab ay bumubuntot sa kanya upang balaan ang mga tao laban sa kanya at laban sa kanyang ipinangangaral. Minsan ay pumunta siya sa isang pangkat ng mga taong taga-Yathrib at inanyayahan niya sila sa Islam. Nakinig sila sa kanya at pagkatapos ay nagkaisa silang sumunod sa kanya at maniwala sa kanya.

Nakaririnig na noon pa man ang mga taga-Yathrib mula sa mga Hudyo na may isang propetang isusugo na nalalapit na ang panahon ng pagdating nito. Kaya noong inanyayahan niya sila, nakilala kaagad nila na siya ang propetang tinutukoy ng mga Hudyo kaya naman dali-dali silang pumasok sa Islam. Nagsabi sila sa isa't isa: "Huwag kayong magpauna sa mga Hudyo sa pagpasok sa Islam." Sila ay anim na katao lamang ngunit noong sumunod na taon ay may dumating na labindalawang kalalakihan. Nakipagkita sila sa Sugo ni Allah (SAS) at itinuro niya sa kanila ang Islam. Nang bumalik sila sa Yathrib ay ipinadala niya kasama nila si Mus̲'ab ibnu 'Umayr (RA) upang magturo sa kanila ng Qur'an at upang linawin sa kanila ang mga patakaran patakaran ng Islam. Nagawa ni Mus̲'ab ibnu 'Umayr (RA) na maimpluwensiyahan ang lipunan ng Yathrib. Kaya nang magbalik si Mus'ab (RA) sa Makkah pagkalipas ng isang taon, may kasama na siya mula sa mga taga-Yathrib na 72 lalaki at dalawang babae. Nakipagkita sa kanila ang Sugo (SAS) at nangako naman silang itataguyod nila ang Islam at isasagawa ang kautusan nito. Pagkatapos nito ay na nagbalik sila sa Yathrib.

Ang Bagong Himpilan ng Islam

Ang Yathrib ay naging ligtas na kanlungan ng katotohanan at ng mga tagapagtaguyod nito. Nagsimula na ang paglikas doon ng mga Muslim. Gayon pa man, ang mga Quraysh ay nagpasya na pigilan ang mga Muslim sa paglikas. Kaya nakatagpo na naman ang ilang mga Muhájir[2] ng sari-saring pasakit at pahirap. Ang mga Muslim ay lumilikas nang palihim sa takot sa mga Quraysh. Ang paglikas ni 'Umar ibnu al-Khat̲t̲áb (RA) ay isang halimbawa ng katapangan at paghahamon sapagkat isinukbit niya ang kanyang tabak, binitbit niya ang kanyang pana at pumunta siya sa Ka'bah at nagsagawa ng T̲awáf[3] sa palibot nito. Pagkatapos nito ay nilapitan niya ang mga Mushrik at nagsabi sa kanila: "Ang sinumang nagnanais na gawing balo ang kanyang maybahay at gawing ulila ang kanyang anak ay sumunod sa akin sapagkat ako ay lilikas." Pagkatapos nito ay lumisan siya at walang isa mang naglakas-loob na humarang sa kanya. Si Abú Bakr as̲-S̲iddíq (RA) naman ay nagpaalam sa Sugo ni Allah (SAS) para lumikas na rin ngunit nagsabi ito sa kanya: "Huwag kang magmadali; harinawa si Allah ay magtatalaga sa iyo ng isang kasama."

---

[1] Ang dating pangalan ng Madínah bago lumikas dito ang Sugo.

[2] Ang mga Muslim na lumikas sa Yathrib o Madínah mula sa Makkah.

[3] Ito ay ang pag-ikot nang pitong ulit sa palibot ng Ka'bah. Isa itong uri ng pagsamba.

Ang Pakana

Nagsilikas ang karamihan sa mga Muslim at nabalisa ang mga Quraysh nang nakikita na nila iyon. Nangamba sila sa pagtaas ng katanyagan ni Muhammad (SAS) at ng kanyang pangangaral kaya nagsanggunian sila hinggil sa bagay na iyon at napagkasunduan nilang patayin ang Sugo (SAS). Nagsabi si Abú Jahl: "Sa tingin ko ay mainam na magbigay tayo sa isang matipunong binata mula sa bawat lipi ng tabak; palilibutan nila si Muhammad at tatagain nila ito ng sabay-sabay nang sa gayon ay mahati ang pananagutan sa kanyang buhay sa iba't ibang mga angkan. Pagkatapos nito ay hindi na magkakalakas ang angkan ni Háshim na kalabanin ang lahat ng tao."

Subalit ipinabatid na ni Allah sa Kanyang marangal na Propeta (SAS) ang sabwatang iyon. Kaya nakipagkasundo siya kay Abú Bakr (RA) na magsagawa ng paglikas. Kinagabihan ay hiniling ng Propeta kay 'Alí ibnu Abí Tálib (RA) na matulog sa kanyang higaan upang akalain ng mga tao na siya ay nasa bahay pa rin. Sinabi niya rito na walang masamang mangyayari sa kanya. Dumating ang mga nakipagsabwatan, pinaligiran nila ang bahay at nakita nila si 'Alí (RA) sa higaan kaya inakala nilang ito ay si Muhammad (SAS). Sinimulan nila ang paghihintay sa paglabas nito upang sugurin ito at patayin ito. Lumabas ang Sugo (SAS) samantalang sila ay nakapaligid sa bahay. Sinabuyan niya ng alikabok ang kanilang mga ulo; inalis ni Allah ang kanilang mga paningin kaya hindi nila siya namalayan. Nagpunta siya kay Abú Bakr (RA) at pagkatapos ay naglakad silang dalawa ng mga limang milya at nagkubli sa yungib ng Thawr.

Tungkol naman sa mga Quraysh, ang kanilang mga kabinataan ay nanatili pa ring naghihintay hanggang sa mag-umaga. Nang nag-umaga na ay bumangon si Alí sa higaan ng Sugo ni Allah (SAS). Nahulog si Alí sa kanilang mga kamay at tinanong nila ito ng tungkol sa Sugo ni Allah (SAS) ngunit wala itong ipinaalam na anuman sa kanila. Binugbog nila ito at kinaladkad nila ito ngunit wala rin silang napala.

Ang Pagtugis

Pagkatapos niyon ay nagpadala ang mga Quraysh ng tagahanap sa lahat ng dako at nagtakda sila para sa sinumang makapagdadala sa kanya, buhay man o patay, ng gantimpalang isandaang inahing kamelyo. Nagpatuloy sila sa paghahanap hanggang sa makarating sila sa bukana ng yungib at kung ang isa sa kanila ay tumingin sa paa nito, tiyak na makikita nito ang dalawa. Tumindi ang lungkot ni Abú Bakr (RA) para sa Sugo (SAS) kaya nagsabi siya rito: "Ano ang palagay mo, Abú Bakr, sa dalawang si Allah ang ikatlo sa kanila? Huwag kang malungkot; tunay si Allah ay kasama natin." Hindi nga sila nakita ng mga naghahanap.

Nanatili sila nang tatlong araw sa yungib at pagkatapos ay lumisan sila patungong Yathrib. Ang daan ay mahaba at ang araw ay nakapapaso. Sa gabi ng ikalawang araw ng paglalakbay ay naparaan sila sa isang kubol. Nakasumpong sila roon ng isang babaeng kung tawagin ay Umm Ma'bad. Humiling sila rito ng makakain at maiinom ngunit wala silang natagpuang anuman dito kundi isang payat na inahing tupa na pinigilan na ng kahinaan sa pagpunta sa pastulan. Wala na rin iyon ni isang patak na gatas. Nilapitan iyon ng Sugo ni Allah (SAS), sinalat ang utong niyon, at pagkatapos ay ginatasan. Napuno ang malaking lalagyan kaya napatayo si Umm Ma'bad na takang-taka sa nakita nito. Pagkatapos ay uminom ang lahat hanggang sa mabusog. Pagkatapos ay muli niyang ginatasan ang tupa at napuno na naman ang lalagyan. Iniwan niya ito kay Umm Ma'bad at nagpatuloy sila sa paglalakbay.

Ang Pagdating sa Madínah[1]

Ang mga taga-Yathrib ay nag-aabang na sa kanyang pagdating. Araw-araw ay naghihintay sila sa kanya sa labas ng Yathrib. Sa araw ng pagdating niya ay lumapit sila na masayang sumasalubong

[1] Ang Yathrib ay tinawag na Madínah (an-Nabí) o Lungsod (ng Propeta) nang nakatira na rito si Propeta Muhammad (SAS).

sa kanya. Nanuluyan siya sa Qubá' na nasa bungad ng Yathrib at tumigil doon nang apat na araw. Itinayo niya ang panulukan ng Masjid ng Qubá', ang kauna-unahang masjid na itinayo sa Islam.

Sa ikalimang araw ay humayo siya patungong Yathrib. Tinangka ng marami sa mga Ansárí[1] na mahikayat na tumuloy sa kanila ang Sugo (SAS) at maparangalan sa pagtanggap sa kanya bilang panauhin. Hinawakan nila ang renda ng kanyang inahing kamelyo kaya nagpasalamat naman siya sa kanila at nagsabi: "Hayaan ninyo ito sapagkat ito ay napag-utusan na." Nang nakarating na ang kanyang kamelyo sa ipinag-utos dito ni Allah na tigilan nito ay lumuhod ito. Ngunit hindi kaagad siya bumaba sa kamelyo hangga't hindi ito tumayo at naglakad nang kaunti at pagkatapos ay lumingon at bumalik. Lumuhod muli ito sa dati nitong niluhuran at saka pa lamang siya bumaba mula rito. Iyon ang naging kinalagyan ng Masjid ng Propeta. Nanuluyan siya kay Abú Ayyúb al-Ansárí (RA). Tungkol naman kay 'Alí ibnu Abí Tálib, nanatili pa siya nang tatlong araw sa Makkah matapos na umalis ang Sugo (SAS). Pagkatapos niyon ay lumisan siya papuntang Yathrib. Naabutan niya ang Sugo (SAS) sa Qubá'.

Ang Propeta sa Madínah

Ipinatayo ng Sugo (SAS) ang kanyang Masjid sa pook na niluhuran ng kanyang inahing kamelyo matapos na mabili niya ang lupa sa mga may-ari nito. Ginawa niyang mga magkakapatid ang mga Muhájir at ang mga Ansárí: ginawan niya ang bawat isa mga Ansárí ng isang kapatid mula sa mga Muhájir na makikibahagi sa kanya sa kanyang pag-aari. Nagsimula ang mga Muhajir at ang mga Ansari na sama-samang gumawa. Nadagdagan pang lalo ang tibay ng mga bigkis ng kanilang pagkakapatiran.

Ang Labanan sa Badr

Ang mga Quraysh ay may ugnayan sa mga Hudyo ng Yathrib. Nagtatangka ang mga Hudyo na magpaningas ng mga kaguluhan at pagkakahati-hati sa gitna ng mga Muslim sa Madínah. Ang mga Quraysh din ay nananakot at nagbabanta sa mga Muslim na lilipulin sila. Ganito pinaligiran ng panganib ang mga Muslim, sa loob at sa labas. Umabot pa sa sukdulang hindi nagpapagabi ang mga Kasama ng Sugo (SAS) kung wala silang dalang sandata. Sa mapanganib na mga kalagayang ito ibinaba ni Allah ang kapahintulutan na makipaglaban. Kaya nagsimula ang Sugo (SAS) na maghanda ng mga sugong pandigma upang manmanan ang mga pagkilos ng kaaway at upang humarang din sa mga karaban ng kalakal ng mga Quraysh upang gipitin sila sa pamamagitan ng pagpapadama sa kanila ng lakas ng mga Muslim upang nang sa gayon ay makipagkapayapaan sila at hayaan na nila ang mga Muslim na malayang ipalaganap ang Islam at ipamuhay ito. Gumawa rin ang Sugo (SAS) ng ilang mga kasunduan at pakikipag-alyansa sa ilang mga lipi.

Muli siyang nagpasyang harangin ang isa sa mga karaban ng mga kalakal ng Quraysh. Humayo siya kasama ng 313 kalalakihan. Mayroon lamang silang dalawang kabayo at 70 kamelyo. Ang karaban ng mga Quraysh ay binubuo ng 1,000 kamelyo at ito ay pinamumunuan ni Abú Sufyán na may kasamang 40 kalalakihan. Subalit nalaman ni Abú Sufyán ang pagsugod ng mga Muslim kaya nagpadala siya ng tao sa Makkah upang ibalita sa kanila ang nangyari at upang humingi sa kanila ng ayuda. Binago niya ang kanyang daan. Pumunta siya sa ibang daan kaya hindi sila natagpuan ng mga Muslim.

Tungkol naman sa mga Quraysh, umalis sila na may dalang isang hukbong binubuo ng 1,000 mandirigma subalit pinuntahan sila ng ikalawang sugo mula kay Abú Sufyán. Ibinalita nito sa kanila na ligtas na ang karaban at hiniling sa kanila na bumalik na sa Makkah. Subalit tumanggi si Abú Jahl na bumalik at ipinagpatuloy ng hukbo ang pagsulong sa Badr. Nang nalaman ng Sugo (SAS) ang pagsugod ng mga Quraysh, sinangguni niya ang kanyang mga Kasama. Napagkasunduan

[1] Ang Muslim na taga-Yathrib o Madinah na tumulong sa Propeta (SAS).

ng lahat na makipagtagpo at makipaglaban sa mga Quraysh na Káfir. Sa umaga ng araw ng Biyernes noong ika-17 ng buwan ng Ramadán ng ikalawang taon ng paglikas ay nagkaharap ang dalawang panig at naglaban sila nang mainit na labanan. Nagtapos ang labanan sa pagwawagi ng mga Muslim. Namatayan sila ng 14 Martir. Ang mga Mushrik naman ay namatayan ng 70 kalalakihan at nabihagan ng 70.

Habang nagaganap ang labanan na iyon ay yumao si Ruqayyah (RA) na anak ng Sugo (SAS) at maybahay ni 'Uthmán ibnu 'Affán (RA). Nanatili si 'Uthmán (RA) sa piling ni Ruqayyah (RA) sa Madinah; hindi siya sumama sa labanang iyon alinsunod sa hiling ng Sugo (SAS) sa kanya na manatili sa piling ng kanyang may-sakit na maybahay. Pagkatapos ng labanan ay ipinakasal ng Sugo (SAS) kay 'Uthmán (RA) ang kanyang ikalawang anak na si Umm Kulthúm (RA). Dahil dito, siya ay tinagurian na *Dhun Núrayn* (ang nagtataglay ng dalawang liwanag) sapagkat napangasawa niya ang dalawa sa mga anak ng Sugo (SAS).

Pagkatapos ng labanan sa Badr ay nagbalik sa Madinah ang mga Muslim na masaya sa tagumpay na kaloob ni Allah at may dala pa silang mga bihag at mga nasamsam na ari-arian ng mga kaaway. May mga bihag na tumubos sa kanilang sarili, mayroon din naman sa kanila na pinalaya nang walang kapalit na pantubos at mayroon din sa kanila na ang pantubos sa kalayaan ay ang pagtuturo ng pagbasa at pagsulat sa sampung anak ng mga Muslim.

Ang Labanan Sa Uhud

Matapos ang labanan sa Badr ay may iba pang mga labanan na naganap sa pagitan ng mga Muslim at mga Káfir ng Makkah. Ang ikalawang labanan ay ang labanan sa Uhud, na pinagwagian ng mga Mushrik laban sa mga Muslim na sumalungat sa utos ng Sugo (SAS) at sumira sa plano na ginawa niya para sa kanila. Sumugod ang mga taga-Makkah na binubuo ng 3,000 mandirigma samantalang ang mga Muslim ay binubuo lamang ng mga 700 mandirigma.

Matapos ang ikalawang labanan na ito ay may isang pangkat ng mga Hudyo na nagpunta sa Makkah. Inudyukan nila ang mga ito na salakayin ang mga Muslim sa Madínah at pinangakuan nila ang mga ito na tutulungan at aalalayan. Tinugon naman sila ng mga taga-Makkah. Nag-udyok din ng mga Hudyo sa iba pang mga lipi na salakayin ang mga Muslim. Pinaunlakan din sila ng mga lipi. Kaya nagsimulang sumugod ang mga Mushrik patungo sa Madínah mula sa lahat ng pook hanggang sa nagkatipon ang humigit-kumulang sa 10,000 mandirigma.

Nalaman na ng Sugo (SAS) ang mga pagkilos ng mga kaaway. Sinangguni niya ang kanyang mga Kasama, kaya nagmungkahi sa kanya si Salmán al-Farsí (RA) na humukay ng bambang sa palibot ng Madínah sa dakong walang mga bundok. Lumahok ang mga Muslim sa paghuhukay ng bambang hanggang sa natapos nang mabilis. Sa loob ng malapit sa isang buwan ay nanatiling hindi makaya ng mga Mushrik na tawirin ang bambang. Pagkatapos ay nagpadala si Allah sa mga Káfir ng malakas na hangin na bumuwal sa kanilang mga kubol. Dahil dito ay nalipos sila ng takot at dali-daling lumisan pabalik sa kanilang mga bayan.

Ang Pagsakop sa Makkah

Noong ikawalang taon ng paglikas ay nagpasya ang Sugo (SAS) na salakayin ang Makkah at sakupin ito. Lumisan siya noong ika-10 ng Ramadán na may dalang 10,000 mandirigma. Napasok niya ang Makkah ng walang matinding labanan sapagkat sumuko ang mga Quraysh at pinagwagi ni Allah ang mga Muslim. Nagsadya ang Propeta (SAS) sa al-Masjid al-Harám, nagsagawa ng Tawáf sa palibot ng Ka'bah, at pagkatapos ay nagdasal sa loob ng Ka'bah. Pagkatapos niyon ay binasag niya ang lahat ng mga diyos-diyusang nasa loob ng Ka'bah. Pagkatapos niyon ay tumayo siya sa pintuan ng Ka'bah habang ang mga Quraysh ay mga nakahanay sa al-Masjid al-Harám, naghihintay kung ano ang gagawin niya sa kanila. Nagsalita ang Propeta (SAS): "Kalipunan ng mga Quraysh, ano sa tingin ninyo ang aking gagawin sa inyo?"

"Mabuti, kapatid na marangal na anak ng kapatid na marangal," sagot nila.

"Umalis na kayo sapagkat kayo ay mga malaya na," sabi niya sa kanila.

Gumawa ang Sugo (SAS) ng pinakadakilang halimbawa ng pagpapatawad sa mga kaaway na nagpahirap at pumatay sa kanyang mga Kasama, at nanakit sa kanya at nagpalayas sa kanya sa kanyang bayan.

Matapos na masakop ang Makkah ay pumasok ang mga tao sa Islam nang pulu-pulutong. At noong ikasampung taon ng paglikas ay nagsagawa ang Sugo (SAS) ng Hajj. Ito ang kaisa-isang Hajj niya. Kasama niyang nagsagawa ng Hajj ang higit sa isandaang libong tao. Matapos na maisagawa ng Propeta (SAS) ang Hajj ay nagbalik siya sa Madínah.

Ang Pagyao ng Sugo (SAS)

Pagkalipas ng humigit-kumulang sa dalawang buwan at kalahati magmula ng magbalik siya mula sa Hajj ay nagsimula ang kanyang karamdaman at lumalala sa paglipas ng bawat araw. Nang nanghina na siya para mamuno sa mga tao sa Saláh ay hiniling niya kay Abú Bakr as-Siddíq (RA) na ito na ang mamuno sa mga tao sa Saláh. Araw ng Lunes, ika-12 ng buwan ng Rabí'ul'awwal, noong ika-11 taon ng paglikas nang bawiin ng Kataas-taasan ang buhay ng Sugo (SAS). Ganap na animnapu't tatlong gulang siya. Nakarating ang balita ng pagyao sa mga Kasama. Halos mawalan sila ng malay at hindi sila naniwala sa balita hanggang sa tumayo si Abú Bakr as-Siddíq (RA) sa gitna nila para magsalita upang panatagin sila at linawin sa kanila na ang Sugo (SAS) ay isang tao, na siya ay namamatay kung papaanong namamatay ang isang tao. At napanatag ang mga tao. Isinagawa ang pagpapaligo, pagbabalot, at paglilibing sa Sugo (SAS) sa silid ng kanyang maybahay na si 'Á'ishah (RA). Pagkatapos niyon ay pinili ng mga Muslim si Abú Bakr as-Siddíq (RA) bilang Khalífah (pinuno) para sa mga Muslim. Siya ang una sa mga napatnubayang Khalífah. Nanirahan ang Sugo (SAS) sa Makkah nang 40 taon bago naging Propeta at 13 matapos naging Propeta. Nanirahan naman siya nang 10 taon sa Madínah.

Ilan sa mga Pag-uugali ng Sugo (SAS)

Ang Sugo ni Allah (SAS) ang pinakamatapang na tao. Nagsabi si 'Alí ibnu Abí Tálib (RA): "Kami noon, kapag tumindi na ang sigalot at nakatagpo na ng isang pangkat ang isa pang pangkat, ay nagpapasanggalang sa Sugo ni Allah (SAS)." Siya rin ang pinakamapagbigay sa lahat ng tao. Walang anumang hiniling sa kanya na nagsabi siya ng hindi. Siya ang pinakamapagtimpi sa lahat ng tao. Hindi siya naghihiganti para sa kanyang sarili, hindi siya nagagalit para sa kanyang sarili maliban na lamang kung nilabag ang kabanalan ni Allah sapagkat alang-alang kay Allah ay maghihiganti siya.

Ang kamag-anak at ang di-kamag-anak, at ang malakas at ang mahina, para sa kanya ay magkapantay sa karapatan. Binigyang-diin niya na walang kalamangan ang isang tao sa isa pang tao maliban sa pangingilag magkasala, at na ang mga tao ay pantay-pantay, at na nilipol lamang ang mga sinaunang bansa dahil kapag nagnakaw sa kanila ang isang maharlika ay pinababayaan nila ito ngunit kapag nagnakaw sa kanila ang mahina ay ipanatutupad nila rito ang kaparusahan. Sinabi pa niya: "Sumpa man kay Allah, kung sakaling si Fátimah na anak ni Muhammad ay nagnakaw, talagang puputulin ko ang kanyang kamay."

Wala siyang pinintasang pagkain kailanman. Kung maibigan niya ay kakainin niya; kung hindi niya maibigan ito ay hindi niya gagalawin ito. Dumarating noon sa mag-anak ni Muhammad (SAS) ang isang buwan o ang dalawang buwang hindi nagniningas ang apoy sa bahay niya at ang pagkain nila ay datiles at tubig lamang. Dinadaganan niya noon ng bato ang kanyang tiyan dahil sa gutom.

Siya noon ang nag-aayos ng sirang sandalyas niya, nagsusulsi ng kasuutan niya, tumutulong sa maybahay niya sa gawaing bahay, at dumadalaw sa mga may-sakit. Siya ay ang pinakamatindi sa

lahat ng tao sa pagpapakumbaba. Pinauunlakan niya ang sinumang nag-aanyaya sa kanya, mayaman man o maralita, aba man o maharlika. Mahal niya ang mga dukha. Dinadaluhan niya ang libing nila. Dinadalaw niya ang mga may-karamdaman sa kanila. Hindi niya hinahamak ang isang maralita dahil sa karalitaan nito at hindi niya kinatatakutan ang isang hari dahil sa pagiging hari nito. Sumasakay siya sa kabayo, kamelyo, asno, at buriko.

Siya ang pinakapalangiti sa lahat ng tao at ang pinakamaamo ang mukha sa kanila sa kabila ng dami ng dumapo sa kanya na mga dalamhati at mga pighati. Maiibigin siya sa pabango at kinasusuklaman niya ang mabahong amoy. Tinipon sa kanya ni Allah ang mga ganap na kaasalan at mga magagandang gawa. Binigyan siya ni Allah ng kaalamang hindi naibigay sa sinuman sa mga nauna at mga nahuli sa kanya.

Hindi siya marunong bumasa at sumulat. Wala siyang guro na tao. Inihatid niya ang Qur'an na ito na buhat kay Allah, na ang sabi ni Allah hinggil dito (17:88): **"Sabihin mo: "Talagang kung magkaisa man ang tao at ang jinní na gumawa ng tulad sa Qur'an na ito, hindi sila makagagawa ng tulad nito at kahit pa man ang iba sa kanila ay katulong ng iba pa.""** Ang paglaki niyang walang kaalaman sa pagsulat at pagbasa ay pagpapabula sa bintang ng mga nagpapasinungaling na nagsasabing ang Qur'an ay sinulat lamang niya o natutuhan o nabasa sa mga aklat ng ibang tao.

Ilan sa Kanyang mga Himala

Tunay na ang pinakadakila sa mga himala niya ay ang Banal na Qur'an na dumaig sa lahat ng mga mahusay sa wikang Arabe, na sa pamamagitan nito ay hinamon ni Allah ang lahat na magbigay ng sampung kabanata na tulad ng sa Qur'an o na magbigay ng isang kabanata ng Qur'an o magbigay ng isang talata. Sinaksihan ng mga Mushrik ang di-matularang katangian ng Qur'an.

Hiniling sa kanya ng mga Mushrik na magpakita siya ng isang himala kaya naman ipinakita niya sa kanila ang pagkabiyak ng buwan. Nabiyak ang buwan hanggang sa ito ay maging dalawang bahagi. Ilang ulit ding bumukal ang tubig sa pagitan ng kanyang mga daliri. Nagluwalhati kay Allah ang maliit na bato sa kanyang palad. Nagpatuloy ito sa pagluluwalhati matapos na mailagay niya sa palad ni Abú Bakr (RA), at pagkatapos ay sa palad ni 'Umar (RA), at pagkatapos ay sa palad ni 'Uthmán (RA). Nakaririnig sila noon ng pagluluwalhati kay Allah ng pagkain sa tabi niya habang ito ay kinakain. Bumati sa kanya ang mga bato at mga punong-kahoy noong mga gabing ginawa siyang Propeta. Kinausap siya ng braso ng tupang may lason na ibinigay sa kanya ng isang babaeng Hudyo na nagnanais na pumatay sa kanya sa pamamagitan ng lason.

Nang hiniling sa kanya ng isang Arabe na taga-disyerto na pakitaan niya ito ng himala ay nag-utos siya sa isang punong-kahoy at pumunta iyon sa kanya at pagkatapos ay inutusan niya iyon at bumalik naman iyon sa kinalalagyan niyon. Nang sinalat niya ang utong ng inahing tupa na walang gatas ay nagkaroon ito ng gatas. Ginatasan niya ito, uminom siya at pinainom niya si Abú Bakr (RA). Dumura siya sa mga mata ni 'Alí ibnu Abí Tálib (RA) noong ito ay nagkaroon ng namamagang mata at gumaling naman kaagad ang mga ito. Nasugatan ang isang lalaki sa mga Kasama niya kaya hinipo niya ang tama at kaagad namang gumaling ito.

Dumalangin siya para kay Anas ibnu Málik (RA) na magkaroon ng mahabang buhay, maraming yaman at anak, at na pagpalain ito ni Allah sa mga ito. Kaya nagkaroon ito ng 120 anak, ang mga punong datiles nito ay namumunga nang dalawang beses sa isang taon gayong ang pagkakaalam ay ang datiles ay isang beses lamang namumunga sa isang taon, at nabuhay ito nang 120 taon.

Idinaing sa kaaya ang tagtuyot habang siya ay nasa pulpito ng masjid kaya nanalangin siya kay Allah, noong ang langit ay walang ulap. Kaya naman may namuong mga ulap na tulad ng mga bundok. Bumuhos ang masaganang ulan sa sandaling iyon hanggang sa sumunod na Biyernes

hanggang sa idinaing naman sa kanya ang dami ng ulan. Kaya nanalangin na naman siya kay Allah at tumigil naman ang ulan. Lumabas ang mga tao at naglakad sa ilalim ng sikat ng araw.

Pinakain niya ang isang libong lumahok sa labanan sa bambang ng isang salop na trigo at isang tupa. Nabusog silang lahat at umalis sila na ang pagkain ay parang hindi nabawasan ng anuman. Pinakain niya rin ang mga taong ito ng kaunting datiles na dinala ng anak na babae ni Bashír ibnu Sa'd (RA) na para lamang sana sa ama at amain sa ina nito. Pinakain din niya ang buong hukbo mula sa baon ni Abú Hurayrah (RA) hanggang sa nabusog sila.

Lumabas siya sa bahay habang may isandaang Quraysh na naghihintay sa kanya upang patayin siya. Hinagisan niya ang kanilang mga mukha ng alikabok at umalis siya na hindi nila nakikita. Sinundan siya ni Suráqah ibnu Málik upang patayin siya. At nang napalapit na ito sa kanya ay nanalangin siya laban dito kaya lumubog sa lupa ang mga paa ng kabayo nito.

أحكام الأطعمة

Ang mga Alintunnin sa Pagkain

Inatasan ni Allah ang Kanyang mga lingkod na kumain ng mga pagkaing nakabubuti at ipinagbawal Niya sa kanila ang mga pagkaing nakasasama. Sinabi Niya (2:172): **"O mga sumampalataya, kumain kayo ng mga nakabubuti na itinustos Namin sa inyo...."**

Ang halos lahat ng pagkain ay ipinahihintulot maliban sa mga ipinagbawal. Si Allah ay nagpahintulot sa Kanyang mga lingkod na mananampalataya na kumain ng mga nakabubuting pagkain upang pakinabangan nila ang mga ito. Hindi ipinahihintulot na gamitin ang mga biyaya ni Allah sa pagsuway. Nilinaw na ni Allah sa Kanyang mga lingkod ang ipinagbawal Niya na mga pagkain at mga inumin. Sinabi Niya (6:119): **"...gayong nilinaw na Niya nang masusi sa inyo ang ipinagbawal Niya sa inyo, maliban doon sa napilitan kayo...."** Samakatuwid ang anumang hindi nalinaw ang pagbabawal, ito ay Halál (ipinahihintulot ni Allah). Nagsabi naman ang Propeta (SAS): ***"Tunay na si Allah ay nagsatungkulin ng mga tungkulin, kaya huwag ninyong ipagpawalang-bahala ang mga ito; nagtakda ng mga hangganan, kaya huwag ninyong lampasan ang mga ito; nagbawal ng ilang mga bagay, kaya huwag ninyong labagin ang mga ito; nanahimik sa ibang mga bagay bilang awa sa inyo—hindi sanhi ng pagkalimot, kaya huwag na ninyong usisain ang tungkol sa mga ito. "***

Samakatuwid, ang bawat bagay, tulad ng mga pagkain, mga inumin, at mga kasuutan, na hindi nilinaw ni Allah ni ng Kanyang Sugo (SAS) ang pagbabawal nito ay hindi ipinahihintulot na ipagbawal ito. Ang patakaran ay na ang bawat pagkain na Táhir[1] na hindi nakapipinsala ay ipinahihintulot; taliwas sa mga pagkaing Najis[2] gaya ng patay na hayop, dugo, nakalalasing na inumin, sigarilyo, at pagkaing nahaluan ng bagay na Najis dahil ang mga ito ay ipinagbabawal sapagkat nakasasama at nakapipinsala. Ang ibig sabihin ng patay na hayop ay ang hayop na naalisan ng buhay nang hindi ayon sa pagkakatay na itinatagubilin ng Islam. Ang dugo na ipinagbabawal ay ang dugong lumalabas sa hayop kapag kinakatay. Ang dugong naiiwan sa loob ng karne matapos katayin at ang dugong natitira sa mga ugat ay ipinahihintulot kainin.

Ang mga Ipinahihintulot na Pagkain

Ang mga ipinahihintulot na pagkain ay dalawang uri: ang mga hayop at ang mga halaman. Ipinahihintulot ang alin man sa mga ito kung hindi nakakapipinsala. Ang mga hayop ay dalawang uri: mga hayop na nabubuhay sa lupa at ang mga hayop na nabubuhay sa dagat. Sa kabuuan, ang mga hayop na nabubuhay sa dagat ay Halál at hindi na rin kailangang katayin ayon sa itinatagubilin ng Islam sapagkat kahit nga ang patay (namatay na hindi kinatay) na hayop ng dagat ay ipinahihintulot na kainin. Ang mga hayop na nakatira sa lupa ay ipinahihintulot kainin maliban sa ilang uri na ipinagbawal ng Islam:

1. Ang asno na inaalagaan,
2. Ang anumang hayop na may pangil na ginasamit nito sa pagsila, maliban sa *hyena.*
3. Ang mga ibon, maliban sa mga sumusunod:
   - **A.** Ang mga ibon na may kukong ipinandadagit o ipinansisila. Nagsabi si Ibnu 'Abbás (RA): "Ipinagbawal ng Sugo ni Allah (SAS) ang lahat ng may pangil na mabangis na hayop at ang lahat ng ibong may kukong ipinaninila."
   - **B.** Ang mga ibong kumakain ng patay gaya ng agila, buwitre, uwak, at lawin dahil sa dumi ng kinakain ng mga ito.

---

[1] Itinuturing na malinis sa Islam kaya naman ipinahihintulot na kainin.

[2] Itinuturing na marumi sa Islam, kaya naman ipinagbabawal na kainin.

4. Ang pinandidiriang mga hayop gaya ng ahas, daga, at mga kulisap (maliban sa balang at tipaklong).

Ang iba pa sa mga hayop at mga ibon na nabanggit ay Halál gaya ng kabayo, baka, kalabaw, kambing, tupa, usa, manok, asnong ligaw (hindi inaalagaan), iguana,[1] usa, *ostritch*, kuneho, at iba pa. Hindi kabilang sa mga ito ang Jallálah: ang hayop na bagaman Halál ngunit ang karamihan sa kinakain ay Najis. Ipinagbabawal kainin ang Jallaláh hanggang hindi ito ikinukulong nang tatlong araw at pinakakain ng pagkaing Táhir lamang.[2]

Makrúh[3] ang pagkain ng hilaw na sibuyas, bawang, at mga gaya nito na may masamang amoy lalo na kung papasok sa Masjid.

Ang sinumang mapipilitang kumain[4] ng pagkaing Harám, dahil baka ikapipinsala ang hindi pagkain nito, ay pinahihintulutang kumain ng makasasapat lamang upang manatiling buhay. Ang nakalalason ay hindi maaaring kainin kailanman.

Ang sinumang mapadaan sa isang taniman at namitas ng bunga sa puno nito o namulot ng nalaglag na bunga at walang anumang bakod na nakapaligid sa pataniman at wala ring nagbabantay; ipinahihintulot sa kanya na kainin ang nasabing bunga ngunit hindi siya magdadala, hindi aakyat sa puno, hindi mambabato ni manunungkit ng bunga, at hindi kakain sa mga nakatipon o nakatumpok na bunga maliban na lamang kung kinakailangan.

Ang mga Alituntunin sa Pagkakatay

Yayamang kabilang sa mga kundisyon upang mapahintulutang kainin ang isang hayop na nabubuhay sa lupa ay na nakatay ito ayon sa pagkakatay na itinatagubilin ng Islam, kailangang talakayin ang pamamaraan ng pagkakatay at alamin ang mga kinakailangan dito.

Ang pagkakatay ayon sa Islam ay ang pagkatay ng hayop na naninirahan sa lupa at ipinahihintulot kainin sa pamamagitan ng paglalaslas sa lalamunan (daanan ng hangin papuntang baga) at sa esopago (daanan ng pagkain at inumin) o pagsusugat sa alinmang bahagi ng katawan nito kung mahirap ang paglalaslas.

Hindi Halál ang anumang bahagi ng katawan ng isang hayop na maaaring katayin ngunit hindi kinatay ayon sa Islam sapagkat ang hindi kinatay ay itinuturing na patay.[5]

Ang mga Kundisyon sa Pagkakatay

1. Ang tagapagkatay ay kailangang taong may sapat na pag-iisip at isang Muslim o Kristiyano o Hudyo. Samakatuwid, hindi Halál ang kinatay ng isang baliw o lango[6] o bata na wala pang sapat na pag-iisip sapagkat hindi tanggap sa mga nabanggit ang layunin na magkatay dahil sa kawalan nila ng sapat na pag-iisip. Hindi rin Halál ang kinatay ng isang Káfir gaya ng pagano o kaanib ng Zoroasterianismo, at Qubúrí (mananamba ng patay o nakalibing sa puntod).

---

[1] Anumang hayop na parang bayawak ngunit higit na maikli ang buntot kaysa bayawak. Halaman ang kinakain nito at hindi ito kumakain ng hayop, patay man o buhay. Ang bayawak ay Harám kainin sapagkat kumakain ito ng patay.

[2] Ang halimbawa ng Jallaláh ay ang manok o pato na hindi nakakulong at hinayaang gumala-gala kaya ang mga ito ay nakakakain ng marumi at Najis.

[3] Hindi Harám ngunit hindi rin naman kanais-nais. Hindi nagkakasala ang gumagamit o kumakain o gumagawa ng makrúh.

[4] Kung halimbawa'y nasa isang disyerto at walang makain kundi isang baboy o anumang tulad nito, maaari nang kainin ito kung talagang malamang na ikamamatay ang hindi pagkain nito.

[5] Sa aklat na ito, ang ibig sabihin ng patay, kapag hayop ang tinutukoy, ay ang hayop na namatay nang hindi sadyaang kinatay.

[6] Lasing sa alak o bangag sa gamot.

2. Ang pagkakaroon ng kagamitan sa pagkakatay. Ipinahihintulot ang pagkatay sa pamamagitan ng lahat ng matalas na bagay na nakapagpapadanak ng dugo, maging ito man ay gawa sa bakal o bato o maging anupaman ito, maliban sa ngipin, buto at kuko sapagkat hindi ipinahihintulot na ipangkatay ang mga ito.
3. Ang paglalaslas ng lalamunan na siyang daanan ng hangin papuntang baga, ng esopago na siya namang daanan ng pagkain at inumin, at ng isa sa dalawang malaking ugat sa leeg.

   Ang dahilan kung bakit itinakda ang bahaging ito ng katawan at lalo na ang pagputol sa mga nabanggit ay upang lumabas ang dugo sapagkat ang bahaging ito ay tagpuan ng mga pangunahing ugat at sapagkat ang gayon ay siyang pinakamabilis sa pag-aalis ng buhay, kaya naman ang karne ay lalong malasa at hindi gaanong masakit para sa hayop.

   Kapag hindi magawang laslasin sa nabanggit na bahagi dahil hindi makaya, tulad halimbawa ng mailap na hayop, ang pagkatay sa ganitong hayop ay sa pamamagitan ng pagsusugat sa alinmang bahagi ng katawan nito.

   Ang hayop na nasakal, napalo o nabagsakan ng anumang mabigat, nalaglag buhat sa mataas na lugar, at nilapa ng mabangis na hayop ay ipinahihintulot kainin sa kundisyon na ito ay naabutang may buhay pa at makakatay pa.
4. Na ang tagapagkatay ay magsasabi ng **bismilláh** bago laslasin ang lalamunan. Sunnah ding sabihin ang **Alláhu akbar** kasama ng **bismilláh**.

Magandang Asal sa Pagkakatay

1. Makrúh na katayin ang hayop ng mapurol na patalim.
2. Makrúh na hasain ang patalim habang nakatingin ang hayop.
3. Makrúh na iharap ang hayop na kakatayin sa ĭba pa sa Qiblah.
4. Makrúh na baliin ang leeg nito o balatan ito bago tuluyang namatay.
5. Sunnah na katayin ang baka, tupa, at kambing na nakahiga sa kaliwang bahagi ng katawan nito at ang kamelyo na nakatayo samantalang nakagapos ang kaliwang kamay nito.

Ang Pangangaso

Ipinahihintulot ang pangangaso kung kailangan, ngunit kung para lamang sa paglilibang at paglalaro, ito ay makrúh.

Ang hayop na mailap, matapos matamaan ito (ng ano mang ginagamit sa pangangaso) at mahuli ito, ay may dalawang kalagayan:

1. Na ito ay maaabutan habang may buhay pa ito. Kapag ganito ay kailangan itong katayin;
2. Na ito ay maaabutan na patay na o buhay nga ngunit nag-aagaw-buhay na. Sa ganitong kalagayan ay itinuturing itong Halál (kahit hindi nakatay).

Ang kundisyong kailangan para sa mangangaso ay katulad ng sa nagkakatay:

1. Na ang nangangaso ay may sapat na pag-iisip at isang Muslim o isang Kristiyano o isang Hudyo. Samakatuwid, hindi Halál para sa isang Muslim na kainin ang nahuli sa pangangaso ng isang baliw o lango. Hindi rin maaari ang nahuli ng isang pagano, kasapi ng *Zoroasterismo*, at iba pang uri ng mga hindi mananampalataya.
2. Na ang gamit sa pangangaso ay matalas: nakapagpapadanak ng dugo (kung hindi baril) at hindi gawa sa kuko o buto o ngipin. Susugatan ang hayop sa pamamagitan ng matalim na gamit hindi ng mapurol. Ang mga hayop na ginagamit sa pangangaso tulad ng mga aso at mga ibong mandaragit ay Halál ang anumang mailap na hayop na mapatay ng mga ito kung ang mga ito ay tinuruang manghuli. Turuan ang hayop kung kapag pinawalan ito ay sumusugod ito; kung kapag inudyukan itong manila ay naninila ito; kung kapag nakakuha ito ng hayop ay hahawakan

nito iyon para sa panginoon nito hanggang sa puntahan siya nito, at hindi nito hinahawakan iyon para sa sarili nito.

3. Na itutudla ang sandata nang naglalayong patamaan ang hayop. Kaya kung nalaglag lamang ang sandata sa kamay at nakapatay ito ng isang hayop, hindi Halál ang hayop na ito sapagkat walang layuning patamaan ito. Ganoon din naman kung kusang umalis ang aso at nakapatay ng isang hayop, hindi Halál ang hayop na nasila sapagkat hindi ito pinawalan ng panginoon nito upang manila at wala rin siyang layuning mangaso. Kapag tumudla ng isang hayop ngunit iba ang tinamaan o nakapatay ng isang pangkat ng mga hayop, Halál pa rin ang tinamaan.
4. Ang pagsasabi ng **bismilláh** kapag tutudla o magpapawala ng nangangasong hayop. Itinatagubilin ding sabihin ang **Alláhu akbar** kasunod ng **bismilláh**.

Paalaala

Ipinagbabawal ang pag-aalaga ng aso kung ang layunin ay hindi ayon sa ipinahintulot ng Sugo ni Allah (SAS), na isa sa tatlong ito: para sa pangangaso, pagbabantay ng mga alagang hayop, at pagbabantay ng mga pananim.

أحكام العمرة

Ang Pagsasagawa ng 'Umrah

Ang pagsasagawa ng 'umrah ay tungkulin ng bawat lalaki at babaeng Muslim isang beses sa tanang buhay sapagkat ang sabi ni Allāh (2:196): **"Isagawa ninyo ang hajj at ang 'umrah para kay Allāh...."** Ito ay kabilang sa mga mainam na pagsambang kanais-nais para sa isang Muslim na ulit-ulitin sa abot ng kanyang makakaya. Ang kauna-unahang gagawin ng isang magsasagawa ng 'umrah sa mga gawaing kaugnay sa 'umrah ay ang ihrām.

Ang Ihram

Ang Ihrām ay ang pagpasok sa pagsasagawa ng mga itinakdang gawain para sa 'umrah. Kapag nasa sandali na ng Ihrām ay magiging bawal sa isang nagsagawa ng Ihrām ang ilang agay na dating ipinahihintulot bago isinagawa ang Ihrām dahil pumasok na siya sa isang pagsamba. Magsagawa ng Ihrām ang nagnanais na magsagawa ng 'umrah, kapag nagbuhat sa labas ng Makkah, sa isa sa mga Mīqāt na itinakda ng Sugo (SAS). Ang sumusunod ang mga Mīqāt:

1. **Ang Dhul Hulayfah.** Ito ay isang maliit na nayong malapit sa al-Madīnah at tinatawag sa ngayon na Abyār 'Ali. Ito ang Mīqāt ng mga galing sa Madīnah;
2. **Ang al-Juhfah.** Ito ay isang maliit na nayong malapit sa Rābigh. Ang mga tao sa ngayon ay nagsasagawa ng Ihrām sa Rābigh. Ito ang Mīqāt ng mga galing sa Syria, Jordan, at Palestine;
3. **Ang Qarn al-Manāzil** (as-Sayl al-Kabīr). Ito ay isang lugar na malapit sa Tā'if. Ito ang Mīqāt ng mga galing sa Najd (Ang kalagitnaang bahagi ng Saudi Arabia);
4. **Ang Yalamlam.** Ito ay mga 70 km buhat sa Makkah. Ito ang Mīqāt ng mga galing sa Yemen;
5. **Ang Dhāt 'Irq.** Ito ang Mīqāt ng mga galing sa Iraq.

Ang mga pook na ito ay ginawang mīqāt ng Propeta (SAS) para sa nagnanais na magsagawa ng 'umrah, na nagbuhat sa mga ito at dumaraan sa mga ito mula sa ibang pook. Ang nananatili sa Makkah: sa loob at labas ng Haram,[1] at ang ninirahan sa pagitan ng Makkah at mga mīqāt ay magsasagawa ng Ihrām sa labas ng Haram, gaya ng Tan'im o Ji'irranah o 'Arafat o Shara'i at iba pa.

Ang mga Sunnah sa Ihram

Ang mga gawaing sunnah na gawin bago magsagawa ng Ihrām:

1. Ang pagputol ng mga kuko sa kamay at paa, ang pagbunot o ang pag-aahit ng buhok sa kilikili, ang pagputol ng bigote, ang pag-ahit ng buhok sa ari, ang pagpaligo, at ang paggamit ng pabango o mabangong bagay sa katawan lamang at hindi sa kasuutan para sa Ihrām.
2. Ang pag-aalis sa katawan ng anumang kasuutan (gaya ng *brief*, kamiseta, salawal, at *T-shirt*) at ang pagsusuot ng Izār (puting tapis) at Ridā' (puting balabal). Samantala, ang babae ay maaaring magsuot ng anumang damit na ninais niya, kalakip ng pagsisikap na takpan ang sarili, na hindi ilantad ang kagandahan, na takpan ang mukha at mga kamay kapag may mga lalaking hindi Mahram at na iwasan na magsuot ng Niqāb at mga guwantes.
3. Ang pagpunta sa Masjid, ang pagsasagawa ng salāh kasama ng jamā'ah kapag oras ng salāh o ang pagsasagawa ng dalawang rak'ah bilang salāh na sunnah para sa wudū'. Pagkatapos na gawin ang mga nabanggit ay isasagawa na ang Ihram para sa 'umrah sa pamamagitan ng pagsabi ng **labbayka 'umrah**[2]

---

1. Ang Haram ay ang lugar sa palibot ng al-Masjid al-Harām. Ang al-Masjid al-Harām ay ang masjid na nakapalibot sa Ka'bah. Ang labas ng Haram ay tinatawag na Hill.
2. ng pagtugon sa lyong panawagan upang magsagawa ng 'umrah.

Kapag naglalakbay sakay ng eroplano patungong Makkah ay kailangang isagawa ang Ihrám pagdating ng eroplano sa ibabaw ng Míqát o sa loob ng maikling sandaling hindi pa lumalampas sa Míqát ang eroplano kapag mahirap malaman kung nasaan ito. Gagawin ang mga ginagawa sa Míqát gaya ng paglilinis ng sarili, pagpapabango o paggamit ng mabangong bagay, pagpuputol ng mga kuko, at pagsusuot ng kasuutan para sa Ihrám, kung ninanais ay bago sumakay sa eroplano o kapag nakasakay na sa eroplano. Pagkatapos ay ipahahayag ang layuning magsagawa ng Ihrám bago dumating sa Míqát o pagdating ng eroplano dito.

Matapos isagawa ang Ihrám, Sunnah na bigkasin ang Talbiyah at uli-ulitin ito sa tuwi-tuwina sa loob ng mga sandaling nasa panahon ng Ihrám hanggang sa bago magsimula ang Tawáf sa Ka'bah. Ang Talbiyah ay ang pagsasabi ng: **Labbayk alláhumma labbayk, labbayka lá sharíka laka labbayk, innal hamda wan ni'mata laka wal mulk, lá sharíka lak.**[1]

Ang mga Bawal Matapos Magsagawa ng Ihrám

1. Ang pag-aalis ng buhok sa ulo at sa alin mang bahagi ng katawan, subalit walang masama kung kakamutin nang marahan ang ulo kapag kailangan;
2. Ang pagputol ng kuko, subalit kung kusang naputol ang kuko o nakasasakit ay walang masama na alisin ito;
3. Ang paggamit ng pabango o mabangong bagay at gayon din ang sabon na may pabango;
4. Ang pakikipagtalik o ang anumang gawaing maaaring mauwi sa pakikipagtalik gaya ng pagpapakasal, ang pagtingin nang may pagnanasa, ang paghipo, ang paghalik, at iba pa;
5. Ang pagsusuot ng guwantes;
6. Pagpatay ng mailap na hayop.

Ang mga gawaing nabanggit ay ipinagbabawal sa lalaki at babae. Ang mga sumusunod ay ipinagbabawal lamang sa lalaki:

1. Ang pagsusuot ng anumang kasuutan, ngunit ipinahihintulot ang anumang kakailanganin gaya ng sinturon, relo, salamin, at iba pang tulad nito;
2. Ang pagtatakip sa ulo ng anumang sumasayad o dumidiit dito, subalit walang masama kung hindi dumidiit ang ipinantatakip gaya ng payong, bubong ng kotse, tolda, at mga katulad nito;
3. Ang pagsusuot ng medyas, ngunit maaaring magsuot ng sapatos kapag walang makitang tsenelas.

Tatlong Kalagayan ng Nakagawa ng mga Bawal

1. Na ginawa niya ito nang walang katanggap-tanggap na kadahilanan kaya naman siya ay nagkakasala at kailangan niyang magbigay ng Fidyah;[2]
2. Na ginawa niya ito sanhi ng pangangailangan kaya naman wala siyang sala ngunit kailangan pa rin niyang magbigay ng Fidyah;
3. Na ginawa niya ito, ngunit mapagpapaumanhinan siya, dahil sa kawalang-kaalaman o pagkalimot o pinuwersa kaya naman wala siyang kasalanan at hindi na kailangang magbigay ng Fidyah.

Ang Tawáf

Kapag papasok sa al-Masjid al-Harám, Sunnah na unahing ipasok ang kanang paa at na magsabi ng: **bismilláhi, was salátu was salámu 'alá rasúlilláh, alláhum maghfir lí dhunúbí waftah lí abwába rahmatik** (Sa ngalan ni Allah; ang pagpapala at kapayapaan ay makamit ng Sugo ni Allah. O Allah, patawarin Mo po ako sa aking mga pagkakasala at buksan Mo po para sa akin ang

---

[1] Bilang pagtugon sa Iyong panawagan, o Allah, bilang pagtugon sa Iyong panawagan; bilang pagtugon sa Iyong panawagan, wala Kang katambal, bilang pagtugon sa Iyong panawagan. Tunay na ang papuri at ang pagbibiyaya ay ukol sa Iyo at ang paghahari; wala Kang katambal.

[2] Ang Fidyah ay nagsisilbing kabayaran sa pagkakamali o kasalanan. Ang mga Fidyah ay hindi magkakatulad; kaya kapag nakagawa ng anuman sa mga nabanggit na ipinagbabawal, magtanong sa nakaaalam kung ano ang dapat gawin.

mga pinto ng Iyong awa). Ganito rin ang gagawin sa lahat ng Masjid. Pagkatapos ay tutuloy agad sa Ka'bah upang isagawa ang Tawáf. Ang Tawáf ay ang paglibot sa Ka'bah nang pitong ulit. Magsisimula ang pag-ikot sa tapat ng al-Hajar al-Aswad at magtatapos din doon, habang ang Ka'bah ay nasa kaliwa. Kailangan ding mayroon pang Wudú'.

1. Pupunta sa al-Hajar al-Aswad (Batong Itim), hihipuin iyon ng kanang kamay, magsasabi ng **bismilláhi walláhu akbar,**[1] hahalikan iyon kung makakaya ngunit kung hindi makakayang halikan iyon (dahil sa tindi ng siksikan) ay hihipuin na lamang iyon ng kanang kamay at hahalikan ang kanang kamay. Kung hindi rin madaling mahipo ang al-Hajar al-Aswad, haharap na lamang doon at ituturo iyon ng kanang kamay habang nagsasabi ng **Alláhu Akbar** ngunit hindi na hahalikan pa ang kanang kamay. Pupuwesto na ang Ka'bah ay nasa kaliwa at sisimulan sa tapat ng al-Hajar al-Aswad ang Tawáf. Habang nagsasagawa ng Tawáf ay mananalangin kay Allah ng kahit anong nanaising panalangin o bibigkas ng kahit anumang talata ng Qur'an. Maaaring manalangin sa sariling wika, para sa sariling kapakanan at para sa kaninumang nais na idalangin. Walang takdang Du'á' kapag nagsasagawa ng Tawáf.
2. Kapag dumating sa ar-Rukn al-Yamání ay hihipuin iyon ng kanang kamay kung magagawa, at magsasabi ng **bismilláhi walláhu akbar** ngunit hindi na hahalikan ang kamay. Kung hindi iyon magawang hipuin ay magpapatuloy na lamang sa paglalakad at hindi na ituturo iyon ng kanang kamay at hindi na rin magsasabi ng **Alláhu akbar.** Habang nasa pagitan ng ar-Rukn al-Yamaní at al-Hajar al-Aswad ay magsabi ng **rabbaná átiná fid dunyá hasanah, wa fil ákhirati hasanah, wa qiná 'adhában nár.**[2]
3. Kapag natapat na sa al-Hajar al-Aswad ay hihipuin iyon ngunit kung hindi magawa ay ituturo na lamang iyon ng kanang kamay habang sinasabi ang **Alláhu akbar.** Ganito natatapos ang unang pag-ikot sa kabuuang pitong pag-ikot. Upang matapos ang natitirang mga pag-ikot:
4. Magpapatuloy sa pagsasagawa ng Tawáf at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang ikot hanggang sa makumpleto ang pitong ikot. Sa tuwing madadaan sa tapat ng al-Hajar al-Aswad ay magsasabi ng **Alláhu akbar** at sasabihin rin ito pagkatapos ng ikapitong ikot. Sunnah na maglakad ng paglalakad na tinatawag na Raml sa unang tatlong pag-ikot at maglalakad naman ng karaniwang lakad sa huling apat na pag-ikot. Ang **Raml** ay ang paglalakad nang mabilis at magkakalapit ang mga hakbang.[3] Sunnah rin na isuot ang Ridá' (balabal) nang pagsuot na tinatawag na Id'tibá' sa buong pagsasagawa ng Tawáf. Ang **Id'tibá'** ay ganito: ilagay sa kaliwang balikat ang kalagitnaang bahagi ng Ridá', pagsalubungin sa ilalim ng kanang kilikili ang mga bahagi nitong malapit sa magkabilaang dulo nito at ipatong sa kaliwang balikat ang magkabilaang dulo nito.[4] Ang Raml at Id'tibá' ay isinasagawa lamang sa unang pagsasagawa ng Tawáf ng nagsasagawa ng Hajj o 'Umrah sa unang pagdating sa Makkah.

Pagkatapos ng Tawáf

Sunnah na magsagawa ng dalawang Rak'ah na Saláh sa tapat ng Maqám Ibráhím na nasa pagitan ng nagsasagawa ng Saláh at ng Ka'bah. Isusuot ang balabal bago magdasal: ipapatong ito sa dalawang balikat at ang magkabilang dulo ay nasa dibdib. Tahimik na bibigkasin ang Súratul

---

[1] Sa ngalan ni Allah; si Allah ay pinakadakila. Mainam din na magsabi ng: **Alláhumma ímánam bika wa tasdíqam bikitábika wa wafá'am bi'ahdika wattibá'al lisunnati nabíyika sallalláhu 'alayhi wa sallam:** O Allah, dahil sa pagsampalataya sa Iyo, sa paniniwala sa Iyong Aklat, sa pagtupad sa pangako sa Iyo, at pagsunod sa Sunnah ng Iyong Propeta pagpalain Mo po siya at pangalagaan.

[2] Panginoon namin, bigyan Mo po kami sa mundo ng mabuti at sa Kabilang-buhay ng mabuti rin; at iadaya Mo po kami sa pagdurusa sa Apoy.

[3] Kung mahirap itong gawin, maaari nang hindi ito gawin.

[4] Ang babae ay hindi pinahihintulutan na gawin ang Id'tibá'.

Fátihah at ang Súratul Káfirún sa unang Rak'ah, at ang Súratul Fátihah at ang Súratul Ikhlás saa ikalawang Rak'ah. Kung hindi magiging madali na magdasal sa tapat ng Maqám Ibráhím dahil sa tindi ng siksikan, magdadasal sa alin mang bahagi ng al-Masjid al-Harám. Pagkatapos ng Saláh ay Sunnah na uminom ng maraming tubig ng Zamzam.

Ang Sa'y[1]

Pagkatapos uminom ay pupunta sa Mas'á;[2] dadako muna sa Safá at kapag malapit na roon ay bibigkasin ang **innas safá wal marwata min sha'á'irilláh.**[3] Aakyat sa Safá hanggang sa makita ang Ka'bah, haharap doon at iaangat ang mga kamay (na ang mga palad ay nakaharap sa mukha). Magpupuri kay Allah at mananalangin ng anumang nais ipanalangin o ng gaya ng panalanging ito: **lá iláha illalláh, walláhu akbar, lá iláha illalláhu wahdah, lá sharíka lah, lahul mulku wa lahul hamd, yuhyí wa yumít, wa huwa 'alá kulli shay'in qadír, lá iláha illalláhu wahdah, anjaza wa'dah, wa nasara 'abdah, wa hazamal ahzába wahdah.**[4] Mananalangin pa nang mahaba. Uulitin nang tatlong ulit ang lahat ng iyon.

Pagkatapos niyon ay maglalakad pababa patungo sa Marwah. Pagdating sa palatandaang kulay berde, Sunnah na maglakad nang mabilis sa abot ng makakaya hanggang sa dumating sa kabilang palatandaang berde—sa kundisyon na walang sinumang pipinsalain. (Ang paglalakad nang mabilis sa bahaging ito ng Mas'á ay para lamang sa mga lalake at hindi para sa mga babae.) Pagdating sa paanan ng Marwah ay aakyatin ito, haharap sa kinaroroonan ng Ka'bah, iaangat ang mga kamay, at bibigkasin ang binigkas sa Safá. Pagkatapos nito ay natapos na ang isang Shawt[5] sa kabuuang pitong Shawt. Matapos manalangin ay bababa sa Marwah, magtutungo sa Safá, at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang Shawt. Sunnah na damihan ang panalangin habang nagsasagawa ng Sa'y.

Matapos na maisagawa ang Sa'y ay maaari nang ipagupit o ipaahit ang buhok, magsuot ng pangkaraniwang damit, at maaalis na ang lahat ng ipinagbabawal sa Ihrám.

Ang mga Rukn o Haligi ng 'Umrah

1. Ang Ihrám; **2.** Ang Tawáf; **3.** Ang Sa'y.

Ang sinumang may nakaligtaang gawin kahit isa man lamang sa nabanggit na mga Haligi ng 'Umrah ay hindi matatanggap ang'Umrah niya hangga't hindi niya isinasagawa ang nakaligtaang iyon.

Ang mga Wájib (Kailangang Gawin) sa 'Umrah

1. Ang pagsasagawa ng Ihrám sa Míqát; **2.** Ang pagpapagupit o pagpapaahit ng buhok;

Ang sinumang may nakaligtaang gawin na kahit isa man lamang sa nabanggit na mga Wájib sa 'Umrah ay kailangang magkatay ng hayop: isang tupa o kambing para sa isang tao o isang baka o kamelyo para sa pitong tao. Ipamigay ito sa mga naninirahan sa Haram (sa loob ng Makkah).

---

[1] Ang Sa'y ay ang pagbalik-balik sa pagitan ng Safá at Marwah.

[2] Ang pinagsasagawaan ng Sa'y at daang nag-uugnay sa Safá at Marwah.

[3] Tunay na ang Safá at ang Marwah ay kabilang sa mga tanda ni Ailah.

[4] Walang totoong Diyos kundi si Allah; si Allah ay pinakadakila. Walang totoong Diyos kundi si Allah; tanging Siya lamang, wala Siyang katambal. Ukol sa Kanya ang paghahari at ukol sa Kanya ang papuri. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Siya ay may kapangyarihan sa lahat ng bagay. Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya lamang. Tinupad Niya ang Kanyang pangako, pinagtagumpay Niya ang Kanyang Lingkod, at mag-isa Niyang ginapi ang mga magkakampi (laban sa Islam).

[5] Isang pagpunta sa Safá galing ng Marwah o sa Marwah galing ng Safá.